karl may

RĂZBUNĂTORII

EDITURA EDEN

Consilier literar
NICULAE GHERAN

Ediţia princeps:
KARL MAY
DER LIEBE DES ULANEN (1–5 Bände)
Roman
Druck und Verlag H.G. Münchmeyer
Dresden, 1905–1906

La pregătirea pentru tipar a romanului s-a folosit ca text de baza romanul foileton *Sub vulturul imperial*, apărut sub semnătura Liei Hârsu, la editura COSMOS (fasc. 1–93). Confruntarea cu textul original şi traducerea fragmentelor omise în versiunea română, aparţin Ilincăi Pandele, redactarea finală Nedeei Burcă.

KARL MAY

Opere – 40

RĂZBUNĂTORII

Din ciclul

Dragostea ulanului

**

Roman

EDITURA PALLAS
Bucureşti, 1998

Coperta de
SERGIU GEORGESCU

Tehnoredactare de
CRISTINA STANCIU

Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

I.S.B.N. 973-9141-71-4

CUPRINS

1. Glasul inimii

2. Ochiul francezilor

3. Răcnet de panteră

4. În duar, la fiii lui Aissa

5. Marabuul muribund

6. Moştenitorul

7. O revedere în Sahara

8. Favoritul Împăratului

9. Viclenii drăceşti

10. Lupul în piele de oaie

11. Criminalii între ei

12. Un trăsnet din senin

13. Fiica ciobanului

14. În căutarea casetei de război

1. Glasul inimii

Până la jumătatea secolului al XIX-lea, puţini europeni reuşiseră să viziteze Timbuktu[1]. Numeroşi exploratori, oameni serioşi, şi-au pus la încercare toată priceperea pentru a ajunge la acel oraş de graniţă dintre Sahara şi Sudan, însă foarte puţini au fost norocoşi. Când solitare, când în grupuri mari, caravane bine echipate de exploratori au încercat să se apropie de oraş, atât din nord cât şi din vest. În nord se afla deşertul cu pericolele sale, cu bandele de tâlhari pe versantul de sud al Munţilor Atlas şi cu temerarii tuaregi[2] din interior, care apărau oraşul Timbuktu de curiozitatea europenilor. În sud şi vest, din cauza neîncrederii populaţiei mahomedane faţă de albi şi fricii lor de a fi subjugaţi de aceştia, majoritatea vizitelor eşuau.

Apoi, în 1848, „Societatea berlineză de geografie” a organizat o expediţie care avea ca scop cercetarea interiorului Saharei şi, dacă permiteau condiţiile, vizitarea oraşului Timbuktu. Pentru aceasta a fost căutat un ofiţer tânăr, curajos şi, în acelaşi timp, pregătit din punct de vedere ştiinţific, care să însoţească expediţia. Sorţii au căzut asupra locotenentului major Gebhard von Greifenklau şi acesta îşi exprimă acordul cu mare bucurie, deşi părinţilor lui le-a fost foarte greu să-şi lase fiul să plece, având în vedere pericolele care-l aşteptau pe drum.

Gebhard era unicul fiu al căpitanului de cavalerie Hugo von Greifenklau şi al soţiei acestuia, Margot. Povestea acestor doi este cunoscută cititorilor[3]. La botezul lui, i-a fost naş bătrânul mareşal Blücher. Micuţul, care semăna leit părinţilor

---

[1] Oraş situat în actuala Republică Mali, pe Niger, în Africa de Nord-Vest. (n. ed.)

[2] Populaţie din interiorul Saharei, nomazi islamizaţi. (n. ed.)

[3] Din volumul anterior (39) care deschide ciclul romanesc.

lui şi care promitea mult, abia depăşise vârsta copilăriei când sosi vestea că murise baroana de Sainte-Marie şi că îi lăsase moştenire ferma „Jeannette”.

Familia de Sainte-Marie avu o soartă tristă. Din cauza căsătoriei cu Berta Marmont, baronul se certase cu mama sa şi se mutase la Berlin cu tânăra-i soţie. Hugo von Greifenklau se mutase şi el la moşie, îndată după ce se căsătorise. Din pricina aceasta nu putuse afla ce căsnicie nefericită ducea baronul cu Berta. Mai târziu primi o scrisoare, prin care baronul Romain îl înştiinţa că Berta fugise cu fostul căpitan Albin Richemonte şi că el pornise în urmărirea celor doi.

Asta însemna că Richemonte fusese în apropiere, probabil pentru a căuta să se răzbune. Numai întâlnirea cu Berta îl oprise de la aceasta.

După câtva timp, baroana de Sainte-Marie îi scrise doamnei Richemonte că, de acum încolo, fiul ei era pierdut pentru dânsa şi sufleteşte, deoarece aflase că îşi omorâse soţia la Marsilia.

Din acea vreme atât căpitanul Richemonte, cât şi baronul de Sainte-Marie, dispărură fără urmă. Căpitanul fusese nevoit să demisioneze din armată, din cauză că fusese bănuit de asasinat, cât şi pentru alte motive.

Hugo şi Margareta von Greifenklau încheiaseră total cu trecutul. Gândurile lor erau pentru prezent şi viitor. Dorinţa lui Hugo fusese ca fiul său să devină ofiţer, astfel că-l înscrisese la şcoala de cadeţi, unde tânărul Gebhard se relevă curând printre ceilalţi. Unul singur ţinea pasul cu dânsul, Kunz von Eschenrode, şi amândoi se împrieteniseră la cataramă.

Tineretul visează spre depărtări… Cei doi tineri erau şi dânşii plini de acest vis. Urma să fie curând împlinit.

Îşi trecuseră examenele şi aveau în buzunar numirea de ofiţer. După un stagiu relativ scurt, Eschenrode fu ataşat Ambasadei germane din Paris. Se afla de câţiva ani în capitala lumii, când „Societatea de geografie” îl angajă pe

Gebhard von Greifenklau ca însoţitor al expediţiei spre Timbuktu. Tânărul ceru concediu pe timp nelimitat şi se dedică cu tot entuziasmul pregătirilor.

Era nevoie de multe lucruri: hărţi, instrumente şi multe altele, care pe vremea aceea se găseau numai la Paris. De aceea oraşul acesta fu ales ca punct de întâlnire pentru membrii expediţiei.

Când ajunse la Paris, primul gând al lui Gebhard fu să-i facă o surpriză lui Kunz von Eschenrode, vizitându-l:

— Tu, aici? întrebă Kunz, îmbrăţişându-l cu căldură. Probabil în voiaj de plăcere?

— Spre Sahara.

— Spre Sahara? Nu vei fi vrând să spui că ai de gând să pleci spre deşertul cel mare?

— Ba am de gând, chiar să-l străbat.

— Nu vorbi în enigme, Gebhard!

— Explicaţia e foarte simplă: am norocul de a fi membru al unei expediţii de explorare care merge la Timbuktu.

— La Timbuktu? Asta sună a poveste.

— Şi mie mi se pare la fel.

— Dar ia spune, cum ai ajuns la asta? Cine sunt membrii expediţiei şi ce scopuri urmăresc la Timbuktu?

După ce Gebhard îi dădu lămuririle necesare, Kunz îi strânse mâna prieteneşte şi-i zise:

— Te felicit, dragul meu. Nici nu-ţi închipui cât sunt de bucuros că cel puţin ţie ţi se realizează visul nostru cel mare: vei cunoaşte Sahara.

— Mulţumesc! răspunse Gebhard, puţin ironic. Voi cunoaşte Sahara, înotând în nisip până la genunchi, în vreme ce tu îţi vei face studiile în societatea elegantă a Parisului. Vei străluci la festivităţi şi banchete, în vreme ce eu mă voi lăsa prăjit de arşiţa soarelui. Şi când mă voi înapoia mai târziu, tu vei fi maior, iar eu tot locotenent major.

— Cu toate acestea aş dori să fiu în locul tău. Ce

perspective de aventuri! Te vei bate cu sălbaticii berberi, arabi şi tuaregi, vei ucide hiene, şacali şi lei… ah, lei, asta mă face să mă gândesc la Hedwiga.

— Hedwiga? întrebă Gebhard. Hienele, şacalii, leii şi Hedwiga? Şi asta-i sălbăticiune?

— Hm… aproape; Hedwiga nu-i prea blândă.

— Ah! râse Greifenklau. Atunci Hedwiga-i vreo tigresă neîmblânzită, care-şi are locuinţa în grădina zoologică?

Kunz clătină capul cu un aer misterios.

— Nu, Hedwiga e o făptură fermecătoare, care-i, ce-i drept, cam neîmblânzită, dar nu locuieşte într-o cuşcă din grădina zoologică, ci într-unul din palatele de pe Rue de Grenelle.

— Tânără şi frumoasă?

— O frumuseţe răpitoare.

— Bogată?

— Cu o mătuşă putred de bogată.

— Măi să fii! Ia-o tu pe Hedwiga şi lasă mi-o mie pe mătuşa ei!

— Cu plăcere! Dar mai bună ar fi soră-sa pentru tine. Şi ne-am împărţi frăţeşte moştenirea.

— Ia te uită! Are şi-o soră? Ai putea să mi-o descrii?

— Fireşte.

— Să începem: vârsta?

— Şaptesprezece ani.

— Părul?

— Blond mijlociu.

— Culoarea mea preferată. Ochii?

— Căprui deschis, luminoşi ca nişte astre.

— Cometă sau planetă?

— Dulci şi blânzi cum nici nu-ţi închipui.

— Corpul?

— Suplu, dar împlinit, cu toată tinereţea ei.

— Glasul?

— Ca un clopoţel de argint.

— Are vreun admirator şi ea?

— Încă nu.

— Cât se poate de bine. Numele?

— Ida.

— Nu-i urât. Are părinţi?

— Nu.

— A! Aşadar, gata de măritiş?

— Din păcate, nu. Bătrânul Cerberus stă în faţa uşii.

— Dacă acest Cerberus e cumva bătrâna şi bogata mătuşă, atunci facem şi noi ca Hercule: învingem pe acest câine al Infernului cu biciuşca sau cu blândeţea, după cum va fi cazul.

— Din nenorocire, în cazul nostru, nu ajută nici arma, nici bunele maniere, zise Kunz, oftând.

— Nu se ştie, poate că sunt eu mai norocos, zise Gebhard.

— Ţi-o doresc din inimă.

— Atunci fă-ţi datoria şi condu-mă în Rue de Grenelle. Din ce secţiune a speciei umane face parte mătuşa aceea bătrână şi bogată?

— E contesa de Rallion.

— E sociabilă?

— Îi urăşte de moarte pe nemţi. Iar oamenii nu-i plac în general.

— Dar tu o iubeşti pe nepoata ei, Hedwiga?

— Cu anumite piedici.

— Anume? Bătrâna?

— În primul rând aceasta, în al doilea rând însăşi Hedwiga şi în al treilea rând un afurisit de văr, care-mi stă mereu în cale: contele Jules de Rallion.

— Îl preferă bătrâna pe acesta?

— Câtuşi de puţin. Bătrâna nu preferă pe nimeni din lumea asta.

— Să lăsăm gluma! M-ai făcut curios să cunosc familia

asta. Te rog să mă introduci acolo.

— Cât timp rămâi la Paris?

— Vreo două săptămâni.

— Atunci e bine, căci nu eşti prea primejdios pentru mine. Te voi introduce.

— Ce-ai spus? Să reprezint eu vreo primejdie?

— Sunt de o gelozie înfiorătoare, dragul meu.

— Iar eu sunt blând ca o oaie. De mine n-ai ce să te temi. Şi apoi, nu-mi prea plac fetele ciudate, cum pare să fie aia a ta.

— Da, e cam stranie. În schimb Ida e cu totul altfel. Sunt încredinţat că-ţi va plăcea, dacă ai putea să rămâi mai mult timp aici.

— Două săptămâni e de ajuns, râse Gebhard. Dar ia spune, mătuşa aceea n-are vreo slăbiciune, vreo particularitate care s-ar putea specula?

— Vreo slăbiciune? Drace, am şi uitat de asta, tocmai voiam să-ţi vorbesc înainte, când ţi-am spus că m-am gândit la Hedwiga, pomenind despre tigri, lei şi alte fiare. Da, bătrâna are o parte slabă şi Hedwiga la fel.

— Care anume?

— Ai auzit de Gérard?

— Gérard? Care Gérard? Generalul?

— Nu, vânătorul de lei.

— Vestitul saharian? Fireşte c-am auzit de dânsul.

— Hedwiga şi mătuşa ei sunt nebune după el.

— Ciudăţenii femeieşti.

— Mie îmi este însă foarte neplăcut, mai ales că nu sunt vânător de animale sălbatice.

— Ce, fata vrea să se mărite numai cu unul dintr-ăştia? Dar poate că prin asta caută numai să te întărâte şi, în cazul acesta, te poţi socoti fericit. Totuşi, cum se face că femeile acelea sunt atât de entuziasmate de acest vânător de lei?

— Există două motive. Mătuşa e nebună după memoriale

de călătorie. Hedwiga citeşte foarte bine şi trebuie să-i facă lectura. Ca atare au amândouă înclinaţii pentru aventurieri şi pentru persoanele care trăiesc în acest mod. Numele lui Gérard e acum pe toate buzele. Ce-i de mirare, deci, dacă şi aceste două femei sunt entuziasmate de el?

— Asta e unul din motive. Al doilea?

— Acesta o priveşte numai pe mătuşă. Ea l-a văzut pe Gérard şi chiar l-a invitat într-un rând, şi-a dat în cinstea lui o serată, ceea ce înseamnă un sacrificiu grozav, dacă ţii seama de zgârcenia ei. Şi cu prilejul acesta a descoperit o asemănare izbitoare între Gérard şi... unul din foştii ei admiratori, la care pare să fi ţinut.

— Ah! Dar nu cred să-ţi fi spus ţie asta! De unde ştii atunci?

— Dragul meu, fac parte din diplomaţie. Ca diplomat înveţi multe şi izbuteşti să afli lucruri care altora le rămân ascunse.

— Care vasăzică ai reuşit să-l descoperi şi pe fostul admirator al bătrânei?

— N-a fost prea greu. Într-un rând mi-a arătat un album cu fotografii ale rudelor. Printre ele numai una aparţinea unui străin. Ea s-a uitat la dânsa cu o privire aparte şi aproape că n-o putea lăsa din mână. Dar şi era un cap frumos.

— Aha! Şi de aici începe diplomaţia aia a ta?

— Fireşte. Am aflat că fotografia era a bancherului soţului ei. M-am adresat nepoatei, adică Idei. Ea cunoştea numele şi mi-a dat lămuriri. Era un parizian, care pe vremuri avusese o situaţie foarte bună, dar care mai târziu a scăpătat şi s-a prăpădit în cele din urmă, din cauza unuia căruia îi zicea baronul de Reillac.

— Reillac? întrebă Gerhard, repede. Şi bancherul cum se numea?

— Richemonte.

— Richemonte? Ah!...

Kunz se uită mirat la prietenul său.

— Te-a surprins numele acesta? întrebă el. Pentru ce?

— Nu bănuieşti? Familia mamei mele.

— Da, da, mi-aduc aminte acum că mama ta e franţuzoaică, născută Richemonte.

— Şi tatăl ei a fost bancher...

— Pe care Reillac l-a nenorocit... Aşa e! Iartă-mă că nu m-am gândit la asta, dragă Gerhard. N-am intuit nici o legătură între aceste fapte.

— Nu-i de mirare. Nici eu nu l-am cunoscut pe bunicul. Crezi, aşadar, că a fost un admirator al contesei de Rallion?

— Da, cu toate că te supăr cu asta.

— Câtuşi de puţin! Bunica mea a fost a doua lui soţie. Poate că asta s-a întâmplat înainte.

— De altminteri, şi astăzi contesa îl are pe dracu' în ea, cum se zice, deşi altfel decât în anii tinereţii. Îmi dau prea bine seama că se pricepea să sucească capul unui bărbat.

— Îţi mărturisesc sincer că familia asta începe să mă intereseze din ce în ce mai mult.

— Atunci chiar că trebuie să te prezint. Îţi convine astă-seară?

— Să zicem că da. Ne întâlnim la şase aici la tine.

— Foarte bine! În cursul după-amiezii mă voi duce la contesă ca să te anunţ.

— N-ar fi mai bine să renunţi la asta? Ar putea să refuze pe când, dacă mă duci cu tine diseară, nu va avea încotro şi va trebui să mă primească.

— Atunci n-o cunoşti pe contesă. Nu ţine seamă decât de voinţa ei; de consideraţiunile sociale nu-i pasă. Dacă te aduc cu mine, fără s-o înştiinţez, se poate întâmpla să nu ne primească pe nici unul.

— În cazul acesta, procedează cum crezi că e mai bine.

La ora şase Gebhard, în costum de seară, veni la prietenul său Kunz von Eschenrode.

— Ce punctual, ce punctual! Ida pare să exercite o atracţie.

— Dar şi Hedwiga cea neîmblânzită! Te văd în ţinută de gală.

— Ai vrea să te primesc în pijama?

— De ce nu? Nu ţi-aş fi luat-o în nume de rău. Dar pentru că te văd pregătit, îmi dau cu presupusul că doamna contesă a consimţit să mă primească, nu?

— Da. Şi numai recomandaţiei mele călduroase se datoreşte asta.

— Mulţumesc, mulţumesc!

— Vorbesc serios. Nu-i prea place să facă cunoştinţe. Când a auzit că eşti german, s-a încruntat, şi când a aflat că mai eşti şi ofiţer…

— …o fi încruntat şi bărbia, urechile şi nasul, interveni Gebhard, râzând.

— Cam aşa. Zicea că nu vrea să stea de vorbă cu tine.

— Şi cum s-a făcut că şi-a schimbat totuşi hotărârea?

— I-am spus că ţi-am dat cuvântul că te va primi. Probabil că ţine puţintel la mine, de vreme ce a ţinut seama de asta. Altminteri puţin s-ar fi sinchisit, dacă era să-mi calc cuvântul. Dar mi-a spus, totuşi, că mai mult de o singură dată nu te va primi.

— Frumos, n-am ce zice! Dar după cum văd, nu prea se dă în vânt după călătorii, precum m-ai lăsat să cred, altminteri m-ar fi primit cu braţele deschise, pe mine, care sunt pe punctul de a pleca în Africa.

— Nu i-am pomenit nimic despre asta.

— Hm! Poate c-ai făcut chiar bine că ai trecut deocamdată sub tăcere faptul.

Luară o trăsură şi ajunseră repede la locuinţa contesei, din Rue de Grenelle. Era o casă mare, boierească; totuşi, nu se vedea nici un portar, iar în gangul înalt ardea o lumină slabă. De asemenea, scara şi coridorul erau sărăcăcios luminate.

Sus însă dădură peste un servitor.

— Doamna contesă e acasă? întrebă Kunz.

— Se află în salon, cu domnişoarele contese.

— Altcineva nimeni?

— Ba da, răspunse servitorul, clipind şiret din ochi.

Kunz scoase din buzunar o monedă şi, dând-o omului, întrebă:

— Cine?

Servitorul, obişnuit cu zgârcenia contesei, făcu o plecăciune adâncă şi răspunse:

— Contele Rallion, nepotul coniţei. Mulţumesc, domnule.

— E de mult aici?

— A venit abia de cinci minute.

— Anunţă-mă pe mine şi pe domnul locotenent von Greifenklau.

Salonul era o încăpere mare, cu mobile care păreau să fi costat mult pe vremuri, dar care acum aveau acel aer de vechi, amintind de străluciri apuse. Pe masa din mijloc ardeau două lumânări într-un sfeşnic cu şase braţe. Dădeau lumină puţină, motiv pentru care cei prezenţi se aşezaseră aproape de tot în jurul mesei. Când cei doi germani intrară, se ridicară cu toţii.

Contesa era o femeie de statură potrivită, în vârstă cam de şaizeci de ani, avea figura energică şi ochii negri, strălucitori. Gebhard dădu dreptate prietenului său: ea trebuie să fi fost foarte frumoasă pe vremuri.

Alături de dânsa, îmbrăcată în mătase albastră, şedea Hedwiga, neîmblânzita. Ochii sclipitori, gropiţele din obraji şi bărbie, zâmbetul batjocoritor din jurul buzelor şi capul lăsat pe spate îi dădeau un aer de luptătoare gata să intre în acţiune, împrăştiind în acelaşi timp vrajă în jurul ei.

Ida era îmbrăcată în roz. Deşi mai tânără cu un an, era mai bine dezvoltată ca sora ei. Avea ochi blânzi, umbriţi pe jumătate de genele lungi, o bărbie fină şi buze pline şi

arcuite. Acestea, împreună cu celelalte atribute ale înfăţişării ei, făcură asupra lui Gebhard o impresie deosebită.

Persoana a patra se retrase cu câţiva paşi, pentru ca la adăpostul semiîntunericului, să poată observa fără a fi el însuşi observat. Contele Rallion, nepotul, avea vreo treizeci de ani, fiind lung şi slab. Obrazul îngust aducea cu al unei păsări de pradă. Avea privire pătrunzătoare, sprâncene stufoase şi împreunate la rădăcina nasului, buze subţiri.

— Doamnă contesă, zise Kunz von Eschenrode, îmi iau permisiunea să vă prezint pe prietenul meu, locotenentul Gebhard von Greifenklau.

Bătrâna îl măsură pe ofiţer cu ochi reci.

— Fii binevenit, domnule locotenent von Eschenrode. Domnule locotenent von Greifenklau acestea sunt contesele de Rallion, nepoatele mele, şi celălalt e contele Jules de Rallion, nepotul meu.

Îi spuse „bun venit” numai lui Kunz, astfel că Gebhard se înclină cu răceala cuvenită.

— Mulţumesc, stimată doamnă, zise el. Am sosit abia azi la Paris; această primă zi trebuia să fie destinată prietenului meu, şi deoarece el a făgăduit să vină seara la dumneavoastră, m-am văzut silit să-l urmez, ca să nu trebuie să renunţ la tovărăşia sa.

— Cu alte cuvinte asta înseamnă: nu vin de dragul dumneavoastră, ci de dragul prietenului meu.

Lipsei de politeţe a contesei, Gebhard îi răspunsese în acelaşi fel, numai că el şi-o îmbrăcase într-o haină mai potrivită.

Bătrâna avu o privire surprinsă pentru tânărul care cutezase atât de mult. Ida era gata să facă un semn de prevenire, în vreme ce Hedwiga aplecă şi mai mult capul pe spate, bătând încetişor în masă cu degetele ei roze. Contele Rallion tuşi semnificativ şi chiar Kunz von Eschenrode nu se putu abţine de a arunca o privire mustrătoare prietenului său.

— Luaţi loc! zise contesa, scurt, şi se întoarse spre Kunz: aşadar, domnule, prietenul voia să fie al dumitale astă-seară?

— Da, însă nu chiar numai al meu, cum aţi putea crede din cuvintele sale.

— Fie şi aşa! zise ea, pe un ton batjocoritor. Poate că nu cunoaşte atât de bine limba franceză, ca să se folosească de expresii mai potrivite.

Contele se folosi de prilej ca să-şi dea drumul necazului:

— Germanii nu vorbesc niciodată bine franţuzeşte. Şi ce nume grele au! Numele de botez al locotenentului este Gepar... Ce greu de rostit!

— Vă înşelaţi, domnule conte, răspunse Greifenklau, nu mă numesc Gepar, ci Gebhard. Şi dacă numele noastre nemţeşti vi se par atât de grele, asta dovedeşte numai că nu stăpâniţi limba germană atât de bine, pe cât cunoaştem noi pe cea franceză. Şi mă folosesc de prilej ca s-o informez pe doamna contesă că sunt stăpân pe limba dumneavoastră ca un francez de baştină şi că exprim şi în această limbă numai ceea ce vreau şi cât vreau.

Efectul acestor cuvinte fu uimitor. Cei din familia Rallion se priviră unii pe alţii cu ochii mari. Kunz îl calcă pe picior pe îndrăzneţul său prieten şi dintre toţi numai Ida nu părea nemulţumită. Ea ştia că Greifenklau fusese întâi insultat de mătuşa ei şi admira sângele rece cu care reacţionase.

— Aş! zise contele, mânios. Gebhard e totuşi un nume urât. Blücher se numea astfel.

— Mi s-a dat numele acesta, răspunse Greifenklau, pentru că mareşalul Blücher era prieten cu tata şi-a fost naşul meu.

— Cum, Blücher a fost naşul dumitale?

— Da, domnule.

— Atunci nu pot decât să te sfătuiesc a trece sub tăcere faptul acesta, sau să eviţi a frecventa societatea pariziană. Blücher a fost un monstru, el a nenorocit frumoasa noastră Franţă.

— Şi credeţi cumva că Napoleon a fost un înger, care a copleşit cu fericiri urâta Germanie? Deoarece mi-aţi făcut cinstea de a-mi da un sfat în mod atât de deschis, pot răspunde, în acelaşi fel. Mama mea e născută la Paris, aşa că nu-s străin de naţia dumneavoastră, pe care o apreciez. Pretutindeni unde am fost introdus până acum mi s-a spus „bun venit”, cu excepţia dumneavoastră; în schimb, aţi găsit de cuviinţă să vă distraţi pe socoteala numelui şi limbii mele franţuzeşti, care totuşi nu se deosebeşte cu nimic de a dumneavoastră. Plec de aici în Sahara şi sunt încredinţat că sălbaticul tuareg, în al cărui cort voi intra, mă va întâmpina cu: *Hababek la Sihdi*, ceea ce înseamnă: fiţi bine venit, domnule. Să le povestesc acestor bandiţi nomazi că în Paris, centrul culturii universale, n-a pătruns această dovadă de politeţe?

O tăcere adâncă se aşternu în salon. Văzând că aceasta se prelungeşte, Greifenklau se ridică. Dar imediat se auzi un glas limpede de fată:

— Cum, domnule locotenent, mama dumitale e pariziană?

— Da, domnişoară.

— Şi dumneavoastră plecaţi chiar în Sahara?

— De-a curmezişul Saharei, până la Timbuktu, şi poate mai departe.

— Atunci mama dumneavoastră trebuie să fie foarte curajoasă dacă-l lasă pe fiul ei să se expună unor astfel de primejdii. Aş dori să-i pot spune că-i admir curajul.

Ida era aceea care vorbise. Cu acea inteligenţă unită cu viclenia femeilor, ea scoase din micul discurs al locotenentului cele două puncte indicate să trezească interesul mătuşii.

Gebhard se apropie de ea.

— Domnişoară, vă mulţumesc! Vorbiţi cu prietenie de mama mea, deşi nici n-aţi văzut-o. De aceea aş vrea s-o cunoaşteţi cel puţin din fotografie.

Desprinse un medalion care atârna de lanţul ceasornicului şi-l întinse fetei. Ea se apropie de lumină, ca să vadă mai bine.

— Ce femeie frumoasă, ce ochi minunaţi! exclamă dânsa. Da, mama dumitale trebuie să fie o femeie nobilă. Mătuşico, n-ai vrea să priveşti şi tu chipul acesta?

Dădu contesei medalionul şi bătrâna, nehotărâtă încă dacă să izbucnească de mânie sau să-l dea pur şi simplu afară pe străinul acesta, se pomeni în mână cu mica bijuterie, fără să ştie cum se făcuse asta. Apoi ridică repede privirea spre Gebhard.

— Asta e fotografia mamei dumitale?

— Da, doamnă.

— E originară din Paris? Care e numele ei de familie?

— Richemonte.

— Richemonte? Ah, am cunoscut o familie cu numele acesta! Era o fiică acolo, pe care am văzut-o adesea. Cred c-ar avea acum aproape aceleaşi trăsături pe care le văd aici. Ce a fost tatăl mamei dumitale?

— La început bancher, doamnă.

Privirea ei nu mai avea acum asprimea dinainte şi, cu un interes vădit, întrebă mai departe:

— Care era numele întreg?

— Jean-Pierre Richemonte, de fapt, de Richemonte. Un strămoş a renunţat la particula „de”, din nu ştiu care motiv.

Chipul contesei începu să se însufleţească. Trăsăturile deveniseră mai puţin aspre şi ochii ei priveau cu oarecare căldură la Gebhard.

— *Mon Dieu!* Cred că am cunoscut familia acestui om. Ai putea să-mi spui unde locuia?

— Avuseseră birourile în Rue de Vaugirard. După moartea sa, mama s-a mutat în Rue d'Ange, unde a cunoscut-o tatăl meu, care era pe atunci ofiţer prusian.

— L-a iubit?

— Da, doamnă. Îl mai iubeşte şi astăzi.

— E bine asta pentru ea, ca franţuzoaică?

— Fireşte, doamnă. Şi Hristos a spus ca toţi oamenii să se iubească între ei, din orice seminţie ar face parte. Şi bunul Dumnezeu ne-a dat o inimă, al cărei grai are o înrâurire atât de puternică, încât în faţa lui trebuie să amuţească vocea urii de rasă, a răzbunării şi-a prejudecăţilor. Această inimă a vorbit o dată în fiecare piept omenesc. Ferice de acela căruia i-a fost dat să poată urma şoaptele sale aducătoare de mulţumire sufletească.

Ochii Idei erau aţintiţi cu satisfacţie asupra tânărului ofiţer. În privirea ei era admiraţia pentru felul cum se pricepea să trateze lucrurile.

Cuvintele lui Greifenklau păreau să nu fi rămas fără efect nici asupra contesei. Privirea ei era mai senină acum şi odihnea în depărtarea amintirilor, unde vedea imagini de iubire, dintr-acelea despre care tocmai pomenise locotenentul.

— Se poate să ai dreptate, zise ea, cu şovăială. Dar tot nu ştiu încă dacă familia dumitale e într-adevăr aceea la care mă gândesc eu. Avea mama dumitale fraţi, surori?

— Un singur frate.

— Cum îl chema?

— Albin.

— Aha! Ce era el? Tot negustor sau bancher?

— Nu, ci ofiţer. Căpitan în garda imperială.

— Aşa e. Mai trăieşte?

— Poate. Nimeni nu ştie.

— Nu ştie nimeni? Cum să-mi închipui că n-ai oarecare informaţii asupra soartei unei rude atât de apropiate?

— E un caz special, doamnă.

— Părinţii dumitale n-aveau legătură cu dânsul?

— L-au evitat. Şi când el izbutea uneori să se apropie în mod trecător de dânşii, urmarea era întotdeauna o nenorocire

pentru ei.

— Da, zise contesa, băiatul acesta a contribuit la pierzania tatălui său. Ştii despre asta?

— Cunosc unele amănunte.

— Cunoşti şi pe tovarăşul său, cu care a lucrat mână în mână ca să-şi nenorocească părinţi şi sora?

— Vă referiţi la baronul de Reillac? Ăsta e mort.

— Ah! Aşadar, o fiară mai puţin pe pământ. Cum a murit?

— A fost ucis.

— Când?

— De mult; în ziua sau cu câteva zile înaintea bătăliei de la Ligny.

— Cine a fost asasinul?

— Prietenul său, căpitanul Richemonte.

— Propriul său prieten şi tovarăş? Ce ironie a sorţii! Va trebui să-mi povesteşti despre aceasta, precum şi despre ai dumitale. Înainte de asta însă, şi aici vocea ei deveni iarăşi rece şi aspră, trebuie să-ţi spun că felul în care te-ai introdus la mine nu e deloc... recomandabil.

Privirea ei se aţinti asupra lui Greifenklau, ca şi cum s-ar fi aşteptat să-i ceară scuze. El avea mare poftă să continue duelul, dar văzu ochii Idei aţintiţi asupră-i cu o rugăminte mută, aşa că luă un ton mai moale când răspunse:

— Aveţi dreptate, doamnă. În orice împrejurări o femeie trebuie să se aştepte la acele atenţii care îi sunt atribuite de legile societăţii. Dacă am păcătuit împotriva acestor reguli...

Nu-şi sfârşi fraza, ci o încheie cu o plecăciune care spunea multe.

Chipul ei se lumină iarăşi. El îşi cerea scuze, ceea ce însemna că dânsa repurtase — cel puţin aparent — un succes asupra lui. Acum putea să fie mai prietenoasă.

— Nu vreau să fiu crudă, domnule Greifenklau. De aceea îţi doresc bun venit în casa mea, cu o mică întârziere.

Îi întinse mâna, pe care el o sărută afectuos.

Pe chipul frumos al Hedwigăi se puteau citi lămurit cuvintele: „Germanul acesta a învins totuşi”. Ochii Idei radiau căldură. Dar din semiîntunericul unde se retrăsese contele, se auzi o voce aspră:

— Dragă mătuşico, uiţi că nu eşti singură aici?

Ea se întoarse spre el cu o expresie de uimire.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că erau de faţă mai multe persoane care au fost insultate.

— La asta nu m-am gândit, zise contesa. În orice caz, însă, în ce priveşte persoana mea, îmi iau dreptul să fac ceea ce socot de cuviinţă.

Jules de Rallion se apropie de masă şi zise batjocoritor:

— Fireşte! Dar atunci te rog ca în orele când primeşti vizite... neplăcute, să renunţi la plăcerea de a primi pe cei apropiaţi.

Contesa îşi dădu capul pe spate, aşa cum avea obiceiul să facă Hedwiga:

— N-am nimic împotrivă să renunţi la mine chiar şi în orele când te-ai simţi bine aici. Nu pierd nimic cu asta.

— Nici nu-mi trece prin gând, replică el. De dragul unui străin, a unui intrus, nu renunţ eu la tine, tot atât de puţin cum aş renunţa la o persoană sau la un lucru drag şi plăcut. N-am deloc intenţia să te insult, ci vreau numai să te previn a nu lega cunoştinţe care ţi-ar putea aduce dezamăgiri. Sper că Ida e de aceeaşi părere cu mine, nu?

— Eu locuiesc la mătuşa şi trebuie să mă conduc după dânsa, zise fata, apăsat. Pe de altă parte, nu pot spune că domnul Greifenklau m-a insultat.

Probabil că Jules de Rallion nu se aşteptase la acest răspuns. Renunţă însă la replică şi se adresă celeilalte fete:

— Tu ce zici, dragă Hedwiga?

Aceasta înălţă din umeri şi zâmbi adorabil.

— Vere, trebuie să recunosc că eşti foarte susceptibil.

Sunt cu totul de acord cu Ida.

— Fie şi aşa! scrâşni contele. Dar va veni vremea când veţi recunoaşte de a cui părere ar fi trebuit să ţineţi seamă.

Se întoarse apoi spre Gebhard, care în vremea asta se aşezase, având aerul unui ascultător indiferent.

— Eşti ofiţer, domnule Greifenklau?

— Da, precum ai auzit.

— Mă îndoiesc. Acela care se introduce acolo unde-i de prisos nu e ofiţer şi nici om de onoare.

— Dă-mi voie să-ţi răspund mâine la aceasta.

— N-am nevoie de răspunsul dumitale! zise Jules, dispreţuitor, şi adăugă cu ţâfnă: Nu te vei fi gândind la o provocare?

— După cum se vede nici asta nu ştii, că în prezenţa unor doamne nu se obişnuieşte a se vorbi despre anumite lucruri.

— Ceea ce mă priveşte pe mine, poate fi auzit de aceste doamne. Vrei să te baţi cu mine, domnule?

— O vei afla la vreme.

— Eu însă îţi spun de pe acum că în nici un caz nu mă voi bate cu dumneata.

— De vreme ce-ai adus vorba despre această chestiune delicată în faţa doamnelor, o să-ţi comunic şi eu, în prezenţa lor, hotărârea mea: stărui asupra satisfacţiei din partea dumitale, chiar dacă ar fi numai ca să pedepsesc... lipsa de bună creştere de care ai dat dovadă. Domnul von Eschenrode va avea bunătatea să-mi servească de martor. Mâine dimineaţă la ora nouă fix va fi la dumneata, ca să afle pe cine ţi-ai ales ca martori şi cum te-ai înţeles cu aceştia. Dacă nu vei primi provocarea mea, te declar de pe acum drept un laş şi voi aduce asta şi la cunoştinţa publică.

Rallion râse batjocoritor.

— Ştiu bine cum trebuie trataţi oamenii de teapa dumitale şi ţi-o voi dovedi. Noapte bună, doamnelor!

Se răsuci în călcâie şi plecă. Contesa căută să şteargă

impresia proastă produsă de cele petrecute.

— Domnule Greifenklau, zise ea, după ce se închise uşa în urma contelui, voiai să ne povesteşti despre moartea baronului de Reillac.

— Sunt gata să mă ţin de cuvânt, răspunse Gebhard, dar nu ştiu dacă asasinarea unui om este un subiect de discuţie potrivit pentru doamne.

— Poţi povesti fără grijă, domnule locotenent, interveni Hedwiga, aşezându-se mai bine pe scaun. O crimă e ceva grozav, dar dacă ai şti cât de mult îmi place să am fiori, nu m-ai lăsa să aştept nici o clipă.

— În cazul acesta, duduie, zise el zâmbind, să încerc. Şi sper că nu veţi pierde plăcerea fiorilor.

Începu să povestească în atenţia încordată a femeilor, care-l întrerupseră numai cu câte o exclamaţie. Întâmplarea pe care o istorisi era atât de strânsă cu problemele sale familiale, încât întrebările începură să curgă cu nemiluita după ce sfârşi.

Astfel se porni o conversaţie însufleţită, căci el era un bun vorbitor şi un plăcut om de societate. Contesa se simţi din ce în ce mai bine şi deveni vorbăreaţă ca niciodată. Urmarea fu că-i invită pe cei doi tineri să ia cina împreună cu ele.

Dar bucuria cea mai mare păreau s-o resimtă cele două fete. Rar se întâmpla ca mătuşa lor să facă unui bărbat cinstea de a lua masa cu ele şi astfel se făcu că invitaţia contesei le aduse în cea mai bună dispoziţie.

Cu puţin înainte de a fi servită masa, contesa se îndepărtă pentru câteva minute şi de acest prilej favorabil se folosi Kunz pentru a o urma pe Hedwiga, care se dusese la pian şi începuse să răsfoiască notele. Tot frunzărind prin ele şi lăsând impresia că discută despre muzică, cei doi întreţinură o conversaţie pe tăcute, din care ceilalţi doi n-ar fi putut auzi nimic, chiar dacă şi-ar fi încordat toată atenţia.

— Prietenul dumitale a luat în serios provocarea? întrebă

Hedwiga.

— Fără îndoială, domnişoară.

— Deci duelul va avea loc?

— Sunt convins de asta.

— E un spadasin şi un ţintaş bun prietenul dumitale?

— E cel mai bun din câţi cunosc.

— Atunci vărul meu e pierdut, căci nu se pricepe aproape deloc la mânuirea armelor. Are o repulsie înnăscută pentru tot ceea ce e armă, şi de aceea nu şi-a ales cariera militară.

— Prietenul meu nu va renunţa la satisfacţie.

— Ar fi rău de tot, dacă domnul Greifenklau ar fi rănit.

Îngrijorarea pe care o manifesta acum era sinceră, ceea ce se putea recunoaşte lesne. Kunz îşi dădu seama de aceasta şi se întunecă puţin.

— Te-ar îndurera atât de mult? o întrebă el.

— Foarte mult.

— Atunci îl invidiez.

Ea îl pricepu imediat; totuşi întrebă:

— Pentru ce?

— Pentru că îi porţi de grijă. Cine ştie dacă ai avea cea mai mică îngrijorare dacă aş fi eu implicat într-un duel.

— Îngrijorare? replică ea râzând. Pentru dumneata, domnule? Câtuşi de puţin.

El se întunecă şi mai mult la faţă, dar ea păru că nu bagă de seamă.

— E adevărat, duduie?

— Foarte adevărat.

— Rămâi cu bine! Vru să plece repede, dar nu izbuti, căci şi mai repede îl prinse ea de braţ şi-l sili să rămână, dacă nu voia să atragă atenţia celorlalţi doi.

— Încotro, domnule Eschenrode?

— Plec de lângă dumneata.

— Pentru ce?

El nu răspunse şi atunci ea adăugă:

— Probabil pentru că n-aş fi îngrijorată pentru dumneata, nu?

El nu răspunse nici de data aceasta.

— Eşti un urs, un urs dintr-ăia mari. Spune-mi, te rog, ce m-ar face să fiu îngrijorată pentru dumneata?

— Ai dreptate, contesă. Ce te priveşte pe dumneata ursul acela german? De multă, de foarte multă vreme duce el dorul după un cuvânt prietenos, după o privire caldă din partea dumitale. Dar ce-ţi pasă! N-are decât să ducă dorul, să spere şi să aştepte! Dacă ar fi vreodată în primejdie, nu te-ai îngrijora câtuşi de puţin.

Vorbise cu multă amărăciune, dar ea răspunse totuşi:

— Chiar că eşti un urs! Când Moş Martin se duce să se lupte cu lupul sau cu vulpea, cine s-ar îngrijora pentru el? Căci oricum va învinge.

— Niciodată n-o să te laşi de glume! zise el, clătinând din cap.

— Ba nu, domnule, pot fi şi serioasă, dar numai atunci când se cere.

— Dacă e aşa, te rog să-mi îndeplineşti o rugăminte; fii şi acum o dată serioasă, domnişoară Hedwiga! De ce spuneai adineauri că n-ai fi îngrijorată pentru mine?

— Bine, voi fi serioasă, răspunse ea şi cu toate astea trebuie să te mai numesc urs încă o dată. Ştii pentru cine poţi fi îngrijorat?

— Ei?

— Pentru copii...

— Ah!

— Da, pentru copii, sau pentru persoanele slabe, în care n-ai încredere. Dar pentru oameni în care ai toată încrederea, nu poţi fi îngrijorat.

— Dar soţia unui soldat care luptă pe front?

— Grijă se cheamă ceea ce simte ea? Nu e mai degrabă frică?

— Fie şi aşa! Aşadar, nu te îngrijorezi niciodată pentru cineva pe care-l stimezi şi în care ai încredere?

— Întocmai.

— Nici pentru cineva pe care-l iubeşti?

— Întrebi prea mult, domnule. El îi luă mâna, o ţinu strâns şi urmă:

— Atunci spune cel puţin dacă cunoşti pe cineva de care nu te îngrijorezi pentru că... îl iubeşti.

Zâmbetul ei viclean îi lumină iar faţa.

— Da! răspunse ea, hotărât. El fu aproape speriat şi abia izbuti să întrebe:

— Cine e? Pot să ştiu?

— Da, domnule. Nu e nici o taină.

— Ei, atunci spune!

— Ida, sora mea.

— La dra...

Aproape să-i scape cuvântul de pe buze.

— Contesă, ţii cu tot dinadinsul să mă aduci la disperare? Te rog să mă crezi că nu la sora dumitale m-am gândit.

Ea făcu o mutră serioasă şi spuse:

— Abia acum ştiu la ce te gândeşti, înfăţişarea ei de acum îi dădu speranţe noi, de aceea, aplecându-se spre ea, îi şopti:

— Slavă domnului! Aşadar există şi o astfel de persoană?

— Da, domnule locotenent.

— Cine e?

— Mătuşa mea.

Asta era prea mult. El deschise gura să spună o vorbă aspră, dar se răzgândi în ultima clipă. Se întoarse repede, ca să plece, şi ea vru să-l oprească din nou, dar nu izbuti, astfel că făcu ceea ce era mai indicat în cazul de faţă: îl urmă, pentru ca împreună cu el să se întoarcă la ceilalţi doi. Însă în timpul celor câteva clipe cât dură drumul, schimbară următoarele cuvinte:

— Eşti supărat pe mine?

— Da.

— Cu ce am meritat asta? Credeam că am găsit în dumneata o stea, dar eşti numai o lumină înşelătoare.

— Domnule, n-am încotro, trebuie să-ţi spun iarăşi că eşti un urs. Te pomeneşti că pentru un urs o lumină înşelătoare este o stea.

— Dar nu pentru mine.

— Pentru cine atunci?

— Pentru alţii, pentru mulţi...

Se opriră.

— Ce te face să crezi asta?

— Faptul că aceasta e natura luminii înşelătoare.

— Poate că e totuşi şi pentru dumneata o stea, şi ştii că fiecare stea se roteşte cu fidelitate şi netulburată în jurul alteia. N-ai deloc încredere?

— Cum poţi avea încredere, când nu auzi niciodată un cuvânt care să fie destul de serios, pentru a putea clădi ceva pe el!

Ea îi luă mâna şi-l întrebă:

— Hedwiga e un cuvânt?

El o privi mut şi cercetător.

— Poţi clădi pe acest cuvânt! urmă dânsa. Unul mai bun şi mai trainic nu-ţi pot spune.

Apoi se apropie de fereastra la care stăteau Ida şi Gebhard, care erau atât de adânciţi în convorbirea lor, încât nu dăduseră nici o atenţie celorlalţi doi.

— Domnule locotenent, spuse Ida, abia în clipa aceasta îmi dă în gând că era cât pe ce să comit un furt...

El ştia ce voia să zică dânsa. După ce bătrâna contesă privise medalionul cu fotografia mamei sale, îl dădu înapoi Idei. Fata se jucase cu el în mână şi mai târziu, tot în joacă, îl atârnase de lanţul pe care-l purta la gât, uitând apoi de dânsul. Abia acum îşi reaminti de el.

— Dacă mătuşa nu v-ar fi invitat pe amândoi la masă,

dumneata ai fi plecat şi bijuteria ar fi rămas la mine.

— M-aş fi înapoiat s-o iau. Dar, domnişoară, trebuie să-ţi strâng mâna pentru că mi-ai venit în ajutor.

Ea îi întinse mâna dreaptă şi zise:

— Ai repurtat un succes în toată regula, domnule Greifenklau.

— Numai datorită abilei dumitale intervenţii.

— Am făcut ceea ce mi-a poruncit inima. Mătuşa a făptuit o mare nedreptate faţă de dumneata. Din nenorocire îi urăşte pe germani, şi în primul rând pe ofiţerii lor.

— Pentru ce?

— E franţuzoaică cu trup şi suflet.

— Şi crezi că acesta e un motiv să-i urască pe germani?

— Nu e părerea mea, ci a ei.

— Dumneata n-ai urî aşadar pe nimeni numai pe motiv că e german?

— Nu, niciodată. Parcă ai fi vorbit din inima mea, atunci când ai pomenit de frumoasa poruncă a Mântuitorului şi de glasul inimii, care…

Se întrerupse. Spusese prea mult, sau călcase pe un teren riscant?

— Glasul inimii care…? Te rog, continuă!

— Nu… nu mai ştiu! zise ea, stingherită, şi aduse repede vorba despre altceva. Povesteai despre lovitura aceea gravă pe care a căpătat-o tatăl dumitale la cap. Mai suferă şi acum de pe urma ei?

— Îi produce dureri din când în când.

— Cât de rău îmi pare! Tatăl dumitale trebuie să fie un om extraordinar.

— Sunt încredinţat că ar fi ajuns departe, dacă n-ar fi intervenit rana aceea.

— Crezi dumneata că-i cunosc personal pe părinţii dumitale?

— Cum? Îi cunoşti personal? întrebă el, surprins peste

măsură.

Ea zâmbi uşor.

— Nu lua cuvintele chiar în litera lor! Eşti un foarte bun povestitor şi zugrăveşti atât de amănunţit, încât persoanele de care vorbeşti îţi apar oarecum în faţă şi începi să le iubeşti. Asta voiam să spun şi nu altceva. Tatăl dumitale a fost un om foarte curajos, chiar îndrăzneţ. Sunt încredinţată că-i semeni întocmai.

— De unde presupui asta?

— Nu e presupunere, ci convingere. Cine se duce în Sahara are o inimă curajoasă. Şi că dumneata ai o astfel de inimă, ai dovedit-o chiar azi. Mă crezi că am tremurat pentru dumneata?

— Din pricina duelului?

— Nu, domnule locotenent, ci din pricina mătuşii.

— E atât de rea? întrebă el pe un ton glumeţ.

— Rea nu, dar foarte ciudată. Eram gata să cred că va părăsi salonul, silindu-te astfel şi pe dumneata să pleci. În privinţa chestiunii de onoare, nu mă tem însă câtuşi de puţin.

— Dar ştii, domnişoară, că un duel e ceva rău?

— Ai dreptate. De aceea n-am putut pricepe şi admite niciodată ca anumite clase sociale să fie silite a lichida neînţelegerile lor pe o cale atât de crudă şi de cele mai multe ori nedreaptă, în vreme ce alte clase se bucură de binefacerile legilor în vigoare.

— Se poate ca oamenii din clasele superioare să fie sclavii unor prejudecăţi, dar te rog să-mi spui cum i-aş fi putut răspunde altfel vărului dumitale?

— E drept că ai fost nevoit să-l provoci, ca să nu fii considerat un laş. După cum am auzit, aşa e obiceiul în cercurile ofiţereşti.

— A fost chiar cel mai nesemnificativ lucru pe care-l am putut face.

— Se putea mai mult?

— Da. Dacă nu m-ar fi jignit în prezenţa dumneavoastră, l-aş fi pălmuit pe loc.

— *Mon Dieu!* replică ea, speriată.

— Înţeleg consideraţia cu care doamna contesă a trecut, prin tăcere, peste această întâmplare neplăcută, dar trebuie să-ţi mărturisesc că am admirat atitudinea ei, fiind vorba de o rudă atât de apropiată.

— Nu e nimic de admirat în asta, spuse Ida zâmbind… Ea ştie bine că duelul nu va avea loc.

— Eu cred dimpotrivă.

— Vorbesc din experienţă. Vărul meu nu se bate niciodată. A fost provocat adesea, dar n-a acceptat.

— Ah! Laş…

Ea rămase tăcută o clipă, apoi răspunse:

— Ai dreptate. E un mare laş. Mătuşa îl dispreţuieşte, iar noi….

— Dumneavoastră? întrebă el, văzând că şovăie.

— Noi nu-l putem nici stima, nici iubi.

— Îl voi sili să se bată cu mine.

— N-o să izbuteşti în nici un caz.

— Atunci voi fi silit să-l umilesc în public.

— Trebuie neapărat să se întâmple, asta?

— Da, căci dacă voi trece cu vederea insulta adusă, mi s-ar aduce mie învinuirea că aş fi laş.

— Eu nu-ţi aduc nici o învinuire, domnule locotenent. Dar te învinuiesc atât pe dumneata cât şi pe toţi aceia din clasa dumitale, pentru că sunteţi sclavii unei asemenea mentalităţi. Îmi dau seama însă că nu vei admite cu nici un chip ca acuzaţia de laşitate să cadă asupra dumitale. Pot şti în ce fel îl vei umili pe conte, în cazul acesta?

— Nici eu nu ştiu încă.

Ea rămase cu privirea aţintită pe fereastră. El continua să-i ţină mâna într-a sa. Deodată dânsa se întoarse, i-o dădu şi pe cealaltă, şi apropiindu-şi capul de al lui, zise:

— Îmi vei îndeplini o rugăminte, fără s-o înţelegi altfel de cum o înţeleg eu?

— Cred că ghicesc această rugăminte, spuse dânsul. Din păcate, însă, îmi va fi cu neputinţă s-o îndeplinesc.

— Nu, nu ghiceşti, şi cu puţintică bunăvoinţă nu-ţi va fi greu să-mi arăţi această dovadă de dragoste.

— Dragoste... cuvântul acesta fusese rostit.

El simţi un val cald în inimă.

— Vrei să ceri îndurare pentru vărul dumitale?

— Nu, nu asta! Cum aş putea exprima o dorinţă prin care ar fi atinsă onoarea dumitale?

— Atunci vorbeşte, domnişoară!

— Te rog să procedezi în aşa fel încât să nu impietezi imaginea mamei dumitale. Asta e rugămintea mea.

— Acum te înţeleg foarte bine, răspunse el fericit. Domnişoară, ai fost sinceră cu mine! Pot fi şi eu la fel de sincer cu dumneata?

— Te rog chiar.

— Ai văzut fotografia mamei mele. Ea a fost un înger de frumuseţe, dar în acelaşi timp şi un înger de bunătate.

— Sunt încredinţată de asta, domnule Greifenklau.

— Tatăl meu a fost un ofiţer vrednic, sincer, modest, inteligent şi curajos până la îndrăzneală. Când cei doi s-au văzut prima oară, şi-au dat seama imediat că-şi aparţineau unul altuia pentru toată viaţa. Crezi dumneata că iubirea poate fi atât de puternică şi... atât de fulgerătoare?

Ea lasă capul în jos şi roşi.

— Poate...

— Şi vei crede că tatăl meu a vorbit despre iubirea sa la prima întâlnire cu mama fetei?

— De vreme ce spui dumneata, trebuie să fie adevărat.

— Trebuie însă ca şi persoana iubită să fi avut din primul ceas acea impresie care să-i fi dat putinţa să se hotărască asupra unei fericiri atât de mari, sau a unei dureri atât de

grele.

— Nu se întâmplă aşa întotdeauna, domnule? întrebă ea.

— Cred că îndeobşte aşa se întâmplă. Şi acum ţin să-ţi spun că şi eu am auzit acest glas al inimii, despre care ai început dumneata să vorbeşti adineauri. Legenda spune că Dumnezeu trimite întotdeauna pe pământ două suflete care-şi aparţin unul altuia. Ele îşi aleg locuinţa în trupuri omeneşti, care se află mai aproape sau mai departe unul de altul. Dar când aceşti doi oameni se întâlnesc, sufletele lor se recunosc şi de acum încolo rămân împreună pentru toată viaţa.

— Ce legendă frumoasă! şopti ea.

— Mi-am adus aminte de ea astăzi, când te-am întâlnit pe dumneata. Am văzut doi ochi aţintiţi asupra mea şi am simţit că mi-am găsit aici sufletul tovarăş, care îmi spunea bun venit. M-am înşelat oare, domnişoară?

El vorbise încet, dar cu multă căldură. Îi mai ţinea mâinile într-ale sale şi-i se păru că o simte tremurând încet, când îi răspunse aproape în şoaptă:

— Parcă pot şti asta?

— Da, poţi să ştii, căci dumneata eşti aceea din ai cărei ochi s-a revărsat asupra mea urarea de bun venit, şi acum fiecare bătaie a inimii mele e o întrebare adresată dumitale, dacă e adevărat că eşti lumina şi sufletul meu.

— O, Doamne! şopti ea. Trebuie oare să răspund? Asta vine atât de repede şi mă înfricoşează...

El văzu două picături mari de lacrimi sclipind în ochii ei. Se simţi fericit şi îşi dădu seama de furtuna pe care cuvintele sale o stârniseră în sufletul acestei fete, atât de liniştită până acum. Ţinându-i mereu mâinile într-ale sale, îi zise:

— Vorbesc din străfundul inimii, totuşi aş avea puterea să închid imediat poarta acestei inimi, dacă n-ai vrea să auzi cuvintele mele. Dacă mă poţi iubi, sunt fericit ca nimeni altul. Dar nu voi cere de la dumneata nimic altceva decât acest cuvânt, care ne poate hotărî soarta. Îmi voi urma meseria şi

voi pleca printre străini, şi după ce mă voi înapoia şi vei fi căpătat încrederea că sunt demn de dumneata, voi cere să-mi acorzi un dar.

— Şi anume?

— Cea dintâi sărutare.

Ea îşi retrase brusc mâinile dintre-ale lui. Dânsul crezu că o insultase, dar se linişti văzând privirea caldă a ochilor ei mari aţintiţi asupra lui.

— După atâta timp abia? întrebă dânsa, cu seriozitate.

— Da.

— Şi acum îţi ajunge cuvântul meu... că sunt a dumitale?

— Ida! Îţi mulţumesc!... Cuvântul că vrei să-mi aparţii cântăreşte cât toate comorile de pe pământ.

Ea îşi încolăci braţele în jurul capului lui şi îşi ascunse faţa la pieptul său.

— Îţi dau de pe acum comorile şi sărutarea nu după ani de zile, zise ea, şi, înainte ca el să se poată dezmetici, simţi gura ei caldă apăsându-i buzele.

Statură lipiţi unul de altul, fără să-şi vorbească, copleşiţi de fericire.

Deodată îi auziră în spatele lor pe Hedwiga şi Kunz şi se întoarseră repede.

— Aha, studii premergătoare! zise Kunz, vesel.

— Cum? întrebă Gebhard, silindu-se să nu lase să se observe nimic.

— Stai cu doamna ta la fereastră şi numeri stelele. Se zice că în deşert asta e mai uşor şi mai plin de farmec. Sirius nu e acolo de trei ori mai mare decât aici la noi luna?

— Nu prea cred să fie aşa. Dar în prima scrisoare pe care ţi-o voi scrie de acolo, îţi voi da lămuriri precise.

— Vezi să nu uiţi! Aici n-am timp acum pentru studii cereşti, căci, uite, tocmai se întoarce doamna contesă.

Bătrâna intră în salon şi aproape imediat se anunţă că masa e gata.

Abia în cursul mesei, contesa aduse discuţia asupra subiectului ei preferat: călătoriile şi explorarea continentelor şi ţărilor străine. Citise mult în domeniul acesta şi îşi însuşise cunoştinţele temeinice pe care cu greu le-ai fi găsit la altă femeie.

Gebhard nu-i rămase dator cu nici un răspuns, ceea ce o aduse într-o dispoziţie minunată. Şi când se arătă familiarizat cu aventurile lui Gérard, vânătorul de lei, câştigă toată încrederea gazdei.

— De obicei, germanii nu prea sunt tari în ştiinţa geografică, zise ea. Cum se face că dumneata constitui o excepţie atât de onorabilă?

Gebhard se feri să mărturisească că nu-i împărtăşea părerea.

— Încă de pe când eram copil, răspunse locotenentul, m-a interesat geografia şi mi-am dat osteneala să-mi însuşesc câteva cunoştinţe.

— Câteva? Eşti cât se poate de iniţiat şi cred că nici eu nu ştiu mai multe decât dumneata. Şi apoi, dumneata posezi şi limbi străine. Cunoşti şi araba? Vei avea nevoie de ea în călătoria prin deşert.

— Nu m-am prea ocupat de limba asta, dar am început s-o învăţ. De altfel, vom avea tălmaci buni.

— Te rog să mă vizitezi zilnic. Îl voi invita şi pe profesorul Grenaux, care e profesor de limba arabă, şi-ţi va putea fi de folos.

Asta însemna foarte mult din partea contesei. Când se întoarseră acasă, Kunz comentă faptul cu nespusă mirare:

— Eşti un om norocos, zise el. Cine ar fi crezut?

— Nici eu însumi.

— La început te credeam puţin nebun...

— Când i-am spus contesei părerea mea?

— Da. A fost mai mult decât îndrăzneţ din partea ta.

— A făcut însă o impresie enormă; şi apoi acel conte

Rallion! Cred că nu se va mai arăta la mătuşă cât timp vom fi noi acolo.

— Sper că-mi vei face mâine micul serviciu pe care ţi l-am cerut.

— Mai e vorbă! Mă voi duce la el. Cum îţi place contesa?

— Îmi place foarte mult.

— Pentru că ai avut noroc la ea. Vezi să rămână şi mai departe la fel. Şi ce zici de nepoate?

— Hm... fete tinere!

— Ce? întrebă Kunz, mirat. Fete tinere? Atâta tot? Dă-mi voie să nu te înţeleg. Mai întâi ardeai de curiozitate să cunoşti familia, şi acum, după ce te-am introdus, eşti nepăsarea întruchipată.

— Hm... sunt mulţumit, zise Gebhard cu două înţelesuri.

— Aşa, aşa! te vei duce pe acolo?

— Se înţelege. Contesa se ocupă mult de mine.

— Dar nepoatele mai puţin? Omule, ai sânge de peşte în vine. Ia spune mi, pe care din cele două fete ai prefera-o?

— Pe Ida. Tu o preferi, desigur, pe neîmblânzită?

— Fireşte.

— Aţi fost grozav de muzicali.

— Te rog, fără înţepături! Ne-am ocupat cu opere şi lieduri.

— Era printre ele şi-o operă care se numeşte *Îmblânzirea îndărătnicei*?

— Asta cred că e mai curând o comedie muzicală.

— Fie şi aşa, principalul e să-ţi fi izbutit îmblânzirea.

— Poate. Ştii, dragul meu, cred că am tratat-o greşit pe Hedwiga până acum. Ea e veselă, cu draci, plină de duh, eu însă am fost întotdeauna respectuos şi serios. Va trebui să mă schimb puţintel.

În seara următoare cei doi tineri se duseră iarăşi la contesă, unde-l găsiră şi pe profesorul Grenaux. Cei doi îl „confiscară” aproape pe Greifenklau, încât bietului locotenent

îi fu cu neputinţă să schimbe o vorbă între patru ochi cu Ida. Abia după masă, când Hedwiga se aşeză la pian să cânte, el luă loc lângă iubită şi începură să stea de vorbă în şoaptă.

Cea dintâi întrebare a fetei era referitoare la vărul ei, contele:

— A fost prietenul tău la el?

— Da.

— L-a refuzat, nu-i aşa?

— Nu, căci nu l-a găsit acasă. S-a sustras plecând în călătorie.

— Încotro?

— La Geneva şi de acolo mai departe.

— Ce intenţionezi acum?

— Deocamdată, nimic. A lăsat vorbă că se întoarce abia după câteva luni, şi atunci nu voi mai fi de mult aici. Va trebui deci să amân rezolvarea acestei probleme până mă voi înapoia şi eu din călătorie.

— Şi atunci?

— Atunci vei fi tu sfătuitoarea mea, scumpo. Începând de ieri avem amândoi o singură viaţă şi-o singură voinţă, astfel că ai acelaşi drept ca şi mine să hotărăşti tu rezolvarea incidentului.

Greifenklau veni apoi zilnic la contesă şi cu toate că nu căuta să-i câştige bunăvoinţa aceasta creştea totuşi mereu.

Cât timp rămase la Paris le scrise zilnic părinţilor şi primi tot atât de des răspuns de la ei. Scrisorile le dădea contesei să le citească, ceea ce avu drept rezultat că ea cunoştea din ce în ce mai bine familia lui şi se interesa tot mai mult de ai săi.

Plecarea expediţiei fu hotărâtă peste vreo zece zile. Seara se afla iar la contesă, discutând cu ea despre aventuri de călătorie şi vânătoare, în vreme ce Kunz şi cele două fete ascultau. Deodată, bătrâna îl întrerupse:

— Ah, am uitat să te întreb: n-ai primit nici o veste de la

părinţii dumitale?

— Ba da. Ultima pe care o aştept aici la Paris. Îmi daţi voie să vă dau scrisoarea s-o citiţi?

— Te rog, chiar.

I-o dădu, ea îşi puse ochelarii, trase lampa mai aproape şi începu să citească. În vremea asta tinerii vorbeau între ei în şoaptă, dar Gebhard se uita din când în când pe furiş la bătrână.

Deodată, ea îl privi pătrunzător pe deasupra hârtiei, dar dânsul păru că nu bagă de seamă. Chipul ei căpăta iarăşi, după atâta vreme, vechea expresie de asprime. Apoi îşi lăsă iar ochii pe scrisoare, ca s-o citească până la sfârşit.

Când fu gata i-o dădu înapoi, fără să facă vreo observaţie, ca de obicei în cazuri asemănătoare.

După masă îi spuse că sosiseră în cursul zilei câteva volume de geografie şi, dacă voia să se uite prin ele, putea veni în odaia ei.

El o urmă şi, ajunşi acolo, dânsa îi oferi un scaun, în vreme ce ea însăşi începu să umble de colo-colo prin încăpere, cum obişnuia atunci când era preocupată de ceva în mod deosebit.

— Domnule locotenent, începu dânsa, te aştepţi, desigur, să vezi cărţi de geografie, dar trebuie să-ţi mărturisesc că n-am primit nici una. El bănuise asta, dar se prefăcu totuşi mirat. A fost numai un pretext, ca să pot vorbi cu dumneata între patru ochi. E vorba de o chestiune importantă. Pot vorbi deschis cu dumneata?

— Cred că mă cunoaşteţi, doamnă contesă…

— Bine! Dumneata însă n-ai fost până acum deloc sincer cu mine.

El făcu o mutră ca şi cum n-ar fi înţeles ce vrea să spună. Bătrâna urmă:

— Vrei să-mi dai încă o dată scrisoarea mamei dumitale?

— Cu plăcere.

Ea o luă, o despături şi zise:

— Îţi voi citi câteva rânduri dintr-însa, deşi cred că le cunoşti mai bine decât mine. Ascultă:

„În ce priveşte comunicarea atât de importantă din ultima ta scrisoare, află că inima mea de mamă e plină de bucurie că ai găsit tocmai la Paris, oraşul meu natal, o fiinţă care ţi se pare că e demnă de iubirea ta. N-ai nevoie de încuviinţarea noastră. Te cunoaştem şi ştim că alegerea ta va fi bună. Primeşte, deci, binecuvântarea noastră, şi să dea Domnul să fii cu iubita ta tot atât de fericit cum sunt şi părinţii tăi unul cu altul”.

Contesa îi înapoie scrisoarea, se plimbă de câteva ori gânditoare prin odaie, apoi spuse pe un ton foarte serios:

— Recunoşti că n-ai fost sincer cu mine?

— Vreţi să spuneţi pentru că nu v-am făcut şi dumneavoastră aceleaşi mărturisiri ca părinţilor mei? întrebă Gebhard.

— Da. Recunosc că n-am nici un drept formal să-ţi cer o astfel de sinceritate, dar m-ar fi bucurat mult, totuşi, s-o găsesc la dumneata.

— În cazul acesta trebuie să-mi cer scuze.

— Te iert. Dar fii sincer acum! Credeam că ai plecat din ţara dumitale fără să-ţi laşi inima acolo.

— Aşa şi e, cel puţin în sensul pe care-l credeţi dumneavoastră.

— Acum însă iubeşti o pariziană?

— Da.

— Nu vreau să insist mai mult decât e absolut necesar. E o fată dintr-o familie cumsecade şi din clasa dumitale socială?

— Absolut.

— Te iubeşte şi ea?

— Din toată inima.

— Aşadar n-ar fi vorba de o căsătorie de convenienţă?

— Nu, ci de o legătură de inimă.

— Te invidiez.

Zicând acestea privi afară prin fereastra deschisă. Reflexul lămpii îi lumina trăsăturile şi Gebhard avu impresia că n-o văzuse încă atât de blândă. Ce s-o fi petrecând în sufletul ei? se întrebă dânsul.

Deodată se întoarse, trase un sertar şi scoase dintr-însul un album, din care luă o fotografie.

— Îl cunoşti pe bărbatul acesta? întrebă.

Gebhard bănui cine era, răspunse totuşi sincer:

— Nu l-am văzut niciodată.

— Ştiu, şi cu toate astea îţi este apropiat, îşi încrucişa mâinile la piept, cum fac femeile cu voinţă, şi urmă:

— Am fost şi eu odată tânără, şi am iubit — pe acesta de aici. Tatăl meu a fost baron, a lui însă un simplu burghez, ai cărui strămoşi au renunţat la particula „de”. Ne-am despărţit şi am suferit mult din cauza aceasta. Eu am devenit contesă de Rallion şi el s-a căsătorit de asemenea. Nu ne vedeam, dar nici nu ne-am uitat unul pe altul. Dânsul era bancher şi-a devenit consilierul de afaceri al soţului meu. Astfel a ajuns să ne întâlnim mai des. Iubirea veche a reînviat, dar trebuia să rămânem străini. Afară de amintire n-am salvat decât această fotografie. E mai preţioasă pentru mine decât oricare dintre bijuteriile pe care le posed. El a murit. Soţul meu a murit şi el şi eu am rămas văduvă. Am fost bogată, dar fericită nu; am rămas bogată, însă şi nefericită. Când, iată, m-am întâlnit cu un urmaş al acestui om, şi imediat au reînviat sentimentele vechi, pe care le credeam moarte. Ia ghici, cine e acest urmaş?

— Habar n-am, doamnă contesă.

— Dumneata eşti, chiar dumneata.

— Eu? întrebă el, surprins peste măsură.

— Da, dumneata. Ai în faţa dumitale fotografia bunicului,

a bancherului Richemonte, tatăl mamei dumitale.

— Ah! El e acesta?

Privise până acum fotografia numai superficial, deoarece întreaga-i atenţie fusese concentrată asupra contesei. Acum însă se apropie cu ea de lumină.

— Da, priveşte-l bine! spuse dânsa. A fost un bărbat frumos şi s-a prăpădit în chip mizerabil, după cum ştii. Te-am cunoscut pe dumneata, te-am studiat şi am fost mulţumită cu dumneata. Avem aceleaşi înclinaţii... te-am socotit vrednic, astfel că am hotărât să-ţi aduc fericirea.

— Fericirea mea?

— Da. Sau crezi poate că n-aş fi în măsură să fac nimic pentru dumneata?

— Doamnă, aţi făcut până acum destul pentru mine.

— Aveam de gând să fac şi mai mult. Mi-ai făcut însă cu neputinţă asta.

— Cum?

— Prin... prin dragostea dumitale neaşteptată.

— Prin dragostea mea?

— Da. Vreau să fiu sinceră. Voiam să te căsătoresc.

La asta nu se aşteptase Gebhard.

— Te surprinde? întrebă ea. Şi totuşi e adevărat. Ştii că-mi plac oamenii care au călătorit. Dumneata pleci în Sahara, ai curaj şi cunoştinţe multe, astfel că vei deveni un om vestit. Asta era ce mă bucura în sinea mea. Îndată ce te-ai fi întors ca bărbat celebru, voiam să-ţi dau tot ce posed mai de preţ.

— Ce anume, doamnă? întrebă el, ca în vis.

— Spuneam doar: tot ce am mai de preţ, adică pe nepoata mea.

— Aveţi două...

— Mă gândesc la Ida, pe care o iubesc cu tandreţe, fără ca să fi lăsat până acum să se întrevadă.

El se stăpâni.

— Contesa Ida, spuneţi? Eraţi sigură de dânsa? Ştia

domnişoara de planul dumneavoastră?

— Nu ştia nimic. Speram că inimile voastre se vor găsi una pe alta.

— Din păcate, asta nu se mai poate întâmpla, zise el, cu ton de adânc regret.

— Fireşte, pentru că ţi-ai dăruit inima.

— Şi Ida pe a ei. Contesa păru înspăimântată.

— Ce? Cum ai spus? Ida… iubeşte? Pe cine?

— Pe un ofiţer german.

— *Mon Dieu!* Nu te vei fi referind la domnul von Eschenrode?

— Doamnă, ştiţi că Eschenrode e prietenul meu. Nu voi trăda niciodată taina unui prieten.

— Ah, el este, el este! Mai e aici! Vino, domnule Greifenklau, vino! Voi…

Vru s-o oprească să-i dea lămuriri, dar buzele îi rămaseră închise, fără să vrea.

Ea alergă atât de repede, încât el abia putu s-o urmeze.

Cele două surori stăteau la masă cu Eschenrode, când contesa deschise brusc uşa şi dădu buzna înăuntru. Văzând-o, toţi trei se ridicară. Recunoscuseră imediat că era foarte agitată.

— Domnule Eschenrode, am de vorbit cu dumneata! zise dânsa.

— Vă stau la dispoziţie.

— Cer de la dumneata să-mi spui adevărul întreg!

— Fireşte.

El habar n-avea despre ce e vorba. Ea se propti în faţa lui, cu ochii scăpărători de mânie.

— Eşti un seducător!

— Eu? Doamnă, vă rog…

— Da, un seducător. Am dovezile în mână.

— Ce fel de dovezi?

— Vrei să negi că iubeşti? El se dădu uimit înapoi.

— Pe cine, doamnă?

— Pe nepoata mea.

Luat prin surprindere, tânărul nu ştiu cum să întâmpine această acuzaţie; privi mirat la femeia care stătea în faţa lui ca un judecător şi deodată i se lumină parcă ceva în minte. Contesa fusese singură cu Gebhard, vorbiseră împreună şi acum se întorcea furioasă.

— Aşadar ai trădat? îl întrebă pe prietenul său.

— De trădat n-a trădat nimeni, răspunse contesa în locul lui Greifenklau, dar am ghicit. Prietenul dumitale e discret şi nu a rostit numele dumitale, dar eu totuşi l-am aflat. Mai negi şi acum?

— Doamnă, vocea inimii este adesea covârşitoare.

— Nu vorbi despre vocea inimii! Vorbeşte mai bine despre vocea minţii şi-a datoriei! Datoria dumitale ar fi fost să vorbeşti înainte cu mine. De la un om de onoare trebuie să mă aştept la aceasta.

— Nu eram însă sigur de încuviinţarea domnişoarei…

— O să mă conving eu!

Zicând acestea se apropie de Ida şi-i zise răstit:

— Dacă el mai neagă, aştept cel puţin din partea ta să-mi spui adevărul. Atâta lucru am dreptul de la tine. Îl iubeşti?

Întrebarea aceasta o puse pe biata fată într-o încurcătură grozavă. Pentru moment ea nu-şi dădu seama de cine era vorba, şi răspunse plină de teamă:

— Da, mătuşico.

— Şi el pe tine? Aţi vorbit împreună despre asta?

— Da!

— Când?

— La sfârşitul săptămânii trecute.

— Ţi-a declarat aşadar iubirea în toate formele cuvenite?

— Da!

Contesa tocmai voia să-şi descarce din nou mânia, când auzi pe cineva plângând îndărătul ei. Se întoarse şi văzu că

era Hedwiga, care ţinea batista la ochi.

— De ce plângi? întrebă ea, şi mai enervată.

— Oh, mincinosule! abia izbuti să rostească fata.

— Cine?

— Locotenentul von Eschenrode.

— De ce-l numeşti mincinos?

— Pentru că mi-a vorbit şi mie de dragoste.

— Ah! Adevărat? strigă contesa; ieşită din fire. Şi ce-i ai răspuns tu?

— Eu... am... am.

— Hai, continuă! Vreau să aud adevărul, adevărul întreg!

Kunz stătuse ca prostit tot timpul! Acum abia izbuti să-şi vină în fire.

— Doamnă contesă, trebuie să fie o greşeală la mijloc, zise el. Nu pricep cum...

— Taci! îl întrerupse ea. Ida mi-a spus cu siguranţă adevărul. Ea nu m-a minţit încă niciodată.

— Şi cu toate astea acum n-a rămas credincioasă adevărului.

— Da, mătuşico! zise Ida, printre lacrimi. M-am înşelat.

Contesa împreună mâinile şi strigă:

— Te-ai înşelat? Von Eschenrode nu ţi-a spus că te iubeşte? Abia adineauri ai mărturisit-o.

— Ah, credeam... Doamne... credeam...

— Ce credeai? Vreau să aud adevărul întreg!

— Credeam... că vorbeşti de un altul...

Doamna de Rallion rămase năucă.

— Un altul? Un altul care te iubeşte?

— Da, mătuşico.

— Şi pe care-l iubeşti şi tu?

— Da, mătuşica.

— Ah, e cu putinţă să se întâmple aşa ceva în spatele meu? Stimate domn Greifenklau, scuză-mă! Vezi şi dumneata că e vorba aici de lucruri delicate. Cred că-mi vei face

plăcerea să vii mâine dimineaţă.

Gebhard se înclină politicos.

— Fireşte, doamnă contesă. Dacă doriţi, trebuie să mă supun, deşi cred că tocmai prezenţa mea este mai necesară acum.

— Prezenţa dumitale? Cum adică?

— Pentru că sunt în măsură să vă dau lămuririle trebuitoare. Vedeţi că eu sunt acel „altul” despre care vorbea domnişoara Ida.

— Ce? Care o iubeşte şi pe care-l iubeşte şi ea?

— Slavă Domnului, da.

Spunând acestea se apropie de Ida, îi petrecu braţul în jurul mijlocului, o mângâie cu mâna cealaltă pe păr şi-i zise:

— Nu fi speriată, sufleţelul meu! Mătuşa o să-ţi ierte această neînţelegere.

Pe chipul contesei se oglindeau sumedenie de sentimente: uimire, necaz, bucurie, furie...

— Aşadar voi doi vă iubiţi? întrebă ea.

— Da, şi ăia doi de colo la fel, râse Greifenklau, arătând spre Kunz şi Hedwiga.

— Cu ăştia doi voi sta eu de vorbă mai târziu. Acum am de a face cu dumneata. Spuneai doar că iubeşti pe alta?

— Nu, doamnă. N-am pomenit nici un nume.

— Apoi ai spus că von Eschenrode o iubeşte pe Ida.

— Nici asta n-am spus. Dumneavoastră înşivă aţi confirmat adineauri că n-am rostit numele lui.

— Doamne sfinte, nu mai ştiu pe ce lume trăiesc! Dar ce-ai spus dumneata?

— Că iubesc din toată inima o fată. Apoi am mai spus că şi Ida iubeşte pe cineva, şi anume pe un ofiţer german.

— Dar de ce nu mi-ai spus-o de la început că iubita dumitale şi Ida sunt una şi aceeaşi persoană?

— Îmi daţi voie să vă spun adevărul întreg, doamnă?

— Ţin neapărat chiar.

— Am băgat de seamă că prietenul meu Kunz are înclinaţie pentru domnişoara Hedwiga, şi am mai constatat că sentimentele sale sunt împărtăşite...

— Ai observat asta într-adevăr? Eu nu.

— Eu însă ştiam. De asemenea am văzut că se iubeau, fără să şi-o destăinuiască şi mi-am zis că aici e nevoie de o lovitură, ca să mă exprim astfel. Totuşi, ideea şi planul aducerii la îndeplinire mi-au venit abia adineauri, când am observat neînţelegerea a cărei victimă aţi fost, doamnă contesă. Şi atunci am cutezat să intru în acţiune. Acum domnul Eschenrode a mărturisit că o iubeşte pe domnişoara Hedwiga şi ea a trădat taina inimii sale. Scopul meu e atins. Rog să mi se dea o pedeapsă blândă.

Ceilalţi se priviră zăpăciţi.

— Ce urât! interveni Hedwiga, necăjită că vărsase lacrimi din pricina presupusei necredinţe a lui Eschenrode.

— Dar bine, Gebhard! îi şopti Ida acestuia.

Ea nu cunoştea conţinutul convorbirii dintre Greifenklau şi contesă. Aceasta, la rândul ei, nu ştia dacă să fie mânioasă ori să râdă de toată istoria. Se simţea însă fericită că planul ei se îndeplinise în cele din urmă, şi era totuşi supărată că şi Eschenrode îşi alesese o nepoată.

— Misteriosule! interveni Kunz. De ce mi-ai trecut sub tăcere asta?

— Iubirea nefericită se tânguie, iar cea fericită tace! răspunse Greifenklau.

— De când v-aţi înţeles?

— Chiar din prima zi când ne-am cunoscut.

— Absurd!

— Adevărat? Din prima zi? întrebă contesa.

— Da, doamnă.

— Dar cum aţi pus la cale asta?

— Ida vă va povesti între patru ochi. Eram destinaţi unul altuia.

— Şi v-aţi spus asta în spatele meu, ai?

Voia să se înfurie iarăşi, dar el o ameninţă în glumă cu degetul.

— Predestinaţia s-a întâmplat şi ea în spatele nostru.

Contesa izbucni în râs:

— Tinereţea este incorigibilă! Nimeni n-o poate înţelege. Atunci când crezi că ai dat de un bărbat sincer, el se demască pe neaşteptate ca un intrigant fără seamăn. Nu aţi scăpat încă de pedeapsa mea!

Atunci Gebhard îi apucă mâna şi-o duse la buze.

— Iertare, buna mea contesă! o rugă el. I-am spus Idei că o iubesc mai mult decât propria-mi viaţă; dar, am mai adăugat şi faptul că voi vorbi despre această dragoste abia după ce mă voi reîntoarce din călătorie. De aceea am tăcut amândoi. Voiam mai întâi să fiu vrednic de consideraţia ei. Dacă nu am procedat corect, sper totuşi să găsesc îndurare.

În ochii contesei apăru o strălucire umedă, cum nu mai văzuseră niciodată nepoatele ei până atunci şi, cu o voce emoţionată, răspunse:

— Vă iert pe amândoi. Să rămână aşa cum aţi discutat voi doi. Dragostea voastră să se dovedească statornică. Dacă va fi aşa, veţi fi răsplătiţi. Ei bine, şi acum ceilalţi doi! Vasăzică, domnule Eschenrode, afirmaţi că o iubiţi pe nepoata mea Hedwiga?

— Din toată inima!

— Şi tu Hedwiga?

— Eu? Oh, eu nu vreau să mai ştiu de el, spuse aceasta, supărată foc.

— De ce?

— M-a numit zvârlugă.

— Şi aşa şi eşti! confirmă mătuşa.

— Ea, însă, mi-a promis, completă Kunz, că din această luminiţă rătăcitoare se va naşte o stea pe a cărei strălucire sigură mă voi putea baza.

— E adevărat, Hedwiga?

Aceasta privi stânjenită într-o parte.

— Da, dragă mătuşă, i-am promis asta.

— Ei, atunci spuneţi-mi mai întâi, domnule locotenent major, ce aveţi să-i oferiţi nepoatei mele?

— Pentru moment, o inimă plină de dragoste şi voinţa fermă de a pune bazele unui viitor demn de ea. Acum, întrucât luminiţa rătăcitoare s-a stins şi steaua mea a răsărit, sper ca şi în profesiune să am parte de stele care răsar şi pe care să mă pot baza.

2. Ochiul francezilor

După cele povestite, trecuseră patru ani. Plănuita expediţie în Sahara întâmpinase unele greutăţi şi, abia în 1850, s-au putut face din nou planuri să fie dusă la îndeplinire.

Între timp, Kunz von Eschenrode şi Gebhard von Greifenklau s-au căsătorit cu cele două surori, Hedwiga şi Ida de Rallion, iar bucuria lui Hugo şi Margot von Greifenklau fu deosebit de mare atunci când, după un an, li se născu un nepot.

Era deja anul 1852.

Într-o cafenea din Biskra şedeau câţiva ofiţeri francezi, fumând, bând şi pălăvrăgind.

Biskara, cum pronunţă arabii acest cuvânt, este un orăşel din provincia Constantine, în Algeria, important ca punct comercial aflat în drumul caravanelor şi atunci, pe vremea când se organizau târguri, foarte des vizitat de berberii şi beduinii din împrejurimi, care veneau acolo să facă diverse schimburi sau cumpărături.

Cafeneaua avea o înfăţişare orientală, totuşi se mai lăsaseră câteva goluri pentru ferestre în zidul din faţă, iar deasupra intrării fusese aşezată o firmă pe care era scris un nume franţuzesc.

În vreme ce mahomedanii şedeau în cafenelele lor jos pe covoare, cu picioarele încrucişate, aici, în această cafenea, se aflau câteva mese şi scaune.

Domnii beau vin greu portughez şi păreau a fi destul de ameţiţi.

Cârciumarul purta costumaţia unui berber, dar nu era băştinaş, ci francez, căci vorbea în graiul celor din Tours. Tocmai scutura din cap şi spunea:

— Cum aş putea şti dacă omul acesta a fost deja o dată în Biskra, domnii mei? În cel mai bun caz, aş putea şti dacă a fost vreodată în cafeneaua mea.

— Şi asta n-a făcut-o, nu-i aşa?

— Nu, deşi nu exclud posibilitatea să fi venit o dată. Dar eu nu-l cunosc!

— Vasăzică, el este chiar o personalitate enigmatică?

— Da. Nimeni nu ştie nimic despre el. Poate se află printre noi, fără ca să ştim asta. Generalul Cavaignac este singurul care-l cunoaşte.

— Doar cu el are relaţii?

— Cine ştie?!

— Şi cum îl cheamă?

— Nici asta nu ştie nimeni. Nu-l cunoaştem nici noi, nici duşmanii noştri, beduinii. Ei i-au dat un nume, în stilul lor, care exprimă exact drept cine îl iau.

— Şi care e acest nume?

— *Ain el fransawi*, ceea ce înseamnă „Ochiul francezilor", sau mai precis: spion ori informator al francezilor. Se susţine că a fost văzut când ici, când colo; uneori e descris ca un om bătrân, alteori ca tânăr, dar nu se ştie nimic precis asupra lui. Întrebaţi-l pe Cavaignac, guvernatorul general. El e în măsură să vă dea lămuriri, şi vi le va da, dacă vrea.

În ungherul cel mai din fund al cafenelei stătea un om de vreo treizeci de ani, îmbrăcat în costum sărăcăcios de beduin. Se aşezase pe scaunul său într-un chip care îngăduia să se observe imediat că era obişnuit să stea mai mult pe perne şi rogojini, decât pe scaune. Avea o barbă rară, iar privirea şi-o ţinea aţintită în gol, cu acea nepăsare caracteristică musulmanului fatalist. Avea înaintea sa o ceşcuţă cu cafea şi ţinea în mână un ciubuc, din care trăgea din când în când câte o sorbitură, înghiţind fumul şi dându-l apoi iar afară pe nas, ceea ce arabii numesc: „a bea tutun".

— Cine-i individul ăsta? întrebă unul din ofiţeri pe cafegiu.

— Nu-l cunosc.

— Beduin?

— Fără îndoială, căci a cerut pipă şi cafea în limba arabă.

— Poate că pricepe ce vorbim. E neplăcut să ai în apropiere ascultători străini.

— Încearcă de vezi dacă ştie franţuzeşte!

Ofiţerul se întoarse spre străin şi-l întrebă în limba franceză:

— Cine eşti?

— *Tugger*, negustor, răspunse cel întrebat, şi nimic mai mult.

— Cu ce te ocupi?

— *Fewakih*, cu fructe.

— De unde eşti de loc?

— *Wadi Dscheddi*.

„Wadi” se numeşte pe arăbeşte atât fluviul cât şi valea unui fluviu. Omul era deci din valea fluviului Dscheddi, care-şi poartă apele la sud de Biskra şi le varsă apoi în Melrir.

— Pricepi franţuzeşte? După cât se pare, da.

— *Kalil*, puţin.

— Unde ai învăţat?

— Alger.

— Ai fost la Alger?

— *Na'm*, da.

— Mult timp?

— *La*, nu.

Omul dăduse răspunsurile mai mult prin gesturi decât prin cuvintele scurte pe care le rostise. Asta nu-l împiedică pe francez să-şi continue interogatoriul:

— Ai auzit de omul acela pe care-l numiţi voi *Ain el fransawi?*

— *Lisa ma*, încă nu.

— Eşti bogat?

— *Ma li şeh*, n-am nimic.

— Săracul de tine! Na, bea un pahar cu vin.

Compătimirea aceasta era numai aparentă. Ofiţerul ştia foarte bine că beduinul, fiind musulman, n-avea voie să bea vin. Şi omul făcu chiar imediat un gest de refuz cu mâna.

— *Kullu muskürün haram*, tot ceea ce te îmbată este oprit.

Acesta era preceptul din *Coran* care oprea băuturile alcoolice.

— Atunci să nu mai intri în localuri unde se bea vin! îi spuse ofiţerul. Nu ştii că refuzul tău constituie o insultă pentru mine?

— *La*, nu.

— Atunci du-te dracului sau bea cu noi! N-avem nevoie de maimuţoi care stau şi ascultă numai, fără să facă nimic.

Cine ştie ce lucruri neplăcute s-ar fi întâmplat, dacă atenţia francezului n-ar fi fost abătută de la beduin, căci tocmai atunci intră ajutorul cafegiului şi puse pe masă ziarele care tocmai sosiseră. Aici, pe înălţimile munţilor Atlas, veştile din Paris prezentau mai mult interes decât cearta cu un arab neînsemnat, care nu putea face nimic altceva decât să se îndepărteze în tăcere.

Cât ai clipi din ochi, ziarele fură desfăcute şi împărţite, astfel că fiecare căpătă câteva foi. N-aveau răbdare să aştepte până ce fiecare în parte îşi citise foile sale, ci îndată ce era descoperit ceva de seamă, le treceau din mână în mână. Unul din ofiţeri spuse:

— Eu cred că am dat de senzaţia senzaţiilor. Aici sunt veşti asupra Algeriei.

— Şi ce zice acolo? întrebă un altul.

— Mai mult decât ştim noi înşine despre asta. Ah, uite iarăşi ceva nou asupra marabuului Hagi Omanah!

Un marabu este un pustnic musulman, pe care populaţia îl consderă drept sfânt. Hagi sau hagiu, însă, se numeşte oricare musulman, care a luat parte la un pelerinaj la Mecca

sau Medina[1].

— Şi ce se scrie despre el?

— Ascultaţi:

Atitudinea vestitului marabu Hagi Omanah este încă nelămurită. El exercită o înrâurire enormă asupra triburilor care locuiesc în jurul munţilor Atlas, pentru care motiv ar fi de mare însemnătate să se ştie dacă trebuie să-l considerăm ca duşman. Se spune că autoritatea guvernamentală a încercat să afle prin trimişii ei în ce ape se scaldă marabuul, dar acesta s-a arătat inaccesibil. Originea lui e de asemenea necunoscută. El poartă turbanul verde, un drept pe care-l au numai descendenţii direcţi ai lui Mahomed. Partizanii săi spun că a venit din ţinuturile sfinte ale Arabici, în cele ale munţilor Atlas. Dar e de mirare faptul că trăsăturile sale au ceva de apusean, iar pe de altă parte umblă vestea că un călător francez, care l-a putut vedea într-un rând de aproape, ar fi recunoscut într-însul pe un cunoscut din ţinutul Metzului sau Sedanului. Probabil că această susţinere se întemeiază pe o anumită asemănare şi nimic mai mult.

— Ştim tot atât ca şi înainte, zise unul din ascultători. Ceea ce se spune aici ştim noi de mult. Nu s-a crezut oare până acum că marabuii sunt necăsătoriţi şi trăiesc în cea mai mare pustnicie?

— E drept.

— Atunci e surprinzător că acest marabu să fi fost însurat.

— Asta nu-i nici o abatere. Poate trăi singur cu toate acestea.

— Numai că n-o face.

— Cum adică?

— Are un fiu cu dânsul. Asta înseamnă singurătate?

— Nu chiar. Dar dacă în mănăstirile noastre călugării

[1] La Mecca s-a născut Mahomed, iar la Medina a murit. (n. trad.)

trăiesc împreună în cea mai deplină izolare, nu e totuşi pustnicie?

— Pustnicie completă în orice caz nu. De altminteri, fiul acela cică ar fi tot atât de sfânt ca tatăl. Ce alte noutăţi despre Algeria?

— Aici scrie despre Timbuktu:

Expediţia care a fost organizată şi întreprinsă acum doi ani de „Societatea Germană de Geografie”, în scopul explorării Sudanului, pare să fi înregistrat succese mai bune decât altele dinaintea ei. Se spune că membrul militar al expediţiei, locotenentul von Greifenklau, a şi plecat din Timbuktu şi se află în drum spre casă. În afară de rezultate pur ştiinţifice, se afirmă că ar duce cu dânsul şi importante obiecte de preţ şi drumul pe care l-a luat duce prin In Salah, El Golea şi Tuggurt.

— Drace! exclamă unul din francezi. Asta înseamnă că germanul acela va trece şi pe la noi prin Biskra. Cunoaştem noi oamenii aceştia antipatici, care, începând din anii 1814 şi 1815, îşi închipuie că au dreptul să privească de sus la noi. Greifenklau spuneai? Numele acesta nu vă este cunoscut, domnilor?

— Nu! răspunseră toţi în cor.

— Mie mi se pare că-l am auzit odată.

Duse mâna la frunte şi, după ce se gândi puţin, dădu din cap.

— Ah! da! Greifenklau se numea favoritul acela al bătrânului mojic Blücher, care a avut câteva incidente cu căpitanul de gardă Richemonte. De Richemonte cred c-aţi auzit?

— Care a fost alungat din armată după bătălia de la Waterloo?

— Da, acela. Îmi amintesc c-am auzit lucruri urâte despre

dânsul. Unchiul meu a făcut armata împreună cu el şi l-a cunoscut bine.

— Nu s-a mai auzit nimic despre dânsul. Pare să se fi prăpădit.

— Poate să fie o greşeală. E drept că Richemonte a fost nevoit să părăsească Franţa, dar de prăpădit nu s-a prăpădit. Ştiţi care a fost motivul pentru care Franţa a blocat Algerul în anul 1827?

— Da. Beiul din Alger l-a lovit în faţă cu apărătorul de muşte pe consulul francez Deval.

— Aşa e. Şi Deval a susţinut mai târziu că-l ar fi văzut pe Richemonte în imediata apropiere a beiului.

— Dar ce, l-a cunoscut?

— Da. Deval se întâlnea cu dânsul la Paris, şi încă atât de des, încât e exclus să se fi înşelat.

— Purta veşminte maure Richemonte la Alger?

— Da.

— Cu turban?

— Da, după cum susţine Deval.

— Atunci e sigur că a devenit mahomedan.

— Omul acesta e în stare de orice. Mai scrie ceva despre Algeria?

— Da, şi încă ceva foarte important: guvernatorul se află într-o vizită de inspecţie prin colonie. Asta e ceea ce ne priveşte îndeosebi.

— Cavaignac ne va face o surpriză, asta e sigur. E aşteptat să vină până într-o săptămână, dar sunt convins că va veni mai înainte…

Se întrerupse, căci uşa fu deschisă şi un ofiţer tânăr intră. Se vedea bine că alergase.

— Ca s-a întâmplat? Ce veşti ne dai? îl copleşiră toţi cu întrebările.

El răsuflă din adâncul pieptului şi luă unul din paharele pline care se aflau pe masă. Abia după ce-l dădu pe gât

răspunse:

— O noutate, *messieurs*.

— Bună sau rea?

— Cum vrei s-o iei, Cavaignac, guvernatorul, va sosi îndată.

— Mii de draci!

— Tocmai a venit unul din adjutanţii săi. Generalul se află încă pe şoseaua care duce de la Bu Saada încoace, dar într-o jumătate de ceas va fi aici.

— Atunci ne rămâne destul timp să înecăm în apă duhurile vinului. Ofiţerii îşi goliră paharele, apoi dădură buzna în stradă.

Afară de cafegiu, se mai afla numai beduinul în local. Îşi dăduse aerul că nu se interesase de discuţie, dar pricepuse totuşi foarte bine totul. Acum se ridică de pe scaun, puse pipa de o parte şi vârî mâna în buzunar. După ce puse o monedă de argint lângă ceşcuţa de cafea, părăsi localul, ieşind afară în piaţă.

În umbra caselor negustorii îşi expuneau mărfurile. Omul nostru se apropie de un bărbat care stătea îndărătul unui morman de curmale uscate.

Vânzătorul de curmale era înalt şi slăbănog şi purta veşminte de băştinaş. Părea să fie sărac, căci turbanul său era dintr-un şal vechi şi peticit, iar burnuzul[1] său murdar era ţinut de o frânghie din păr de cămilă.

— Au plecat! zise el încetişor către cel ce venea. I-am văzut îndepărtându-se. Ai iscodit ceva?

— Da.

— Despre cine vorbeau?

— Despre tine.

— Despre mine? Pe toţi dracii! Cum s-a întâmplat?

— S-a întâmplat pentru că vorbiseră înainte despre un locotenent pe nume Greifenklau.

---

[1] Manta de lână cu glugă purtată de arabi. (n. ed.)

Vânzătorul de curmale părea să fie în vârstă de vreo şaizeci de ani. Părul capului îi era complet acoperit de turban. Avea o mustaţă mare, aproape albă. Când auzi de Greifenklau, buza de sus i se ridică, astfel că ieşiră la iveală două şiraguri de dinţi mari, galbeni. Părea o fiară de pradă care se pregătea să se arunce asupra duşmanului.

— Greifenklau? întrebă el. Un neamţ?

— Da.

Ochii bătrânului se învăpăiară, dar după ce stătu puţin pe gânduri lăsă capul în jos şi zise:

— Nu e el. Trebuie să fie un altul.

— Pentru ce?

— Ăla pe care-l cred eu nu mai poate fi de mult locotenent. Au trecut peste treizeci de ani de atunci. Ce e Greifenklau despre care vorbeai?

— E membru al unei expediţii africane, organizată de Germania.

— De unde e originar?

— Nu ştiu.

— Unde se află acum?

— Vine de la Timbuktu şi merge spre casă.

— A! Asta e important!

— Foarte important, vere! Duce comori mari cu dânsul.

— Drace! Ştii precis asta?

— Scrie în ziare.

Ochii bătrânului scânteiară ca ai unui animal de pradă.

— Ah! Şi ce drum apucă?

— Vine prin In Salah şi El Golea la Tuggurt.

De bucurie bătrânul era cât pe ce să sară în sus de pe scaun.

— La Tuggurt? zise el. Atunci cu siguranţă că e europeanul acela pe care ţi l-au anunţat iscoadele noastre.

Celălalt încuviinţă din cap. Nu mai avea acum figura nepăsătoare dinainte, ci o expresie de mare viclenie.

— Nu mă îndoiesc de asta.

— Ce însoţitori are?

— Afară de cămilari, treizeci de războinici din tribul ulled idenanilor.

— Ăştia vor trebui învinşi. Aşadar, ofiţerii au vorbit de mine? Ce anume?

— Că ai fost alungat din armată după lupta de la Waterloo.

— Dracu' să-i ia! Şi ce mai spuneau!

— Că Deval te-a recunoscut pe vremuri în apropierea beiului.

— De ce naiba nu era orb consulul acela?

— Au mai vorbit apoi de tine, fără să ştie că tu eşti.

— Ce înseamnă asta?

— Vreau să zic că vorbeau de *Ain el fransawi*.

— Şi ce spuneau?

— Că acest om este o enigmă pentru dânşii.

— Sper să şi rămân.

— Au mai pomenit apoi de marabuul Hagi Omanah.

— Desigur că şi ăsta era o enigmă pentru ei?

— Da.

— Ei singuri sunt de vină. N-ar trebui decât să trimită oameni cu cap la el, care să se priceapă să-l iscodească. Dar de ce au plecat atât de repede?

— Pentru că li s-a adus vestea că soseşte Cavaignac.

— Ah! Mi-am închipuit. Când vine?

— Peste o jumătate de ceas, şi timpul acesta aproape c-a trecut.

— Atunci, grăbeşte-te! Aleargă în întâmpinarea sa, ca să afle că sunt aici.

Celălalt plecă imediat, îndreptându-se spre acel loc de la marginea orăşelului unde erau adunate trupele franceze care urmau să-l primească pe guvernator.

Tot acolo se aflau şi băştinaşii, care auziseră că venea

Cavaignac, devenit celebru prin victoriile sale şi tocmai din cauza aceasta era foarte iubit de ei.

Când maurul ajunse acolo, se şi vedeau cavaleriştii venind dinspre apus, conduşi de câţiva turcomani şi însoţiţi de o trupă de *Chasseurs d'Afrique*[1].

Când Cavaignac sosi în apropierea trupelor care-l aşteptau, conducătorii convoiului se dădură înapoi, astfel că generalul călărea acum în frunte. Tobele răsunară, fanfara începu să cânte şi soldaţii dădură onorurile. Generalul salută, trecu în revistă trupele, apoi se îndreptă spre poarta orăşelului, după ce comandantul îi prezentase un scurt raport. El făcu semn acestuia să vină alături de dânsul.

— Eşti mulţumit de populaţie? îl întrebă.

— Până acum n-am de ce să mă plâng, domnule general.

— Nu vei avea de ce să te plângi nici în viitor, atâta vreme cât vei urma dispoziţiile mele. Beduinul consideră orice blândeţe drept slăbiciune. Trebuie să fie tratat aspru şi drept, asta face impresie asupra lui. Cum stăm cu triburile din munţi?

— Se ţin departe de oraş.

— Au primit şeicii lor burnuzurile?

Franţa dăruise fiecărui şeic un burnuz preţios. Beduinii trebuiau să considere aceasta ca un tribut adus de Franţa, totuşi ei ştiau prea bine că prin acceptarea acestui dar deveneau dependenţi de ţara care li-l făcuse.

— Nu! răspunse comandantul.

— Asta e un semn rău. Nu le-ai oferit burnuzurile?

— Ba da.

— Aşadar, au refuzat să le primească?

— Asta nu, sunt prea vicleni ca s-o fi făcut.

— Atunci ce? Când trimişii mei au ajuns la locurile unde se aflaseră taberele, acestea se mutaseră.

— Asta e şi mai rău; e aproape la fel ca atunci când ai

---

[1] Corp de vânători călări, din sec. XVIII–XIX. (n. ed.)

slobozi o ghiulea într-un pământ moale. O asemenea împuşcătură e fără folos, pe când o ghiulea e în stare să fărâme piatra cea mai tare. Te-aş sfătui...

Se întrerupse. Privirea sa căzuse asupra maurului care stătea tocmai în drumul pe unde treceau ei. Generalul îşi struni calul şi chipul său de obicei atât de aspru exprima acum mulţumire.

— Ah! Tu eşti! zise el.

Maurul îşi încrucişă braţele pe piept şi se înclină adânc:

— *Allah jikum ma'ak*: Dumnezeu fie cu tine!

— Eşti singur?

— *La*, nu.

— Ai venit împreună cu ruda ta?

— *Na'm*, da.

— Unde-i el?

— *Hunik*, *fil suk*, colo în piaţă.

— Face negoţ cu fructe?

— *Na'm*, da.

— Sunt bune?

Întrebarea aceasta trebuia să aibă alt înţeles, căci maurul zâmbi şiret.

— *S'lon daiman*, ca totdeauna.

— Atunci spune-i să-mi aducă câteva. Va afla unde voi locui.

Salută prietenos şi porni mai departe. Comandantul fu foarte mirat că generalul cunoştea pe cineva de aici din Biskra.

— Îl cunoaşteţi pe acest om, domnule general? întrebă el.

— Da, răspunse Cavaignac, scurt.

— Eu nu l-am văzut până acum.

— Eu în schimb foarte des. E un negustor de fructe, pe care-l am cunoscut la Blidah. Unde voi locui?

— Am onoarea să vă ofer apartamentele mele.

— Primesc. Când va veni ruda acestui om să fie lăsată

îndată la mine! Doresc să stau de vorbă cu el.

— După ce va fi recunoscut?

— După mustaţa mare şi căruntă, şi după numele său. El este *fakihagi* Malek Omar.

Fakihagi înseamnă negustor de fructe.

În timp ce generalul se îndrepta spre locuinţa sa maurul se înapoie în piaţa unde îl aştepta bătrânul.

— Ei? întrebă acesta scurt.

— Am vorbit cu dânsul şi m-a întrebat dacă eşti aici.

— Putea să-şi închipuie. Mai departe!

— Spunea să vii la dânsul.

— Unde locuieşte?

— Asta nu mai ştiu. Vom afla însă.

— Atunci du-te şi informează-te!

Celălalt se îndepărtă, în timp ce bătrânul rămase la fructele sale.

Ajutorul său, pe care-l numea „văr”, se întoarse după câtva timp şi-i indică unde descinsese generalul. Richemonte începu imediat să umple cu fructe un coşuleţ împletit din fibre de curmal şi se îndreptă, cu paşii plini de demnitate ai unui arab liber, spre casa indicată, la a cărei intrare stăteau două santinele.

— Încotro? întrebă unul din soldaţi.

— *Til seri asker*.

— Ce înseamnă asta? Vorbeşte franţuzeşte, omule!

— Ge.... ne... ral! silabisi celălalt, după cât se părea cu mare efort.

— La generalul Cavaignac?

Arabul încuviinţă din cap.

— Cine eşti?

— Fakihagi Malek Omar.

— Asta-i iarăşi arăbeşte... Dar cred că aşa sună numele care ne-a fost spus. Poţi intra.

Negustorul de fructe intră în gangul îngust şi întunecos şi

ajunse într-o curte înconjurată de jur împrejur de colonade. Acolo se afla o altă santinelă, care puse aceleaşi întrebări ca cealaltă, apoi îl conduse într-o încăpere mare, în care generalul se odihnea după drumul lung. Când îl recunoscu pe noul venit, se ridică şi zise:

— Punctual ca de obicei. Ştiai că vin la Biskra?

— Da, domnule general.

— Aşadar, trimisul meu te-a găsit?

— Acum patru zile. Mă aflam la Wadi Ighar-ghar şi am pornit îndată încoace, ca să primesc poruncile dumneavoastră.

Vorbea acum o franţuzească curgătoare.

— Ai să-mi comunici ceva deosebit?

— Nu prea mult. Tribul Beni Aissa se înarmează pentru împotrivire.

— A! Unde sălăşluieşte acest trib?

— La miazăzi de Biskra.

— Câţi războinici are?

— Dacă-i strânge pe toţi, pot fi vreo câteva mii.

— Asta-i primejdios. Cine-i instigă?

— Marabuul Hagi Omanah, cred.

— Aşadar, marabuul ne e duşman?

— Aşa se arată. Nu cred totuşi să poată strânge laolaltă forţele de care pomeneam adineauri, pentru că unele secţiuni ale tribului au pornit departe spre miazăzi, iar altele pe teritoriul tunisian.

— Asta mă linişteşte întrucâtva. Avem acum atâtea de făcut în nordul şi vestul ţării, încât ne este cu neputinţă să aruncăm mase mari de trupe spre miazăzi. Informatorii dumitale sunt devotaţi?

Richemonte înălţă din umeri.

— Atâta timp cât plătesc bine, da, răspunse el.

Generalul zâmbi.

— Vrei să spui că te-au curăţat de bani?

— Da, asta vreau să spun, domnule general.

— Bine, îţi voi umple iar caseta, deoarece ştiu să apreciez valoarea unui bun informator. De altfel, sunt în măsură să-ţi dau posibilitatea de a câştiga o răsplată importantă, deosebit de celelalte.

— Vă stau la dispoziţie.

— E vorba de marabu.

— Bănuiam.

— Trebuie să aflăm în sfârşit ce-i cu dânsul.

— Până acum n-aţi ştiut? întrebă spionul.

— Din nenorocire, nu. Am însărcinat cu aceasta oameni incapabili — după cât se pare — şi acum mă adresez dumitale. Ai curajul să te apropii de el şi să-l spionezi?

Cel întrebat făcu o mutră îngrijorată.

— Asta e greu, răspunse el.

— Ştiu.

— Şi primejdios pentru mine.

— Primejdios? Aha, vrei să-ţi sporeşti veniturile, prin mărirea răsplatei. Mare pişicher eşti!

— E purul adevăr ceea ce vă spun, zise Richemonte, prefăcându-se puţin jignit.

— Cum ar putea fi primejdioasă tocmai pentru dumneata o vizită la marabu? Treci drept un bun musulman şi mii dintre aceştia îl vizitează pe sfânt, fără să-i ameninţe vreo primejdie.

— Tot ce se poate, domnule general, dar nu trebuie să uitaţi că sunt numit „Ochiul francezilor”. La fel cum doresc eu să-l iscodesc pe marabu, ţine şi el să-l aibă în mână pe acest „ochi al francezilor”. O împrejurare cât de neînsemnată e de ajuns ca să mă trădeze, şi atunci sunt pierdut.

— În cazul acesta n-ai altă alegere decât să fii prevăzător.

— Asta pare mai uşor decât e în realitate.

— Ceea ce înseamnă că nu vrei să iei asupra dumitale această misiune.

— Ba da, în cazul când sunt mulţumit cu răsplata.

— Aha, asta e! Cât ceri pentru o informaţie precisă asupra atitudinii şi dispoziţiei marabuului faţă de noi?

— În afară de cheltuielile obişnuite, cinci mii de franci.

Cavaignac se ridică şi parcurse de câteva ori odaia încolo şi încoace, apoi se opri în faţa spionului.

— Asta e mult, zise el, dar sunt totuşi dispus să-ţi plătesc suma, dacă îţi îndeplineşti sarcina cum trebuie. Ştii unde se află marabuul?

— Da.

— Ai fost vreodată acolo?

— Nu.

— Care vasăzică nici nu l-ai văzut încă?

— Nu. Ştiţi prea bine că am fost ocupat mulţi ani în Algeria apuseană şi în Maroc.

— Aşa e. Ne ai făcut acolo servicii foarte bune, astfel că sper că vei duce la bun sfârşit şi însărcinarea de acum. Eşti complet echipat pentru aceasta?

— Am totul, numai metalul lipseşte.

— Te aşteptam, aşa că am luat la mine cele necesare. Ţine de aici! Răsplata însă va trebui s-o câştigi.

Scoase din buzunar o pungă mare şi-o ţinu înaintea lui Richemonte. Scuturând-o, se auzi un sunet metalic.

— Când porneşti la drum?

— Chiar astăzi, domnule general.

— Bine! Şi când pot avea veşti la Constantine?

— Asta nu vă pot preciza, dar sper să fiu acolo cam peste două săptămâni.

— E prea mult. Nu cred să mă pot lipsi de dumneata atâta timp.

— Mai aveţi şi alte însărcinări pentru mine?

— Da. Spuneai mai înainte că cei din tribul Beni Aissa au de gând să se răscoale împotriva noastră. Ai observat ceva semne sigure?

— Da. Am auzit pe câţiva şeici vorbind despre asta.

— Eşti prieten cu ei?

— Mai mult decât atât: sunt oaspetele lor.

— Ca ce eşti cunoscut acolo?

— Le am spus că sunt originar dintr-o oază răsăriteană şi colind Sahara de apus, în căutarea unui om împotriva căruia am de îndeplinit o răzbunare de sânge. Altfel nu puteam să-mi explic faţă de ei felul meu de viaţă.

— Şi te cred?

— Da. Nimic nu impune mai mult acestor oameni ca o răzbunare de sânge.

— Foarte bine. De aceea mi-ar fi plăcut, dacă ai putea rămâne acum la acest trib primejdios. Aş fi sigur atunci că sunt bine informat despre gândurile lor.

— Să n-aveţi nici o grijă, domnule general! Pentru răzvrătirea unui trib se cere timp. Pregătirile, tratativele şi consfătuirile cer luni de zile. Sunt încredinţat că mă voi înapoia de la marabu, înainte ca tribul acela să fi luat vreo hotărâre definitivă.

— Asta mă linişteşte. Porneşte deci la drum şi vezi de fii cât mai curând la Constantine! Mai ai să-mi spui ceva?

— Nu.

— Atunci aş vrea eu să mai discut cu dumneata asupra unui punct.

— Vă ascult. Sunt gata.

Generalul îl privi pătrunzător şi întrebă apăsat:

— Pentru orice informaţie?

Înfăţişarea spionului deveni mai puţin cutezătoare.

— Pentru oricare, dacă se împacă cu circumstanţele mele, fireşte.

— Care vasăzică tot pui o condiţie. De ce fel de circumstanţe e vorba?

— De cele personale.

— Tocmai despre aceasta este vorba. De când eşti în serviciul Franţei în Algeria?

— De mulţi ani.

— Mereu în calitatea de acum?

— Aproape.

— N-a ştiut nici unul din superiorii dumitale sau din cei care ţi-au dat însărcinări cine eşti în realitate?

— Nici unul.

— De ce păstrezi o discreţie atât de mare?

— Pentru că pe de o parte asta îmi stă în fire, iar pe de altă parte e în avantajul meu.

— N-ai vrea să te hotărăşti a avea încredere în mine?

— Dacă n-aş avea încredere în dumneavoastră, domnule general, nu v-aş servi. Dar în ce priveşte punctul acesta, o datorie peste care nu pot trece mă sileşte să tac.

— Sunt nevoit să ţin seama de asta, deşi mi-ar fi mult mai plăcut să am de a face numai cu oameni în a căror viaţă să pot citi ca într-o carte deschisă. Dar pot totuşi cel puţin întreba dacă eşti francez din naştere?

— Sunt.

— Ce profesiune aveai înainte?

— Vă rog să-mi îngăduiţi de a nu răspunde la această întrebare.

Chipul generalului se posomorî.

— Cred că mergi puţintel cam prea departe cu discreţia dumitale. Se pare c-ai fost silit să părăseşti Franţa.

— Nu. Am plecat de bunăvoie.

— Vreau să te cred. Aş dori mult să pot face ceva pentru dumneata. Ai rude în patrie?

— Nu, cel puţin nici una apropiată.

— Şi vrei să rămână şi pe viitor ascuns faptul că negustorul de fructe Malek Omar este acela care e numit „Ochiul francezilor”?

— Da. E şi în interesul dumneavoastră. Dacă s-ar afla adevărul, mi-ar fi cu neputinţă să mai lucrez pentru dumneavoastră.

— Bine! Te înconjuri de un mister de nepătruns şi mă sileşti să-l respect. De aceea nu trebuie să te aştepţi să mă încred cu totul în dumneata. Faţă de beduini joci acelaşi rol de prieten misterios, ca şi faţă de mine şi de noi în general. Faţă de cine eşti cu adevărat cinstit?

— Fireşte că faţă de dumneavoastră şi compatrioţii mei, domnule general.

Cuvintele acestea fură rostite pe un ton de adâncă sinceritate. Dar urma de neîncredere din cuvintele generalului făcu totuşi ca mustaţa căruntă a spionului să se ridice, astfel că dinţii galbeni ieşiră la iveală, parc ar fi stat gata să muşte. Cavaignac observă asta, şi zise:

— Sper că aşa este, spre binele dumitale. Contrariul, te-ar duce numai la pierzanie. Ia aminte asta!

Obrajii pârliţi de soare ai fostului căpitan de gardă se împurpurară şi din ochii săi ţâşni un fulger asupra lui Cavaignac.

— De unde şi până unde această neîncredere subită, domnule general? Aţi constatat vreodată că n-aş fi vrednic de încrederea pe care mi-o acordaţi?

— Pentru aşa ceva eşti prea prevăzător. Dar vreau să fiu faţă de dumneata mai sincer decât eşti dumneata faţă de mine şi să-ţi spun că am avut uneori impresia că ţi-ai pus serviciile la dispoziţia Franţei numai cu anumite rezerve. Cel mai inteligent şi mai experimentat om se trădează odată. Am impresia că serveşti acelui stăpân care plăteşte leafa cea mai bună. Franţa e mai bogată decât un şeic de beduini dintr-ăia. Dacă ar fi dimpotrivă, ce-ai face?

— Aş servi totuşi Franţa, răspunse Richemonte, apăsat.

— Adevărat?

— Sunt chiar gata să mor pentru Franţa.

— Pentru asta mai aşteaptă câtva timp! E foarte frumos să mori pentru patrie, dar e mai folositor să trăieşti pentru ea. Vreau să sper că mă pot bizui pe dumneata în toate

privinţele. Dar încă ceva: cum îl cheamă pe tovarăşul dumitale?

— Mahmud Ben Ali.

— Asta vrea să însemne „fiul lui Ali”. Cu alte cuvinte nu e fiul dumitale?

— Nu.

— Vreo rudă?

— Văr.

— Francez şi el, aşadar?

— Da.

— Trebuie să păstreze şi el aceeaşi discreţie ca şi dumneata în privinţa condiţiilor sale personale?

— Aceeaşi.

— Ciudat! Bine, nu vreau să stărui. Dacă mă serveşti bine, e spre folosul dumitale. Dacă te prind însă cu vreo trădare... sper că asprimea şi spiritul meu de dreptate îţi sunt cunoscute. Te aştept în curând la Constantine. Adio!

Richemonte făcu o plecăciune respectuoasă şi plecă. Cavaignac privi după el până-l văzu dispărând îndărătul uşii. Apoi îşi trecu mâna peste ochi şi murmură:

— Şi cu toate acestea am mai văzut cândva figura asta! Trăsăturile lui nu-s deloc cinstite şi vrednice de încredere. Când eram copil şi locuiam la Paris, locuia peste drum de casa părinţilor mei, în Rue d'Ange, un ofiţer la care am observat acelaşi rânjet al dinţilor, când privea uneori pe fereastră. Locuia într-o aripă de la primul etaj, pe când mama şi sora sa ocupau cealaltă aripă. Din păcate nu-mi pot aminti numele. Ceea ce ştiu numai este că într-un rând un ofiţer prusian de husari a apărat etajul acela de jefuire. Nu prea am încredere în spionul acesta şi voi fi cu luare aminte.

Richemonte părăsi casa într-o dispoziţie nu prea bună. Căuta să-şi stăpânească agitaţia de care era cuprins, dar când se înapoie la tovarăşul său şi luă loc îndărătul curmalelor, îşi dădu drumul amărăciunii.

— Chipul tău nu prea luceşte ca razele soarelui, zise vărul, care se numea Mahmud Ben Ali. Şi ce văd... ce neprevedere!

— Ce?

— Generalul n-a oprit curmalele...

— Oh, n-am avut timp să ne gândim la ele.

— Au fost chestiuni atât de importante de discutat?

— Fireşte. În primul rând însă ţin să-ţi spun că, începând de azi, urăsc pe acest guvernator, pentru că m-a insultat de moarte.

Zicând acestea, îşi descoperi dinţii galbeni, într-un rânjet ameninţător.

— Cum? întrebă Mahmud, curios.

— N-are încredere în mine. Spunea că are impresia că aş fi în stare să servesc stăpânului care plăteşte mai bine.

Vărul chicoti încetişor.

— Şi n-are dreptate? întrebă el.

— Ba da, dar nu trebuie s-o gândească şi mai puţin s-o exprime.

— Păi vezi că generalul ăsta nu pare să fie om prost. Vrei să te formalizezi şi să renunţi la avantajele ce ni se oferă?

— Nici nu-mi dă prin gând! mormăi bătrânul.

Îşi luă capul între mâini şi rămase câtva timp cu privirea aţintită în pământ.

— Toată viaţa mea am fost urmărit de nenoroc, zise el apoi. M-am aşteptat la glorie şi răsplată, când iată că a apărut afurisitul acela de Greifenklau. Bogăţii nemăsurate stăteau înaintea mea, şi iar a venit omul acela! Mi-am pierdut onoarea, şi am fost nevoit să-mi părăsesc patria. Un singur gând m-a călăuzit după aceea: să devin bogat, să mă înapoiez bogat în Franţa... Căci bogăţia aduce onoare. Am slujit beiului, englezilor, francezilor, beduinilor. Cu ce m-am ales? Cu nimic, cu nimic! Te-am chemat pe tine din patrie, ca să mă sprijini în planurile mele. Le-am înfăptuit, dar succesul a întârziat să vină. Nimic nu-mi reuşeşte. Acum mi s-a oferit o

bagatelă de cinci mii de franci! La ce-mi ajută asta, Henri?

— Cinci mii de franci? Pentru ce?

— Ca să-l iscodesc pe marabuul Hagi Omanah.

— Şi-o vei face?

— Ce-mi rămâne altceva de făcut? Aş putea oare câştiga suma asta la beduini?

— De ce nu? întrebă Mahmud, apăsat.

Richemonte îl privi cu îndoială.

— Ce-ţi dă prin gând? De unde să ia Kabylul atâtea parale? Şi ce serviciu i-aş putea face în schimbul lor?

— Mie îmi pare treaba foarte uşoară.

— Vrei să fii mai deştept decât mine?

— Întrebi de unde să ia un beduin parale? Păi, procură-i-le, şi-o să-ţi dea cu plăcere partea ta.

— Îmi face impresia că aiurezi.

— Îţi voi dovedi că nu aiurez deloc. N-ai pomenit adineauri de Greifenklau acela, despre care-mi ai povestit cândva?

— Aşa e.

— Or fi mulţi în Germania cu numele acesta?

— Nu cred.

— În acest caz, el şi acela care se întoarce acum din Timbuktu cu comori atât de mari, sunt, desigur, rude.

— Se poate. Ah, acum ghicesc! Vrei să zici să mă răzbun pe Greifenklau acela, luându-i ăstuia bogăţiile?

— Fireşte.

— Ideea nu e rea. Îmi ogoieşte sufletul şi m-ar face om bogat dacă ar fi realizabilă.

— De ce să nu fie?

— Greifenklau ăla are cu dânsul treizeci de războinici din tribul Uled Idenan, pe câtă vreme noi suntem numai două persoane.

Tânărul puse mâna pe umărul bătrânului şi zise:

— Vere, te renegi singur. Am fost împreună atâta timp la tribul Beni Aissa şi ai auzit doar că trăiesc în duşmănie de

moarte cu Uled Idenanii.

Richemonte sări în sus de pe scaun şi exclamă:

— La asta nu m-am gândit, Henri. Acum abia bag de seamă că ai făcut şcoală bună la mine. Să nu pierdem nici o clipă! Plecăm imediat!

— Încotro?

— La prietenii noştri Beni Aissa.

— Credeam că trebuie să te duci la marabu!

— E timp pentru asta.

— Dar ce facem cu curmalele de aici?

— Le vindem cu ghiotura. Uite colo, sub acoperişul ăla vechi, e un tagir (negustor) care o să-mi le ia pe toate dacă i le dau la un preţ mai ieftin. Doar ţinem dugheana asta numai de formă. Mă duc să-l chem.

Străbătu piaţa cu o grabă care nu se potrivea cu seriozitatea musulmană şi, după câteva minute, se întoarse cu negustorul. După tocmeli cu adevărat orientale, omul cumpără curmalele şi plăti.

Richemonte propuse să plece imediat, dar vărul întrebă:

— Ai primit bani de la general?

— Da.

— Câţi?

— Nu i-am numărat încă.

— Atunci numără-i acum!

— Pentru ce?

— Pentru că am nevoie de partea mea. Vreau să-mi cumpăr unele lucruri de aici.

— Să-ţi cumperi? N-ai tot ce-ţi trebuie?

— Ba am, dar îmi mai lipseşte o *kassabe* (pipă), *bawaby* (papuci), *halkar* (inele) şi-o *semsije* (umbrelă de soare).

— Eşti nebun? De ce-ţi trebuie toate astea?

— Mai întrebi? Pipa pentru şeicul Menalek, iar inelele, papucii şi umbrela pentru fiica lui, Liama.

— Aşadar, tot mai eşti îndrăgostit de fata asta?

— Trebuie să fie a mea!

Spusese aceasta pe un ton care nu admitea replică. Richemonte scoase punga şi numără banii.

— Ţine! zise el. Două treimi pentru mine şi una pentru tine.

— Bine! Vii şi tu?

— Da, altfel ar trebui să aştept prea mult. Intrară în câteva bazare şi curând avură obiectele dorite: o pipă minunată pentru şeicul tribului Beni Aissa, iar pentru fiica acestuia brăţări şi inele de argint, o pereche de pantofi de catifea albastră, împodobiţi cu broderii, şi-o umbrelă din mătase.

Cei doi o luară apoi pe drumul care ducea afară din oraş. Pe ţărmul drept al fluviului Wadi Biskra se întindea un crâng în care pătrunseră, până când auziră nechezat de cai. Ajunseră la un loc unde se aflau ascunse două animale de călărie.

— Mai sunt încă aici, zise Mahmud.

— Cine să ni-i fi luat? întrebă Richemonte.

— Beduini hoţi.

— Ăia nici nu bănuiesc că sunt cai aici.

— Sau animale de pradă.

— Lei şi pantere nu-s prin locurile acestea, şi chiar dacă ar fi, trebuie să ştii că fiarele ies abia noaptea după pradă. Hai să ne schimbăm repede de haine!

De fiecare şa era atârnată câte o legăturică. Le desfăcură şi ieşi la iveală că se aflau în ele de toate pentru o îmbrăcăminte bogată. Se schimbară şi cei doi căpătară înfăţişarea unor beduini cu stare.

Lucrurile vechi fură îndesate în legături şi legate îndărătul şeilor, după care cei doi îşi scoaseră caii afară, încălecară, dar nu porniră de a lungul fluviului, ci spre miazăzi, pe drumul care ducea la Uniasch. Aceasta însă nu era direcţia spre marabu.

În timp ce călăreau, avură timp să reia convorbirea întreruptă.

— Crezi că-l vom putea hotărî pe Beni Aissa să-l atace pe neamţul acela? întrebă Mahmud Ben Ali.

— Fără îndoială, răspunse bătrânul.

— Trebuie să spunem numai că e un francez, ştii bine că ei duşmănesc poporul acesta. Şi apoi, el e însoţit de oameni din tribul Uled Idenan, cu care sunt în duşmănie de moarte. E nevoie deci de un singur cuvânt.

— Dar ne vor lăsa nouă comorile?

— Aşa sper. Totul constă în dibăcie. Dacă nu primesc, atunci îi silim.

— Să-i silim? Cum ar fi cu putinţă asta?

— Vezi, acum sunt eu mai deştept ca tine, râse Richemonte. O să-i silesc cu ajutorul francezilor, simplu de tot!

— Cum?

— Aduc trupe şi atac tribul. Pretind apoi comorile, ca fiind proprietatea mea.

— Şi or să se lase convinşi francezii să întreprindă atacul acesta?

— Fără doar şi poate. I-am şi spus-o azi generalului Cavaignac că tribul Beni Aissa e pe cale să se răzvrătească.

— Bine ai făcut. Dar ce se întâmplă atunci cu Liama?

— Omule, nu te mai înţeleg. Muierea aceea ţi-a luat minţile?

— E de mirare? E frumoasă ca un înger.

— O simplă arăboaică şi nimic mai mult. În Franţa, pe lângă frumuseţe se mai cere şi cultură.

— Care franţuzoaică frumoasă şi cultă s-ar mărita cu un spion?

— Te foloseşti de un cuvânt nu prea frumos. Ştie franţuzoaica aceea că ai fost spion aici?

— Poate afla.

— Aducem bogăţii cu noi şi asta netezeşte totul.

— Fata asta mi-e mai dragă decât toate bogăţiile de pe lume.

Mustaţa lui Richemonte se ridică iarăşi.

— Eşti incorigibil! Te iubeşte şi ea?

— Nu ştiu.

— N-ai vorbit încă cu dânsa?

— Nu.

— Ah, nu prea te pricepi la socoteli. Te bizui pe baloane de spumă.

— De ce n-ar iubi o arăboaică un francez?

— Aşa e! râse bătrânul. Nu trebuie decât să vii şi să-i întinzi mâna. Dar şeicul? Ăla ce o să zică?

— O să spună „da”, când va vedea că fata mă iubeşte.

— Dar ştii că un străin nu poate căpăta fata unui şeic decât numai dacă devine membru al tribului.

— Atunci mă fac beduin.

— Henri, încep să cred că aceasta aşa-zisă iubire ar putea răpi minţile şi unui individ cu creierul întreg.

— Şi n-ai iubit niciodată?

— O, ba da!

— Tu? Niciodată n-ai vorbit despre asta.

— Nici n-a fost nevoie. Am iubit şi iubesc încă.

— Pe cine?

— Pe mine. Acum ştii. Este singura şi cea mai rezonabilă iubire pe care o cunosc. De altfel, ţi-aş interzice excentricitatea în modul cel mai riguros, dacă nu aş ţine cont şi de socotelile mele.

— Te cred. Un om ca tine nu face nimic dacă nu are ceva de câştigat. La ce socoteală te gândeşti?

— Ştii că, pentru fiii lui Aissa trec drept tatăl tău. Dacă fiul meu va deveni ginerele şeicului, o să capăt o influenţă mare. Seminţia lor numără peste trei mii de războinici, dacă punem la socoteală toate ramurile. Vezi, deci, că prin asta se poate

exercita o presiune foarte puternică.

— Îţi dau dreptate. De altfel şi eu m-am gândit, cu ocazia asta, şi la acel Greifenklau.

— În ce sens?

— Dacă şeicul va fi socrul meu, nu va avea nimic împotrivă să împărţim între noi bogăţiile pe care le duce cu el acest neamţ.

— Să împărţim? Hm! mormăi bătrânul. Conform înţelegerii noastre de până acum, ar trebui să primesc două treimi.

— Da, dar asta-i altă treabă. Până acum n-a fost vorba decât despre ceea ce am fi câştigat prin activitatea noastră de spionaj.

— Şi-ţi închipui că din asta o să obţii jumătate?

— De fapt, nu cer, ci pretind!

— Bine! Atunci şi caseta aceea de război din Ardeni este o altă treabă. O s-o ridic singur, fără să am nevoie de tine.

— Dar nu ştii unde se află!

— O să găsesc locul.

— N-o să mai ajungi în Franţa!

— De ce nu? De îndată ce mă voi putea da drept un om înstărit, trec dincolo.

3. Răcnet de panteră

Între cele două drumuri de caravane, care, în vest, duceau de la Uinasch la El Baadsch şi în est, de la Tahir Raffa la Umm et Thiur, se întinde o câmpie de la nord la sud. Partea ei nordică este străbătută de Wadi Dscheddi iar cea sudică de Wadi Jtel, o dovadă sigură că această parte a deşertului nu ducea lipsă de apă şi umezeală.

Umm et Thiur înseamnă „Mama păsărilor”; acolo, însă, unde se află păsări, trebuie să existe şi copaci şi tufe şi, într-adevăr, această regiune este mai mult o zonă de păşunat decât un deşert.

Aici se statorniciseră o parte din fiii lui Aissa, care se aflau sub conducerea şeicului Menalek, pentru a-şi duce cirezile la păscut.

Câmpia nu era acoperită chiar în totalitate de verdeaţă, dar din ea răsăreau, plăcut ochiului, corturile albe ale beduinilor. Caii zburdau liberi în jur; vitele păşteau în tihnă, iar cămilele şi oile şedeau pe pământ şi rumegau.

În apropierea corturilor, beduinii practicau cu mânjii lor renumita şcoală arabă de călărie. Alţii şedeau fumându-şi pipele, înăuntru, în faţa şi între corturi, urmărind activitatea intensă desfăşurată de nevestele şi fiicele lor, care se mişcau de colo-colo fără a fi acoperite cu văluri. Beduinul nu obligă sexul feminin, precum locuitorii de la oraş, să poarte văl.

În vest, dinspre Wadi Fahama încoace, care, la El Baadsc, se uneşte cu Wadi Jtel, venea un om călare.

Calul lui trebuie să fi lăsat un drum lung în urmă, căci arăta atât de obosit, încât era greu să-l convingi să meargă în trap şi pe o porţiune scurtă de drum. Călăreţul era un bărbat tânăr, puţin peste douăzeci de ani, şi buza superioară îi era acoperită doar de un puf subţirel. Purta burnuzul alb al

beduinilor iar pe cap se acoperise, împotriva arşiţei soarelui, cu un şervet colorat pe care îl încolăcise artistic. Şi şaua şi harnaşamentul erau arăbeşti, dar armele nu păreau să fie din acelea folosite prin aceste locuri.

Avea o puşcă cu două ţevi aşezată pe piept de-a curmezişul, iar din buzunarele şeii ieşeau la iveală mânerele a două pistoale. Cu toate acestea tânărul nu era european, ci un beduin. Asta se putea vedea chiar şi numai după felul bucuros cum privea peisajul rustic care se întindea înaintea sa. Era privirea unui om care se întoarce după multă vreme la locurile copilăriei sale.

Păstorii îl zăriseră de departe. Tânărul îşi sili calul la un ultim galop şi opri în faţa păstorului care se afla în locul cel mai îndepărtat de duar, adică de satul de corturi.

— *Muharak* — binecuvântată fie ziua ta! spuse el.

— *Neharak saaide* — norocoasă să-ţi fie ziua! răspunse păstorul.

Dar când privi mai atent la chipul noului sosit, exclamă:

— *Allah il Allah!* Tu eşti Saadi, aproape că nu te-am recunoscut.

— Oare vremea să fi schimbat atât de mult înfăţişarea mea?

— Asta nu, dar ochii mei au fost loviţi de orbire.

— Cum le merge fiilor beni aissailor?

— Slujesc lui Allah.

— Dar turmelor?

— Allah le face rodnice, încât cresc din zi în zi.

— Menalek, şeicul tribului, este în duar?

— El stă în faţa cortului său şi se bucură de înţelepciunea sa.

— Abu Hassan, fratele inimii mele, e sănătos?

— Allah i-a dăruit viaţă lungă şi bucurie de la fiul său.

— Vreau să văd dacă se bucură şi de mine, fratele său.

Îşi îndemnă din nou calul la galop şi astfel ajunse, printre

turme, la cortul şeicului. Precum spusese păstorul, acesta stătea fumând în faţa cortului. Îl văzuse venind pe călăreţ şi, când tânărul descăleca pentru a saluta respectuos pe căpetenia tribului său, fruntea şeicului se încruntă.

— *Allah jikun ma'ak* — Domnul fie cu tine! zise Saadi.

— Ruk lit dşehennem — du-te dracului! răspunse celălalt.

Noul venit înălţă capul.

— *Ma fehimtu* — nu te-am priceput, zise el.

— Du-te dracului! repetă şeicul.

Ochii tânărului scăpărară.

— Vârsta ta e mai mare decât a mea; te iert.

— N-am nevoie de iertarea ta.

Tânărul avea pe buze o replică aspră, când se desfăcu perdeaua cortului i se ivi o privelişte atât de frumoasă, încât uită ce vroia să spună.

Fără ca tatăl să bage de seamă, fiica apăruse îndărătul lui. Avea vreo cincisprezece ani şi putea fi socotită femeie, pentru că locuitorii din sudul fierbinte se dezvoltă mai repede decât cei din ţinuturile reci ale nordului.

Trăsăturile ei erau moi şi melancolice, cum se întâlnesc adesea la orientale. Ochii ei mari erau plini de seriozitate, iar părul negru ca abanosul atârna în cozi lungi şi grele şi era împletit cu fire de aur. Fruntea şi gâtul erau împodobite cu salbe mari de aur şi argint. Purta pantaloni de mătase roşie şi în picioarele goale avea pantofiori de aceeaşi culoare. Partea de sus a trupului era îmbrăcată cu o jachetă fără mâneci de culoare albastră, ţesută cu aur, din care ieşea o cămaşă albă, cu mâneci largi, ce acopereau numai pe jumătate două braţe pline. La glezne şi încheieturile mâinilor purta brăţări de argint şi agrafe din aur masive.

Când îl zări pe tânăr, chipul Liamei se împurpură. Ea duse degetele la buze cu un gest de rugăminte şi se făcu imediat nevăzută îndărătul perdelei care acoperea intrarea în cort.

Şeicul n-o observase. Saadi pricepuse însă ce voia să zică

ea cu degetul pe care-l dusese la gură. De aceea renunţă la răspunsul aspru pe care-l avusese pe buze şi zise umil:

— Iartă-mă! Ai dreptate. Tinereţea nu trebuie să cuteze să ierte bătrâneţii.

Îşi luă calul de căpăstru şi-l duse printre corturi, până se opri înaintea unuia din cele mai mici şi sărăcăcioase. La zgomotul făcut de copitele animalului se desfăcu perdeaua cortului şi ieşi afară un beduin în care putea fi recunoscut fără nici o greutate fratele mai în vârstă al noului venit. Cei doi semănau foarte bine, numai că trăsăturile celui mai bătrân erau mai serioase şi mai aspre.

— Abu Hassan!

— Saadi!

Cei doi fraţi căzură unul în braţele celuilalt.

Perdeaua cortului se desfăcu a doua oară şi se ivi o femeie a cărei îmbrăcăminte sărăcăcioasă nu întuneca deloc frumuseţea ei. Ea aşteptă până ce bărbaţii se desfăcură din îmbrăţişare şi atunci se apropie de Saadi. Îi întinse cu bucurie mâna şi zise:

— *Ta'al*, *marhaba* — vino şi fii bine venit!

— Allah fie lăudat! În sfârşit un „bun venit”.

— Cine ţi-a refuzat acest cuvânt? întrebă fratele său, devenind repede serios.

— Şeicul.

— Trebuie să-l ierţi, căci e foarte mâniat pe tine.

— Pentru ce?

— Pentru că te-ai dus la ghiauri.

— A oprit Allah asta?

— Nu, dar Menalek îi urăşte pe francezi.

— Eu nu v-am părăsit de dragul francezilor.

— Dar inglisul cu care ai plecat nu era şi el un ghiaur?

— Da, însă n-a fost înainte oaspetele şeicului?

— Ai dreptate, însă el te urăşte şi din pricină că Liama, fiica lui, nu vrea să te uite.

— Numai Allah e stăpânul inimii, şi nu omul. Pot intra în cort, frate?

— Intră! Ceea ce e al meu este şi al tău. Eu sunt tu, şi tu eşti eu.

Cei doi intrară. Soţia fratelui mai în vârstă scoase şaua de pe cal şi-i dădu o palmă ca să-i dea de înţeles că e liber şi poate să pască. Apoi intră şi ea în cort, să-l servească pe oaspete.

După câtva timp Liama ieşi afară la turme. Din când în când se oprea să privească în jur şi, în cele din urmă, se făcu nevăzută în fundul unei văgăuni.

Îndată după asta Abu Hassan şi Saadi merseră din cort în cort şi de la om la om. Saadi trebuia să se arate, pentru a fi salutat. Când formalitatea aceasta fu îndeplinită, se despărţi de fratele său şi se îndreptă spre văgăună.

Acesteia trebuia să-i facă în primul rând o vizită; căci în urmă cu doi ani, când tribul se aşezase, ca şi acum, în locul acesta, ea îi mărturisise acolo că ţine la dânsul mai mult decât la toţi bărbaţii beni aissailor laolaltă.

El nici nu bănuia că iubita lui luase acelaşi drum înaintea sa. Coborî încetişor în văgăuna presărată cu tufe, ca să ajungă la locul unde stătuse odinioară alături de Liama.

Când ajunse acolo şi desfăcu tufele, scoase o exclamaţie de bucurie:

— Liama!

— Saadi! şopti ea.

El îi prinse mâinile şi întrebă:.

— De ce-ai venit în locul acesta?

— Vin în fiecare zi aici, răspunse ea. Dar de ce primul tău drum a fost încoace?

— Pentru că aici te-am găsit pe tine odinioară.

— Credeam că ai uitat de locul acesta.

— Nu-l voi uita niciodată, atâta vreme cât Allah îmi va dărui viaţă. Şi tu ai venit aici zilnic?

— Da, zilnic!

— Aşadar, te-ai gândit la mine? întrebă el, fericit peste măsură. La mine, om sărac? Tu, fiica bogatului şeic?

— Allah îi face pe toţi oamenii bogaţi.

— Da, ai dreptate. Şi eu sunt bogat, bogat în dragoste pentru tine, tu cea mai frumoasă fiică a corturilor din pustiu. Ştii ce ne-am făgăduit înainte de a ne despărţi?

Ea nu răspunse, dar dădu din cap.

— Ne-am făgăduit să rămânem credincioşi unul altuia toată viaţa. Eu ţin jurământul acesta. Dar tu, dragă Liama?

— Şi eu.

— Îţi mulţumesc, comoara vieţii mele.

O strânse la piept şi-o sărută pe buze.

— Dar tatăl tău ce zice? întrebă el apoi.

— Allah îi va călăuzi voinţa.

— Da, Allah e atotputernic şi bun. Mă blestemi şi tu că m-am dus cu inglisul?

— Nu, Saadi al meu.

— Îţi mulţumesc. Să vorbesc cu tatăl tău şi să-i spun că vrei să fii a mea?

— Spune-i-o!

— Doi ani am lipsit de aici. N-a venit nimeni care a vrut să întindă mâna după tine?

— Au fost mai mulţi.

— Ce a spus şeicul?

— Erau prea săraci.

— Oh, eu sunt mult mai sărac decât ei. E drept că am căpătat de la inglis un dar bănesc, dar acum n-am nici măcar o oaie ca s-o tai când mi-ar veni un oaspete. Cine au fost aceia care au venit să-mi te răpească?

— Fiul unui şeic al merasigilor, un bătrân emir al uled slimanilor, apoi un şeic al uled dşemailor. Au mai venit doi arabi străini din răsărit, tată şi fiu, pentru o răzbunare de sânge. Fiul m-a urmărit pas cu pas şi-a trebuit să fug de el.

— Unde sunt ei acum?

— Nu ştiu, se vor întoarce foarte curând.

— Asta ţi-a spus-o fiul?

— Da.

— Cum îl cheamă?

— Mahmud Ben Ali.

— Şi pe tatăl său?

— Malek Omar.

— Cum poate acest Ben Ali, fiul lui Ali, să se numească astfel, câtă vreme tatăl său se numeşte Malek Omar? Era tânăr?

— Mai în vârstă decât tine.

— Frumos?

— Nu era urât.

— Viteaz?

— N-am văzut nimic.

— Bogat?

— Amândoi aveau mereu multe monezi de aur la ei.

— Malek Omar! Am văzut un bărbat care se numea astfel şi era un fakihagi. Făcea negoţ cu fructe, intra şi ieşea din casa generalului. Dar ăsta trebuie să fie altul. Ţi-a spus fiul lui că te iubeşte?

— Nu. Dar ochii săi spuneau ceea ce nu-i ieşea de pe buze.

— Bine! Nimeni nu trebuie să te peţească, Liama! Voi vorbi mâine cu tatăl tău şi el o să mă asculte.

— Nu mâine, ci astăzi! se auzi un glas furios lângă dânsul.

Cei doi tineri se întoarseră surprinşi şi-l zăriră pe şeic. Chipul îi era schimonosit de mânie şi ochii i scăpărau fulgere.

— Ghiaure!

Atâta doar zvârli în faţa lui Saadi, dar nu există insultă mai mare decât să spui astfel unui musulman credincios. Cuvântul acesta conţine toate relele care s-ar putea exprima cu o mie de alte vorbe.

Saadi se dădu un pas înapoi şi duse mâna la cuţit.

— Ghiaure! Necredinciosule! repetă şeicul.

Saadi trase cuţitul din teacă, dar Liama îi căzu de gât.

— *Wakkif*, opreşte! strigă ea. Vâră-ţi cuţitul înapoi! E tatăl meu.

Atât fu de ajuns ca să-i redea stăpânirea de sine.

— Te voi asculta, Liama, zise el, dar te rog să părăseşti locul acesta. Nu trebuie să auzi ce vom vorbi. Ceea ce aud numai urechile mele, pot ierta; ce au auzit însă altele, trebuie să răzbun.

— Ba nu, rămâi! îi porunci şeicul, fetei. Vreau să vezi cum îl voi călca în picioare pe acest prieten al francezilor.

Ea nu ştia ce să facă: să plece sau să rămână. Din punctul de vedere al onoarei, Saadi avea dreptate. Dar câte nu s-ar putea întâmpla, dacă dânsa ar pleca, renunţând să încerce o împăciuire! Tânărul îi ghici gândurile şi-o rugă:

— Du-te, Liama! Te iubesc şi nu voi face nimic care te-ar putea îndurera.

Ea îl privi cercetător în ochi, apoi zise:

— Am încredere în tine; plec.

— Ba nu, vei rămâne! porunci şeicul. Întinse mâna ca s-o oprească, dar ea îi scăpă şi se făcu nevăzută printre tufe.

— *Maşallah!* Ea ascultă mai mult de tine decât de mine! strigă şeicul. Pe Allah, vă voi judeca în chipul cel mai aspru. Mai întâi, însă, te voi culca la pământ aici la picioarele mele!

Ridică pumnalul, dar Saadi îşi înălţă trupul.

— Şeic Menalek, eşti copil sau bărbat? zise el. Nu ne învaţă oare Profetul: „Copiii şi femeile sunt sclavii mâniei, dar un bărbat şi-o stăpâneşte!?” Îţi spun că i-am dat Liamei cuvântul meu să nu fac nimic ce ar putea o îndurera, dar îndată ce mă atingi, eşti hărăzit morţii.

Menalek lăsă mâna în jos. Îl cunoştea pe Saadi şi ştia că acesta se va ţine de cuvânt.

— Mă ameninţi? întrebă el.

— Nu. Tu însuţi te ameninţi, silindu-mă să fac aceasta. Acum spune ce-ai de spus! Te voi asculta în linişte şi ţi voi răspunde.

Şeicul îi aruncă o privire plină de ură.

— Ridici ochii spre fiica mea! zise el.

— O iubesc.

— Şi dânsa?

— Mă iubeşte şi ea.

— *Ramallah* — ferească Dumnezeu! Cine eşti şi ce eşti?

— Un războinic liber al tribului Beni Aissa. Tu eşti mai mult?

— Eu sunt şeicul tribului.

— Cine te-a făcut? Tu însuţi oare? Ai fost ales şi poţi fi alungat iarăşi.

— *Allah akbar* — Dumnezeu e mare! Numără cirezile mele! Dar tu ce ai?

— Eu îl am pe Allah şi pe mine; asta-i de ajuns.

— Nu lua în deşert numele Domnului! Tu l-ai pierdut pe Allah, pentru că te-ai dus la ghiauri. Eşti ruşinea tribului Beni Aissa.

— Cuţitul meu ar fi găsit de mult inima ta, dacă nu m-aş fi gândit la cuvântul pe care l-am dat Liamei.

— Cuţitul tău? *Allah kerihm* — Dumnezeu e bun! Nu ai curajul să te răzbuni, eşti un laş!

Chipul lui Saadi se făcu palid. Trebui să-şi ia în ajutor toată puterea iubirii sale ca să rămână liniştit.

— Ce ţi-am făcut, ca să-mi adresezi astfel de cuvinte? întrebă el.

— Te-ai pus în slujba unui necredincios. *Tfu alehk* — ruşinea să cadă asupra ta!

— N-am fost servitorul, ci ocrotitorul său. L-am călăuzit pe drumurile pustiului şi ale stepei şi-i am făcut cunoştinţă cu triburile prietenilor noştri. E asta o ruşine?

— Da, căci ţi-a dat plată pentru asta.

— Nu mi-a dat nici o plată. N-am cerut nimic de la el. M-am dus cu dânsul numai pentru că mă aşteptam la un dar din partea lui şi voiam să cunosc alte ţinuturi. E o ruşine să primeşti un dar?

La asta şeicul nu putu sau nu vru să răspundă. El întrebă batjocoritor:

— A fost mare darul pe care ţi l-a dat?

— Sunt mulţumit, răspunse Saadi, rezervat.

— Ce ţi-a dat?

— Aur. Inglisul acela era foarte bogat şi mă iubea. Pot să-mi fac un cort acum.

— Fă-ţi cortul şi du într-însul orice femei vrei, numai pe fiica mea, nu! Dacă te mai prind o dată la dânsa, voi pune să te biciuiască, întocmai cum stăpânitorii Algeriei pun să-i biciuiască pe sclavii lor.

— Repet că te voi ucide, îndată ce vei cuteza să te atingi de mine.

— N-o s-o faci, căci eşti un laş.

— Vorbele tale nu sunt ale unui bărbat. Învaţă de la mine, care sunt mai tânăr, cum trebuie să-ţi stăpâneşti patimile! Allah e milostiv şi bun, dar şi răbdarea lui poate avea o limită de ce, deci, nu şi aceea a unui muritor de rând? De aceea plec şi te las aici, pentru că mă gândesc la Liama, care e fiica ta. Îi întoarse spatele şi plecă.

— Laşule! strigă Menalek după el.

Saadi era enervat peste măsură. Fierbea într-însul ca într-un cazan. Trebuia s-o fi iubit foarte mult pe fata aceasta, dacă găsea puterea să sufere de dragul ei insulte atât de grave, fără să se răzbune.

Cât dor de patrie fusese în sufletul său! Şi acum, când se afla între corturile duarului său, întâmpina ură în loc de dragoste, şi dispreţ în loc de bunăvoinţă. Tufişul prin care mergea era format din salcâmi sălbatici cu spini şi mimoze ţepoase. Nici nu băgă de seamă că ghimpii aceştia îl răneau.

Mergea nepăsător printre tufe, cu singurul gând de a-şi linişti sufletul.

Văgăuna se făcea mai largă şi mai înaltă, deoarece fundul ei se afunda tot mai mult. Terenul, nisipos pană acum, deveni pietros şi, pe ici pe colo, se întâlneau bucăţi rupte din stâncă, căzute din înălţime.

Ochiul lui Saadi se opri deodată asupra unei astfel de pietre. Aceasta prezenta unele întipărituri, ca şi cum s-ar fi trecut peste dânsa cu o greblă dinţată. Deoarece în adâncul văgăunii începuse să fie mai întuneric, Saadi se aplecă pentru a vedea mai bine.

— *Allah il Allah!* murmură el. „Părintele vicleniei” e pe aproape. Cercetă zgârieturile de pe piatră şi urmă: Sunt proaspete. Pantera a fost chiar în dimineaţa, asta aici. Îi este foame, căci şi-a ascuţit ghearele de această piatră. Va veni la noapte în duar, ca să-şi ia carne.

Examină cu luare-aminte pământul şi găsi întipăririle paşilor fiarei pe care le urmă câtva timp. Mergeau în zig-zag. Animalul nu ştiuse încotro să se îndrepte.

„N-a avut un culcuş stabil, ci şi l-a căutat, se gândi Saadi, singur, ca să-şi găsească o locuinţă. Femela şi puii şi i-a lăsat acasă, dar îi va aduce cu dânsul îndată ce va vedea că există pradă bună aici”.

Observaţiile acestea dovedeau că tânărul nu era lipsit de experienţă. Englezul, căruia i se alăturase, nu era, în orice caz, ceea ce se numeşte un „vânător de duminică”!

„N-am puşca la mine şi în curând se va lăsa noaptea… urmă el să-şi vorbească. „Părintele vicleniei” stă ascuns ziua, dar noaptea iese afară. Dacă dă de mine, o să mă omoare şi-o să mă mănânce. Trebuie să mă întorc ca să-i previn pe oamenii satului, să fie pregătiţi pentru cazul când va veni să viziteze turmele”.

Ieşi din văgăună. Satul se afla la mare depărtare şi abia îl putea zări căci amurgul, care e atât de scurt la tropice, se

lăsase şi acum se întuneca repede.

Încă înainte de a ajunge la duar, văzu micile focuri ale lagărului, la care femeile pregăteau cina. Saadi porni de a dreptul spre cortul şeicului; socotea de datoria sa să-şi facă raportul în faţa căpeteniei, căci el însuşi n-avea dreptul să adune oamenii.

Un foc ardea şi, înaintea cortului acestuia. Menalek stătea în faţa lui şi privea cum soţia şi fiica pregăteau mâncarea. Când îl zări pe tânăr, duse mâna la cuţit.

— Ce vrei? întrebă ameninţător. Cară-te de aici!

Mama şi fiica se înspăimântară la gândul celor ce s-ar putea întâmpla.

— Nu trebuie să mă alungi, zise Saadi, liniştit. Tu eşti şeicul şi am de vorbit cu tine.

— Ai de vorbit cu Menalek sau cu şeicul?

— Vin la şeic.

— Atunci vorbeşte, dacă pot auzi şi femeile.

— Pot auzi. Adună-i pe oameni şi spune le că la noapte va veni „părintele vicleniei” ca să facă o vizită turmelor noastre.

— Eşti nebun! râse şeicul.

— Am descoperit urma sa.

— Ochii tăi au orbit din pricina iubirii. Du-te la cortul fratelui tău şi culcă-te! Mâine vei fi limpede la cap.

— Ura ta e mare, dar nu trebuie să te îndemne să-ţi uiţi datoria. Când i se vesteşte şeicului apropierea panterei, trebuie să adune îndată oamenii lagărului.

— Vrei să mă ameninţi?

— Nu. Dar dacă n-o faci tu, voi suna eu însumi din corn.

Zicând aceasta, arătă spre un corn mare de bivol, care atârna la intrarea cortului. El servea pentru strângerea oamenilor.

— Îndrăzneşte! zise şeicul. Nici nu-mi dă în gând să-i sperii pe oameni cu minciunile tale.

— Eşti un om liber şi ai voinţa ta, dar şi eu o am pe a mea.

Dacă refuzi să-ţi îndeplineşti datoria, atunci ştiu ce sunt silit să fac. Fii atent!

Vârî două degete în gură şi scoase o fluierătură stridentă. Aceasta era alarma la tribul Ben Aissa.

— Ce faci? întrebă Menalek, speriat.

— Voi aduna *dşemma*, ca s-o previn de apropierea panterei, şi în acelaşi timp o voi întreba ce merită şeicul care refuză să vegheze asupra alor săi.

Dşemma este adunarea bătrânilor. Ea are menirea să ţină sfat pentru toate chestiunile şi are chiar puterea să destituie un şeic.

— Mă sileşti? zise bătrânul, furios. Bine! Dar ia aminte că stă în puterea mea să mă răzbun.

— Nu mă tem de tine, atâta vreme cât e vorba de datoria mea.

Când auziră semnalul lui Saadi, toţi oamenii săriră de la locurile lor sau ieşiră din corturi. Stătură să audă al doilea semnal, ca să ştie încotro să se îndrepte. Silit, Menalek duse cornul la gură şi suflă într-însul. Abia se stinsese tonul, că oamenii veniră în grabă. Femeile şi fetele rămaseră la locurile lor, căci ele n-aveau dreptul să ia parte la o consfătuire. Chiar şi Liama şi mama ei trebuiră să se îndepărteze.

Se formă un cerc mare, în mijlocul căruia păşi şeicul. El începu:

— Bărbaţi ai duarului, ascultaţi ce am să vă spun!

Şi, arătând spre Saadi. urmă:

— Necredinciosul acesta, care a călătorit cu ghiauri, m-a silit să vă chem, ca să vă spun că „părintele vicleniei” va veni la noapte la noi. Credeţi asta?

— Nu-i adevărat! se auzi un glas de tânăr.

— Şi eu cred că e o minciună, spuse şeicul, de aceea vă cer iertare c-am fost silit să vă supăr.

Atunci luă cuvântul un moşneag care făcea parte din sfatul bătrânilor.

— De când e obiceiul în tribul nostru, ca tinerii să ridice glasul înainte de-a fi vorbit bătrânii? De când e obiceiul să se numească nici una, nici două, minciună, un cuvânt care e drept că sună cam ciudat? De mulţi ani de zile n-am pierdut nici un animal din turmele noastre, dar de ce nu i-ar plăcea o dată lui Allah să trimită asupra noastră pe „părintele, vicleniei”? Îi cer lui Saadi să ne spună ce a observat.

Venerabilitatea bătrânului exercită o înrâurire atât de mare, încât şeicul nici nu cuteză să-l contrazică. Şi ceilalţi dădură de înţeles, prin tăcerea lor, că erau de acord cu moşneagul. Saadi îşi făcu loc şi zise:

— Ceea ce am spus eu e adevărul curat. Mă aflam în văgăuna care duce spre Wadi Jtel, când am văzut lămurit urmele panterei. Erau urme mari. Acest „părinte al vicleniei” e un animal puternic şi bătrân.

— Cunoşti urmele de panteră? întrebă moşneagul.

— Da. Inglisul cu care am călătorit doi ani încheiaţi m-a învăţat să deosebesc urmele tuturor animalelor.

— Dar dacă „părintele vicleniei” s-ar afla în văgăună, ne-ar fi vizitat de mult turmele.

— A venit de departe în cursul nopţii trecute.

— De unde deduci asta?

— Urma duce când într-o parte, când în alta. Umblase în căutarea unui adăpost. Am dat de o piatră de care şi-a ascuţit ghearele, ceea ce înseamnă că e flămând şi gata de pradă.

— Atunci cred că spui adevărul, zise bătrânul. Să chibzuim ce trebuie să facem. Dar de vorbit vor vorbi bătrânii, iar pe tineri îi rog să tacă.

Consfătuirea fu de scurtă durată. Afară de şeic, toţi dădură crezare spuselor lui Saadi. Se luă hotărârea a se aprinde focuri mari şi a se aduce turmele în apropierea corturilor. Dacă pantera venea într-adevăr, trebuiau să-i lase o primă victimă, dar a doua zi vor porni vânătoarea după ea.

Arabul e un vânător de pantere foarte prost. La fel ca

atunci când e vorba de lei, nu cutează să atace decât ziua, în tovărăşie numeroasă. Se trage apoi asupra ei, până ce ea se prăbuşeşte din pricina pierderii de sânge din rănile îndeobşte uşoare, după ce însă a sfâşiat câţiva vânători.

Saadi era şi el tânăr. Îşi făcuse datoria şi nu cuteza să exprime altă părere.

— Aţi hotărât, faceţi ce vreţi! zise şeicul. Eu însă nu cred în povestea asta şi n-o să mă sinchisesc de nici o panteră. De altminteri, nici voi nu trebuie să aveţi deocamdată vreo grijă, căci „părintele vicleniei" îşi ia rar prada înainte de miezul nopţii.

— Deşi sunt tânăr, zise Saadi, aş ruga pe venerabilii bătrâni să-mi îngăduie să mai spun un cuvânt.

— Vorbeşte! ceru beduinul cărunt.

— Am spus-o înainte că „părintele vicleniei" a venit abia noaptea trecută. Poate că a făcut un drum lung şi e tare flămând. Şi-a ascuţit ghearele, astfel că e nerăbdător. E foarte cu putinţă deci să se ivească înainte de miezul nopţii.

— Cuvintele tale sunt chibzuite, spuse bătrânul, totuşi înainte de a se apropia ne va da de veste.

— Ba nu! replică Saadi. Stăpânul cutremurului de pământ, leul, rage când iese la pradă, dar „părintele vicleniei" rage abia după ce şi-a sfâşiat victima. Şi apoi, nu cred că pantera va veni prin câmpie, ci se va căţăra pe pereţii văgăunii, care e foarte aproape de noi, şi atunci va fi prea târziu să luăm măsuri de apărare.

— Ceea ce spui e înţelept. Să începem deci imediat! Trebuie să aşezăm cirezile în aşa fel, încât între ele şi văgăună să fie duarul.

Aşa se şi făcu. Numai şeicul nu putu fi convins să-şi pună de pe acum animalele la adăpost, cu toate rugăminţile şi explicaţiile. Nu voia să-l recunoască pe Saadi ca învingător.

După cină, Saadi îşi luă puşca, examina încărcătura şi se pregăti să plece.

— Încotro vrei să te duci? îl întrebă fratele său Abu Hassan, îngrijorat.

— Vreau să văd ce-i cu cirezile.

— Ce te privesc pe tine astea? Te expui primejdiei în chip zadarnic.

Totuşi Saadi plecă, şi anume spre partea unde se aflau animalele şeicului. Vântuleţul de seară, care se stârnise, adia tocmai dinspre văgăună. Saadi era încredinţat că pantera va veni dintr-acolo şi voia s-o aştepte. Şeicul îl făcuse laş, îi va dovedi acum că nu este.

De aceea se aşeză jos, între animale şi ieşirea din văgăună, apoi trase cu urechea.

De jur-împrejurul taberei ardeau focuri înalte, alimentate de crengi uscate de salcâmi. Tot ţinutul era luminat ca ziua. Timpul trecea... Să mai fi fost un ceas până la miezul nopţii, când Saadi văzu o făptură apropiindu-se dinspre duar. Era Menalek, care voia să dea poruncă argaţilor, ce se mai aflau pe lângă animale, să le mâne pe acestea în apropierea corturilor, pentru a arăta că dispreţuieşte prevenirea lui Saadi. După ce animalele fură îndepărtate, şeicul păşi încetişor spre ieşirea văgăunii.

În apropierea ei se opri. Burnuzul său alb se vedea de departe. Glasurile soţiei şi fiicei sale se auziră... Ele îl rugau, înspăimântate, să se întoarcă. Se afla numai la douăzeci de paşi de Saadi, fără să-l vadă însă, căci acesta nu-şi luase burnuzul alb şi stătea culcat la pământ, astfel că nu putea fi deosebit de acesta.

— O, Allah! strigă Liama. Vino înapoi, tată! Pantera ar putea veni.

— *Uskut* — taci! răspunse el, aspru. Nu există pisici pe aici.

Dar în aceeaşi clipă auzi în tufişul apropiat un foşnet, apoi trosnete de ramuri. O făptură negricioasă, lungă, ţâşni prin aer asupra lui. Cuprins de o spaimă de moarte, şeicul se

azvârli în lături şi se rostogoli repede încă vreo câţiva paşi mai departe, rămânând locului, ca paralizat.

Pantera îşi scăpă prada în săritură, şi rămase înmărmurită, ea, care era obişnuită cu izbânzi. Abia după câteva clipe scoase un mârâit înfricoşător: A... uuhh... a... oorrr. Imediat se aplecă, gata să sară a doua oară.

Şeicul, care se afla la câţiva paşi de ea, văzu primejdia grozavă.

— *Ma una meded* — ajutor! strigă el, fără să fie în stare să mişte un mădular.

— Acum vezi că există pisici pe aici? se auzi un glas în apropierea sa.

O detunătură spintecă văzduhul, urmată de un răget de durere şi furie. O a doua împuşcătură urmă cu iuţeala fulgerului. Şeicul fu trântit la pământ cu putere şi îşi pierdu cunoştinţa.

Când se trezi şi deschise ochii, văzu mulţi oameni stând în jurul său. Câţiva aveau făclii în mână. Lângă el stăteau îngenuncheate soţia şi fiica.

— Ce este? Unde sunt? întrebă dânsul.

— La noi, tată, răspunse Liama. Oh, Allah fie binecuvântat că trăieşti! El te-a scăpat din primejdia morţii, când „părintele vicleniei” voia să te sfâşie. Eşti rănit?

— Nu cred. Unde e pantera?

Abia acum îşi aduse aminte de cele întâmplate. Liama arătând îndărătul lui îi spuse:

— Acolo! Te poţi ridica s-o vezi?

El se ridică. „Părintele vicleniei” zăcea învins, mort, iar alături de el îngenunchease Saadi, care se pregătea să-l jupoaie. Menalek îl zări şi întrebă:

— Cine a tras?

— Saadi, răspunse fata.

— Saadi!

Rostise acest cuvânt pe un ton cu totul deosebit, încercă

să se ridice de tot şi izbuti. Se apropie de tânăr şi contemplă cu priviri îngrozite fiara, care avea o mărime neobişnuită.

— Saadi; tu m-ai salvat?

— Allah e milostiv şi bun, răspunse tânărul. El a vrut aşa. Mulţumeşte-i lui, nu mie!

— Dar cum s-a întâmplat asta?

— Am văzut cireada ta în primejdie şi ştiam că pantera va veni. De aceea am ieşit afară, ca s-o aştept. Atunci te-ai apropiat tu şi ea ţi-a ţâşnit înainte. Ai strigat după ajutor şi am tras. Glonţul meu a alunecat pe osul frunţii şi n-a pătruns în ochi, cum voiam. Fiara a sărit asupra ta, dar, în mijlocul săriturii, al doilea glonţ al meu a nimerit o în inimă. Te-a culcat la pământ, dar nu te-a rănit. Acum zace moartă aici, iar tu stai viu lângă ea. Slavă lui Allah care e stăpân peste viaţă şi moarte!

Şeicul nu găsea ce să răspundă. Zeci de simţăminte se zbăteau în sufletul său.

Întinse lui Saadi mâna şi zise:

— M-ai scăpat de la moarte, Saadi. Tu eşti mai înţelept decât mine şi Allah ţi-a dat o inimă curajoasă, care nu tremură în faţa „părintelui vicleniei”. Vrei să uiţi că te-am insultat?

Ochii tânărului scânteiară de emoţie.

— Tot ce mi-ai spus să rămână aşa ca şi cum n-aş fi auzit, răspunse el. Tu eşti şeicul şi nu trebuie să-ţi port pică.

— Atunci vino la mine îndată ce vei fi jupuit pielea panterei!

Dus de mână de soţie şi fiica sa, Menalek se îndreptă spre cortul său.

— Îl mai poţi urî acum pe salvatorul tău? cuteză să întrebe soţia.

— Cum aş putea? El a dovedit că uneori un tânăr poate lăsa de ruşine pe un bătrân.

Menalek era un om mândru, dar după grozava întâmplare

nu voia să mai fie egoist.

Cei mai mulţi dintre locuitorii duarului rămaseră împreună cu Saadi, ca să se minuneze de mărimea neobişnuită a panterei. Era unul din acele animale bătrâne care trăiesc în singurătate şi stau pe picior de duşmănie chiar cu cei din neamul lor. La fel ca la elefanţi, aceştia sunt numiţi pustnici şi sunt de două ori mai primejdioşi, din cauza experienţei şi vicleniei lor.

După puţin timp Saadi fu dus în triumf în satul de corturi. Predase blana cumnatei sale, nevasta fratelui său, ca s-o prepare cum se cuvenea, apoi se duse la cortul şeicului.

Acolo fu întâmpinat cu totul altfel decât mai înainte. Trebui să se aşeze lângă Menalek, pe locul de onoare, unde primi tutun şi pipă, fiind servit de Liama.

Cei doi bărbaţi fumară în tăcere, timp îndelungat; în cele din urmă, însă, şeicul puse pipa deoparte.

— Saadi, tu fiu viteaz al seminţiei lui Aissa, mi-ai salvat viaţa, chiar atunci când mă aflam la porţile morţii. O iubeşti pe Liama, fiica mea?

— O iubesc din toată inima! Viaţa mea vă aparţine ţie şi ei; de aceea am riscat pentru tine, atunci când acela care este perfidia întruchipată a vrut să te sfâşie.

Şeicul se adresă fiicei lui.

— Liama, tu desfătare a ochilor mei, sufletul tău este dăruit acestui viteaz?

— Da, tată! Allah i-a dat inima mea; Allah este atotputernic, nu trebuie să-i te împotriveşti.

— Atunci el să-ţi fie stăpân, iar tu să-i fii soţie pentru toată viaţa pe care v-a dăruit-o Allah. Fie ca binecuvântarea mea să vă lumineze până în ultima clipă a zilelor voastre!

Le uni mâinile. Îngenunchează în faţa lui şi el îi binecuvântă. Apoi, printre lacrimi, îşi puse şi soţia lui mâna pe creştetele lor. Aceste vlăstare ale lui Ismael adoptaseră obiceiurile strămoşilor lor cu atâta sfinţenie, încât scena

prezentă reamintea perfect de vremurile străvechi, ale *Vechiului Testament*.

— Ei bine, acum sunteţi deja soţ şi soţie, spuse şeicul. Dar când va începe luna nouă, vom face o nuntă care va dura atâta timp cât pasc cirezile tribului Beni Aissa. De acum înainte, Saadi va locui în cortul meu. Liama este fiica mea, iar el, fiul meu. Tot ce am este şi proprietatea lui. Facă-se voia lui Allah.

Zicând acestea, se retrase în încăperea din spate a cortului; îndrăgostiţii, însă, ieşiră afară, ca să-şi împărtăşească, sub strălucirea stelelor, fericirea care le cuprinsese inimile.

4. În duar, la fiii lui Aissa

A doua zi dimineaţă sosiră trei bărbaţi călare, în satul de corturi. Burnuzurile lor erau acoperite de praf; aveau înfăţişarea unor oameni care lăsaseră în spate o călătorie lungă.

Săriră de pe cai în faţa cortului şeicului. Acesta ieşi de după perdea. În timp ce-i privea, fruntea i se încreţi.

— Cine sunteţi? îi întrebă.

— Suntem tuaregi, răspunse unul dintre bărbaţi, pe un ton mândru.

Tuaregii sunt o populaţie a deşertului, cu multe triburi, cu pielea mai întunecată decât a maurilor şi cunoscuţi ca tâlhari cutezători.

— Ce căutaţi aici, la corturile fiilor lui Aissa? continuă şeicul.

— Eşti şeicul Menalek?

— Da, eu sunt acela.

— Căutăm doi bărbaţi, care se află sub protecţia tribului tău.

— Cine sunt aceştia?

— Sunt tată şi fiu. Se trag din Est şi-au venit în această regiune pentru o vendetă.

— Cum se numesc?

— Malek Omar şi Mahmud Ben Ali.

— Îi cunosc.

— Unde stau?

— Au plecat, fără să-mi spună unde.

— Şi când se reîntorc?

— Nu ştiu.

— Ne-au spus că ne vor aştepta aici. Ne permiţi ca, până la reîntoarcerea lor, să gustăm din pâinea şi sarea tribului

tău?

— Sunteţi prietenii acestor bărbaţi?

— Da.

— Ei sunt oaspeţii noştri, iar prietenii oaspeţilor mei sunt şi dânşii prietenii mei. Intraţi în cort ca să mâncaţi la mine sare şi pâine şi să vă odihniţi, căci văd că aţi făcut un drum lung.

— Am călărit câteva zile şi nopţi în şir ca să aducem o veste însemnată oaspeţilor tăi.

Îl urmară pe şeic în cort, dar abia intraseră bine că alţi doi călăreţi ajunseră acolo venind dinspre miazănoapte: Richemonte şi vărul său, numit Mahmud Ben Ali.

Şeicul ieşi din nou afară, ca să-i primească pe noii veniţi şi să le comunice că trei tuaregi sosiseră tocmai atunci cu o solie pentru ei.

— Unde sunt? întrebă Richemonte.

— În cortul meu.

— Trimite-l afară pe şeful lor! Vom vorbi cu el...

Cei doi francezi deghizaţi descălecară. Conducătorul tuaregilor ieşi afară şi fu dus de noii sosiţi la marginea satului, unde puteau vorbi fără să fie auziţi de nimeni.

Cu prilejul acesta se întâlniră cu Saadi, care se dusese cu Liama să verifice cirezile. Fata rămase acolo la cămila ei preferată. În trecere, Saadi îi examina pe cel trei bărbaţi şi ochiul său îl întâlni pe cel al lui Richemonte. Pe figurile amândurora luci o expresie ca de recunoaştere, totuşi îşi văzură de drum mai departe, în direcţii opuse. Menalek mai stătea în faţa cortului când sosi acolo ginerele său.

— Cine erau oamenii aceia? întrebă Saadi pe şeic.

— Doi arabi din răsărit, care sunt oaspeţii mei, şi unul dintre cei trei tuaregi care au venit acum să-i caute pe ei.

— Cum îl cheamă pe cel cu barba căruntă?

— Malek Omar.

Saadi îşi aminti imediat de convorbirea avută în ajun cu

iubita sa. Cel mai tânăr dintre cei doi oaspeţi era, aşadar, Mahmud Ben Ali, care o îndrăgise pe Liama.

— Îl cunosc, zise dânsul.

— Îl cunoşti? întrebă Menalek, surprins. Tu doar n-ai fost niciodată în oazele răsăritene. Unde l-ai văzut?

— În Alger.

— Te înşeli. El n-a fost niciodată acolo.

— Nu mă înşel. E Malek Omar, negustorul de fructe.

— Fiule, ochiul te înşală de data asta.

— Ochiul meu nu mă înşală niciodată. L-am văzut pe omul acesta intrând în câteva rânduri în casa guvernatorului. Crezi că poţi confunda figura asta?

— Niciodată! răspunse şeicul, îngândurat.

— Vorbesc aceşti oameni limba răsăritului?

— Eu am auzit dialecte multe, dar al lor îmi este necunoscut. Trebuie că şi-au obârşia într-o oază sau într-o ţară unde eu n-am fost încă.

— Nu cumva vorbesc limba poporului nostru aşa cum o vorbesc francezii?

Pe chipul şeicului se putu vedea o tresărire.

— Allah e mare! Ai ghicit, Saadi! zise el.

— Au venit aici pentru o răzbunare de sânge?

— Da.

— Ia aminte la ei, şeicule! Eu am fost acolo unde locuiesc francezii şi am aflat că inima lor e falsă. Oamenii aceştia vin din răsărit şi nu spun unde este patria lor. Au o răzbunare de sânge şi nu vorbesc despre ea. Întreţin legături cu tuaregii, care sunt bandiţi şi ucigaşi. Apoi vorbesc cu francezii... Tatăl se numeşte Malek Omar şi fiului îi zice Mahmud Ben Ali. N-ar trebui să-i zică Mahmud Ben Malek Omar, dacă ar fi într-adevăr fiul celuilalt? Eu l-am văzut pe acest negustor de fructe în Alger, şi el ţi-a spus ţie că n-a fost încă niciodată acolo. De bărbaţii aceştia s-a lipit minciuna, îţi spun că nu-s ceea ce se dau.

— Ai dreptate, fiul meu, spuse şeicul, căutând cu privirea întunecată direcţia în care dispăruseră cei trei bărbaţi. Dar de ce să mă mintă? Cine să fie?

Saadi privi îngândurat în gol.

— Ai auzit despre omul care e numit „Ochiul francezilor”?

— Da. E spionul francezilor.

— Nimeni nu-l cunoaşte.

— Nimeni!

— Mă gândesc la el, gândindu-mă în acelaşi timp la acel negustor de fructe, Malek Omar.

— *Allah il Allah!* exclamă şeicul. Fiule, bănuielile tale sunt grave.

— Dar ar putea fi întemeiate.

— E oaspetele meu, dar cu toate acestea ar trebui să moară dacă ar fi un trădător.

— Poate că vom descoperi asta. Să-l punem la încercare. Îi voi spune că-l am văzut la Alger şi, dacă e cu inima curată, va încuviinţa că a fost acolo; dacă neagă, atunci sufletul lui e plin de înşelăciune împotriva noastră.

— Dar n-avem încă nici o dovadă.

— E adevărat; dar ştim cel puţin că nu trebuie să avem încredere într-însul.

— Graiul tău e graiul înţelepciunii şi al prevederii, fiule. Rămâi aici la mine, căci vreau să fii de faţă când aceşti oameni vor cere să vorbească cu mine. Ai stat multă vreme în Alger?

— Câteva luni.

— Ai auzit limba francezilor?

— Da.

— Ai păstrat ceva dintr-însa?

— Cunosc multe din cuvintele lor şi câteva întrebări.

— Să vorbeşti câteva din cuvintele acestea către bărbaţii aceia, şi anume atunci când nu se vor aştepta. Poate că, luaţi prin surprindere, îţi vor răspunde fără să-şi dea seama.

— Sfatul tău e înţelept, şeicule! îl voi urma. Pe când Menalek şi Saadi duceau această convorbire, Malek Omar, Mahmud şi tuaregul ieşiseră din satul de corturi şi ajunseră la intrarea văgăunii, unde fusese ucisă pantera în ajun. Hoitul acesteia fusese îngropat în nisip, pentru a se preîntâmpina putreziciunea, astfel că cei trei nu mai văzură nici o urmă. Se aşezară pe marginea văgăunii, aşa că erau siguri că vor observa pe oricine s-ar apropia.

Până acum nu vorbiseră nimic. Richemonte luă acum cuvântul:

— De când vă aflaţi în tabăra asta?

— Am sosit cu puţin înaintea voastră, răspunse tuaregul.

— Ce solie aduceţi?

— Aceea pe care aţi cerut-o.

— Aşadar, l-aţi văzut pe călătorul care vine din Timbuktu?

— L-am văzut, căci timp de două zile am mers împreună cu caravana sa.

— Aţi aflat ceva?

— Totul.

— Povesteşte!

— Cu două zile de drum înainte de In Salah, am dat peste caravana aceasta şi am fost primiţi cu prietenie. Stăpânul convoiului e dintr-o ţară îndepărtată de la miazănoapte; e un *nemsche* (neamţ).

— Aţi putut afla numele lui?

— Da, e un nume cum nu-l poate purta decât un necredincios. Mi-am obosit zadarnic limba vreme îndelungată, ca să-l pot rosti. Se aude ca: Rai.... feh... kau...

— Greifenklau? întrebă Richemonte.

— Limba ta e mai îndemânatică decât a mea, căci numele acela sună întocmai aşa cum l-ai rostit tu.

— Avea mulţi oameni cu el?

— Un conducător şi-o căpetenie a cămilarilor, cu cincisprezece oameni. Şi ca pavăză pentru marfa sa îl

însoţeau treizeci de războinici din tribul Uled Idenan.

— Cu ce erau încărcate cămilele sale?

— Plante uscate, animale împăiate şi cărţi, apoi sticle cu tot felul de viermi. Câteva cămile erau însă încărcate cu mărfuri de preţ, de care au nevoie francezii, dar tuaregii nu.

— Când va ajunge caravana asta la Tuggurt?

— Abia peste două săptămâni.

— O puteţi ţine sub observaţie acolo?

— Ce oferi pentru asta?

— Cât ceri?

— Mă voi sfătui cu tovarăşii mei.

— Fă-o! Peste două săptămâni ne vei găsi tot în satul ăsta, pentru a ne spune când porneşte caravana din Tuggurt.

— În cazul acesta nu ne putem odihni, căci trebuie să-i ieşim înainte până la Ouargla. Vom căpăta alţi cai aici?

— Îi puteţi schimba pe ai voştri şi eu vă voi sta în ajutor pentru aceasta. Acum te poţi întoarce însă în cortul şeicului, căci ai nevoie de odihnă, iar eu am de vorbit cu fiul meu.

Tuaregul se îndepărtă, iar ceilalţi doi începură să vorbească în franţuzeşte.

— Ştii, Henri, că am tras o spaimă înainte? zise Richemonte.

— Pentru ce?

— L-ai văzut pe tânărul acela care ne-a ieşit în cale? Îl cunosc şi tare mă tem că şi el m-a recunoscut.

— Ah! De unde-l cunoşti?

— De la Alger. Era însoţitorul consulului englez şi m-a văzut de câteva ori intrând la guvernator.

— E foarte neplăcută treaba asta, însă nu-i încă primejdioasă.

— Dar dacă pomeneşte că m-a văzut în Alger?

— Ei şi? Recunoşti pur şi simplu că ai fost acolo.

— Dar ce să fi căutat acolo?

— Răzbunarea aia de sânge. Nu puteam oare să-l fi căutat

la Alger pe acela pe care vrem să-l ucidem?

— Asta ar fi cu putinţă, dar uiţi că am spus şeicului Menalek că nu cunosc deloc Algerul.

— Prost lucru!

— Da. Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să neg totul.

— În împrejurările de faţă e cel mai bun lucru ce se poate face. Nu cred să trezim bănuieli. Cine ştie dacă individul şi-a întipărit în minte chipul tău!

— Şi l-a întipărit, şi i-am bătut îndată la ochi, ceea ce am simţit de cum l-am întâlnit. I-am citit în privire lucrul acesta.

— Ei, s-a înşelat şi atâta tot. Sunt mulţi oameni care seamănă între dânşii. Dar dacă şeicul capătă într-adevăr bănuială împotriva noastră, se va feri să atace caravana împreună cu noi.

— Asta ne-ar strica toate socotelile.

— Şi ce ne-ar rămâne de făcut atunci?

— Ar trebui să ne bizuim pe cei trei tuaregi. Dânşii ar putea recruta un număr dintr-ai lor. Cred că ar primi.

— Dar indivizii ăştia ar lua totul şi nu ne-ar lăsa nimic.

— De asta nu mă tem. Multe lucruri dintr-acelea pe care le duce cu dânsul neamţul, nu-s de nici un folos pentru ei. Să ne ducem la şeic să vorbim cu el şi să aflu dacă am fost recunoscut sau nu.

În timp ce se îndreptau încetişor spre satul de corturi, Mahmud o zări pe Liama, care stătea lângă o cămilă şi-o mângâia drăgăstos.

— O vezi colo pe fiica şeicului? zise el. Trebuie să mă duc la ea!

— Stai, nu acum!

Dar era prea târziu, căci celălalt o şi luase la fugă. Richemonte îşi urmă drumul, mormăind câteva înjurături la adresa dobitocului îndrăgostit.

Mahmud se apropie de frumoasa fată şi o salută:

— *Sallam aaleik* — Pace ţie!

— *Aaleik Sallam!* răspunse ea, întorcându-se spre dânsul.

Dar privirea ei nu era deloc bucuroasă şi încurajatoare pentru el.

— Fiica beni aissailor e azi la fel de frumoasă ca totdeauna, zise francezul.

— Şi bărbatul din răsărit linguşeşte ca de obicei, răspunse ea. Allah dă frumuseţea şi tot el o ia. Dânsa e a lui, nu a noastră.

— Vorbeşti cu înţelepciunea unui marabu. Dacă asupra valorii frumuseţii se poate sta de vorbă, simţămintele inimii nu se lasă înşelate. Spune-mi, Liama, dacă inima ta mai e liberă!

— Liberă? Poate fi inima o sclavă?

— Da, o sclavă a iubirii.

— Atunci aş urî această iubire, căci numai un tiran are sclavi.

— Şi, cu toate acestea, iubirea e un tiran. Ea stăpâneşte cu totul inima în care sălăşluieşte. Şi inima mea e sclava ta.

— Te compătimesc, răspunse ea, rece.

— Da, compătimeşte mă, şi de aceea te rog să mă mântuieşti.

Făcu un pas înainte şi ridică braţul, ca şi cum ar fi vrut să şi-l petreacă în jurul ei. Liama se dădu înapoi.

— Nu înţeleg! Cum te-aş putea mântui?

— Răspunzând iubirii mele. Da, Liama, trebuie să-ţi spun că te iubesc, că mă gândesc la tine ziua şi noaptea, fără tine nu pot fi fericit. Spune-mi dacă mă iubeşti şi tu!

— Nu!

— Nu? Pentru ce?

— Nu ştiu. Numai Allah dă iubire.

El îşi muşcă buzele. Nu se aşteptase la aceasta. El, francezul, cetăţean al unei naţiuni mari, să nu poată cuceri iubirea unei fete de arab?

— Iubeşti pe altul? o întrebă el. Ea înălţă capul cu

mândrie.

— Cum îndrăzneşti să pui această întrebare fiicei şeicului Menalek? Sunt oare servitoarea, ta, ca să-ţi răspund?

În mânia ei era de două ori mai frumoasă.

— E drept, nu eşti silită să-mi răspunzi, spuse el, fierbinte, ci te rog să-mi dai un răspuns.

Şi înainte ca ea să se poată feri, el îi prinse mâinile într-ale sale.

— Lasă-mă! strigă dânsa.

— Nu, nu te las! Iubirea mea îmi dă un drept asupra ta.

Ea încercă să se elibereze, dar nu izbuti.

— Îţi poruncesc să-mi dai drumul! zise ea, iritată.

— Nu, nu, de o mie de ori nu! exclamă el cu patimă, încercând s-o atragă spre sine.

Uitase unde se afla; uitase că aici, pe câmp deschis, putea fi zărit. Patima îl făcea orb, astfel că nu observă nici pe cei doi bărbaţi care veneau în grabă în spatele său. Liama însă îi văzuse, dar el nu băgă de seamă sclipirea de uşurare din ochii ei.

— Să strig după ajutor?

— Strigă dacă vrei! Dar nu-ţi va folosi la nimic, căci chiar din ceasul acesta voi merge la tatăl tău pentru a i cere mâna ta.

Atunci se auzi îndărătul său în franţuzeşte:

— Ce faci aici?

Se întoarse repede şi-l văzu pe Saadi. Furios că fusese deranjat, răspunse repede şi fără să se gândească, în aceeaşi limbă.

— Ce te priveşte?

Saadi mai stătea de vorbă cu şeicul, când tuaregul se întoarse de la văgăună. După puţin timp îi văzură şi pe ceilalţi doi venind dinspre sat, iar cel mai tânăr alergând spre locul unde se afla Liama.

— Se duce la ea! zise Saadi, încruntându-se.

— La Liama? întrebă şeicul. Ce să caute acolo?

— Nu ţi-a povestit Liama că o urmăreşte pas cu pas?

— Să se păzească! Dacă va călca legile ospitalităţii, insultând o pe copila mea, atunci pumnalul meu va găsi inima lui. Şi dacă cumva e francez, atunci...

Se opri. Dar chipul său exprima lămurit ce avusese de gând să spună.

— Uite, vorbeşte cu el! Haide! stărui Saadi.

Îl prinse de braţ pe şeic şi-l trase după dânsul. Străbătură repede satul de corturi şi ajunseră afară. Animalele care păşteau acolo le ofereau destulă acoperire, ca să se apropie neobservaţi de fata ameninţată. O cămilă mare de povară mânca din iarba săracă.

— Ascunde-te îndărătul cămilei! îi şopti Saadi.

— Pentru ce?

— Îi voi vorbi în limba francezilor. Poate că-mi răspunde la fel. N-o va face însă, dacă te-ar vedea cu mine. Nisipul ne va înăbuşi paşii.

Şeicul dădu din cap şi se târî înainte, până ce rămase ascuns îndărătul cămilei.

Saadi se furişă şi el cât putu mai repede şi rosti cuvintele amintite:

— Ce faci aici?

— Ce te priveşte? se răstise la el celălalt, întorcându-se.

— Mai mult decât îţi închipui.

— *Mille tonnerres!*[1] Ce vrei să zici cu asta?

Atunci şeicul ieşi din ascunzătoare şi zise:

— Allah e mare! Vorbeşti limba francezilor?

Abia acum băgă de seamă Mahmud ce greşeală făptuise. Dar se reculese imediat şi, arătând spre Saadi, răspunse:

— Ca şi ăsta de colo!

— De el ştiam, de tine însă nu. Ce faci aici?

Mahmud dădu repede drumul fetei.

---

[1] Mii de trăsnete. (franc. n. ed.)

— Vorbesc cu Liama, fiica ta, răspunse el. Şeic Menalek, te rog să-mi îngădui să vin în cortul tău, căci am de vorbit ceva important cu tine.

— Despre ce?

— Despre Liama.

— Aici e dânsa şi tot aici eu. Vorbeşte! Pentru aceasta nu e nevoie să mergem în cort, căci pot pricepe şi aici destul de bine cuvintele tale.

Asta nu-i veni la socoteală francezului. Pe de altă parte, mutra şeicului nu era deloc încurajatoare. Stând de vorbă cu el în cort, s-ar fi putut bizui pe sprijinul lui Richemonte, pe când aici era singur. De aceea spuse, arătând spre Saadi:

— Dar ăsta de aici?

— El poate şti totul, răspunse şeicul. Vorbeşte! Te ascult!

Nu mai putea fi vorba de împotrivire, astfel că Mahmud începu, şovăind:

— Eu… o iubesc pe fiica ta.

Şeicul dădu din cap, fără să spună nimic.

— Te rog să… mi-o dai de soţie… urmă celălalt.

Cu un zâmbet plin de mândrie, Menalek dădu capul pe spate şi zise:

— Vorbeşti în cuvinte foarte scurte. Eu sunt Menalek, şeicul tribului Beni Aissa. Cirezile pe care le vezi aici sunt proprietatea mea. Cine eşti tu, însă, şi unde pasc turmele tale?

Întrebările acestea îl puseră în încurcătură pe francez. Dar revenindu-şi repede, răspunse obraznic:

— Sunt bogat! Vorbeşte cu tatăl meu, care-ţi va spune cine suntem şi ce avem!

— Îmi va spune asta în limba francezilor? întrebă şeicul batjocoritor.

— El n-o pricepe, căci e beduin, ca şi tine.

— Dar tu o ştii.

— Numai câteva cuvinte, pe care le-am auzit întâmplător.

— I-ai spus Liamei că vrei s-o iei de soţie, şi ce ţi-a răspuns ea? Te iubeşte?

Francezul şovăi până să răspundă:

— Nu ştiu.

— Minţi! Ştiai prea bine că nu te iubeşte. Trebuie să ţi-o fi spus, căci şi-a dăruit inima altuia.

Mahmud tresări puternic şi întrebă repede:

— Cui?

Şeicul arătă spre Saadi şi răspunse:

— Acesta e omul pe care-l iubeşte şi cu care am măritat-o. Vii prea târziu. Nu te mai arăta în preajma fetei! Saadi l-a ucis ieri pe „părintele vicleniei” şi te vă ucide şi pe tine, dacă va vedea încă o dată că te atingi de aceea care e a lui. Mai ai ceva să-mi spui?

Francezul se făcuse palid. Gelozia îl rodea grozav. Din ochii săi ţâşni o privire plină de mânie spre concurentul preferat şi zise:

— Bine! Întrebi dacă mai am ceva de zis? Nu, acum nu, şeicule, dar mai târziu în orice caz.

Se întoarse şi se îndreptă spre sat.

— Allah fie milostiv cu noi! Se va răzbuna! oftă Liama.

— Să se răzbune? Ăsta? zise şeicul, dispreţuitor. Noi nu ne temem de el. Cum să se răzbune, de vreme ce are nevoie de noi, ca să atace caravana francezilor? El are nevoie de noi, nu noi de el. Haide, Saadi, fiul meu! Să mergem la cort, ca să auzim mai departe ce au vorbit tatăl şi fiul cu tuaregul!

În vreme ce mergeau unul alături de celălalt, bătrânul îl întrebă pe ginerele său ce însemnau cuvintele franţuzeşti de care acesta se folosise înainte. Saadi i le tălmăci, apoi şeicul întrebă:

— Se poate oare ca să priceapă numai câteva expresii?

— Nu, ceea ce a vorbit poate spune numai unul care cunoaşte mai mult decât vreo câteva cuvinte.

— Aşadar, crezi că e francez?

— Da, cred. Vorbeşte limba noastră întocmai cum i-am auzit vorbind arăbeşte pe ofiţerii francezi la Alger.

— Atunci să fim cu băgare de seamă. Dacă e un spion, atunci vrea să ne îndemne să atacăm caravana aceea franţuzească numai spre folosul său şi spre paguba noastră. El îşi va lua prada, iar noi ne vom alege cu ura guvernatorului şi vom fi atacaţi şi ucişi pe locurile noastre de păşune.

Când intrară în cort, Henri tocmai se aşezase alături de Richemonte, fără să fi avut timpul să comunice acestuia cele întâmplate, îşi luară pipele în timp ce soţia şeicului era ocupată să pregătească oaspeţilor ceva de mâncare.

Francezii mâncară singuri, fără şeic şi Saadi. Acesta era un semn neîndoielnic că socrul şi ginerele nu erau dispuşi să acorde întreaga ospitalitate, aşa cum se cerea.

Richemonte băgă de seamă şi întrebă:

— De ce nu iei şi tu din mâncare?

— Nu obişnuiesc să mănânc de dimineaţă, răspunse şeicul scurt.

După ce masa se sfârşi şi cei doi îşi şterseră degetele unsuroase de burnuzurile albe, Richemonte aduse vorba despre problema sa:

— Am auzit că trăieşti în răzbunare de sânge cu cei din tribul Uled Idenan, e adevărat?

— Aşa e, răspunse şeicul. Ei au ucis doi dintre ai noştri.

— Şi ai ucide pe orice uled idenan care ţi-ar cădea în mâini?

— Da, l-aş ucide.

— Mi-ai fi recunoscător, dacă ţi-aş da în mână pe duşmanii tăi?

— Ţi-aş mulţumi.

— Atunci dă-mi voie să ti spun că asta se va întâmpla după două săptămâni.

— Unde?

— Pe drumul care duce de aici la Tuggurt. Acolo va veni

caravana francezilor, care se înapoiază de la Timbuktu.

— Ce mă privesc pe mine francezii?

— Sunt cu ei treizeci de războinici din tribul Uled Idenan.

— Nu le voi face nici un rău, spuse şeicul, cu răceală. Pe aceştia nu-i vreau.

Richemonte rămase înmărmurit.

— De ce tocmai pe aceştia nu? întrebă el.

— Pentru că sunt servitori ai francezilor acum.

— Dar sunt şi duşmanii tăi!

— Însă francezii o să-i aţâţe împotriva mea.

— Ţi-e frică de francezi?

— Nu-mi e frică, dar vreau să trăiesc în pace cu ei.

— Cum se face că ţi-ai schimbat atât de repede părerile, şeic Menalek?

— Nu mi le-am schimbat deloc. Am fost întotdeauna de părere să nu fac niciodată ceea ce mi-ar putea aduce pagube mie şi alor mei.

— Pagube? *Allah kerihm*, îţi spun că vei avea mare folos. Caravana e foarte bogată.

— Din partea mea poate fi întinsă cât tot deşertul.

— Toate cămilele, caii şi armele vor cădea în mâinile voastre. Numai restul îl voi opri pentru mine.

— Numai? întrebă şeicul, batjocoritor.

— Da, numai! Căci toate acestea nu valorează atâta cât prada pe care o veţi primi voi.

— Nu vreau nici o cămilă, nici un cal şi nici o armă de a francezilor. Ştiu că tu faci numai o glumă cu mine, deoarece eşti un prieten al francezilor. Ai legături cu ei.

— Eu? Dumnezeu să-ţi ocrotească mintea! Unde m-am întâlnit cu ei?

— În oraşul Alger. Băiatul ăsta de aici, Saadi, soţul fiicei mele, te-a văzut acolo.

Richemonte o făcu pe miratul. Se uită la Saadi cu o expresie de surprindere nemărginită.

— Tu? Tu m-ai văzut pe mine la Alger? întrebă apoi.

— Da, răspunse tânărul.

— Atunci mustră-ţi ochii, căci te-au înşelat.

— Ochii mei nu mi-au spus niciodată neadevărul. Te-am văzut intrând la guvernator. Cunosc şi numele tău.

— Allah să te ocrotească! Fireşte că-mi ştii numele. Fiecare de aici, din tabără, îl cunoaşte. Ţi l-or fi spus. Mă numesc Malek Omar.

— Da. Malek Omar, negustorul de fructe.

— Nu te pricep. N-am fost niciodată negustor de fructe.

Şeicul făcu un gest de nerăbdare.

— Ai auzit de acela pe care noi îl numim „Ochiul francezilor”? întrebă el.

— Da.

— Îl cunoşti?

— Nu.

— Şi totuşi îl cunoşti foarte bine, căci tu însuţi eşti „Ochiul francezilor”.

Şeicul avusese de gând să-l dea de gol, dar nu izbuti, căci Richemonte avea destulă prezenţă de spirit ca să rămână calm.

— Ai înnebunit, şeic Menalek? exclamă el. Vrei să te încarci cu păcatul de a numi spion pe un credincios devotat al Profetului? Nu mă cunoşti destul de bine?

— Nu te cunosc. Nu-mi ai spus încă niciodată unde se află corturile tale.

Richemonte îşi dădu seama că pentru a risipi bănuiala ce apăsa asupra lui şi al cărei motiv nu-l cunoştea trebuia să spună numele unui loc oarecare.

— Patria mea e Sella. În nordul munţilor Harudş, zise el.

— Mahmud Ben Ali tot de acolo e?

— Da, e doar fiul meu.

— Locuiesc francezi acolo?

— Nu.

— Ai venit în contact vreodată cu francezi?

— Niciodată. Jur pe barba Profetului.

— Cu toate acestea vorbeşti limba lor.

Richemonte credea că şeicul voia numai să-l pună la încercare.

— Cum ai ajuns la ideea asta? Nu pricep nici o vorbă.

— Nici Mahmud Ben Ali, fiul tău, nu pricepe?

— Nici el.

Se silea atât de mult să se dezvinovăţească, încât nu băgă de seamă semnele pe care-i le făcea pe furiş vărul său.

— Şi nici el n-a avut relaţii cu francezii?

— Niciodată, la fel ca mine.

— *Allah il Allah!* Eşti un necredincios, un ghiaur! strigă şeicul. Juri pe Allah şi pe Profet şi cu toate astea spui minciuni. Asta face numai un ghiaur, care nu crede în Allah, şi ia în deşert numele Profetului.

— Imputarea ta nu mă atinge. Spune-mi o singură minciună pe care ai auzit-o de la mine.

— Susţii că fiul tău nu pricepe limba francezilor.

— Asta e adevărul.

— Ba nu, e o minciună, căci l-am auzit cu urechile mele vorbind franţuzeşte.

Abia acum aruncă Richemonte o privire plină de uimire asupra vărului său. Îl văzu pe acesta clipind din ochi şi bănui îndată că făptuise o imprudenţă.

— Tu l-ai auzit? Unde? întrebă el.

— Afară din satul nostru, când l-am surprins cu fiica mea. Uite, Saadi pricepe franţuzeşte şi-a vorbit cu fiul tău în limba asta.

— Minte!

Spaima îi smulse lui Richemonte cuvântul acesta. Abia îl rostise, că Saadi îşi scoase cuţitul de la brâu şi se repezi să se arunce asupra lui. Dar şeicul îl prinse de braţ şi-l opri:

— *Wakkif* — stai! Îţi poruncesc să-ţi vâri cuţitul la loc!

Omul acesta locuieşte sub cortul meu şi-a mâncat pâinea mea. Se mai află încă sub ocrotirea mea.

Şi, întorcându-se iarăşi spre Richemonte, adăugă:

— Spui că patria ta e Sella, în nordul munţilor Harudş. Vorbeşti limba din ţinutul acela?

— Da! se văzu silit Richemonte să răspundă.

— Ba nu. Cunosc Sella. Am fost acolo, şi la Sokna, când am făcut primul meu pelerinaj. Cunosc toate dialectele. Vorbeşti limba noastră aşa cum o vorbesc francezii. Totul e minciună în tine, şi aceea că-l dai pe acest om drept fiul tău.

— Dovedeşte!

— Ar trebui să poarte numele tău şi să se numească Ben Malek Omar.

— L-am numit după bunicul său pe care-l chema Ali.

— Asta nu-i adevărat, căci atunci numele său ar fi Ben Malek Omar Ibn Ali. Te trădezi singur; nu cunoşti obiceiurile noastre. Ăsta, despre care spui că e fiul tău, a călcat legea ospitalităţii, pentru că a insultat-o pe Liama, fiica mea. Asta n-o face nici un credincios adevărat al Profetului. Sunteţi spioni ai francezilor şi aţi venit să mă îndemnaţi la o faptă care ar aduce nenorocire pentru mine şi tribul meu. Nu mai sunt gazda voastră. Părăsiţi imediat cortul meu! Dacă până într-un ceas vă mai aflaţi în apropierea lagărului meu, pun să vă ucidă fără milă!

Se ridicase de pe locul său şi rostise aceste cuvinte pe un ton atât de poruncitor, încât francezii săriră ca arşi de pe rogojinile pe care stăteau.

— Ştii tu ce insultă ne ai adus? şuieră Richemonte.

Totul venise pe neaşteptate asupra lui. Nu putea pricepe bine purtarea şeicului, dar mustaţa i se ridică şi dinţii galbeni ieşiră la iveală cu acel rânjet, care era la dânsul un semn de iritare grozavă.

— Da, o ruşine de moarte, zise şeicul.

— Bine, plecăm! Arunci o pată de neşters asupra

ospitalităţii tribului Beni Aissa. Urmările le vei vedea.

— Puţin îmi pasă de ameninţările tale.

— Şi ce spui despre aceşti trei războinici ai tuaregilor?

— Sunt fraţii voştri, deci spioni ca şi voi. Pot pleca!

Tuaregii se ridicară şi dânşii de pe locurile lor. Şeful îl întrebă pe şeic:

— Şi pe noi ne alungi din cortul tău?

— Da. Dacă aţi fi venit la mine şi nu la aceşti spioni, v-aş fi primit cu drag. Acum însă împărtăşiţi aceeaşi soartă cu ei.

Omul cu pielea negricioasă îl privi pe şeic ameninţător şi zise:

— Ştii tu că asta e mai rău ca o crimă?

— Ştiu.

— Atunci eşti duşmanul de moarte al tuturor tuaregilor şi tribul tău va dispărea de pe suprafaţa pământului până la ultimul om. Gheena vă va înghiţi cu toţi fiii, fiicele şi nepoţii voştri.

Cei cinci părăsiră cortul şi îşi încălecară caii.

— Încotro? întrebă Henri, încetişor.

— Mai întâi spre răsărit, ca să nu bage de seamă indivizii ăştia unde mergem.

Caii porniră în galop în jurul văgăunii, apoi spre răsărit, mereu de-a lungul fluviului Wadi Jtel. Abia după câteva ceasuri, când atinseră aproape ţărmului Schott Melrir, Richemonte opri şi descăleca. Ceilalţi făcură la fel.

— Acum putem vorbi, zise el. Haide!

Henri îl urmă, în timp ce tuaregii, prefăcându-se nepăsători, se trântiră în nisipul fierbinte.

— Ce înseamnă asta? întrebă fostul căpitan din garda imperială. Nu pricep deloc. Ai vorbit franţuzeşte?

— Din nenorocire, da! mărturisi tânărul.

— Măgarule! Cum ai putut să uiţi asta?

— Vorbeam cu Liama…

— Asta a fost începutul dobitociei. Te-am strigat înapoi,

dar n-ai vrut să mă asculţi! I-ai făcut o declaraţie?

— Da.

— Ce a răspuns?

Henri trase o înjurătură.

— Ah ... nu mă iubeşte! E îndrăgostită de altul.

— Pe toţi dracii! De cine?

— De Saadi acela, pe care dracul l-a adus.

— Şi care m-a turnat că m-a văzut la Alger.

— Şi care m-a făcut să vorbesc franţuzeşte.

— Cum s-a întâmplat?

— Individul a procedat cu viclenie. Tocmai eram pe punctul s-o îmbrăţişez pe fată, când numai ce-l aud că strigă pe franţuzeşte în spatele meu: „Ce faci acolo?” Şi, fără să vreau, i-am răspuns în aceeaşi limbă.

— Asta a fost cea mai mare prostie din viaţa ta. Dar ce facem acum?

— Ne răzbunăm.

— Fireşte, dar în ce fel?

— O răpesc pe fată.

— Las-o încolo pe muiere! Ce vrei să faci cu ea?

— Va fi soţia mea! Trebuie s-o am. Iar Saadi nu va renunţa numai la dânsa, ci şi la viaţă.

— Asta e de la sine înţeles. Din partea mea n-ai decât să-ţi iei fata, dar acum e vorba, în primul rând, să nu pierdem vremea. Trebuie să ne răzbunăm şi, în acelaşi timp, să punem mâna pe comorile neamţului acela. Cred că pentru amândouă lucrurile astea ne putem folosi de tuaregi. Să-l atace ei pe neamţ.

— Asta ar fi prima parte. Şi cealaltă răzbunare?

— E în strânsă legătură cu cea dinainte. Tuaregii îl atacă pe Greifenklau, dar noi dăm vina pe Beni Aissa.

— *Mille tonnerres!* De ar merge asta!

— Fireşte că va merge. Cavaignac va fi silit să-i pedepsească. Noi doi facem pe şefii. Eu voi cere să-i lase în

seama mea pe ticălosul ăla bătrân, şeicul, şi pe Saadi, iar tu poţi pune condiţia să ţi-o lase pe Liama.

— Minunat! Să vorbim chiar acum cu tuaregii!

— Răbdare, tinere! Mai avem timp două săptămâni, căci abia atunci îl vom întâlni pe neamţ. Asta ne dă posibilitatea să ne îndeplinim însărcinarea pe care ne-a dat-o guvernatorul. Ne ducem la marabu.

— Cât e până la el?

— Cu caii noştri obosiţi facem cu siguranţă cinci zile.

— Cinci încolo, cinci încoace, fac zece. Putem rămâne patru zile, deci, la dânsul.

— Poate că facem treaba şi în mai puţin timp. Totul e dacă ne favorizează norocul sau nu. Odihneşte-te puţintel, acum, în vreme ce eu voi trata cu tuaregii. Apoi ne despărţim de ei.

În vreme ce el se îndrepta spre oacheşii fii ai deşertului, ruda sa se aşeză pe nisip, pentru a trece încă o dată în revistă întâmplările din ultimele ore. Sufletul îi fierbea de gelozie şi patimă. O iubea pe Liama cu o pasiune soră cu nebunia. Dorinţa de a o avea pusese stăpânire pe el în aşa măsură, încât îşi îndreptase toate gândurile numai asupra ei.

Să-l ucidă pe rivalul care îi luase iubita i se părea o fericire fără margini. Stătu aşa acolo, în nisip, netulburat de discuţia celorlalţi, până ce îl trezi din visare un strigăt al lui Richemonte:

— Sus! Suntem gata!

Când se ridică, îi văzu pe tuaregi deja călare.

— *Sallam!* îi strigară ei.

— *Sallam!* răspunse acesta.

Apoi se împrăştiară, călare pe armăsari, spre sud.

— Te-ai pus de acord cu ei?

— Întru totul.

— Ce aţi hotărât?

— Vor călări în întâmpinarea caravanei până la fântâna Ben Abbu şi, pe drum, vor aduna atâţia tuaregi câţi sunt

necesari, pentru a-i ataca pe cei din caravană. Apoi îi vor însoţi pe aceştia, fireşte neobservaţi, peste Ouargla şi Tuggurt până în regiunea fiilor lui Aissa, unde va avea loc atacul.

— Noi ce primim?

— Încărcăturile de pe şase cămile, pe care le putem alege noi. Restul aparţine tuaregilor, în afară de aceasta, ei mai cer armele şi animalele. Cel mai important lucru, însă, este răzbunarea lor pe fiii lui Aissa.

— Şi guvernatorul va crede că făptaşii sunt cei din Aissa?

— De asta mă îngrijesc eu! Şi acum, gata! Avem un drum lung de străbătut şi e posibil să fim urmăriţi.

Câteva minute mai târziu, plecară călare spre nord, exact în direcţie inversă faţă de tuaregi.

5. Marabuul muribund

Acolo unde înălţimile munţilor Aures, în vestul văii seci El Arab, coboară treptat spre câmpie, în direcţia sud-est, acestea sunt sfâşiate de crestături şi defileuri prăpăstioase, care fac muntele greu accesibil. În aceste defileuri sălăşluiesc leii şi panterele negre; urletele hienelor şi ale şacalilor răsună în noapte şi doar rareori trece pe acolo vreun îndrăzneţ în stare să pătrundă singurătatea adâncă şi periculoasă a acestei regiuni.

Un singur loc face excepţie.

Dacă se urcă pe valea seacă Mehana, se ajunge într-o regiune premuntoasă acoperită din plin cu vegetaţie, care se distinge ca o terasă gigantică din masa de munţi. Pădurea care o acoperă îi dă o înfăţişare plăcută. Dar, din această întunecime, se evidenţia un punct alb strălucitor, ce putea fi observat sus, chiar în vârful muntelui. Era o construcţie văruită în alb, mică şi neînsemnată, totuşi renumită pe o rază de multe, multe mile.

Acolo sălăşluia cucernicul marabu Hagi Omanah, la care veneau în pelerinaj mii de oameni, ca să se roage pentru ei, reîntorcându-se apoi acasă cu conştiinţa că au îndeplinit o acţiune pe placul lui Allah.

Odinioară, unii l-au văzut pe marabu când ieşea din coliba lui albă, cu mâinile ridicate, pentru a-i binecuvânta pe credincioşi. Acum, însă, la uşă apărea fiul lui şi le transmitea credincioşilor binecuvântarea tatălui lui, căci acesta nu mai părăsea coliba.

De unde se trăgea marabuul şi ce nume purtase iniţial nu ştia nimeni. Îşi spunea Hagi Omanah, iar fiul lui fusese numit Ahmed Ben Hagi Omanah, adică Ahmed, fiul pelerinului la Mecca, Omanah.

La cinci zile după evenimentele mai sus povestite, doi bărbaţi făcură popas în mijlocul unui crâng des de la picioarele munţilor. Veniseră călare şi purtau o discuţie cu jumătate de glas. Erau Richemonte şi ruda sa.

— Crezi că aici caii sunt în siguranţă? întrebă Henri.

— Da. Ia-ţi arma şi vino!

— Când ajungem sus?

— Nu e un drum anume până acolo. Probabil că o să ne ia câteva ore să ajungem pe înălţime.

— O să se facă noapte!

— Chiar asta şi doresc!

Celălalt se uită întrebător la Richemonte.

— Şi ce o să facem noaptea colo sus? O să vină acolo să vorbim?

— Să vorbim. Dar ce, parcă vreau să vorbesc cu el? Prostule! Dragostea ta pentru arăboaica aceea ţi-a răpit minţile. Marabuul locuieşte sus cu fiu său. N-or să fie muţi, ci vor vorbi unul cu altul. Vor discuta despre situaţia şi despre trecutul lor. Cine poate spiona, va afla multe. Şi spionarea e mai uşoară seara, pe întuneric. Leagă caii astfel încât să aibă loc să mănânce frunze, să nu mai pierdem timpul.

Cei doi fură nevoiţi să urce printre tufe dese şi sfărâmături de stânci. Când începură urcuşul, trecuse de jumătatea după-amiezii şi când, în cele din urmă, ajunseră sus, soarele era la apus.

Se opriră sub nişte copaci, unde nu puteau fi observaţi, şi zăriră un luminiş pe care se afla coliba pustnicului. Era construită din piatră şi spoită cu var, astfel că putea fi văzută de la sute de leghe depărtare, de dimineaţa până seara.

— O fi acasă? întrebă Henri, în şoaptă.

— Fireşte. Oare n-ai auzit la Serihet Ahmed că nu mai părăseşte deloc coliba?

— Vorbesc de fiul său.

— Asta-i altceva. Trebuie să aşteptăm.

Nu aşteptară însă mult şi zăriră un om care venea din tufişul de peste drum şi se îndreptă spre colibă.

Chipul său era arămiu: să fi avut peste treizeci de ani; purta un burnuz lung, din păr de cămilă, prins în jurul mijlocului cu o frânghie, şi un turban verde, cum nu aveau dreptul să poarte decât acei musulmani care se trăgeau din Profet. Arme nu purta, dar de frânghie atârnau câteva săculeţe, care conţineau cine ştie ce fel de lucruri.

Soarele tocmai apunea şi omul nostru îşi opri paşii. Se întoarse spre răsărit, înspre Mecca, îngenunche şi îşi făcu rugăciunea de seară. Din uşa deschisă răspunse un glas obosit, înăbuşit.

Când sfârşi să se roage, tânărul se îndreptă spre colibă şi intră. Interiorul acesteia era foarte sărăcăcios. Pe jos era aşternut un strat de muşchi, într-o gaură din zid era o carte deschisă, *Coranul*, în limba arabă, şi într-un ungher se puteau vedea câteva oale vechi şi tigăi, care se vedea bine că serveau la prepararea alifiilor şi altor leacuri.

Pe muşchiul întins pe jos zăcea un om într-un veşmânt din păr de animal. În afară de acesta, nu se mai vedea decât turbanul verde şi-o faţă slabă, scofâlcită, care părea mai mult de cadavru decât de om viu.

— *Sallam!* salută cel ce intrase.

— *Sallam!* răspunse bătrânul de pe culcuş. A dat Allah binecuvântarea sa?

— Da, tată. Bolnavul se va însănătoşi.

— Slavă lui Allah! El dă bucurie păcătoşilor şi celor ce vor să se pocăiască.

Bătrânul vorbea foarte încet; se vedea bine că-i venea greu să vorbească. După cum se ridica şi se lăsa pieptul sub veşmântul sărăcăcios, îţi lăsa impresia că e un muribund, al cărui suflet e pe cale să iasă din trupul slab şi neprimitor.

Noul sosit desfăcu săculeţele şi scoase din ele câteva cutii de tablă şi carton, pe care le puse alături de oale şi tigăi.

Bătrânul urmărea cu nespusă tandreţe fiecare mişcare a fiului, apoi zise:

— Sallam! Ai mai făcut ceva bun astăzi, Ahmed?

— Din păcate nu, tată. Poate că e chiar ceva rău ceea ce am făcut.

— Allah să te ferească! Răul e ca şi animalul de pradă pe care-l creşti de mic: îl mănâncă mai târziu pe propriul său stăpân.

— Am spionat o convorbire străină. N-aş fi făcut asta, dar graiul francezilor era de vină.

— Graiul francezilor? Povesteşte!

— Fusesem la câţiva bolnavi şi m-am dus peste drum de Wadi Dib. În drum am căutat prin pădure buruieni de leac, când am auzit deodată glasuri omeneşti.

— În pădurea de la Dib?

— Da. Cei ce vorbeau erau străini, căci vorbeau franţuzeşte.

Privirea bătrânului se însufleţi.

— Franţuzeşte! repetă el. Cum erau îmbrăcaţi?

— Ca nişte beduini. Aveau şi doi cai cu ei. Stăteau lângă un copac, eu mă aflam aproape de tot şi am putut auzi fiecare cuvânt al lor. Vorbeau de prietenii noştri beni aissai.

— În ce fel?

— Duşmănos. Îi înjurau. Era un bărbat bătrân, cu o mustaţă mare şi deasă, şi altul mai tânăr, cam de vârsta mea. Am auzit din convorbirea lor că fuseseră oaspeţi ai beni aissailor, dar au fost alungaţi de acolo ca spioni. Cel mai tânăr pare să fi fost îndrăgostit de fiica şeicului, dar aceasta e deja logodită cu Saadi.

— Saadi, fratele lui Hassan, vrăjitorul? Îl cunosc. El e cel mai viteaz şi chibzuit dintre toţi tinerii tribului Beni Aissa.

— Apoi au mai vorbit despre un neamţ, care vine cu niscai comori de la Timbuktu. Vor să-l atace cu ajutorul tuaregilor.

— O, Allah! Un german! Au rostit vreun nume?

— Da. Îl cheamă Greifenklau.

— Greifenklau?

Cuvântul acesta ieşi aproape ca un ţipăt din pieptul bolnavului cu respiraţia grea.

— Ai auzit bine numele ăsta? întrebă el.

— Da, tată. Mi l-am întipărit bine.

— N-ai auzit ce meserie are?

— Locotenent.

— O, Allah! Şi pe ăsta vor să-l atace?

— Să-l atace şi să-l ucidă.

— Unde?

— Pe teritoriul tribului Beni Aissa, pentru ca bănuiala şi vina să cadă asupra acestora.

— Ce plan drăcesc! O, fiul meu, Allah însuşi a fost acela care ţi-a îndrumat paşii, pentru ca să împiedici o faptă sângeroasă. Du-te, du-te repede la vecini şi împrumută calul cel mai iute! Mergi la Menalek, şeicul beni aissailor, povesteşte-i tot ce-ai auzit şi spune-i că-i poruncesc, în numele Dumnezeului drept şi milostiv, să alerge cu războinicii săi înaintea acestui Greifenklau, ca să-l ocrotească. Grăbeşte-te, grăbeşte-te, fiul meu!

— Tată, dar nu trebuie să te părăsesc, căci eşti bolnav.

— Allah mă va ocroti.

— Ai putea muri în vremea asta.

— Allah îmi va veni în ajutor. Grăbeşte-te, grăbeşte-te, fiul meu!

— Poate că mai e timp, tată. Cei doi oameni spuneau că abia peste nouă zile se vor întâlni cu tuaregii.

— *Allah kerihm!* — Dumnezeu e milostiv! Răgazul acesta e îndestulător. Dar încotro voiau să meargă?

— Asta nu ştiu, căci n-au pomenit.

— N-avem încă nevoie s-o ştim. E de ajuns că atacul se va produce abia atât de târziu. Oh, cât m-a îndurerat vestea aceasta!

Se descoperise pe jumătate, şi ieşiră la iveală două braţe, care nu erau decât oase acoperite cu piele. Turbanul îi căzuse jos şi apăru un cap chel, care părea un craniu de mort.

Ahmed se lăsă în genunchi lângă culcuşul bolnavului şi zise cu îngrijorare adâncă:

— Eşti atât de slab, tată! Să-ţi dau apă?

— Nu, nu mai am nevoie de întăriri pământeşti. O, Allah, îţi mulţumesc că atacul acesta mai are puţin răgaz. Îmi îngădui astfel să mor în braţele fiului meu.

— Tată!

În cuvântul acesta era exprimată toată durerea unui copil, care-l aude pe părintele său vorbind de moartea apropiată.

— Fii liniştit! îl rugă bătrânul. Mă duc la Dumnezeu, de unde am venit. Părăsesc pământul greşelilor şi păcatelor, pentru a mă înălţa în câmpiile curăţiei. Soarele a apus?

Ahmed alergă la uşă şi privi afară.

— Nu, tată, răspunse el, când se-ntoarse. Ultimele lui raze mai luminează încă.

— Atunci scoate-mă afară! Vreau să văd lumina zilei care se stinge şi înălţarea stelelor. Despărţirea mea de aici va fi şi ea o înălţare, o înălţare dincolo de hotarele acestui pământ frumos şi totuşi înşelător.

Fiul se grăbi să presare muşchi în faţa colibei, apoi îl luă în braţe pe muribund, îl duse afară şi-l aşeză jos, în aşa fel încât să se sprijine cu spatele de zidul colibei şi să poată privi razele de aur, cu care regele zilei împodobea orizontul apusean.

Ochii marabuului erau aţintiţi asupra snopilor de aur şi foc când zise:

— Fiul meu, tu ai rostit adineauri rugăciunea de seară a musulmanului credincios. Mai cunoşti cântecele creştinilor, pe care te-am învăţat?

— Da.

— Şi acela care vorbeşte de soarele care apune şi de cele

o mie de stele care răsar?

— Îl cunosc.

— Vreau să-l aud, fiule!

Amândoi îşi împreunară mâinile. Ahmed se lăsă în genunchi şi rosti cu glas tare versurile cântecului de rugă. Cât e de frumos să auzi un cântec bisericesc creştin. În faţa colibei unui marabu!

Cine sunt? Praf şi păcătos;
totuşi, *tată al tuturor copiilor*,
şi de mine te milostiveşti.
Când lacrimi plânse
încet îţi mărturisesc pocăinţa mea,
tu îmi dai iertare!

După ce fură rostite aceste cuvinte, Hagi Omanah aplecă încet capul şi rosti „Amin”, suspinând din adânc.

Fiul rămase în genunchi. O linişte sfântă domnea în locul acesta singuratic. Lumina zilei dispăru şi, cu repeziciunea caracteristică acelor ţinuturi, se lăsă întunericul. În apropierea Ecuatorului nu există amurg.

Cei doi francezi mai stăteau încă sub copaci. N-aveau nici o bănuială că ei înşişi fuseseră spionaţi în ziua aceea de fiul marabuului.

— Asta trebuie să fie bătrânul sfânt, şopti Henri, când fiul îşi aduse părintele afară din colibă şi-l aşeză în faţa acesteia.

— Cu siguranţă, răspunse Richemonte. Ia te uită ce sperietoare de păsări! Se vede că sfinţenia asta musulmană nu îngraşă. Ia ascultă, îmi pare că se şi roagă!

Ahmed tocmai îngenunchease şi rostea rugăciunea aceea în versuri.

— *Mille tonnerres!* exclamă Richemonte. Se roagă în franţuzeşte. Ăsta e un cântec dintr-acelea din bisericile noastre. Nu-i oare ciudat?

— De necrezut! Sunt convins că dacă l-am putea spiona, am afla lucruri extraordinare. Nu cumva aceşti musulmani deghizaţi sunt francezi din naştere?

— Aproape că-ţi vine să crezi. Soarele apune... peste cinci minute va fi întuneric. Dacă ne-am furişa cu băgare de seamă de partea cealaltă a colibei, am putea auzi tot ce vorbesc. Ia haide!

Porniră. Întunericul care se lăsa repede favoriza întreprinderea lor, astfel că ajunseră aproape neobservaţi la peretele din spate al colibei. Până acum tatăl şi fiul tăcuseră, după ce tânărul rostise rugăciunea. Dar iată că deodată Hagi Omanah ridică puţin capul şi zise:

— Cât de strălucitor şi-a luat soarele rămas bun de la pământ. Şi eu am crezut cândva că viaţa mea se va sfârşi tot atât de minunat. Dar în loc de asta... M-am ofilit ca o plantă de care s-au prins viermii.

— Tată, cruţă-te! îl rugă Ahmed.

Marabuul nu ţinu seama de această rugăminte şi urmă cu glas slab:

— Da, viermii mustrării şi ai părerii de rău. Fiul meu, există o povară mai grea ca toate, şi aceasta e vina.

— Tu n-ai purtat niciodată această povară, tată.

— Oh, cât te înşeli! Eu port o vină grea, fiule, şi numai pocăinţa ar putea o uşura. Şi cât m-am pocăit. Credinţa creştinească spune că cine şi mărturiseşte păcatele, îi sunt iertate. Eu nu vreau să iau cu mine vina pe lumea cealaltă, ci vreau să mărturisesc. O să mă spovedesc ţie, fiul meu.

— Cuvintele tale îmi sfâşie inima, tată.

— Cu toate acestea trebuie să bei din această licoare amară, de dragul meu. Vino aici lângă mine şi ascultă ce am să-ţi spun! Poate că inima ta îmi va da iertare.

— O, Allah! Ce aş putea să-ţi iert?

— Mult, foarte mult, căci am păcătuit şi faţă de tine. Haide, muribundul tău tată îţi vorbeşte. Vrea să priveşti în

sufletul lui şi să afli taine de care n-ai nici o bănuială până acum.

Bătrânul se ostenise în tot timpul acesta să scoată un obiect din veşmântul său. Îl întinse fiului şi-i zise:

— Deschide!

— Ce-i înăuntru, tată?

— Un obiect de preţ, care-ţi aparţine.

Ahmed îl desfăcu şi scoase dintr-însul câteva hârtii bine întreţinute. Mai era tocmai atâta lumină încât să poată citi ceea ce era scris pe ele.

— O, Allah, astea-s cuvinte în limba franceză!

— Da, murmură Hagi Omanah. Vei afla acum de ce te-am învăţat să vorbeşti şi să scrii limba francezilor şi germanilor. Vreau să cunoşti motivul pentru care ţi-am fost profesor de tot ceea ce francezii cunosc şi pricep. Noi îi numim „ghiauri”, „necredincioşi”, dar ei sunt mai înţelepţi decât musulmanul care-i dispreţuieşte. Citeşte hârtiile acestea, fiul meu! Ele îţi vor dezvălui o taină mare.

Tânărul se supuse. Desfăcu prima hârtie, care era prevăzută cu o ştampilă şi-o iscălitură oficială. Când sfârşi, privi uimit la tatăl său şi zise:

— Asta e actul de naştere al unui copil care se numeşte Artur de Sainte-Marie?

— Da, răspunse muribundul.

— Tatăl său e baronul Romain de Sainte-Marie de la ferma „Jeannette”.

— Da, fiul meu.

— Unde se află această fermă?

— În frumoasa Franţă, în apropierea oraşului Sedan.

— Acest Romain făcea parte din nobilime aşadar. După cum văd de aici, însă, mama acestui copil se numea Berta Marmont. Nu era din nobilime, deci?

— Nu. Era fiica unui simplu cârciumar.

— Şi cu toate acestea am auzit că la francezi se

căsătoresc numai oameni de rang egal.

— În general aşa se întâmplă, totuşi sunt şi excepţii. Dar ia te rog a doua hârtie.

După ce o citi şi pe aceasta, Ahmed zise:

— E vorba într-însa de acelaşi copil. E actul său de botez. La câteva săptămâni după naştere a fost botezat la Berlin; martori au fost trei membri ai familiei Greifenklau. Ah, tată, ăsta e chiar numele ofiţerului care urmează să fie atacat.

— Aşa e, fiule. Dar mai citeşte şi celelalte hârtii!

Tânărul citi, apoi zise:

— Acesta e actul de naştere al baronului Romain de Sainte-Marie... Celălalt e certificatul de căsătorie cu Berta Marmont... Apoi, mai văd aici câteva paşapoarte pe numele tău, şi câteva scrisori adresate lui de un notar.

— Întocmai. Şi tu, fiul meu, nici nu bănuieşti cât de mult te privesc toate aceste documente?

— Pe mine? Ce legătură aş putea avea eu cu ele? N-am fost niciodată la ferma „Jeannette” sau la Berlin.

— Totuşi, ai fost, fiule, căci eşti copilul acela care a fost botezat la Berlin, şi-a căpătat numele Artur de Sainte-Marie.

— *Allah akbar* — Allah e mare! La dânsul nimic nu-i cu neputinţă, căci el e atotputernic. Dar cum pot fi eu copilul acela?

— Foarte simplu: pentru că eu sunt tatăl tău, acel baron Romain de Sainte-Marie.

Tânărul îşi împreună mâinile:

— Ce glumă!

— La sfârşitul vieţii nu-ţi arde de glume.

— Nu eşti arab din seminţia şammar, ci francez? Şi fiica acelui cârciumar e mama mea? Oh, tată, repede, repede! spune-mi dacă mai trăieşte?

Marabuul clătină capul cu tristeţe, când răspunse:

— Ea nu mai trăieşte... e moartă.

— Oh, de ce a chemat o Allah la el? Cât aş fi de fericit

dacă aş putea-o vedea pe mama!

— Cu atât mai mare e vina mea, căci eu am fost acela care… oh!

Se întrerupse şi-şi duse mâinile uscate la cap.

— Vorbeşte, tată!

— Cât îmi vine de greu! O, fiule, aici e locul despre care se spune în *Biblie*: *Unde arde focul care nu se stinge niciodată şi unde muşcă viermele care nu moare deloc*.

Zicând acestea, arătă cu mâinile la cap şi inimă.

— Tu şi voi toţi m-aţi ţinut drept un favorit al lui Allah şi al Profetului, urmă el, şi cu toate acestea am fost cu totul altceva… Am fost… un hoţ… şi un ucigaş.

— Greşeşti, tată! Tu nu poţi fi nici hoţ şi nici ucigaş.

— Şi totuşi sunt. Sunt ucigaşul… mamei tale.

— *Allah kerihm!* Ţi-ai ucis propria soţie?

— Da! gemu bolnavul.

Artur tresări speriat.

— Spune că… s-a întâmplat din greşeală, tată! strigă el.

— Oh, dacă aş putea spune asta!

— Dumnezeule sfinte, ai făcut o cu bună ştiinţă?

— Am făptuit crima într-o clipă de furie. Un suspin de uşurare ieşi din pieptul tânărului.

— Slavă lui Allah! exclamă el. În mânie s-a întâmplat! Profetul spune că omul nu e răspunzător de ceea ce a făcut la mânie.

— Ceea ce zice Profetul nu mă linişteşte pe mine. Cel ce mă va judeca pe mine va fi Dumnezeul puternic al creştinilor.

— Nu m-ai învăţat chiar tu că acest puternic Dumnezeu este, în acelaşi timp, iubirea, mila şi bunătatea? Nu mi-ai spus că în cerul creştinilor e mai multă îngăduinţă pentru un păcătos, care se pocăieşte decât pentru nouăzeci şi nouă de oameni drepţi?

— Da, fiule, aşa ţi-am spus. Aceasta a fost singura mea mângâiere în viaţă şi e şi acum singura mea mângâiere în

pragul morţii.

— Atunci ai curaj, tată! Încredinţează-mi ce te apasă! Poate că atunci scapi de povara de pe inimă.

— Da, vreau asta. Poate că mă vei putea ierta, şi atunci voi pleca de pe pământul acesta cu nădejdea că şi judecătorul veşnic va fi milostiv cu sufletul meu. Aşează-mi capul ceva mai sus, pe muşchiul acela, şi vino mai aproape, ca să auzi totul!

Întunericul nopţii se aşternuse peste câmpie şi munţi, dar era acel întuneric al tropicelor, presărat cu milioane de stele; dinspre crengile copacilor adia o răcoare binefăcătoare, ce se amesteca cu mireasma caracteristică deşertului.

Marabuului îi venea greu să-şi înceapă spovedania şi fiului îi era inima nespus de grea. Văzuse în tatăl său un sfânt, şi acum va afla că dânsul era nu numai un om de rând, ci şi un criminal...

Cei doi spioni auziseră fiecare cuvânt. Folosindu-se de pauza scurtă care se produse, Henri se adresă lui Richemonte:

— Ai auzit?

— Da.

— Nu-i marabu, nici mahomedan, ci creştin.

— Da.

— Şi are pe cuget o crimă.

— Îl cunosc. Acest venerabil Hagi Omanah e un vechi cunoscut de al meu.

— Un vechi cunoscut? Care vasăzică te cunoaşte din Franţa şi tu pe dânsul la fel?

— Şi încă bine de tot. Se prea poate să povestească acum şi despre mine ceva ce nu-ţi am putut încredinţa încă. Sper că vei ţine totul închis în tine, ca într-un mormânt. Împotriva unei trădări, voi şti să mă pun la adăpost. Cu astfel de lucruri nu glumesc.

— Mă ameninţi?

— Ia-o cum vrei! De altminteri voi şti să răsplătesc cum se cuvine discreţia ta. Poate astăzi încă. Am un plan. Seara asta trezeşte idei moarte de mult. Odinioară, pe când erai copil încă, aveam gânduri mari cu tine. Nu mi-au reuşit însă. Poate că acum va fi posibil ceea ce nu s-a putut realiza atunci.

— Mă faci curios.

— Pst! Ascultă, vorbeşte marabuul! Fii liniştit!

Hagi Omanah răsuflă adânc şi începu:

— Ţi-am povestit multe despre Napoleon, marele împărat al francezilor.

— Da. El e respectat chiar şi de arabi, care-l numesc Sultan el Kebir, adică „Sultanul cel mare”.

— Da, a fost într-adevăr mare. Dar şi el era un muritor. Eu nu l-am iubit, ba într-un rând am lucrat chiar împotriva lui. Dar asta nu mi-a adus totuşi nici un folos. Tot un biet fugar am devenit.

— Te-au alungat din patrie?

— „M-au?” Oh, dacă aş putea spune asta! Doar eu însumi sunt vinovat că am fost nevoit să mă ascund.

Trase pentru o clipă perdelele subţiri ale pleoapelor peste ochi ca şi cum ar fi vrut să se afunde în împărăţia amintirilor.

— Eram tânăr, bogat şi plin de speranţe. Mă numeam baronul Romain de Sainte-Marie. Aveam o mamă bună şi iubitoare, dar posedam o inimă nestatornică, eram uşuratic şi aveam un caracter căruia-i lipsise prilejul să se întărească la şcoala vieţii.

Mai trase o dată aer în piept şi urmă:

— Am cunoscut o fată, căreia i-am dăruit iubirea mea: Berta Marmont, mama ta. La început n-aveam de gând să fac dintr-însa soţia mea. Dar ea era curată şi cumsecade. Asta m-a aţâţat. Am hotărât s-o am cu orice preţ. Mama mea era o femeie bună, dar mândră. Ea m-a oprit să vin în contact cu o fată săracă din popor.

— Şi ai ascultat-o?

— Împotriva unei iubiri atât de puternice, nici interzicerea celei mai bune mame nu are vreo putere. Am hotărât deci să mă însor în taină cu Berta, dar s-a întâmplat ceva care a schimbat totul dintr-o dată. O rudă îndepărtată a venit la noi în vizită, ea aduse cu sine o fiică, o fată atât de frumoasă, încât imediat toate simţurile mele începură să freamăte.

— Cum o chema pe aceasta?

— Margot Richemonte. Eram atât de vrăjit de ea, încât din prima clipă nu m-am gândit la altceva, decât s-o cuceresc. Dar după foarte scurt timp am aflat că iubirea mea era fără speranţă. Ea era logodită cu un ofiţer german, care venise cu trupele nemţeşti în Franţa, ca să-l învingă pe împărat, pe Sultan el Kebir.

— Ea iubea pe un duşman al patriei?

— Însă nu un duşman al nostru, căci şi mama avea sânge german în vine, şi nu fusesem învăţat să-i urăsc pe nemţi. N-am izbutit să-l urăsc pe bărbatul acela, căci era un om ce impunea respect.

— Cum se numea?

— Hugo de Greifenklau.

— Greifenklau? Asta e numele acelui ofiţer care urmează să fie atacat.

— Da. Venise la noi să-şi viziteze logodnica, în aceeaşi zi fu găzduit şi împăratul la ferma „Jeannette”. El o văzu pe Margot şi se îndrăgosti de ea. Voia s-o lege de dânsul, dar fata fugi cu logodnicul ei. Ea avea însă un frate, care era tocmai contrariul ei. Porni o adevărată vânătoare după dânsa, ca s-o aducă înapoi împăratului, dar nu izbuti. Fugarii fură descoperiţi, dar în vremea asta împăratul pierduse bătălia de la Waterloo, trebui să fugă şi apoi fu prins şi transportat de englezi pe insula Sfânta-Elena. Greifenklau fu grav rănit, dar cu timpul se vindecă, plecă la Berlin şi Margot Richemonte deveni soţia sa. Fu nevoit să-şi dea demisia din armată, căci

lovitura ce o căpătase la cap îi atinsese creierul şi, drept urmare, se alese cu o slăbire a memoriei. Nu-şi putea aduce aminte de tot ce se petrecuse cu puţin timp înainte de rănirea sa. Făcuse servicii însemnate patriei sale şi astfel fu răsplătit pentru aceasta, încât nu mai trebuia să aibă nici o grijă de viitor.

— Dar ce-ai făcut tu cu iubirea aceea mare, pe care o avuseseşi pentru Margot?

— Eram tânăr şi superficial şi nu-mi fu greu să mă resemnez. M-am întors deci la iubirea dinainte, la Berta Marmont. Devenisem încăpăţânat şi făcui jurământ să nu mă mai despart de ea. Zadarnic a încercat mama să mă abată. Am opus o împotrivire înverşunată.

— Şi ea a cedat?

— Nu. A făcut ce a făcut ca Berta să dispară şi atunci m-am despărţit de mama, pornind în lume.

— *Allah il Allah!* Singur? Fără aceea pe care o iubeai?

— Fără ea. Dar i-am descoperit urma. Bolnavul închise ochii, de parcă l-ar fi orbit strălucirea stelelor. Abia după câteva minute îi deschise iar şi şopti:

— Mama era bogată. Am luat cu mine toţi banii pe care i-am găsit. M-am dus şi la Paris, unde am încasat în contul mamei sume mari şi am mai luat preţioasele bijuterii de familie, care erau marea avere a casei noastre.

— Şi ce a făcut mama ta?

— Nimic. Mi-a lăsat tot ce am furat. Dar după ce a aflat unde mă aflu, mi-a trimis vorbă că nu mai sunt copilul ei şi nu o voi mai vedea niciodată.

— Sărmane tată! Şi blestemul ei s-a împlinit?

— Da, fiule.

— N-ai implorat o niciodată să te ierte?

— Am încercat, dar nu m-a lăsat să mă apropii de ea. I-am adus înapoi cea mai mare parte din ceea ce îi luasem, dar am fost totuşi respins. Nu voia să mă vadă şi nu voia să mai ia

îndărăt nimic, deşi mă despărţisem de Berta.

— Ah! N-aţi rămas împreună?

— Nu, fiule. La Berlin mi s-a născut un fiu. Naşi au fost Margot Greifenklau şi mama lui Margot. Am făcut o fotografie a copilului, pe care am trimis-o mamei, dar ea mi-a înapoiat-o. Faptul m-a îndurerat mult şi soţia mea a suferit de pe urma aceasta. Fiul nostru erai tu. Naşterea ta a costat o pe aceea care ţi-a fost mamă frumuseţea şi sănătatea, iar eu am încetat s-o mai iubesc.

— Biata mea mamă!

— Încetul cu încetul am dat vina pe ea pentru tot ce făcusem şi suferisem. Am neglijat-o şi i-am făcut imputări. Din zi în zi ea deveni mai nefericită şi într-o seară, când m-am întors acasă, dispăruse.

— Allah! Unde?

— Multă vreme n-am ştiut.

— Singură?

— Nu, te luase şi pe tine. Am fost crud faţă de ea, însă de tine era prins tot sufletul meu, căci tu erai imaginea mea fidelă. La tine nu puteam renunţa, trebuia să te recapăt. Şi atunci am pornit cercetări.

— N-a plecat în Franţa?

— Ba da. I-am descoperit urma, dar nu numai a ei, ci şi-a unui om în a cărui tovărăşie n-aş fi bănuit-o niciodată pe Berta.

— Cine era omul acela?

— Căpitanul Richemonte, care voise s-o dea pe propria-i soră lui Napoleon Bonaparte. Cum dăduse el de Berta! Ce intenţii avea cu ea?

Din anumite motive, pe care nu le am putut afla, Richemonte fusese îndepărtat din corpul ofiţeresc şi plecase mai întâi în Germania. Îl căutase la Berlin pe Greifenklau, ca să se răzbune pe el, dar probabil că nu găsise prilejul pentru aceasta. Atunci a întâlnit-o pe Berta, pe care o cunoştea de la

ferma „Jeannette”. Află că ea era soţia mea şi trăia rău cu mine. Unui om cu defectele lui nu-i fu greu s-o convingă pe femeia chinuită de mine să mă părăsească. O duse la Marsilia, făgăduindu-i că-i va găsi acolo o ocupaţie. Ajunseră amândoi în marele port numai cu două zile înaintea mea.

— Ai găsit-o?

— Da. El ieşise în oraş, numai Berta era acasă, la hotelul unde trăsese.

— Locuiau împreună?

— Nu. Berta n-ar fi putut deveni niciodată iubita unui alt bărbat; ea îl urmase numai pentru că el îi oferise o slujbă la nişte rude. Asta a fost totul.

— Avea Richemonte rude la Marsilia?

— După câte ştiu eu, nu. Cine ştie cu ce gând rău îmi răpise soţia şi copilul. N-am putut afla asta niciodată.

— Cum te-a primit mama mea?

— A fost speriată, dar s-a recules repede. Am rugat-o să se întoarcă înapoi la mine, dar ea a refuzat. Atunci am ameninţat-o, însă şi asta a rămas fără efect. I-am cerut să-mi dea copilul cel puţin, la care ea mi-a răspuns că mai bine s-ar omorî decât să se despartă de tine, fiule.

— Ce nenorocire! Biata mamă! Biet tată!

— Nu te-am putut recăpăta nici prin rugăminţi, nici prin ameninţări. Ca o leoaică ce şi apără puiul s-a aşezat înaintea pătuţului... Pe masă era un cuţit ascuţit... ea puse mâna pe el şi mă ameninţă cu înjunghierea, dacă mă voi folosi de forţă. Am luat-o în râs şi am prins o de mână, ca s-o îndepărtez de lângă tine. Ea se apără şi atunci s-a iscat o luptă între noi. Văzând că nu-mi se poate împotrivi, dânsa se folosi de cuţit, pe care mi-l înfipse în braţ. Enervat, în dorinţa de a te avea, de împotrivirea Bertei şi de rana pe care mi-o făcuse, îi smulsei cuţitul din mână şi, în culmea furiei, izbii... Ea scoase un ţipăt şi se prăbuşi la pământ, lovită în inimă.

— Ah, *Allah il Allah!* Ce îngrozitor! Şi după aceea?

— După aceea, te-am luat pe tine, fiule, te-am învelit bine şi am părăsit odaia, a cărei uşă am încuiat-o, punând cheia în buzunar.

— De ce-ai făcut asta?

— La înapoierea sa, voiam ca Richemonte, precum şi personalul de serviciu, să creadă că Berta se dusese la culcare. În felul acesta câştigam timp pentru fugă. În primul rând trebuia să ajung neobservat la camera mea de hotel.

Avui noroc. Tu dormeai în braţele mele şi din partea ta n-aveam să mă tem de vreo trădare, întâmplarea făcu să aflu că în acelaşi hotel cu mine locuia un barcagiu din Ajaccio, care urma să plece spre casă chiar în noaptea aceea. L-am rugat să mă ia şi el primi, pentru că aveam bani şi hârtiile în regulă.

— Ce s-a întâmplat a doua zi dimineaţă, când a fost găsit cadavrul?

— Asta am aflat-o în Corsica. Mama fusese înjunghiată şi copilul lipsea. Din bunurile ei nu dispăruse nimic. Cine putea fi făptaşul? Nimeni altul decât tatăl, de la care ea fugise. Se făcură cercetări şi astfel se află că, într-adevăr, am urmărit-o. Nu mai exista, deci, nici o îndoială. Nu mă mai puteam înapoia în patrie, şi am plecat deocamdată în Sicilia.

Vorba îl slăbea pe bolnav din clipă în clipă. Era epuizat şi abia după câtva timp izbuti să urmeze:

— Astfel hoţul deveni un ucigaş şi ucigaşul un Ahaşver rătăcitor, fără patrie, pe care Zeiţa Răzbunării îl urmărea din loc în loc. Aflai că se descoperise fuga mea la Ajaccio şi de acolo mă căutară mai departe. Am plecat, deci, în Egipt. Eram abia de puţin timp acolo, când auzii că se şi ştia că fusesem în Sicilia. Ca să mă pun la adăpost, trebuia să mă despart de tine. Trebuia să treci drept un copil de musulman, astfel că, în disperarea mea, te-am dus pe pragul unuia din leagănele de copii, care pe vremea aceea funcţionau pe lângă unele moschei din Cairo. Am aşteptat ascuns, până te-au găsit şi te-

au ridicat, apoi am pornit o în susul Nilului şi am trecut graniţa Nubiei. Acolo am rămas timp de doi ani. În vremea asta am învăţat să vorbesc arăbeşte ca un băştinaş. Eram în siguranţă numai dacă mă dădeam drept un arab născut, un adevărat credincios. Astfel am făcut şi nu m-au bănuit niciodată.

— Acum mi se trezeşte amintirea, tată. Mă văd la nişte bătrâni bărboşi, într-o curte unde domnea o căldură nemiloasă, înconjurată de un zid înalt, şi în care mai erau mulţi copii.

— Acesta e zidul de pe lângă moschee, fiule. M-am înapoiat la Cairo şi te-am căutat. Am spus că nu am copii şi aveam de gând să adopt unul. Făcând un dar moscheii, mi se îngădui să-mi aleg un copil. Te-am recunoscut şi mi s-a mai dat şi rochiţa pe care o purtaseşi când te-au găsit, şi pe care am cumpărat-o de la un negustor evreu din Cairo. Era vremea marelui pelerinaj la Mecca. M-am alăturat şi eu, căci de acum încolo voiam să trăiesc numai pentru tine, şi asta o puteam face numai dacă eram în deplină siguranţă, ca musulman veritabil. La Mecca am rămas cu tine cinci ani încheiaţi, ca să cunosc temeinic legea mahomedană. Apoi însă a început să-mi se facă dor de un loc, unde să-mi fie cu putinţă să aud din când în când ceva de acasă. Am părăsit deci Arabia şi m-am înapoiat în Egipt, de acolo, prin pustiu, în Tunisia şi mai târziu în Algeria. În Mecca purtasem un nume arab. Pe numele acesta îmi făcuse certificatele mutaşeriful. Purtam atârnat de gât *Coranul* din Mecca şi la brâu sticluţa cu apa sfântă din fântâna Zem-zem; aveam multe relicve din oraşul sfânt şi din Medina. Pretutindeni treceam drept un hagiu foarte evlavios. Necazurile şi regretele m-au slăbit, soarele îmi pârlise chipul. Purtam chiar turbanul verde al coborâtorilor Profetului, ceea ce în Algeria puteam cuteza, la Mecca însă nu. În patrie făcusem unele studii de medicină. Pe munţii de aici creşteau sute de plante vindecătoare, pe care am început să le strâng

şi să le experimentez. Curând am devenit binefăcătorul multor triburi. Se putea oare o soartă mai bună pentru un rătăcit?

— Nu, tată.

— Ai dreptate, fiule, şi-ţi mulţumesc. Mi-am clădit coliba asta şi am rămas ceea ce sunt. Voiam să fii urmaşul meu şi să nu afli niciodată cine am fost şi cine eşti tu, de fapt.

— Şi totuşi mi-ai spus o.

— Fiul meu, gândurile şi hotărârile omului sunt ca firele de păr care au căzut pe nisip. Cea dintâi adiere de vânt le ia cu dânsa. Eu eram tatăl şi ocrotitorul tău. Acum însă plec din lumea asta şi tu rămâi singur. Pe cine să iubeşti şi cine te iubeşte? Vei trăi printre musulmani, respectat cum sunt puţini, dar inima trebui să găsească cuvinte. Eu te-am adus în pustiu şi trebuie să te trimit înapoi, acolo de unde se trage viaţa ta.

— Să părăsesc mormântul tău, tată? Niciodată!

— Totuşi! Binecuvântarea şi spiritul meu vor fi cu tine. Tatăl tău stă înaintea ta, sufletul său e înecat de lacrimile regretelor amare, iar inima sa strigă după un cuvânt de iertare. Colo sus strălucesc stelele lui Dumnezeu; ele trimit în jos dragoste şi milostenie. Îmi cunoşti faptele. Blestemă-mă sau iartă-mă, după cum îţi porunceşte Cel Atotştiutor.

Bătrânul îşi împreună mâinile şi astfel aşteptă cuvântul pe care-l dorea rostit de buzele fiului. Acesta suspină din adâncul inimii şi-l îmbrăţişa pe muribund.

— Dumnezeu e iubirea, tată. El nu-ţi o ia în nume de rău, ci te-a iertat.

— Dar tu?

— Şi eu. Durerea mea pentru despărţirea de tine e nemărginită, dar de o mie de ori mai mare e dorinţa de a lua vina de pe tine. Poţi pleca mângâiat din lumea aceasta... acolo sus nu vor fi imputări pentru tine.

Muribundul scoase un suspin lung de uşurare. La lumina

stelelor se putea vedea zâmbetul de fericire care se aşternuse pe chipul său.

— Îţi mulţumesc, fiule, oh, îţi mulţumesc! Acum mor liniştit, căci am găsit îndurare. Sapă sub culcuşul meu din colibă şi vei găsi acolo însemnările mele, care te vor îndreptăţi să iei bijuteriile şi restul banilor pe care le am furat. Du-te la ferma „Jeannette” şi vezi dacă găseşti acolo îndurarea pe care am găsit-o eu la tine.

Fiul continua să-şi ţină tatăl îmbrăţişat.

— Fiul meu, scumpul meu fiu! Când voi fi mort, aşează-mă în colibă şi zideşte intrarea, înainte de a pleca. Numai sus să laşi o mică deschizătură spre răsărit, ca să cadă în fiecare o rază a soarelui care răsare în mormântul omului a cărui viaţă a fost încălzită şi luminată de atât de puţine raze de fericire.

— Aşa voi face, tată.

— Şi, acum, ultima mea dorinţă, fiule. Abia mai pot vorbi. Ai spus înainte o rugăciune... Mai spune o dată rugăciunea aceea despre viaţă şi... moarte!

— Am s-o spun, bunul meu tată.

— Ridică-mă! Sprijină-mi puţin spatele... de colibă... Vreau să mai privesc o dată bolta cerului.

Artur îi făcu pe voie. Apoi îngenunche şi îşi împreună mâinile. Făcu eforturi mari să-şi înăbuşe suspinul şi începu să se roage cu voce tare, tremurândă:

Binecuvântat de tine,
mă grăbesc să merg în întâmpinarea liniştii;
lăudat fie numele tău.
Viaţa şi sfârşitul meu
Îţi aparţin. *În mâinile tale*,
Tată, *îmi încredinţez spiritul!*

Cuvintele răsunau cu forţă, urcând până în vârfurile copacilor şi coborând de pe înălţimile muntelui. Era o

rugăciune de moarte, creştină, in mima unei ţări mahomedane.

— A...min! se auzi o şoaptă parcă venită din zid.

Apoi se făcu linişte. Cel ce se rugase nu se clinti. Artur aşteptă ca tatăl lui să-l strige, să-i mai spună un cuvânt; zadarnic. Atunci, în cele din urmă, se ridică şi se duse la el. Îngenunche lângă acesta.

— Tată, dragă tată!

Nici un răspuns. Ocrotitor, luă mâinile adormitului în ale sale. Mai pâlpâia în ele o urmă de căldură a vieţii, dar, curând, se răciră de tot.

— Allah! Atotmilostivule! A murit! Fii îndurător cu el, acolo Sus, şi cu mine, aici, în singurătatea mea!

Apoi se aruncă pe jos, lângă cel mort. Domnea o tăcere adâncă de jur împrejur. Doar printre ramuri se auzea un foşnet uşor, ca şi cum un suflet şi-ar fi întins aripile, pregătindu-se pentru zborul spre patria veşnică.

6. Moştenitorul

Richemonte îi trase un ghiont tovarăşului lui de drum.

— Hai! şopti el. Unde?

— Mergi tot în spatele meu. Dar cât se poate de încet, să nu ne audă.

Se strecurară tiptil, îndepărtându-se de colibă şi îndreptându-se spre marginea luminişului. Acolo, căpitanul îl înhaţă pe celălalt de mână şi îl trase în întunericul adânc al pădurii.

— Aşa! spuse el, oprindu-se în sfârşit. Acum ne-am îndepărtat suficient de mult. Să fii nevoit să stai atâta timp fără să vorbeşti cere un efort deosebit. Ai auzit tot?

— Fiecare cuvinţel. Pe toţi dracii, cine s-ar fi gândit la aşa ceva!

— Hm! Când am auzit că individul vrea să spovedească, am bănuit o bună parte din ce ne-a fost dat să auzim.

— Şi totul e adevărat? Împăratul chiar a fost îndrăgostit de sora ta?

— Nebuneşte!

— Şi tu ai îndrăznit, într-adevăr, să te duci Germania, la Berlin?

— Fireşte! În Franţa nu mai era posibil să rămân.

— Şi ce voiai?

— Hm! Voiam să schimb câteva cuvinte cu Greifenklau, dar Satana mi s-a tot aşezat în drum, încât n-am putut să ajung la el, aşa cum intenţionam. Atunci l-am descoperit pe acest nerod de Sainte-Marie cu şi mai prostănaca lui Dulcinee. Fireşte, lucrul acesta mi-a convenit în cel mai înalt grad.

— În ce măsură? Din cauza banilor lui?

— Şi din această cauză! Mai târziu, urma să fie ai mei. Dar

mai întâi, îl vizam pe fiul lui.

— Copilul? Nu înţeleg. Banii şi bijuteriile mi-ar fi plăcut mult mai mult!

— Asta-i o dovadă în plus că eşti un cap sec.

— Ei, aş! Nu văd cine ştie ce mai e înţelepciune în faptul de a lăsa să-ţi scape un om cu sute de mii de franci, şi în schimb să te mulţumeşti cu un sugar, care nu-ţi poate aduce decât necazuri şi griji. Berta aceea s-a declarat îndată dispusă să meargă cu tine?

— N-a fost nevoie s-o conving prea mult. Îl ura pe soţul ei şi se silea să plece de lângă el, ca să-şi ducă copilul cât mai departe de el. A fost deci o lovitură mare pentru mine când i-am găsit cadavrul fără ţânc.

— Dar ce gânduri aveai cu acesta?

— Întreabă-mă mai curând ce voiam atunci cu tine.

— Ce legătură am eu cu această poveste?

— E destul de simplu, cred. Pe vremea aceea nu mai aveai nici tată, nici mamă.

— Din nenorocire. Am fost chinuit şi lăsat să mor de foame de o mătuşă bătrână. Asta numea dânsa educaţie.

— Am mers atunci la această mătuşă şi am rugat-o să mi te dea mie...

— Ea a primit fără multă vorbă, după cum mi-a povestit mai târziu.

— I-am făcut propunerea, foarte bine primită, de a te înfia; în felul acesta scăpa de tine.

— Din păcate, n-a scăpat însă. Ani îndelungaţi n-ai mai dat pe acolo. Pentru ce? Te-am întrebat de multe ori asta, dar n-am primit răspuns.

— Tăcerea mea avea motivele ei. Acum însă vreau să vorbesc.

— Vorbeşte! Sunt curios ce voi afla.

— Atunci află că voiam să-ţi devin într-adevăr tată, ca să mă pot împărtăşi şi eu din ceea pe ţi-ar fi revenit mai târziu.

— *Parbleu*[1]*!* Vorbeşti aşa ca şi cum aş fi avut să mă aştept la vreun principat.

— Chiar dacă nu era vorba de un principat, tuşi era o baronie.

— Aiurezi.

— Îmi dau seama totdeauna de ceea ce spun fac. Îţi voi încredinţa astăzi planul meu, caci… după atâţia ani de zile, el reînvie acum. Dar sper că-ţi vei ţine gura. Mă înţelegi?

— Dacă e vorba de o baronie, voi şti să tac.

— Atunci ascultă! Acestei Berta voiam să-i procur o ocupaţie oarecare, după cum ai şi auzit. Ar fi fost o slujbă în care ar fi trebuit să se despartă, aparent, numai pentru câtva timp de copil.

— Şi dânsa ar fi primit?

— M-aş fi priceput eu s-o conving. Fireşte că ar fi trebuit să dea copilul în îngrijirea cuiva. Şi ştii cui?

— Habar n-am.

— Nimănui alteia decât mătuşii tale.

— Drace! Ăsteia? De ce tocmai ea?

— În primul rând Berta ar fi dispărut.

— Ah? Cum?

— Treaba mea! După aceea ar fi dispărut şi plodul ei.

— Dar cu ce scop?

— Prostule! Tu i-ai fi luat locul. Hârtiile existau. Cine ar fi putut dovedi care din cei doi copii e adevăratul moştenitor al baroanei?

„Prostul” scoase o fluierătură de mirare.

— Zău? exclamă el. Vecinii ar fi putut-o dovedi, căci mă cunoşteau foarte bine şi o cunoşteau şi pe bătrână.

— Bătrâna şi-ar fi schimbat domiciliul. Totul fusese aranjat. Aş fi înfiat un baron de Sainte-Marie. În Franţa se poate asta, pe când în alte ţări e ceva mai greu.

— Ce plan, ce plan! Păcat că nu s-a ales nimic de el.

---

[1] Drăcia dracului. (franc. n. ed.)

— M-a împiedicat crima aceea şi dispariţia copilului.

— Dar de ce m-ai adoptat totuşi mai târziu?

— Da, de ce? N-am avut niciodată în viaţă o înclinaţie pentru cineva. Numai pentru tine se trezise în inima mea, încetul cu încetul, un fel de sentiment de apropiere, nu prea mare, dar totuşi suficient.

— Mulţumesc.

— N-ai pentru ce. Aşadar, te-am adoptat, totuşi, şi astăzi eşti în acelaşi timp vărul şi fiul meu. Poate că am făcut asta, pentru că speram să mai pun mâna pe individ.

— Şi el a dispărut! Aş fi putut fi baron astăzi!

— Ceea ce n-a fost atunci cu putinţă, se poate întâmpla acum.

— Mă faci curios.

— Nu pricepi? Un glonte sau o împunsătură de cuţit e tot ce ar fi necesar.

— Drace! Acum începe să priceapă „prostul” de mine.

— E şi de dorit. Întocmai cum plănuisem atunci, tânărul baron trebuie să dispară. Un singur glonţ e de ajuns.

— E adevărat. Hârtiile sunt aici: act de naştere şi de botez, toate hârtiile de identitate ale tatălui, apoi banii şi bijuteriile.

— Asta-i suficient. Ai aproape aceeaşi vârstă, ai trăit în pustiu, vorbeşti arăbeşte şi cunoşti acum tot trecutul tatălui tău, adică al baronului Romain de Sainte-Marie.

Celălalt tăcu. Richemonte se feri să-l tulbure. Ştia că sământa împrăştiată va încolţi cu o repeziciune uimitoare.

Socotise bine, căci tovarăşul său spuse în cele din urmă:

— Individul ăla de colo ar putea fi înlăturat repede. Dar greutăţile din patrie! Singur nu pot îndeplini asta.

— Te ajut eu. Pun însă condiţia să nu lucrez degeaba.

— Asta e de la sine înţeles.

— Dar trebuie să lucrăm repede. Ai auzit că vorbea despre Greifenklau acela?

— Da. De unde puteau şti?

— Nu cumva ne-o fi spionat tânărul în pădure?

— Tot ce se poate.

— Atunci e probabil că se va grăbi să-i prevină pe Greifenklau şi pe cei din tribul Beni Aissa.

— Asta ar fi rău.

— Ce ne împiedică pe noi să nu-l lăsăm să-l ducă pe bătrân în colibă, să-şi ia lucrurile şi să plece imediat, în timp ce noi ne sfătuim aici în voie? Trebuie să lucrăm repede! Haide!

— Stai! Înainte de asta, încă ceva. Îţi spun de la început că fără îndeplinirea acestei condiţii nu vreau să ştiu nimic de toată povestea. E vorba de Liama.

— Mereu fata aceea! Ce vrei să faci? Acum lucrurile stau altfel decât înainte cu două ceasuri.

— Iubirea mea însă a rămas aceeaşi.

— Omule, bagă-ţi minţile în cap!

— Vreau s-o am.

— Cu neputinţă! Doar nu te poţi arăta ca pretendent la baronie şi apoi, când ţi se va fi acordat, să te căsătoreşti cu această beduină pe jumătate sălbatică.

— Nici nu e nevoie. Mă căsătoresc cu ea aici.

— Ea te cunoaşte ca fiul meu, Mahmud Ben Ali. Tânărul Sainte-Marie, însă, trebuie să se dea drept Ahmed Ben Hagi Omanah. Acest nume e trecut cu siguranţă în însemnările marabuului.

— Asta presupun şi eu. Totuşi, când Liama fi soţia mea, va trebui să se supună voinţei mele. În drum spre Franţa va deveni din doamna Mahmud Ben Ali, doamna Ahmed Ben Hagi Omanah.

Richemonte îşi dădu seama că nu-l putea abate pe vărul său. Trebuia lucrat repede. De aceea se prefăcu că cedează şi zise, după ce stătu puţin pe gânduri:

— Facă se voia ta, dar te rog dinainte să nu cumva să dai

vina pe mine pentru urmările neplăcute ce-ar putea rezulta dintr-asta. Hai mergem!

Dădu să părăsească locul, dar celălalt îl prinse de braţ:

— Cine să-l ajute să dispară, tu sau eu? Fireşte că tu. Eu mă voi feri să scot pentru altul castanele din foc şi să-mi ard degetele. Înainte eram gata să slobozesc un glonte în individ, dar, cum stau lucrurile acum, renunţ la asta de dragul Liamei tale.

— De dragul ei? Nu pricep.

— Şi totuşi e foarte simplu de priceput. Ea ştie că nu eşti fiul marabuului. Poate trăda totul şi, în cazul acesta, vreau cel puţin să nu fiu eu acela căruia să-i se pună în cârcă executarea acestui Artur.

— Bine! Atunci voi trage eu glontele. Pentru această femeie fac orice. Dar nu ne va trăda.

Richemonte râse în sinea sa. În nici un caz n-ar fi luat asupra sa uciderea victimei. Avea tot interesul să aibă în viitorul baron de Sainte-Marie o unealtă docilă, şi asta era cu putinţa numai dacă l-ar putea intimida cu ameninţări.

Se strecurară printre copaci, până ajunseră iar la luminiş. Acolo Richemonte se aplecă la pământ şi se târî încetişor spre colibă. Celălalt îl urmă. La jumătatea drumului se opriră deodată. Dinăuntrul colibei ieşea o rază slabă de lumină.

— Asta e bine pentru noi, zise căpitanul. El e înăuntru. Ne putem apropia fără să ne târâm în patru labe. Are lumină. În felul acesta ai o ţintă bună.

Se apropiară până la zidul colibei, de care era sprijinit încă marabuul mort. Îl înconjurară şi ajunseră în faţa intrării, de unde puteau cuprinde cu privirea interiorul colibei. Un vas mic de pământ, umplut cu ulei şi în care era vârât un fitil, închipuia o lampă, a cărei lumină era îndestulătoare pentru a se putea recunoaşte obiectele din interior. Fiul mortului dăduse de o parte culcuşul şi era ocupat să sape pământul cu un soi de lopată. Atunci auzi îndărătul său cuvintele:

— *Mesalcheer* — bună seara!

Se întoarse şi văzu doi beduini înarmaţi stând în prag. Speriat la început, se reculese însă repede.

— *Allah jumessikum!* Ce vreţi?

— Am venit să stăm puţintel de vorbă cu tine, răspunse Richemonte.

— Apropiaţi-vă.

Intrară şi fostul căpitan întrebă imediat, arătând spre groapă:

— Ce faci acolo?

— Sap groapa pentru mortul care zace afară.

— Cine e acest mort?

— Tatăl meu, evlaviosul marabu Hagi Omanah.

— Minţi!

— Eu nu spun minciuni.

— Şi totuşi minţi.

— Nu vă cunosc. Sunteţi străini, de aceea vă iert. Un bărbat din vreun trib de pe aici ar vorbi altfel. Dar nici vouă nu vă este îngăduit să jigniţi un om sub acoperişul căruia aţi intrat. Cadavrul unui marabu sfinţeşte locul unde se află, voi însă îl profanaţi.

Vorbise cu gravitate, fără teamă. Richemonte însă răspunse în acelaşi fel ca înainte:

— Repet că minţi. Îl cunosc pe omul al cărui cadavru l-am văzut stând acolo afară.

— Dacă-l cunoşti mai bine decât mine, care sunt fiul său, atunci spune-mi cine e.

— Acum nu mai e decât praf şi humă. Odinioară a fost însă baronul Romain de Sainte-Marie, zise Richemonte, în franţuzeşte.

— Allah!

— Ucigaşul propriei sale soţii.

Ochii lui Artur se măriră de groază.

— Care a jefuit-o pe propria sa mamă.

— Cine sunteţi voi? exclamă tânărul.

— Eu sunt acela despre care ţi-a povestit mai înainte.

— Ah! Ne-aţi spionat, aşadar?

— Da. Ţi-ai întipărit numele Richemonte? Eu sunt acela.

— Dumnezeu să mă ocrotească!

— Da, Dumnezeu să te ocrotească! zise celălalt! Dar nu va fi în măsură.

Făcu un semn. În timpul acestei discuţii. Henri se apropiase, cu pistolul pregătit în mână. Îl ridică repede şi apăsă pe trăgaci. Împuşcătura sfâşie tăcerea nopţii. Artur de Sainte-Marie se prăbuşi la pământ, cu ţeasta sfărâmată.

Căpitanul se aplecă şi-l examina.

— Minunat, Henri! zise el. Glonţul i-a pătruns până în creierul mic. A murit îndată şi fără dureri.

Ucigaşul întoarse capul în lături. Nu cuteza să arunce o privire asupra victimei sale.

— Zici că am nimerit bine? întrebă el, ca spună ceva. Atunci du-l afară! Nu vreau să-l văd în faţa ochilor. Gaura asta din cap, pumnii strânşi, ochii aceştia grozavi… Se cutremură.

— Inimă de iepure! Pune mâna şi tu!

— Fă-o singur!

— Bine. Înainte însă, să-i luăm hârtiile. Eu n-am de ce să mă tem sau să mă îngrozesc, căci nu eu l-am împuşcat. Sunt nevinovat de sângele vărsat.

Cuvintele acestea îl atinseră pe celălalt ca o lovitură de măciucă.

— Eşti nevinovat? întrebă el. N-ai pus tu cale toată tărăşenia?

— Dar ce, trebuie să faci tot ce-ţi spun alţii? Fiecare poartă răspunderea faptelor sale. Temeiurile stau în el însuşi, chiar dacă îndemnul a venit de zece ori din afară. Şi apoi, nu vreau să mai aud că eu sunt acela care te-a îndemnat la această crimă.

Apucă mortul de braţe şi-l târî pe spate afară, în faţa uşii.

Când intră înapoi, examina groapa şi porunci celuilalt:

— Ei, ce mai ţii pistolul în mână? Mirosul sângelui ţi-o fi răpit minţile. Haide, sapă mai departe, tinere!

Celălalt se supuse, fără să încerce a se împotrivi, vârî arma în buzunar, luă sapa şi începu să lucreze. După puţin timp lovi ceva tare, şi atunci ieşi la iveală o oală mare, acoperită cu un capac de lut.

Richemonte o descoperi. Ieşi la iveală un caiet de hârtie destul de gros. Richemonte îl lumină şi-l răsfoi.

— Însemnările bătrânului păcătos, zise el. Sunt cuprinse într-însele zilele începând de la aceea când a părăsit ferma „Jeannette”, până cu câţiva ani înainte de moartea sa. Mai departe!

Sub hârtie se afla o cârpă veche de lână. Când aceasta fu îndepărtată, celor doi le scăpă o exclamaţie de surprindere. Erau acolo bijuterii încrustate cu perle şi alte pietre preţioase, iar restul oalei era umplut cu guinee englezeşti.

— Drace, asta e mai mult decât mă aşteptam! exclamă Richemonte.

— O întreagă avere, încuviinţă celălalt, privind conţinutul oalei cu ochi scânteietori.

Vru să întindă mâna spre ea, dar căpitanul îl opri.

— Stai, tinere! Pentru moment asta nu e încă pentru tine.

— Cum, nu sunt Ahmed Ben Hagi Omanah, baronul de Sainte-Marie?

— Abia trebuie să devii.

— După aceea totul e proprietatea mea.

— Fireşte. Până atunci însă voi lua totul în păstrarea mea. Te cunosc eu: îndată ce te vezi cu bani în buzunar, aceştia capătă aripi. Ai fi în stare să atârni de gâtul Liamei tale tot ce e aici. Îţi îngădui să te aşezi jos, ca să numeri împreună cu mine. De luat însă nu vei lua nici una din piesele de aici. De ceea ce avem nevoie pentru moment, am căpătat la Biskra.

— Dar ce se va întâmpla cu această comoară?

— Va fi îngropată, până vom termina cu Greifenklau. Apoi o luăm şi ne întoarcem în Franţa, pentru a vedea dacă împrejurările de acolo sunt prielnice întreprinderii noastre.

— N-ar fi bine să închidem deschizătura uşii? O surpriză nu e deloc exclusă.

— Aş! Cine să vină aici? Afară stau cei doi morţi, unul de o parte, altul de cealaltă. Ei păzesc atât de bine, încât nimeni nu se poate apropia. Hai să ne punem pe lucru, tinere!

Bijuteriile se compuneau din multe obiecte şi reprezentau o avere. Numărând apoi banii, cei doi ucigaşi constatară că erau peste trei mii de guinee.

— Marabuul ăsta sfânt a fost un mare escroc, zise Richemonte. N-a fost deloc modest la hoţie.

— E de mirare, spuse celălalt, că mamă-sa nu şi-a dat nici o osteneală să reintre în posesia averii ei. O mai fi trăind bătrâna?

— Cine poate şti? Femeile au adesea o viaţă lungă. Probabil însă că a murit. Nu mai era tânără nici pe atunci.

— Unde îngropăm toate astea? Aici sus?

— Aş! Jos în desiş sunt mai în siguranţă. Mâine dimineaţă vom căuta o ascunzătoare bună pentru ele.

— Şi ce facem cu cadavrele?

— Pe marabu îl lăsăm în colibă, să fie găsit de cine o vrea. Apoi vom lărgi groapa şi-l vom aşeza într-însa pe Ahmed.

Când sfârşiră treaba, Henri zise:

— Hai să ieşim de aici! Lampa e pe sfârşite şi pe întuneric nu vreau să rămân.

Muşchiul culcuşului fu iarăşi presărat deasupra pământului gropii şi marabuul fu aşezat deasupra.

— Aşa! exclamă tânărul. Uşa nu i-o vom zidi, după cum a cerut dumnealui. Voia să aibă o rază de soare în fiecare zi, îi vom lăsa mai multe.

— Şi unde rămânem noi?

— Afară undeva, pe sub copaci. De dormit nici nu poate fi

vorba.

— Dar comoara o luăm cu noi afară, nu?

— Bineînţeles, deşi ar fi în siguranţă şi aici la morţi. Să vedem însă dacă nu mai sunt pe undeva pete de sânge. Cine va veni aici trebuie să creadă că bătrânul a murit, iar fiul a plecat în călătorie pe undeva.

După ce îndepărtară câteva pete de sânge, stinseră lampa şi se duseră cu oala spre locul unde stătuseră împreună înainte. Nu erau deloc obosiţi şi încercară să-şi alunge timpul, discutând în şoaptă. După ce schiţară unele planuri, cel mai tânăr zise:

— Sora dumitale Margot şi bărbatul ei mai trăiesc?

— Afurisitul acela de Hugo von Greifenklau, favoritul bătrânului Blücher? Aş fi vrut să-l fi luat dracul. Dacă l-a şi luat, nu pot spune, deoarece n-am fost dincolo de atâta amar de vreme.

— Dar locotenentul Greifenklau, pe care avem de gând să-l atacăm, să fie într-adevăr o rudă de-a lui?

— Fireşte. E fiul lui şi al surorii mele. Dacă ar şti găgăuţul că unchiul său îl pândeşte în drum, ca să-l uşureze de câteva picături de sânge şi unele încărcături de ale cămilelor... Cred că, în fine, mi-a sosit şi mie timpul. Ani îndelungaţi am aşteptat să vină, dar n-a venit. Acum însă sunt semne că se apropie. Vreau să mă răzbun, să mă răzbun pe Greifenklau şi pe toate neamurile lui.

Dacă n-ar fi fost întuneric, s-ar fi putut vedea acel rânjet, care la el era un semn de mânie.

— Ce veşti îi vei aduce guvernatorului Cavaignac? întrebă Henri.

— Să-i aduc? Nici una. I le voi trimite prin comandantul din Biskra, la care vom merge. Prin aventura noastră de azi s-au schimbat atâtea, încât mă văd nevoit să dau planurilor mele altă direcţie. Va fi ultimul serviciu pe care-l facem generalului. M-am săturat de viaţa asta nestatornică.

— Va afla dânsul cine a fost, în realitate, marabuul?

— Ce-ţi dă în gând! Va afla numai că nu mai trebuie să se teamă de evlaviosul Hagi Omanah, pentru că acesta a murit azi. Şi răsplata fireşte că ne-o vom primi. Mi-o voi lua după atacul împotriva caravanei.

— Bine. Dar nu sunt încă lămurit cum vom face să abatem asupra beni aissailor bănuiala că-l au atacat pe neamţ.

— Planul pentru aceasta e gata.

— Stărui însă în condiţia pe care am pus-o, ca Saadi acela, iubitul Liamei, să moară.

— Prefer să nimicesc întreaga seminţie şi în primul rând pe dulcea ta Liama. O să vezi tu unde o să te ducă această iubire oarbă. Eu mi-am făcut datoria şi te-am avertizat; acum gândeşte-te dacă vei fi în stare să suporţi, pe propriii umeri, urmările încăpăţânării tale!

— Lasă asta în grija mea! îl maimuţări celălalt.

Mireasma deşertului se ridica în aer; fâlfâia uşor printre ramuri, ca bătaia din aripi a unui suflet fugar; stelele sudului surâdeau pe cer, de parcă nu ar fi avut loc nici un eveniment care să fi tulburat pacea şi liniştea adâncă a muntelui sfânt, într-un mod atât de înfiorător. Când Artur se rugase, la dorinţa tatălui său:

Viaţa şi sfârşitul meu
Îţi aparţin. În mâinile Tale,
Tată, îmi încredinţez spiritul!

durerea şi suspinele lui cu greu înăbuşite erau doar pentru acesta, dar, de fapt, îşi rostise şi propria rugăciune de moarte. Trebuia să părăsească deşertul, pentru a pleca în patria tatălui lui; acum, însă, pornise, împreună cu acesta, spre o patrie care era atât de minunată, încât nu se putea compara cu nici o ţară de pe pământ.

Abia începuse cerul să se lumineze, când cei doi ucigaşi

se apucară de treabă, pentru a îngropa oala cu aur şi cu obiecte de preţ. După o scurtă căutare, găsiră un loc potrivit unde puteau depune comoara jefuită. Apoi, se duseră din nou la coliba marabuului, pentru a se convinge, şi la lumina zorilor, că nu rămăsese nici urmă a faptei lor îngrozitoare. Curând, porniră în trap, întrucât animalele se odihniseră între timp, spre vest, unde se afla Biskra, următorul lor ţel.

7. O revedere în Sahara

În sudul Algeriei coborau călare, prin valea seacă Fahama, trei călăreţi. Erau bine înzestraţi, căci animalele aparţineau acelei rase cu păr sur, care se numea cămila Bischarihn.

Doi dintre călăreţi erau europeni şi arătau a fi stăpân şi servitor. Al treilea era beduin şi le era călăuză. Vorbea cu ei acel amestec de arabă, franceză şi italiană, care se foloseşte pe ţărmul de nord al Africii.

Era încă dimineaţă, dar soarele ardea deja nisipul şi stâncile deşertului. De aceea, nu era de mirare că europeanul se uita în jur după un loc cu umbră, unde să se poată răcori în timpul arşiţei de la prânz.

— Nu se află prin apropiere nici un loc de popas? întrebă el călăuza.

— Nu, domnule! Doar la capătul văii vom găsi stânci şi mimoze, care ne vor oferi umbră.

— Şi cât mai e până acolo?

— Ajungem până la prânz.

— Şi acolo sălăşluieşte leul?

— Da, acolo se află stăpânul cutremurului, care a mâncat deja destui fii ai seminţiei.

— Atunci să dăm frâu liber animalelor!

Călăuza scoase un fluier simplu de lemn, care avea doar trei tonuri, şi începu să fluiere într-un anumit fel. La acest sunet, cămilele ciuliră urechile şi începură să grăbească paşii.

Merseră aşa, fără oprire, spre est.

Soarele urca tot mai sus şi mai sus pe cer şi, în cele din urmă, când ajunsese în punctul culminant, se îndeplini şi promisiunea călăuzei. Valea se îngustă; pe cele două laturi ale sale se ridicau stânci înalte, iar mimoze spinoase formau aici păduri în care, de fapt, era destul de periculos să te

adăposteşti de arşiţa soarelui.

— Slavă lui Allah! strigă călăuza. Vedeţi corturile?

— Unde?

— Colo la stânga, în vale. Acolo s-au retras fiii deşertului, de teama leului. Să mergem într-acolo!

— Vom fi bine primiţi?

— Da. Vom căpăta sare, pâine şi curmale, căci aceşti beduini nu-s tuaregi, în care nu se poate avea încredere.

Pe unul din maluri se aflau cinci corturi, în faţa cărora erau legate câteva cămile şi cai. Un mic număr de oi păşteau în apropiere.

Când cei trei călăreţi se apropiară, corturile fură deschise şi bărbaţii dinăuntru ieşiră afară. Aduseră pâine şi sare, în semn de bun venit şi împărţiră cu noii sosiţi şi puţinele curmale ce aveau.

Beiul el urdy[1] chemă călăuza de o parte şi-o întrebă:

— Cine sunt străinii pe care ni i-ai adus?

— Doi francezi.

— Eu nu-i iubesc pe francezi. Când pleacă?

— După ce vor fi împuşcat pe stăpânul cutremurului de pământ.

— Pe leu? *Allah il Allah!* Vor să împuşte leul?

— Da. Am auzit că ar fi în apropiere.

— Îşi are sălaşul în valea învecinată, pe care o poţi zări de aici. Dar sunt numai doi, după cum văd.

— Şi totuşi vor să-l împuşte pe leu.

— Allah le-a luat minţile. Noi am ieşit şaizeci ca să-l răpunem, dar leul a ucis patru oameni şi-a rănit mulţi alţii, fără să-l putem pedepsi.

— N-ai auzit că adesea un singur francez porneşte să vâneze leul?

— Allah e mare! Francezii sunt duhuri rele, care nu trebuie să se teamă.

---

[1] Stăpânul taberei.

Întorcându-se la stăpânul său, călăuza îi povesti ce aflase. Europeanul privi spre valea învecinată şi aprecie distanţa.

— Rămânem aici, hotărî el, ca să ne încercăm norocul în zori. În sfârşit, în sfârşit, o dată un leu! Sper să mă pot ţine de cuvânt.

Amândoi aveau înfăţişare de ostaşi şi vorbeau acum franţuzeşte.

— Şi eu aş vrea să dau ochi o dată cu un astfel de animal, spuse servitorul. E ciudată dorinţa unei femei ca soţul să-i aducă blana şi colţii unui leu. Aşa ceva pare primejdios.

— Ţi-e frică, Rudolf?

— Nu, domnule căpitan. Un leu nu e decât o pisică ceva mai mărişoară.

— Hm! Ba o pisică foarte mare. Ca şi tine, nici eu n-am văzut până acum un leu cu adevărat sălbatic. Poate c-ar fi bine să ne folosim de timpul prânzului, ca să cercetăm ţinutul.

— Valea aia pe unde cică s-ar aţine fiara?

— Da. Fireşte, pe jos. Am avea numai o jumătate de ceas până acolo.

— Bine, domnule căpitan.

După câtva timp porniră la drum, ca şi cum s-ar fi dus să vâneze iepuri sau raţe sălbatice. Beduinii clătinară capul văzându-i că pleacă. Li se părea ceva nebunesc ce aveau de gând să facă aceştia doi.

Călătorii noştri străbătură valea principală şi ajunseră în cea mai îngustă, de alături. Aceasta era presărată cu mimoze şi alte plante, şi umplută cu sfărâmături de stânci. În valea asta, aflaseră ei în ajun, îşi avea sălaşul un leu uriaş. Sperau să-i găsească urmele şi să descopere astfel locul unde aveau de gând să-l caute în zorii zilei viitoare.

E drept că leul se arată numai arareori în ceasurile amiezii. Se întâmplă asta atunci când e deranjat prin cine ştie ce împrejurare din odihna sa şi, în asemenea caz, e cu

deosebire primejdios să-i ieşi înainte. Se răzbună pentru că-i se tulbură liniştea.

Pe când urcau printre stânci şi tufe, Rudolf se opri deodată şi-l prinse de braţ pe stăpânul său.

— Pentru Dumnezeu, ce-i asta? întrebă el, arătând în sus, spre peretele văii.

Căpitanul se uită şi el într-acolo şi se cutremură.

— Mii de draci! Leul! şopti dânsul. Ăsta e leu de pustiu, şi nu dintr-ăia cum întâlneşti în grădinile zoologice. Ce facem?

Cam deasupra lor, ceva mai în lături, un animal enorm cobora valea, încet şi maiestuos, conştient de puterea-i uriaşă. Încă două clipe şi leul trebuia să-i vadă pe cei doi.

Rudolf era un om curajos.

— Băiatul ăsta e încă o dată pe atât de mare pe cât mi l-am închipuit eu, zise el, dar de împuşcat îl împuşcăm. Cine ştie dacă mâine îl mai prindem aşa în faţa puştii. Unde trebuie nimerit?

— În inimă. Numai la caz de nevoie se ţinteşte în ochi.

— Bine, să ne aplecăm aici sub tufe. Nu ne va vedea.

— Da. Fiecare avem câte două gloanţe, ceea ce face patru. Asta ajunge.

Se lăsară în genunchi, îndărătul tufelor, şi duseră armele la ochi. Animalul era la vreo treizeci de paşi înaintea lor şi la vreo douăzeci de paşi mai sus.

— Trage tu întâi! ordonă căpitanul. Pentru mai multă siguranţă, eu rămân să te schimb.

Rudolf ţinti şi trase. Împuşcătura detună, dar leul rămase neatins. Abia acum îi zări pe cei doi bărbaţi şi scoase un răget înăbuşit, care se prefăcu curând într-un fel de horcăit, de parcă o cireada întreagă de vite şi-ar fi dat sfârşitul sub cuţitul unui parlagiu.

Toată natura părea că înmărmurise de spaimă.

Şi iată că leul se pregătea acum de săritură. Dar în clipa aceasta îl nimeri al doilea glonţ al servitorului, în trup, fără ca

totuşi să-l rănească mortal.

Stăpânul cutremurelor de pământ scoase al doilea răget şi se avântă în jos, din cinci sărituri.

— Suntem pierduţi, Dumnezeule! strigă Rudolf şi sări în lături.

Căpitanul rămăsese în genunchi, nemişcat. Când leul se afla la mijlocul săriturii, el trase prima oară şi imediat urmă al doilea glonte. Fiara uriaşă făcu o întorsătură în toiul săriturii şi se prăbuşi greoi la pământ. Mai scoase răget scurt şi înăbuşit, se zbătu de câteva ori, râcâind pământul cu labele, şi rămase moartă.

— Slavă Domnului! exclamă Rudolf, uşurat. Astea au fost două lovituri de moarte. Mă temeam că mi-a sunat ceasul din urmă...

Căpitanul se apropie liniştit de cadavru şi-l privi. Apoi îşi şterse năduşeala de pe frunte.

— Pentru prima şi ultima oară! zise el. Au fost numai trei clipe, dar toată viaţa îmi voi aduce aminte de ele. Acum să-i jupuim blana şi să-i scoatem colţii!

Treaba din urmă era cea mai grea, şi le luă mult timp celor doi. Tocmai sfârşiseră şi se pregăteau să plece, când auziră zgomot de copite, îşi încordară auzul şi băgară de seamă că se apropiau doi călăreţi, care coborau valea. Vânătorii leului nu puteau fi văzuţi, deoarece stăteau ascunşi îndărătul unui tufiş, făcând una cu hoitul fiarei.

Călăreţii se apropiară, oprindu-se tocmai în faţa lui. Păreau să fie beduini, dar cel mai vârstnic spuse într-o franţuzească fără cusur către tovarăşul său:

— Acolo se sfârşeşte Wadi. Trebuie să fim cu băgare de seamă. Ia-o înainte şi vezi dacă e vreun semn de viaţă pe acolo!

Celălalt se supuse. Când se înapoie, după câtva timp, raportă:

— Cinci corturi în Wadi Fahama.

— Mulţi oameni?

— Nu.

— Totuşi, nu trebuie să ne arătăm. Dacă lovitura reuşeşte, va stârni mare senzaţie şi se vor interesa de fiecare străin, pentru a fi descoperiţi făptuitorii.

— Unde a avut neamţul ultima tabără de noapte?

— Spre seară vom da de dânsul la răsărit de fântâna Saada. Aşa au raportat ieri informatorii. Ne cărăm cât mai repede, iar beni aisaii vor fi arestaţi şi pedepsiţi ca făptuitori.

— Cum călărim acum?

— Repede înapoi, apoi cotim spre răsărit, trebuie să ne grăbim, altfel ne scapă afurisitul acela de Greifenklau.

Îşi întoarseră caii şi porniră îndărăt.

— Ce a fost asta, domnule căpitan? întrebă Rudolf. Dacă nu m-a înşelat auzul, indivizii aceştia vor să atace pe cineva.

Căpitanul se ridicase şi pusese mâna pe armă.

— Dumnezeule, prietenul meu Greifenklau fie atacat şi jefuit? Leul ăsta ne-a adus totuşi noroc. Să încălecăm! În goană, îndărătul corturilor! Trebuie să ajungem înaintea acestor oameni.

Strânseră blana leului, apoi, cu toată căldura înăbuşitoare, călăriră în goană spre corturi.

Arabii nici nu vrură să creadă că răpuseseră leul, dar când văzură dovezile se ridică un strigăt general de bucurie, căruia căpitanul îi puse însă repede capăt.

— Cunoşti fântâna Saada? întrebă el călăuza.

— Da, stăpâne.

— Cât e până acolo?

— A cincea parte dintr-o zi de drum.

— Trebuie să pornim imediat.

— Stăpâne, animalele mele nu ţin atâta…

— Plătesc cât ceri.

— E atât de grabnic?

— Da, căci probabil sunt în joc vieţi omeneşti.

— Dai şaizeci de monezi dintr-acelea pe care voi le numiţi franci?

— Da.

— Atunci voi înşeua cămilele imediat.

Peste un sfert de ceas zburau pe animalele lor. Deşi acestea nu erau odihnite, totuşi s-ar fi putut lua la întrecere cu orice cal bun.

Pustiu şi iarăşi pustiu, până când, cu puţin înainte de a se însera, se zăriră în depărtare câţiva palmieri.

— Ce-i asta? întrebă căpitanul.

— Este Bir Saada, unde vrei să te duci, răspunse călăuza.

Această fântână nu e cine ştie ce. Vreo două duzini de palmieri cresc în jurul unui fir de apă, care iese încetişor din nisip, pentru a dispărea îndată înapoi într-însul.

Când cei trei călăreţi se apropiară, băgară de seamă că izvorul era ocupat. Erau acolo vreo douăzeci de cămile de călărie şi de povară, cu care se aflau însă numai cinci oameni. Zărindu-i pe cei ce se apropiau, aceştia se ridicară.

Căpitanul descălecă şi-i măsură cu privirea pe oameni, dar, înainte ca să-l fi recunoscut pe cel căutat, se auzi un strigăt:

— Kunz! Eschenrode! Tu?

Căpitanul îl privi năuc pe celălalt.

— Gebhard! Greifenklau! Mumie! Cine Dumnezeu să te mai recunoască? Eşti mai negru ca dracu'!

— Cum ai ajuns în Sahara?

— Ca să te salvez puţintel pe tine.

— Să mă salvezi? De ce?

— De un atac.

— Ei asta! Dar cine să mă atace?

— Doi francezi, cu ajutorul celor din tribul Beni Aissa.

— Cine-s francezii?

— Nu-i cunosc.

— Şi unde urmează să se producă atacul?

— La răsărit de aici, astăzi, înainte de a se însera.

— Ah, lucrul pare să fie într-adevăr serios! Bine că am rămas îndărătul caravanei!

— Da, personal eşti salvat... dar lucrurile tale?

— Se găsesc pe animalele acestea. Ştiam că vestea încărcăturii mele se va duce ca vântul înaintea mea. De aceea am lăsat mereu să alearge în frunte Kaffila, iar eu rămâneam în urmă cu o jumătate de zi de călătorie.

— Asta e o împrejurare fericită, dar Kaffila e pierdută.

— Adevărat. Voi trimite un sol pe o cămilă repede, ca s-o prevină.

Dădu imediat ordinele cuvenite.

— Treizeci de războinici ai tribului Uled Idenan m-au însoţit, zise Greifenklau, privind gânditor după solul care pornise în goană nebună. Allah milostivească-se de ei! Dar spune-mi acum, rogu-te, cum ai ajuns în Sahara?

— Ca vânător de lei. Vezi blana asta de colo?

— Ah, ai pus mâna pe unul?

— Da. Ai fost şi tu tot atât de fericit?

— Adesea, nu o dată, prietene. Dar aproape că-mi pot închipui pentru ce o faci pe vânătorul de lei.

— Ia spune!

— Hedwiga, aceea a ta şi iubita-ţi mătuşă vor să devii un al doilea Gérard, astfel că-ţi ai transformat concediul într-o mică escapadă de vânătoare. Nu-i aşa?

— Ai ghicit! Mi s-a dat însărcinarea să aduc cel puţin o blană de leu şi doi colţi, apoi veşti sigure de la tine.

— Mă vei aduce pe mine însumi. Ce fac Ida şi băiatul meu?

— Le e dor grozav de tine, pe câtă vreme neîmblânzita mea soţioară mă alungă printre lei. Dar ştii că m-au făcut căpitan?

— Sincerele mele felicitări, domnule căpitan.

Kunz trebui să povestească despre patria îndepărtată,

apoi Greifenklau istorisi despre aventurile sale în călătoria spre Timbuktu.

Se făcu noapte. Stelele urcau tot mai sus pe cer. Abia spre miezul nopţii solul se înapoie.

— I-ai ajuns? întrebă Greifenklau.

— Da.

— Şi i-ai prevenit?

— Nu m-au mai auzit... căci erau morţi. Treizeci de războinici din tribul Uled Idenan şi nenumăraţi neguţători care se alăturaseră caravanei fuseseră ucişi şi jefuiţi. Era un caz care, oricât ar fi fost de obişnuit prin locurile acelea, era de aşteptat să fie pedepsit în mod exemplar.

— Ce vei face acum? întrebă Kunz von Eschenrode.

— Îmi schimb direcţia. O iau de a dreptul spre miazănoapte. Nu-mi rămâne altceva de făcut.

— Merg şi eu cu tine. Triburile pe lângă care vom trece sunt prietenoase faţă de europeni. Când pornim?

— Imediat. Nu aştept până dimineaţă.

— Pentru ce nu?

— Bandiţii care au atacat caravana puteau să bage de seamă că am rămas în urmă, şi-mi vor face o vizită. Îi cunosc eu pe aceşti indivizi.

Împachetară totul şi micul convoi se puse în mişcare. Tocmai la timp, căci numai cu un sfert de ceas mai târziu tuaregii veniseră la fântână, ca să-l caute pe Greifenklau.

Cam o jumătate de an de la cele povestite mai sus, o trupă de „Chasseurs d'Afrique” cobora din munţii care mărginesc la nord teritoriul tribului Beni Aissa. În frunte călăreau, de amândouă părţile comandantului, cei doi trădători, Richemonte şi complicele său. Abia acum generalul Cavaignac avea destule trupe libere, ca să pedepsească sângeros nemaipomenitul atac împotriva caravanei.

— Credeţi că ni se va opune împotrivire? întrebă

conducătorul.

— Puţin sau chiar deloc. Indivizii ăştia sunt laşi de tot. Au curaj numai când e vorba de jafuri de noapte sau atacuri prin surprindere.

— Şi credeţi voi că ei sunt într-adevăr făptaşii?

— Lucrurile celor ucişi vor mai fi găsite la dânşii.

— Câţi au căzut?

— Treizeci de războinici uled idenani, un conducător, cincisprezece cămilari, căpetenia proprietarilor de cămile şi ofiţerul german, cu mai mulţi oameni.

El ştia cât se poate de bine că asta era o minciună, căci el însuşi mânase câteva din cămilele, jefuite până în apropierea beni aissailor şi le lăsase acolo. Era convins că aceştia puseseră mâna pe ele, şi asta era o dovadă îndestulătoare pentru vinovăţia lor.

În toiul nopţii trupele ajunseră la tabără, pe care o înconjurară. Când arabii dădură buzna afară din corturile lor, se văzură înconjuraţi de pretutindeni de un zid de oameni înarmaţi.

Şeicul Menalek trimise îndată un sol la comandant şi acesta, ascultând de sfatul lui Richemonte, ceru să vină la dânsul *dşemma*[1] ca să se asigure de ea. Prin aceasta nu trebuie înţeleşi numai bătrânii de ani. Sunt printre ei şi tineri, de obicei rubedenii ale şeicului. Astfel se făcu că veni şi Saadi, ginerele lui Menalek. Oamenii fură legaţi şi supuşi unui interogatoriu.

— Aţi atacat o caravană a uled idenanilor?

— Nu, suntem nevinovaţi.

— Se vor face cercetări şi se va afla adevărul.

— Da, se va găsi, răspunse Menalek. Am văzut dimineaţă patru cămile încărcate în faţa corturilor noastre şi le-am luat. Apoi am găsit pe teritoriul nostru cadavrele celor jefuiţi. Le-am îngropat după regulile *Coranului*, dar înainte de asta le

[1] Adunarea bătrânilor.

am luat obiectele ce nu le mai puteau fi de folos.

— Pricepem, mincinosule! râse comandantul trupei.

Ceilalţi bărbaţi fură aduşi de asemenea în tabără, până ce toată suflarea bărbătească a acesteia fu legată. Sentinţa a fost scurtă: toţi au fost condamnaţi la moarte prin împuşcare.

Când se află vestea aceasta, femeile şi copiii izbucniră în bocete de nedescris. Voiau să se arunce la picioarele judecătorilor cruzi, dar tabăra fu înconjurată de santinele, astfel că nimeni n-o putea părăsi.

Execuţia trebuia să aibă loc la amiază, când soarele atingea punctul culminant pe cer. În vremea asta, Henri, vărul lui Richemonte, intră în tabără prin lanţul santinelelor. Pretutindeni fu întâmpinat cu plânsete şi tânguieli. El nu le dădu nici o atenţie, ci intră în cortul şeicului. Soţia şi fiica acestuia, Liama, stăteau plângând pe jos şi săriră în sus când îl văzură.

— *Sallam aaleikum!* salută el.

— Cum? Tu aduci salutul păcii? întrebă biata femeie. Iar afară moartea aşteaptă pe bărbaţii şi fiii noştri!

— Nimeni nu va scăpa de ea. Numai vouă vă aduc pace. E adevărat că Liama este soţia lui Saadi?

— Da, răspunse mama fetei.

— Şeicul trebuie să moară, ca şi Saadi.

— Ah, Allah, nu există nici o scăpare pentru ei? întrebă Liama.

— Nici una.

Ea se apropie de dânsul cu mâinile împreunate.

— Tu eşti un prieten al francezilor. Bărbaţii noştri sunt nevinovaţi. Ai putere mare. Poate ai fi în măsură să-i salvezi.

— Îmi este îngăduit să salvez numai doi.

— Pe cine, pe cine? întrebară cele două femei repede.

— Am dreptul să-i aleg.

— Oh, atunci salvează-l pe şeic, soţul meu!

— Salvează-l pe Saadi!

— Şi ce capăt drept mulţumire? întrebă el.

— Cere orice vrei! zise mama.

— Am cerut o pe Liama de soţie, dar mi-a fost refuzată. Dacă primeşte să-mi devină nevastă şi să plece cu mine, atunci şeicul şi Saadi vor fi salvaţi.

Liama se făcu palidă. Mama însă se agăţă de această ultimă speranţă:

— Dar Liama este soţia lui Saadi, aşa că nu se poate mărita cu tine.

— Căsătoria a fost celebrată de şeic, nu şi de imam, aşa că ea n-are valoare, dacă Liama se desparte de Saadi. Primiţi propunerea mea?

— Te vei ţine de cuvânt? întrebă mama, în prada unei cumplite lupte sufleteşti.

— Da.

— Jură-mi!

— Jur pe barba Profetului. Liama îşi împreună mâinile.

— Poate să jure, dar eu nu mă duc cu el.

— Vrei să fii ucigaşa tatălui tău? se tângui mama.

— Nu pot... Aparţin lui Saadi.

— Ba nu, el îţi dă libertatea, ca să te salveze, zise Henri.

— Dovedeşte-o! exclamă bătrâna.

— Şeicul vă porunceşte şi el să faceţi ceea ce cer eu, ca să nu-şi piardă viaţa.

— Dovedeşte!

— Poftim!

Scoase din buzunar o bucată de pergament, scrisă în franceză cu litere arăbeşti.

— Ăsta e documentul iscălit de comandantul nostru, de şeic şi de Saadi. Cunoaşteţi pecetea şeicului?

— Da.

— Atunci citiţi hârtia asta!

Bătrâna nu putea citi, dar Liama silabisi ordinul tatălui şi soţului ei, care-i poruncea să plece imediat cu aducătorul

documentului, pentru a-i salva pe părinte şi bărbat, făcând astfel o operă plăcută lui Allah.

— Cunoaşteţi şi hamailurile şeicului şi lui Saadi? întrebă ticălosul.

Hamail este o copie a *Coranului*, pe care pelerinii şi-o cumpără din Mecca şi-o poartă apoi la gât în tot timpul vieţii. Numai în cazuri de mare nevoie, musulmanul încredinţează relicva aceasta în mâini străine.

— Sunt aici amândouă, spuse Henri, şi înmâna femeilor cele două cărţulii, pe care ele le recunoscură imediat.

— Te cred, zise mama, printre lacrimi.

— Ea n-avea de unde bănui că documentul era fals şi că ticălosul luase cu forţa celor doi prizonieri pecetea şi hamailurile.

Liama se azvârli la pământ, scuturată de lacrimi.

— O, Allah; O, Allah! exclamă ea. Ei îmi poruncesc, dar eu nu pot asculta, totuşi. O, Allah, Allah, ce să fac?

— Dacă nu te supui, atunci ei vor trebui să moară, o ameninţă el.

— Fiica mea, gândeşte te la datoria ta! o imploră mama.

— Altminteri e de două ori ucigaşă. Voi ieşi puţin afară, ca să vă dau un mic răgaz pentru chibzuinţă. Sfătuiţi-vă şi faceţi apoi ce aţi hotărât. Dar nu şovăiţi mult, căci timpul e preţios.

Ieşi. Dar tocmai atunci se auzi afară, în faţa taberei, o salvă de puşti. Prin toată tabăra răsună un singur ţipăt de spaimă, scos din mai multe piepturi. Henri intră înapoi în cort, unde o văzu pe Liama palidă ca un cadavru, stând în mijlocul încăperii.

— Cine a împuşcat? Ce s-a întâmplat? întrebă mama.

— Primii cinci oameni au fost împuşcaţi, răspunse el.

— O, Allah! E şi şeicul printre ei?

— Încă nu. Dar peste două minute vor cădea încă cinci oameni, iar printre ei va fi şi Saadi.

— Liama merge cu tine! strigă bătrâna, copleşită de

durere.

Cuprinsă de disperare, fata îşi lăsă capul în piept.

— Atunci îmbracă-te pentru drum! În vremea asta eu voi face semn ca cei doi să fie cruţaţi.

După câtva timp, se deschise cercul format de soldaţi şi prin locul liber trecură doi cai şi-o cămilă. Pe cai se aflau Richemonte şi Henri, iar cămila ducea o Atuşa, în care o femeie vărsa lacrimi fierbinţi de durere.

Zgomotul ultimei salve se stinsese de mult. O linişte de moarte domnea peste corturile părăsite. Se lăsă noaptea deasupra, deşertului.

Câteva ordine tăioase, „Chasseurs d'Afrique” se aşezară în formaţie, cu flintele, cu care executaseră răfuiala, la umăr.

— *En avant!*[1]

Convoiul se puse încet în mişcare şi, curând, dispăru în lumina de amurg a nopţii înstelate, la limita orizontului.

Atunci se ridică, dintr-o albie cu nisip, o siluetă uscăţivă, suplă; ameninţă cu pumnii în aer şi rămase aşa minute în şir, ca o stană. Doar buzele i se mişcau... trimiteau un jurământ către Allah, atotmilostivul şi atotrăzbunătorul.

Era Hassan, vrăjitorul, care, mulţumită capacităţilor sale extraordinare, nu împărtăşise soarta îngrozitoare a celor din seminţia sa.

La picioarele lui, în albie, zăcea Saadi, cu un glonţ francez înfipt în piept. Hassan îl cărase în secret, îl aşezase sub cei morţi şi îl adusese în simţiri cu un suc de ierburi concentrat. Acum zăcea, vlăguit, pe mantia vrăjitorului şi deschise ochii, înviat din morţi, într-o viaţă sumbră şi amară a singurătăţii, căci aceea pe care o iubea şi care fusese a lui plecase, cu un alt bărbat, în patria ghiaurilor.

---

[1] Înainte! (franc. n. ed.)

8. Favoritul Împăratului

De la ultimele evenimente trecură câţiva ani. Căpitanul de cavalerie, Hugo von Greifenklau, fostul favorit al bătrânului „mareşal Înainte!”, trăia la fel, ducând o viaţă retrasă, pe cele două proprietăţi învecinate ale sale. Se bucura, alături de Margot a sa, de o fericire de care puţini pământeni au parte.

O singură dată viaţa îi fu tulburată, atunci când muri mama lui Margot, doamna Richemonte. Din când în când, fericirea îi era uşor umbrită, şi asta se întâmpla atunci când Hugo era preocupat de acele goluri şi puncte întunecate din memorie, pe care le dobândise ca urmare a loviturilor de paloş primite.

Şedea ore întregi cu vizitiul Florian Rupprechtsberger, care îl urmase de la ferma „Jeannette” în Prusia, pentru a discuta despre acest punct nelămurit, dar zadarnic, căci îi fusese şi îi era imposibil să-şi aducă aminte de locul unde îngropase caseta de război. Apoi, când apărea Margot, aceasta bănuia imediat care fusese obiectul discuţiilor dintre cei doi. Îşi punea braţul pe spatele soţului ei şi spunea, de obicei, pe un ton amar:

— Presupun că iar te-ai gândit la acea casetă de război. Nu-i aşa, dragă Hugo?

— Din păcate, da! obişnuia el să răspundă, cam abătut.

— Te rog, nu-ţi mai bate capul cu asta! Doar te-am rugat de atâtea ori şi nu vrei să-mi faci această plăcere!

— Aş vrea, te rog să mă crezi; dar când îmi vine acest gând, n-am puterea să-l îndepărtez din minte.

— Dar, e inutil, e zadarnic. Chiar dacă ţi-ai aduce aminte de acel loc, tot n-ai putea să iei comoara de acolo.

— De ce nu?

— Pentru că aceste resurse financiare sunt franţuzeşti. A

ţi le însuşi ar însemna un furt. Cu totul altfel ar fi stat lucrurile, dacă ar fi fost o proprietate germană.

— Nu pot să nu-ţi dau dreptate. Dar, şi în aceste condiţii, tot ar fi profitabil pentru mine dacă mi-aş aduce aminte de locul respectiv. Aş putea primi de la Franţa o răsplată substanţială, dacă aş fi în stare să indic locul unde se află o asemenea comoară.

— Las-o moartă, dragă Hugo! N-avem noi nevoie de răsplata asta.

La această obiecţie bătrânul căpitan obişnuia să nu răspundă. El se prefăcea că se linişteşte, dar în sinea lui continua să se frământe.

Margot avea dreptate. Cele două moşii le aduceau venitul de care aveau trebuinţă. Pe de altă parte, moşteniseră ferma, „Jeannette” de la baroana de Sainte-Marie. O îmbunătăţiseră şi-o arendaseră unui om capabil. Avea acum o valoare mult mai mare ca înainte, cu toate că dânşii se arătau foarte rar pe acolo, deoarece ferma se afla în Franţa.

Gebhard se întorsese cu bine din Africa. Publicase rezultatul explorărilor sale şi astfel dobândise un mare renume. Aceasta îl îndemnă să continue să lucreze în acest domeniu, deşi fusese înaintat la gradul de căpitan. Îşi luă mai întâi concediu, ca să se întovărăşească cu o altă expediţie, apoi îşi dădu chiar demisia, deoarece prevedea că va trebui să rămână mult timp în străinătate, în serviciul ştiinţei.

Gebhard fu tot atât de fericit în căsnicia sa cu Ida Rallion, ca şi părinţi săi în a lor. Fireşte că Ida nu vedea cu ochi buni faptul că soţul ei lipsea atât de des din ţară, dar ea se bucura totuşi de renumele său, şi era cu atât mai fericită când îl vedea întors. În vreme ce el era prin cine ştie ce ţinuturi îndepărtate, ea găsea mângâiere la socrii iubiţi, iar aşteptarea şi-o scurta cu educaţia băieţelului ei, la care se adăugă mai târziu o fetiţă.

Băiatul căpătase numele Richard, iar fetiţa Emma. Părinţii

îi iubeau cu adevărată dragoste părintească, iar bunicii păreau a se lua la întrecere în această privinţă.

În vreme ce familia Greifenklau se bucura de o fericire netulburată, spre sud vest se adunau nori grei de furtună împotriva lor.

Napoleon al III-lea deveni întâi preşedinte, apoi împărat al Franţei[1]. Evenimentul acesta fu întâmpinat cu bucurie de doi oameni, care până atunci aşteptaseră zadarnic un prilej făgăduitor de succes, pentru a-şi aduce la îndeplinire planurile: căpitanul Richemonte şi fiul său adoptiv Henri, care se numea în Africa Mahmud Ben Ali. Amândoi considerară momentul acesta prielnic pentru întoarcerea lor. Scoaseră din ascunzătoare comoara marabuului şi vândură prin diferite porturi bijuteriile, fără a se observa.

Îndată ce nepotul marelui corsican deveni împărat, toţi aceia care fuseseră pentru menţinerea primului imperiu şi adepţi ai lui Napoleon I, îşi dădură seama că venise, în sfârşit, vremea lor. Şi aveau dreptate. Napoleon al III-lea care n-avea în nici un caz spiritul puternic al unchiului său, căuta să fie imitatorul acestuia.

Starea lucrurilor în Europa îi era favorabilă.

Aurul fals din coroana sa părea metal nobil, iar strasurile cu care era împodobită străluceau într-atât, încât păreau diamante veritabile. Dacă unchiul reuşise, prin puterea spiritului său, să ţină frânele lumii întregi şi nepotul izbuti, prin trucuri viclene de scamator, să amăgească popoare şi conducători. Lumea era mirată, uimită. Îl admira.

Napoleon I înţelesese să-şi atragă de partea sa oameni mari, chiar dacă trebuia să-i caute în clasele inferioare. Şi în această direcţie nepotul său îl imita. El nu ezită să-şi creeze „uneltele” care mai adăugau la luciul tronului său o sclipire

---

[1] La 2 decembrie 1852, Napoleon al III-lea îşi făcu intrarea triumfală în Paris, după ce, la 7 noiembrie, printr-o hotărâre a Senatului, imperiul fusese restaurat.

cât de mică. Valoarea acestor oameni a ieşit la iveală însă doar atunci când tronul s-a prăbuşit.

Importantă şi ciudată (având în vedere istoria de mai târziu) este impresia pe care i-a lăsat-o Napoleon al III-lea arhiducelui Max de Austria, viitorul împărat al Mexicului, atunci când acesta îl vizită pentru prima oară. Chiar şi înfăţişarea împăratului îi displăcu. El a notat:

„Făptura scundă, insignifiantă, trăsăturile grosolane, mersul tărăgănat, mâinile urâte, privirea căutătoare, şmecheră; toate acestea formează o combinaţie care nu mă îndeamnă a-mi face o primă părere ceva mai blândă.”

Nici împărăteasa Eugenia, fostă contesă spaniolă de Mantijo, nu-l orbi pe Max de Austria.

„Frumuseţea ei de netăgăduit, căreia arta îi vine puternic în ajutor, este specifică tipicului spaniol. E rasată, dar întregii ei apariţii îi lipseşte maiestatea unei împărătesc, iar părerea pe care mi-am făcut-o despre ea a fost mult umbrită de amintirile despre curtea din Viena.”

Arhiducele împărtăşi aceste gânduri cumnatei sale, împărăteasa Elisabeta.

Ulterior austriacul şi-a schimbat această opinie despre Napoleon cu una mai favorabilă, dar, spre ghinionul său, drumul pe care i l-a arătat împăratul francez l-a dus de la tronul Mexicului direct la moarte.

De multă vreme făcea parte dintre favoriţii perechii imperiale franceze şi contele Jules Rallion, care se sustrăsese duelului cu Gebhard de Greifenklau printr-un grabnic voiaj în străinătate. Mai târziu îşi reînnoi pretenţiile la mâna verişoarei sale Ida, fu însă respins cu dispreţ şi fu nevoit să vadă cum germanul ducea în ţara lui pe ruda sa, ca soţie.

Asta făcu să crească în sufletul său ura împotriva lui Greifenklau şi această ură se răsfrânse şi asupra lui Kunz de Eschenrode, care se pricepuse să câştige inima Hedwigăi, precum şi-a bătrânei mătuşă. Contele de Rallion se pricepu, însă, prin linguşeli, să câştige favorurile împărătesei Eugenia, şi în curând se ştia de oricine că intervenţia contelui era cel mai bun mijloc pentru a dobândi bunăvoinţa perechii imperiale.

Căpitanul Richemonte, viclean şi fără scrupule cum era, găsi curând prilej să se facă folositor contelui. Căpătă acces în casa acestuia şi nu-i fu greu să câştige înrâurire asupra favoritului slab de caracter.

Întâmplător îi povesti despre baronul Romain de Sainte-Marie, care murise ca marabu în Africa şi lăsase un fiu, în măsură să se legitimeze ca proprietar de drept al fermei „Jeannette”. Când Richemonte mai spuse că Napoleon petrecuse o noapte la ferma aceasta şi îşi pierduse cu acest prilej inima, contele Rallion ciuli urechile.

— Pentru cine şi-a pierdut-o, căpitane?

— Pentru sora mea.

— Cum? Ai o soră? O soră care a fost iubita lui Bonaparte? Şi încă nu-mi ai prezentat-o? Asta e notă rea, căpitane, foarte rea. O femeie care a posedat favoarea marelui împărat, ar fi favorită la Curte. E o mare greşeală ceea ce-ai făcut.

— N-aş fi făptuit-o, domnule conte, dacă mi-ar fi fost cu putinţă să vă prezint pe sora mea. Din păcate, ea trăieşte în Germania.

Rallion se uită mirat la căpitan.

— În Germania, ai spus? Cum se face că se complace la duşmanii împăratului ei iubit?

— Ea n-a fost demnă de favoarea împăratului nostru; l-a refuzat şi-a preferat Maiestăţii sale pe un locotenent german.

— Ah, e căsătorită în Germania! Ce prostie! N-ai legături cu dânsa?

— Nu. Mă gândesc ca cel puţin acum, din depărtare şi printr-un avocat, să iau contact cu cumnatul meu, căci această familie este aceea care a luat în stăpânire ferma „Jeannette”, al cărei proprietar de drept este acel baron de Sainte-Marie, despre care vă povesteam.

Contele avu un gest de surprindere.

— Ah, aşa este? Împrejurarea aceasta e foarte importantă. Cum se numeşte cumnatul dumitale?

— Greifenklau.

Contele sări în sus:

— Greifenklau?

— Vă este cunoscut numele acesta?

— Oh, mai mult decât cunoscut. Cum e pronumele?

— Hugo.

Celălalt se gândi o clipă, apoi zise:

— Am cunoscut cândva la mătuşa mea un locotenent de Greifenklau, care povestea că tatăl său a fost în bune relaţii cu mareşalul Blücher.

— Asta înseamnă că s-a referit la tatăl său, iar el era fiul.

— Îi spunea… Gepar… sau Gebhard.

— Aşa e, Gebhard. Cu toate că n-am fost de mult în Germania, am luat totuşi informaţii asupra familiei Hugo de Greifenklau; are un fiu pe nume Gebhard.

— Am auzit de la mătuşa mea că Greifenklau tatăl s-a căsătorit cu una pe care o cheamă Margot Richemonte.

— Asta e sora mea, despre care vă vorbeam. Fiul, Gebhard acela, a luat în căsătorie o fată care poartă numele dumneavoastră, o anume Ida de Rallion.

Chipul contelui se întunecă. O ură neîmpăcată i se întipărise pe faţă.

— Ida de Rallion era vara mea, zise el.

Căpitanul îl pândea cu privirea pe conte şi spuse:

— Cred că n-aţi pierdut mult cu această verişoară, care poate fi numită o renegată.

Contele încleşta pumnul.

— Eram ca şi logodiţi unul cu altul, zise dânsul. Dar dacă sora dumitale a preferat un locotenent german împăratului, nu trebuie să mă mir prea mult de verişoară mea. Totuşi, de atunci urăsc tot ce poartă numele Greifenklau şi care are vreo legătură cu şleahta asta.

Căpitanul dădu din cap şi rânji:

— Ura mea e la fel ca a dumneavoastră, spuse el, privind pe furiş la Rallion. Aş da mult să găsesc un mijloc de a distruge toată seminţia.

— Aceasta e şi dorinţa mea. Numai că influenţa mea nu e îndestulătoare. nu-ţi rămâne decât să strângi pumnii în buzunare.

— Şi cu toate acestea, acum am avea cel mai bun prilej să le jucăm o festă acelor Greifenklau, insinua Richemonte, dus pe gânduri.

— În ce fel?

— Silindu-i să ne dea ferma „Jeannette”.

— Ah, adevărat! Dar atunci protejatul dumitale ar trebui să fie recunoscut în prealabil ca baron de Sainte-Marie.

— Pentru asta nu-i stă nimic în cale. Avem la mână cele mai bune dovezi. Dacă îngăduiţi, vi le voi prezenta şi vi-l voi recomanda şi pe acela pe care-l numiţi protejatul meu.

— Te rog chiar. N-o să-mi fie greu să-l conving pe împărat în favoarea lui. Ba, ceva mai mult: sper că acesta va cere să stea de vorbă cu dumneata şi cu el. O să capete interes şi pentru dumneata, când îi voi spune că sora dumitale a atras asupra ei privirea lui Bonaparte. Povesteşte-mi, te rog, cum l-a întâlnit sora dumitale pe împărat!

Richemonte istorisi, adăugând de la el unele amănunte care-l puneau pe el într-o lumină favorabilă, iar pe Greifenklau într-una cu atât mai proastă.

— Interesant, foarte interesant! observă Rallion. Trebuie să-ţi mărturisesc, dragă căpitane, că din primul moment când

ne-am întâlnit, mi-ai inspirat încredere. Acum ne înţelegem şi mai bine unul cu altul şi cred că va veni prilejul să dăm sentimentelor noastre o expresie care nu va fi deloc plăcută acestei familii germane. Sunt chemat astăzi la împărăteasă şi nu voi întârzia să-i prezint povestea baronului de Sainte-Marie. Adu-l neîntârziat pe tânăr la mine şi mâine dimineaţă îţi voi comunica ce speranţe ne putem face.

Rezultatul fu că Napoleon al III-lea îl chemă la dânsul pe Richemonte pentru o convorbire, la care fu de faţă şi împărăteasa Eugenia. Ea era curioasă să afle ceva despre ultima dragoste a lui Bonaparte.

Richemonte se pricepu să folosească această ocazie. Îşi prezentă într-o lumină favorabilă evenimentele din viaţă şi faptele de atunci, se dădu, cum s-ar spune, drept martir şi, când fu eliberat, plecă fiind sigur că într-o bună zi el, cel care fusese dat afară din armată, va fi dezvinovăţit. Iar în ceea ce-l privea pe aşa-zisul fiu al baronului Sainte-Marie, decedat în Africa, Napoleon al III-lea poruncise să-i fie prezentate toate actele şi documentele referitoare la el, se declarase mulţumit după ce le studiase şi promisese să dea această problemă spre rezolvare pe cele mai bune mâini.

Pe atunci, Gebhard von Greifenklau se afla în patrie şi la fel întreaga familie, care aflase din comunicatul oficial că ar fi apărut unul din fiii lui Sainte-Marie, cel care dispăruse, şi îşi cerea moştenirea care îi revenea de drept.

Fu cerut de îndată sfatul unui jurist capabil; răspunsul acestuia a constat într-un ridicat din umeri. După aceea se răspândi vestea că persoana respectivă se dovedise, fără nici o îndoială, a fi băiatul baronului şi că însuşi împăratul Napoleon îl recunoscuse ca atare. Să fi reînceput o veche luptă al cărei sfârşit nu putea fi prevăzut? Nu! Cei doi Greifenklau, tată şi fiu, se hotărâră să se retragă de la fermă şi mai trebuiră să fie şi bucuroşi că nu li se ceruseră

despăgubiri pentru timpul cât fuseseră proprietarii acesteia.

Nu era o pierdere neînsemnată, dar se consolară la gândul că nu rămâneau săraci în urma acesteia. Mai aveau totuşi în posesie cele două proprietăţi prusace pe care nu putea nimeni să li le ia.

Nimeni? Cât de des se întâmplă exact lucrul ce pare imposibil de înfăptuit. Chiar dacă nu avusese o acţiune distrugătoare, primul trăsnet pe care îl trimiseseră norii de furtună porniţi dinspre sud-vest lovise. Dar oare se aplanase, prin aceasta, starea de tensiune?

9. Viclenii drăceşti

Era în anul 1854.

Falsul baron de Sainte-Marie intrase de mult în posesia fermei, totuşi nu independent, ci sub tutela secretă a bătrânului căpitan. Acesta îşi atinsese două scopuri: devenise stăpânul fermei „Jeannette”, deşi nu legal, totuşi de drept, şi se răzbunase, în acelaşi timp, pe duşmanul lui de moarte.

Baronul juca un rol lamentabil, fără să-i fie, într-adevăr ruşine. O singură dată îndrăznise să-i se opună căpitanului, dar fusese pus la punct în mod categoric. Căpitanul îi explicase clar că n-avea dreptul să riposteze aici, la fermă.

— Dar cine-i stăpânul? întrebase Henri. Tu sau eu?

— Eu!

— Aşa, care vasăzică? Dar baron cine e?

— Tu, dar datorită unei crime. L-ai împuşcat pe fiul eremitului şi i-ai luat locul. Vreau să-ţi spun, o dată pentru totdeauna, că n-ai nici o şansă să mă domini. Fereşte-te să mă provoci! Încearcă doar şi asta te va costa titlul de baron.

— Adică, vrei să spui cumva că ai să mă denunţi că sunt un criminal?

— Bineînţeles.

— Dar m-ai ajutat şi tu!

— Dovedeşte-o!

— Dovedeşte tu că eu am fost asasinul, fără să fii nevoit să-ţi recunoşti complicitatea!

— Nu vorbi copilării! Bineînţeles că n-o să-ţi spun ţie cum am de gând să te fac inofensiv. Ştii foarte bine că nu te poţi măsura cu mine şi asta-i suficient. Fii bucuros că treci peste tot drept baronul de Sainte-Marie şi poţi duce o viaţă confortabilă, lipsită de griji, şi să fii şi mai bucuros că-ţi am îndeplinit cea mai arzătoare dorinţă, aceea de a fi stăpânul

„celei mai frumoase femei de pe pământ”!

— Te referi la Liama?

— Dar la care alta?

— Ştii că numai cu numele a devenit soţia mea.

— Asta nu e treaba mea, ci a ta. Dacă eşti atât de slab, e numai vina ta.

Aceşti doi indivizi o ademeniseră pe Liama din ţara ei, printr-o înşelătorie murdară. Ea îi urmase, încredinţată fiind că prin aceasta îşi salvează tatăl şi soţul. Abia mai târziu devenise bănuitoare şi începu să se întrebe dacă făgăduiala dată fusese îndeplinită. Ceruse dovezi că soţul şi tatăl ei rămăseseră în viaţă, dar ele nu-i fuseseră date. Şi ura ei împotriva celor doi ticăloşi spori acum din ce în ce mai mult! Gândul fugii încolţi într-însa. Dar cum?

Nu pricepea o boabă franţuzeşte şi era ţinută ca o prizonieră. Căpitanul fusese de la început împotriva pasiunii oarbe a lui Henri, dar avusese mereu motive să nu se împotrivească prea mult; îşi dădu însă bine seama în ce primejdie se afla mereu faţă de Liama, astfel că nu era de mirare că o duşmănea şi-o ţinea veşnic sub ochi.

Totuşi, biata fată şi-ar fi dus la îndeplinire hotărârea de a fugi, dacă n-ar fi intervenit ceva care s-o silească să mai aştepte. Deveni mamă, dând viaţă unei fetiţe, în al cărei chip i se părea că vede trăsăturile lui Saadi al ei. Asta îi îndulci puţin suferinţa şi mai trăia numai prin micuţa făptură.

Iubirea îi dădea în acelaşi timp şi puterea de a se împotrivi dorinţelor baronului. El o vizita de câteva ori pe zi în încăperile care-i fuseseră rezervate, şi pe care n-avea voie să le părăsească. Dar cu spiritul de observaţie al celor crescuţi în mijlocul naturii, ea intui slăbiciunile lui şi ghici că dânsul era cu totul fără putere în faţa căpitanului, în ale cărui mâini se afla şi dânsa.

Cu cât se împotrivea mai dârz, cu atât sporea pasiunea baronului. În unele momente el părea că şi iese din fire. La

asta se adăugau imagini din trecut, care-l terorizau în timpul nopţii. Visele sale erau înnorate de umbre ameninţătoare, auzea împuşcături, vedea sânge ţâşnind în jurul său, şi când se trezea avea impresia că avusese de luptat cu făpturi reale.

Gemea şi se tânguia şi un singur om era în măsură să-l readucă la tăcere, bătrânul căpitan, care se folosi mai întâi de ameninţări, apoi trecu la fapte, ca să îndepărteze duhurile rele ce puseseră stăpânire pe baron.

Aceste accese se produceau tot mai des. Se întâmpla uneori ca baronul să nu poată fi readus la linişte nici prin mijloacele de mai sus. În această stare de spaimă şi disperare, cerea s-o vadă pe Liama, şi bătrânul Richemonte era destul de inteligent ca să nu-i se împotrivească. Vederea ei era de ajuns ca să-l liniştească şi să-i redea pacea sufletească.

Asta fusese salvarea fetei. Căpitanul cunoştea dorinţa ei fierbinte să se elibereze din lanţurile sclaviei. Dar fuga ei ar fi fost pierzania lui şi, deoarece paza ei neîncetată nu era deloc uşoară, era lesne de presupus că, dată fiind lipsa lui de conştiinţă, va ajunge la hotărârea de a-şi recăpăta siguranţa personală printr-un act de violenţă. Dar tot atât de primejdioasă pentru dânsul era şi nebunia baronului; deoarece izbucnirile lui nu puteau fi potolite decât cu ajutorul Liamei, eră necesar s-o lase în viaţă pe aceasta.

Copilul Liamei fu recunoscut de baron şi căpătă numele de Marion. El era lanţul prin care nefericita mamă era ţinută în sclavie. Nu i-ar fi dat niciodată în gând să fugă fără copil. Căpitanul ştia asta, de aceea o păzea pe fetiţă cu mai multă grijă decât pe mamă şi, afară de aceasta, îi dădu de înţeles acesteia că cea mai mică neascultare faţă de el ar costa o viaţa micuţei.

Populaţia din împrejurimi ştia că baronul era căsătorit, dar restul nu privea pe nimeni. Uneori izbutea câte unul s-o zărească pe frumoasa şi enigmatica femeie, dar de ce se

ţinea atât de ascunsă, asta nu căuta nimeni să afle. Îşi spuneau că baronul o fi având toanele lui.

Chiar când contele Rallion venea la fermă, Liama nu era chemată. O cât de mică împrejurare ar fi putut trăda totul. Că Jules de Rallion ar fi stăruit vreodată s-o vadă pe baroană, nu era de aşteptat. El se informa despre dânsa în mod politicos, atunci când venea, şi-i transmitea salutări la plecare. Atât şi nimic mai mult.

Atitudinea aceasta era uşor de explicat.

Contele Rallion şi căpitanul se cunoscuseră din ce în ce mai bine. Fiecare vedea în celălalt o unealtă de care se putea folosi. Pe câtă vreme contele era laş şi slab, căpitanul era obraznic şi fără scrupule. Rallion prefera să se folosească de viclenie, pe când celălalt nu se dădea înapoi din faţa nici unei primejdii, când era vorba de atins un ţel. Astfel cei doi se înţelegeau atunci când dorinţele lor erau aceleaşi, şi acest caz nu era rar.

De câte ori se aflau împreună, venea vorba de familia Greifenklau. Amândoi se simţeau foarte mulţumiţi că izbutiseră să le smulgă ferma „Jeannette”. Dar bucuria lor ar fi fost şi mai mare, dacă ar fi găsit mijlocul să distrugă cu totul această familie.

Într-un rând stăteau amândoi de vorbă asupra acestei chestiuni, în odaia căpitanului. Căutau cu încăpăţânare drăcească o cale prin care să se poată răzbuna pe deplin. Dar toate sforţările lor rămaseră zadarnice. Se despărţiră indispuşi, ducându-se la culcare.

Richemonte avea obiceiul să-şi pună în ordine afacerile înainte de a se odihni. Primise în ziua aceea o sumă de bani de la un negustor de cereale, pe care n-o numărase şi n-o trecuse în scriptele sale. Se aşeză deci la masa de scris şi scoase banii afară.

Treaba fu repede terminată şi tocmai închisese la loc suma şi pusese cheia în buzunar, când i se păru că aude paşi

afară pe gang. Ciuli urechea şi, într-adevăr, constată că cineva se furişa acolo, oprindu-se în faţa uşii sale. Cine era? Vreun servitor, care mai avea ceva de raportat? Asta nu părea cu putinţă. Aducându-şi aminte de banii pe care îi numărase, gândul i se duse la vreun hoţ. Luând o hotărâre repede, stinse lumina, puse mâna pe revolver, care se afla totdeauna încărcat pe măsuţa de noapte, şi se trânti în pat, aşa îmbrăcat cum era.

Nu trebui să aştepte mult şi deodată auzi cum o cheie era vârâtă încetişor în broasca, pe dinafară. El scosese pe a sa pe dinăuntru şi pusese zăvorul. Era deci încredinţat că nimeni nu putea pătrunde în cameră. Dar se înşela. Spre surprinderea sa auzi că zăvorul se mişca încetişor şi curentul rece de aer care pătrunse înăuntru îi dovedi că uşa fusese deschisă.

Ascultă cu răsuflarea oprită. Câtva timp nu se auzi nimic. Era sigur că străinul stătea îndărătul uşii, la pândă, ca să constate dacă Richemonte dormea.

Acesta se prefăcu că doarme într-adevăr, răsuflând regulat.

Cineva se apropie în vârful picioarelor şi-o rază de lumină îmbăie deodată camera.

Căpitanul ţinea un ochi închis de tot, dar pe celălalt, care era mai mult în umbră, îl deschise puţin, şi observă astfel un bărbat care stătea la nici doi metri de patul său, lăsând să cadă asupra acestuia lumina unei lanterne. Vreo armă nu se vedea însă. Avea o mască pe faţă şi-l observa pe cel ce dormea.

Richemonte continuă să respire liniştit, pregătit însă ca, la cea mai mică mişcare suspectă a străinului, să scoată de sub plapumă mâna în care ţinea revolverul.

Mascatul păru mulţumit. Se întoarse şi se apropie de masă. Cu prilejul acesta lumina lanternei căzu pe uşă şi căpitanul observă că aceasta fusese închisă. Hoţul părea să fie experimentat în meseria sa.

Vârî mâna în buzunar şi scoase o cheie. Cheia se potrivea exact în broasca sertarului unde se aflau banii. Omul deschise, scoase banii şi-i vârî în buzunar, cu o siguranţă desăvârşită. Apoi închise la loc sertarul, luă cheia şi se pregătea să plece precum venise.

Căpitanul era de altă părere însă. Era destul de inteligent ca să-şi dea seama că trebuia în primul rând să pună mâna pe felinarul aprins, pentru ca să-l poată înhăţa pe hoţ şi să evite o luptă primejdioasă pe întuneric. Ca atare, în clipa când mascatul se îndepărtă de masă, Richemonte sări din pat şi se năpusti asupra hoţului, căruia îi smulse lanterna. Aşezându-se între el şi uşă, lăsă lumina să cadă asupra lui; în acelaşi timp îi puse revolverul în piept.

— Stai!

Omul fu atât de surprins, încât rămase ca trăsnit câteva clipe. Apoi, însă, se întoarse spre fereastră.

— Stai! repetă căpitanul. Nici pe acolo nu te las să ieşi, stimabile.

Hoţul scoase atunci un cuţit lung din buzunar şi vru să forţeze ieşirea.

— Vâră cuţitul în buzunar, băiete, altminteri trag!

Hoţul văzu ca n-are încotro şi lăsă în jos mâna în care ţinea arma.

— Aruncă cuţitul, îţi spun, altminteri tragi strigă Richemonte încă o dată. Una, două, tr…

Nu mai avu răgazul să rostească în întregime „trei”, căci mascatul, dându-şi seama în ce situaţie se află, vârî cuţitul în buzunar.

— Pune înapoi banii pe masă! îi porunci căpitanul.

Celălalt şovăi, dar când Richemonte se apropie de el, cu revolverul ridicat, se întoarse şi puse banii pe masă.

— Acum dă jos masca!

— Asta n-o fac.

Erau primele cuvinte pe care le rostea. La auzul acestui

glas, căpitanul tresări.

— Pe toţi dracii! Aud bine oare? exclamă el. Nu vrei să laşi să-ţi se vadă chipul băiatule?

— Nu.

— Aha, te ruşinezi să-ţi arăţi faţa, pentru că e mai nedemn să-ţi furi stăpânul decât pe un străin. Am dreptate, George?

Nici un răspuns.

— El, zise căpitanul, dacă nu vrei nici să vorbeşti, nici să-ţi arăţi faţa, cu atât mai rău pentru tine. Voi chema oameni, altminteri aş fi rezolvat chestia asta între patru ochi.

Richemonte nu era omul care în asemenea împrejurări să se arate blând, dar în clipa aceea îi venise o idee, care avea mai multă valoare decât satisfacţia de a pedepsi un hoţ.

— E adevărat? întrebă mascatul.

— Da.

— Atunci făgăduieşte-mi pe cuvânt de onoare!

— Unui pungaş nu-i dai cuvântul de onoare. N-am spus că te iert de orice pedeapsă, deşi ar fi cu putinţă, dacă mă vei asculta. De făgăduit nu făgăduiesc nimic.

— N-am încotro, sunt în mâna dumitale. De afurisitul ăsta de revolver am uitat să ţin seamă în planul meu. Trebuie deci să mă supun.

— Dă jos masca, deci!

Hoţul îşi dădu jos masca şi acum ieşi la iveală chipul unui bărbat de vreo treizeci de ani. Avea trăsături regulate, aproape frumoase.

— George! exclamă Richemonte. Care vasăzică nu m-am înşelat, când am crezut că te recunosc după glas. Eşti un băiat rău.

— Poate că asta e bine pentru mine. Am constatat adesea că celui mai rău om îi merge bine, pe câtă vreme cei buni sunt nefericiţi.

— Asta nu e însă regulă generală şi nu trebuie să iei excepţia drept linie de conduită.

— Totuşi, excepţia pe care mi-am luat o drept exemplu o veţi recunoaşte şi dumneavoastră.

— Şi care?

— Dumneavoastră înşivă.

— Eu? Mii de draci! Omule, nu fii obraznic! Asta ar putea să te coste mult.

Hoţul izbucni în râs.

— Vreţi să mă înfricoşaţi, domnule căpitan? Propun să discutăm în linişte.

Ochii bătrânului se holbară de uimire.

— S-ar părea că vrei să-mi dictezi cum să mă port, mizerabile.

— Poate că tocmai pentru că sunt un mizerabil, m-aţi putea folosi mai bine. Vă aduceţi aminte că am fost mai întâi în slujbă la contele de Rallion?

— De ce-mi pui această întrebare? Recomandaţia contelui m-a determinat să te iau în serviciul meu.

— Să nu care cumva să credeţi că sunteţi dator recunoştinţă contelui pentru această recomandaţie. El era foarte bucuros să scape de mine.

— Din ce cauză?

— Contele mă folosea pentru tot felul de lucruri, pentru care nu era potrivit oricine. Astfel am avut prilejul să pătrund anumite taine, pe care nu-ţi face mare plăcere să laşi să le privească ochi străini, şi contele a observat de bună seamă că stima mea pentru dânsul scădea cu atât mai jos, cu cât el mă iniţia mai mult în afacerile lui. S-a văzut nevoit să mă concedieze şi, deoarece dumneavoastră i-aţi spus tocmai în vremea aceea că aveţi trebuinţă de un servitor devotat şi discret, v-am fost recomandat foarte călduros de el. În felul acesta a scăpat de mine, fără să-şi atragă ura mea.

— Dacă e adevărat ce spui, atunci e drept că-i datorez prea puţină recunoştinţă.

— E adevărat. Am intrat în slujbă la dumneavoastră şi am

făcut aceeaşi experienţă ca la domnul conte.

— Ce vrei să spui, mizerabile?

— Am fost folosit pentru servicii deosebite, fără să fiu însă şi răsplătit în mod deosebit. Trebuie s-o fac, de pildă, aici la dumneavoastră, pe paznicul baroanei şi-a micii Marion. Asta cere o atenţie încordată de zi şi noapte, dar răsplata s-a lăsat aşteptată.

— Omule, eşti un ticălos vrednic de spânzurătoare.

— Tot ce se poate. Am avut totdeauna ghinion. Ţinta mea a fost să câştig atâta, încât să pot trăi fără grijă din venituri. Dar realitatea se arată altfel, şi aşa am ajuns la ideea să împing puţin norocul de la spate. Am văzut astăzi ce sumă aţi primit. O cheie la sertarul mesei de scris a dumneavoastră aveam de mult pregătită.

— Ah, aşa stau lucrurile, stimabile! Cine a făcut cheia?

— Eu însumi. Trebuie să ştiţi că sunt de meserie lăcătuş. Astăzi aveam de gând să-mi iau de la dumneata răsplata aşteptată. Recunosc am fost puţin cam neprevăzător, dar mi-am spus că, şi în cazul când voi fi prins de dumneavoastră, n-aveam să mă tem de nimic. Că am rămas o clipă ca trăsnit, n-a fost din cauza fricii, ci a surprinderii.

Căpitanul dădu drumul armei şi încleştă pumnii, ca şi cum ar fi vrut să se năpustească asupra celuilalt. George însă nu se arătă deloc înspăimântat. Dimpotrivă, făcu un pas mai aproape şi zise:

— Vreau să sper că nu doriţi să vă măsuraţi cu mine. Nu-mi lipseşte experienţa în luptă, deoarece am fost soldat.

— Ce? Soldat ai fost? scrâşni Richemonte. Hoţii pot deveni şi ei soldaţi?

— Da. Hoţii, bandiţii şi criminalii. Nu numai soldaţi pot ajunge, ci chiar ofiţeri. E posibil ca cel mai mare ticălos să ajungă până la căpitan şi comandor al Legiunii de onoare şi poate şi mai mult.

Bătrânul îşi dezgoli dinţii, cu acel rânjet de fiară.

— Ce vrei să zici? Sau la cine te referi?

— La cine? Hm! Asta nu vă va fi probabil indiferent. Voi pomeni că am făcut această constatare în Africa, şi anume în Algeria.

Rânjetul bătrânului dispăru.

— Cum? Ai fost în Africa, în Algeria? Ca ce? întrebă el.

— Ca „Chasseur d'Afrique”.

Bătrânul păli. Începu să bănuiască de cine vorbise George când spusese că cel mai mare escroc poate ajunge căpitan şi chiar cavaler al Legiunii de onoare.... chiar de el.

— Omule, de ce nu mi-ai povestit asta mai devreme?

— Pentru că nu credeam că vă va interesa.

— Cât ai fost acolo?

— Destul cât să învăţ niţel araba.

Căpitanul se dădu înapoi. De-abia acum întrevedea gândurile servitorului.

— Ah! zise el. Înţelegi araba?

— Aproximativ.

— Ai păzit-o pe baroană şi ea a vorbit cu tine în arabă?

— Nu, nici o iotă!

— Dar cu cine?

— Cu mica contesă Marion.

— Nu minţi!

— De ce aş minţi? Nu văd nici un motiv.

— Cum puteai vorbi cu un copil care de abia gângureşte câte ceva?

— Hm! N-aţi observat până acum nici o mamă? N-aţi văzut sau auzit că mamele obişnuiesc să-şi alinte pruncii şi să le povestească fel de fel de lucruri?

— Prostii! Copilării!

— Nu-s prostii. O mamă se destăinuie copilului, deşi acesta nu înţelege nimic. Şi dacă o femeie căreia nu-i lipseşte societatea face aceasta, atunci cu atât mai mult va vorbi doamna baroană cu pruncul ei, având în vedere că este ţinută

prizonieră. Şi ce i-ar relata dânsa?

Privirea fostului „Chasseur d'Afrique” îndreptată spre bătrân era ascuţită şi sigură de victorie.

— Ei, ce? întrebă acesta, şovăielnic.

— Îi va povesti de ce e atât de nefericită şi de săracă. Îi va povesti despre deşert, despre tribul acelor beni aissai ucişi, despre Saadi, adevăratul tată al copilului.

— Femeie blestemată!

— Despre fakihagiul Malek Omar, urmă servitorul, netulburat, şi despre fiul său, tovarăşul acestuia, Mahmud Ben Ali, care însă nu poate fi fiul său.

— Omule, visezi!

— Ba sunt foarte treaz, vă rog să mă credeţi. Dar în clipa de faţă totul e indiferent. Lucrurile vor căpăta importanţă abia în faţa judecătorului. Deocamdată vă întreb numai dacă mai sunteţi dispus să mă reclamaţi ca spărgător.

Richemonte îşi vârî mâinile în buzunare, ca să-şi domolească agitaţia de care era stăpânit. Se plimbă de câteva ori prin odaie, în sus şi în jos, apoi se apropie de uşă şi puse zăvorul.

— Ia spune-mi. Ce-ai fi făcut dacă ţi-ar fi izbutit hoţia de acum?

— Ce aş fi putut face? Deocamdată aş fi îngropat banii.

— Dar bănuiala ar fi putut să cadă asupra ta.

— Nu, căci nu s-ar fi descoperit nici o urmă. Nici o încuietoare nu era forţată. Dumneavoastră aţi numărat banii, apoi v-aţi zăvorât în odaie. Furtul n-ar fi fost lămurit niciodată.

— Dar întâmplarea sau diavolul îşi vâră adesea codiţa. Cel mai sigur lucru pentru tine tot fuga ar fi fost.

Spunând acestea îşi aţinti cercetător privirea asupra lui George.

— Mă socoti drept atât de naiv? întrebă acesta. Tocmai prin fugă aş fi atras asupra mea bănuielile.

— Hm! Văd că m-am cam înşelat în privinţa ta. Când te-ai

lăsat prins, n-aveam o părere prea bună despre vrednicia ta. Dar acum încep să cred că eşti un individ foarte primejdios.

— Se poate! rânji servitorul.

— Vorbeşti despre spargeri într-un mod de parcă ai fi făptuit adesea astfel de lucruri.

— Nici nu neg.

— Şi ca şi cum ai fi oricând gata să mai faci.

— Aici, cel puţin, nu. Veţi purta de grijă să vă puneţi banii la loc sigur.

— Dar în altă parte?

George se uită iscoditor la stăpânul său, apoi zise încet şi apăsat:

— Asta va depinde de situaţia în care mă veţi pune. Dacă mă alungaţi, fără să-mi daţi certificat, înseamnă că nu voi mai putea căpăta slujbă, şi va trebui să văd ce fac.

— Şi dacă nu te alung?

— Vreţi să menţineţi vulpea în grajd?

— Nu, dar vreau s-o compar cu un alt animal: leopardul jefuieşte şi ucide, dar dacă eşti cu cap, te poţi folosi de el pentru vânătoare.

— Cam aşa ceva mi-am închipuit şi eu, spuse servitorul. Intra şi asta în socotelile mele, când m-am hotărât să vâr cheia în broasca dumneavoastră.

Bătrânul se opri din plimbarea prin odaie şi rămase în faţa servitorului.

— George, îi zise, după cum se vede ai un cap care poate fi folosit. Vreau să te iert.

— Ca să mă puteţi folosi drept leopard de vânătoare? Încercaţi, domnule căpitan! Dar trebuie să fiu şi eu mulţumit.

— Mă voi îngriji eu de aceasta. Dar aici este vorba de îndrăzneală, şiretenie şi discreţie.

— Cu aceste trei însuşiri vă voi sluji pe dumneavoastră. Spuneţi-mi ce am de făcut!

— Răbdare! Trebuie mai înainte de toate să fiu sigur de

tine.

— Nu sunteţi?

— Doar n-oi vrea să am deodată încredere în tine, după ce cu câteva minute în urmă te-am prins furând?

— Nu v-am dovedit tocmai prin această spargere că vă puteţi bizui pe mine în ocazii asemănătoare?

— Poate! Dar îţi lipseşte ceva neapărat necesar. Nu vorbeşti germana!

— Ce vă face să credeţi asta?

— La dracu'! De unde ai învăţat-o?

— De la educatorul meu.

Richemonte crezu că răspunsul era o glumă, dar văzând figura serioasă a servitorului, întrebă:

— Ai avut educator?

— Încă mulţi. Dar nici unul nu mă putea suporta, deoarece eram foarte neastâmpărat. Până la urmă părinţii mei s-au lăsat păgubaşi. Nu le port recunoştinţă pentru aceasta. De aia am ajuns ce am ajuns.

— Cine e tatăl tău?

Spărgătorul privi un minut în lumina lanternei fără să răspundă. Dar după aceea făcu un gest de indiferenţă cu mâna şi spuse:

— Trecutul e trecut! Ce a fost nu mă mai interesează, vreau să uit, iar ce sunt acum îmi convine.

— Atunci să vorbim cu cărţile pe faţă. Mă gândesc la un furt sau poate chiar la o spargere. Ce răsplată ai cere?

— Asta ar depinde de dificultatea acţiunii şi de preţul obiectului, domnule căpitan.

— Până acum nu se poate şti nici una, nici cealaltă. Dar explică-mi un paradox. Întâi ai spus că eşti lăcătuş, iar după aceea mi-ai dat de înţeles că nu eşti chiar un troglodit.

— Este adevărat. Am decăzut. Am fost aventurier, apoi ceva mai puţin onorabil, unde a trebuit să-mi însuşesc această meserie sau, cum i se zice pe aici, artă de la un

tovarăş.

— Poate că a fost spre binele tău că ţi-ai exercitat azi arta, la casa mea de bani. Sper că eşti convins că nu ai de ce te teme de mine.

— Nu mă tem câtuşi de puţin.

— Chiar dacă ai avea o cât de mică incertitudine, vreau să ţi-o risipesc cu aceştia.

Deschise un săculeţ plin cu monede de aur, îşi umplu pumnul şi i le dădu lui George.

— Mulţumesc, domnule! spuse servitorul, în timp ce-şi îndesa valorosul cadou în buzunar. Dacă ar fi să mă iau după dar, aş presupune că sarcina pe care mi-o veţi da spre îndeplinire nu este deloc uşoară.

— În orice caz nu e chiar un flecuşteţ.

— Veţi fi mulţumit de mine.

— Sper. În curând vei afla ce trebuie să faci. Restul, adică munca ta de până acum, rămâne aceeaşi. Noapte bună!

— Noapte bună!

Plecă spre partea castelului ce aparţinea servitorimii.

Ajuns în camera sa aprinse lanterna şi se aşeză pe un scaun.

La ce medita oare acum? La părinţii pe care-i învinovăţea de a fi ajuns un hoţ?

Se lăsă dus de gânduri, fără să-şi dea seama. Lumina se stinse şi de abia atunci se trezi din visare.

— Beznă! mormăi el. Aşa se întâmplă şi cu lumina tinereţii, a norocului şi-a vieţii. Ah, la ce bun să filozofezi şi să-ţi faci griji! Văd că nu m-am înşelat în privinţa căpitanului. Crede că a găsit în mine o unealtă pe care o va arunca când nu va mai avea nevoie de ea. Dar se înşeală!

A doua zi dimineaţă, când căpitanul veni să ia micul dejun cu contele, chipul său atât de aspru de obicei avea o expresie de sănătate, care bătu la ochi imediat lui Rallion.

— Ce noroc a dat peste dumneata de dimineaţă, că te văd

atât de bine dispus? îl întrebă el.

— Nu astăzi, ci aseară, îndată ce ne-am despărţit, îţi aminteşti de chestiunea despre care am discutat înainte de a ne duce la culcare?

— Fireşte. Vorbeam despre Greifenklau.

— Şi n-am găsit nici o soluţie, din nenorocire. Dar sunt vesel să-ţi pot spune că mi-a venit un gând fericit. Înainte de asta vreau să-ţi comunic despre un alt noroc, pe care-l am avut încă aseară. Ştii, s-a săvârşit o spargere la mine.

Contele privi uimit la bătrân.

— Spargere? Aici în castel?

— Da, chiar în dormitorul meu.

— Cerule! Şi asta numeşti dumneata noroc?

— Am pus mâna pe hoţ şi l-am arestat. Nu înseamnă asta noroc?

Contele făcu un gest de spaimă.

— Cred că-l ai pus îndată în fiare şi l-ai expediat unde trebuie!

— Aş, de unde!

— Nu? Atunci Ce-ai făcut cu el?

— l-am dat drumul.

Rallion se uită la căpitan ca la un nebun.

— l-ai dat drumul? Cred că glumeşti.

— Ba vorbesc foarte serios. Îţi voi spune pe scurt că spargerea de ieri mi-a dat ideea planului cu ajutorul căruia o să le căşunăm Greifenklau-ilor o pagubă pe care n-or s-o poată acoperi niciodată.

— Adevărat? Vorbeşte!

— Acest spărgător va fi unealta cu ajutorul căreia vom distruge odată pentru totdeauna familia duşmanilor noştri. Ascultă!

Cei doi purtară în şoaptă o convorbire însufleţită. Ochii bătrânului scăpărau de o bucurie drăcească şi pe chipul contelui se vedea o încordare, care deveni încetul cu încetul

satisfacţie.

— Ei, ce zici de planul acesta? întrebă căpitanul, în cele din urmă.

— Că este cât se poate de magistral, asta zic. Dar problema bănească? Pe asta cum o aranjăm?

— Cum obişnuiesc să aranjeze între ei prietenii astfel de lucruri.

— Asta înseamnă că facem parte dreaptă. Dar cine să facă rost de bani?

— Amândoi, fiecare după puterile sale. Dumneata eşti mai bogat decât mine, dar cred totuşi că-mi va fi cu putinţă să fac rost de o sută de mii de franci în numerar.

— Bine. Restul îl dau eu. Cât va însuma aproximativ?

— Asta nu ştiu. Fireşte, pentru a nu risca să fim refuzaţi, va trebui să oferim cu mult peste valoarea reală. Dar asta nu ne păgubeşte câtuşi de puţin.

— Trebuie să ne gândim că ne cunosc pe amândoi şi mă tem că nu vor vrea să ştie de noi.

— Doar nu vom fi atât de proşti să facem afacerea pe numele noastre.

— Printr-un om de paie?

— Întocmai. Punem pe cineva înainte, care ne va sta la dispoziţie cu plăcere în schimbul câtorva sute de franci.

— Şi cum va izbuti blestematul acela de George să-şi îndeplinească misiunea?

— Va căuta să dobândească acces în familie.

— Ca servitor, cum a venit la dumneata? Dar poţi să ştii dacă ăia au nevoie de un servitor sau vor angaja unul?

— Nu trebuie să ne împiedicăm în reuşita acţiunii noastre de asemenea incertitudini. Toată noaptea trecută am pus totul la cale şi am găsit o soluţie lesnicioasă, ca să-i uşurez lui George intrarea acolo.

— Va trebui să plece la Berlin.

— Ba mai departe chiar. Cunosc totdeauna condiţiile în

care trăiesc oamenii pe care îi iubesc sau îi urăsc. Astfel, am mereu pe cineva care ţine sub observaţie familia Greifenklau. Ştiu că ea se află acum la Breitenheim, moşia aceea pe care bătrânul Hugo a căpătat o în dar în urma intervenţiei mareşalului Blücher. Unul singur lipseşte de acolo, şi acesta e Gebhard de Greifenklau, care se află actualmente în Orient. Împrejurarea aceasta e de mare folos pentru noi, pentru că ne dă posibilitatea să-l introducem pe George. Cred că-ţi am spus că individul acesta a fost în Algeria în legiunea aceea care se numeşte „Chasseurs d'Afrique"?

— Da.

— Ei bine, Gebhard von Greifenklau a fost şi el acolo.

— Aha, acum bănuiesc despre ce e vorba. Eşti dat dracului, zău aşa! George l-a întâlnit pe Gebhard în Algeria. Unde se află moşia Breitenheim?

— În ţinutul Gumbinnen din Prusia, nu departe de Nordenburg.

— Gumbinnen? Dracu' să ia numele acesta nemţesc sau prusian, care-ţi stâlceşte limba! Şi unde se află Gumbinnen acesta?

— Spre frontiera rusească.

— Atât de departe? Dar asta n-are a face. Aşadar, George l-a întâlnit pe Gebhard von Greifenklau în Algeria; se află în drum spre Petersburg şi vine prin ţinutul acesta. Atunci îi dă în gând că prietenul său locuieşte aici şi se duce să-l viziteze. Nu-l găseşte însă, şi fireşte că regretă mult faptul acesta; e însă primit călduros.

— Da, acesta e planul meu, încuviinţă Richemonte.

— Este, într-adevăr, nemaipomenit, dar mai există unele îndoieli.

— Şi care ar fi acelea? Gebhard n-a povestit nimic despre acest prieten.

— Şi ce-i cu asta? Greifenklau probabil că a făcut cunoştinţă cu mulţi oameni în timpul călătoriei sale, fără să fi

povestit ceva despre ei.

— Bun. Dar George va fi întrebat unde şi cum l-a întâlnit pe neamţ în Algeria. Oare răspunsul lui la această întrebare se va potrivi cu evenimentele trăite de Gebhard?

— Cu siguranţă!

— Eu mă îndoiesc!

— O, m-am îngrijit eu şi de asta. Gebhard von Greifenklau s-a grăbit, fireşte, după reîntoarcerea din Africa, să scrie imediat o carte, în care sunt povestite toate evenimentele trăite de el şi care a fost tradusă şi în limba franceză. Pentru că a trebuit să mă ocup de Greifenklau, am cumpărat şi eu această traducere. Este ca un jurnal zilnic şi arată tot ceea ce s-a petrecut zi de zi. Am să-i dau lui George să citească această carte şi aşa o să ştie exact ce anume trebuie să răspundă.

Fură discutate astfel toate punctele a căror analiză era absolut necesară pentru reuşita planului. Furtuna din sud vest era pe cale de a trimite o a doua lovitură de trăsnet care era de presupus că va avea o acţiune mai distrugătoare decât prima.

10. Lupul în piele de oaie

Câteva săptămâni mai târziu, o birjă elegantă opri în faţa intrării unei case aflate pe una dintre cele mai populate străzi din Berlin. Pasagerul, un domn înalt, subţirel, îmbrăcat într-un costum de călătorie îngrijit, coborî şi intră în vestibul. Acolo, pe partea stângă, se afla o uşă de sticlă pe care se putea citi: Ewald John, operaţiuni bancare şi intermedieri de proprietăţi.

Străinul intră şi, adresându-se în limba franceză, îl întrebă pe asistentul care lucra în această cameră:

— Se poate vorbi cu domnul John?

— Da, domnule, tocmai a sosit, răspunse asistentul, înclinându-se reverenţios, dar vorbind într-o franceză mai puţin bună.

— Te rog să mă anunţi!

Străinul îi dădu tânărului cartea sa de vizită. Acesta, abia îşi aruncă ochii asupra ei şi se înclină încă o dată, mai ceva ca o păpuşă de cauciuc, grăbindu-se să dispară.

Samsarul de proprietăţi luă cartea de vizită din mâna asistentului şi porunci să fie introdus domnul conte. Dar străinul se afla deja în încăpere, căci n-avusese chef să aştepte afară.

— Domnul John? întrebă şi se aşeză pe sofa.

— Am onoarea, operaţiuni bancare şi intermedieri de proprietăţi!

— Contele Jules Rallion. Aş vrea să fac o afacere cu dumneavoastră. Numele Greifenklau vă este cunoscut?

— Greifenklau? Da, da! Nume bun, oameni fini, punctuali…

— Ştiţi cumva unde locuieşte familia?

— Familia Greifenklau ocupă proprietatea Breitenheim în apropiere de Nordenburg. Mai are şi-o altă proprietate, care

se învecinează cu prima...

— Bun! Ştiţi cumva dacă aceste două proprietăţi sunt de vânzare?

— De vânzare? Nu. Doar nu sunt grevate de datorii.

— Puţin mă interesează! răspunse contele cu răceală. Vreau să cumpăr aceste proprietăţi. Am trecut prin acea zonă şi mi-a plăcut. Vreau ca dumneavoastră să vă ocupaţi de intermediere.

— Dar proprietarul n-are de gând să vândă.

Contele se ridică.

— Bine. Atunci voi...

Bancherul i se puse în drum:

— Rămâneţi, vă rog, domnule conte! Ceea ce poate să facă un altul, pot eu cu atât mai vârtos. Spuneţi-mi numai dacă doriţi să aveţi moşiile cu orice preţ.

— Da, cu orice preţ!

— Dar asta o să vă coste multe parale.

— Ştii dumneata ce valoare au?

— Nu. Cât sunteţi dispus să daţi?

— Oferă dumneata, până primesc. Suma o plătesc eu.

— Când şi în ce fel?

— Imediat şi în numerar.

O astfel de afacere nu trebuia lăsată din mână. Francezul acesta îşi dădea aere de englez, care nici nu-şi poate număra guineele.

— Bun! Bun! Voi vorbi eu însumi cu domnul de Greifenklau. Când să plec?

— Imediat.

— Unde să vă dau de veste?

— Plec cu dumneata până la Rastenburg. Acolo voi aştepta raportul dumitale personal. Comisionul îl vom fixa în cursul călătoriei, înainte de toate trebuie să-ţi pun o condiţie însă: numele meu nu trebuie să fie pomenit. Proprietarul să nu ştie că eu sunt acela care cumpără moşiile.

— Asta nu-i deloc uşor. Dar vă făgăduiesc să fac tot ce-mi va sta în putinţă.

Peste câteva zile, o trăsură închiriată gonea pe şoseaua care duce de la Nordenburg la Darkehmen. Şoseaua taie pădurea aparţinătoare moşiei Breitenheim. La stânga ei un drum carosabil duce de a dreptul la moşie.

Pe acesta îl urmă trăsura şi, după vreo cinci minute, intră în curtea deschisă a proprietăţii. Un domn bine îmbrăcat coborî. Un servitor îi ieşi în întâmpinare.

— Moşia aceasta aparţine domnului Greifenklau? întrebă străinul.

— Da, domnule.

— Se poate vorbi cu stăpânul?

— E acasă. Poftim!

Fu dus în conacul moşiei şi poftit să ia loc într-o odaie de aşteptare. Servitorul se întoarse îndată şi-l rugă pe străin să-l urmeze. Trecură prin două camere şi ajunseră în a treia, care părea să fie biblioteca. Pe mese şi scaune se aflau hărţi şi planuri, iar de-a lungul celor trei pereţi erau rafturi cu cărţi până în tavan.

Lângă una din cele trei ferestre înalte se afla un fotoliu larg, în ale cărui perne şedea un bărbat.

Părul alb ca zăpada, tăiat scurt, scotea în evidenţă un cap nobil; o barbă deasă, albă şi ea, încadra o figură uşor arsă de soare, din care priveau o pereche de ochi ca oţelul. O expresie de blândeţe lumina acest chip, dar două cute mici la colţurile gurii trădau oarecare suferinţă sufletească.

În faţa scaunului său, lângă coloana de care era prinsă o oglindă lată, se afla o mobilă, jumătate pat, jumătate fotoliu. În pernele acesteia stătea o femeie.

Un cap frumos de matroană ieşea dintre buclele albe ca zăpada. Chipul avea o paloare bolnăvicioasă, dar lumina care ieşea din ochii mari şi negri, seriozitatea împăciuitoare care

trona pe fruntea netedă, rotunjimea aproape tinerească încă a obrajilor, toate astea constituiau laolaltă o confirmare a acelui adevăr că omul nu îmbătrâneşte atâta vreme cât inima rămâne tânără. Numai buzele deveniseră mai subţiri şi ele lăsau să se bănuiască că bătrâna aceasta, în clipele când nu era observată, strângea gura ca să-şi ascundă unele dureri lăuntrice, care nu trebuiau să fie cunoscute de ai ei.

Aceşti doi oameni erau Hugo de Greifenklau, fostul favorit al lui Blücher şi Margot, soţia sa, care preferase iubirii unui împărat fericirea de a sta alături de acela pe care-l îndrăgise.

Din părul lui Hugo pornea o dungă roşie, lată de un deget, până peste jumătatea frunţii. Era cicatricea lăsată de acea lovitură de paloş, care fusese aproape să-l coste viaţa.

Privirea lui Margot era îndreptată spre mijlocul odăii, unde un băieţaş se târa în patru labe, închipuind un căluţ, pe care călărea o micuţă amazoană, care lovea cu pumnişorii în armăsarul năduşit.

Iar alături se afla, strălucitoare de fericire, o figură de madonă, mama acestor doi copii — Ida de Rallion, soţia lui Gebhard von Greifenklau, care se afla iarăşi acum prin ţări îndepărtate.

Tabloul acesta familial fu întrerupt de ivirea servitorului, care prezentă o carte de vizită, anunţând că un domn străin dorea să vorbească cu stăpânul. Hugo luă cartonaşul, aruncă o privire pe el şi citi tare:

— George de Lormelle. Nu cunosc numele acesta. L-ai auzit tu vreodată. Margot?

— Niciodată.

— Sau poate tu, Ida?

— Nici eu, papa.

— Vom vedea îndată. Să poftească domnul!

Când străinul intră, salută cu o plecăciune mută. Greifenklau puse deoparte cartea din care citise, se ridică, îi ieşi în întâmpinare, îi întinse mâna şi-l salută în franţuzeşte,

deoarece după nume putea deduce că vizitatorul era un francez.

— Fii binevenit, monsieur de Lormelle! Numele meu e Greifenklau şi doamnele acestea sunt soţia mea şi soţia fiului meu. Nepoţii se joacă de a călăreţii, ceea ce vă rog a scuza. De asemenea, vă rog să iertaţi faptul că soţia mea nu se poate ridica. Boala o sileşte să stea culcată.

Spusese toate acestea pe un ton atât de intim, ca şi cum francezul ar fi fost vechi prieten al familiei. Acesta se apropie de Margot şi-i sărută mâna.

— Aş fi foarte întristat dacă v-aş pricinui o cât de mică urmă de durere, doamnă, zise el. Dumnezeu să vă însănătoşească prin bucuria pe care cred c-o aveţi în faţa acestei imagini dragi de aici.

Zicând acestea, arătă spre cei doi copii şi în acelaşi timp duse la buze mâna Idei, pe care o sărută.

Felul în care se prezentase făcu o impresie cât se poate de bună asupra familiei.

— Luaţi loc! spuse Greifenklau. Şi consideraţi că vă aflaţi la prieteni sau cunoscuţi.

Străinul se înclină în semn de mulţumire.

— În credinţa că voi găsi aici un prieten, zise el, am cerut îngăduinţa de a intra în cercul familiei dumneavoastră.

— Un prieten? întrebă Ida. Atunci nu poate fi vorba de altcineva decât că-l cunoaşteţi pe soţul meu.

— Nu v-aţi înşelat, doamnă, spuse George, căci el era. În drum spre Petersburg, am trecut prin ţinutul acesta şi astfel mi-am adus aminte de ţara prietenului meu Gebhard von Greifenklau, pe care-l am cunoscut în Algeria.

— În Algeria? întrebă Hugo. Domnule de Lormelle, ne faceţi o surpriză plăcută. Fiul meu lipseşte, din păcate, dar asta nu vă va împiedica să găsiţi totuşi prieteni aici. Vă doresc încă o dată, din toată inima, bun venit.

Îi strânse mâna pentru a doua oară şi urmă:

— Vreau să cred că Petersburgul nu vă atrage prea mult?

— Călătoresc numai de plăcere, spuse George, dar sunt aşteptat în capitala Imperiului ţarist.

— În privinţa asta, ăia de dincolo de frontieră s-au învăţat cu virtutea răbdării. Un scurt răgaz de odihnă la Breitenheim vă va fi îngăduit. Nu-i aşa, Richard?

Întrebarea asta din urmă, însoţită de un zâmbet, fusese adresată băieţelului, care îşi azvârlise surioara din spinare, pentru a se apropia şi, ţinând mâinile la spate, începu să-l examineze pe străin, cu o mutră comică de cunoscător.

— Vom vedea îndată dacă-i permit asta, bunicule, spuse copilul, dându-şi importanţă.

— Măi să fii! râse bunicul, şi ceilalţi îl întovărăşiră.

Micul Richard rămase serios însă şi întrebă:

— Dumneata l-ai cunoscut pe papa?

— Da, răspunse Lormelle, silindu-se să-şi păstreze seriozitatea.

— Te-a iubit?

— Da, şi eu pe el.

— Ăsta-i principalul, aşa că poţi rămâne aici.

Încuviinţarea dată de copil constitui punctul de plecare al unei discuţii însufleţite, la care luară parte toţi în mod egal. Micuţa Emma se căţărase în poala mamei; Richard însă se retrăsese într-un ungher. În timp ce răsfoia acolo un album cu poze, se părea că atenţia sa era îndreptată exclusiv asupra acestuia, totuşi ochii săi se aţinteau adesea asupra musafirului, pe care rămâneau fixaţi. Nimeni nu observă aceasta, afară de cel interesat.

După câtva timp francezului i se puseră la dispoziţie două odăi. Când se văzu singur, se apropie de oglindă şi păru să fie mulţumit cu examenul înfăţişării sale, căci un zâmbet îi încolţi în jurul buzelor, atunci când se depărta.

„Hm! gândi el. Nu găsesc nimic bătător la ochi la mine. Sunt perfect încredinţat că am făcut o impresie cât se poate

de bună asupra tuturor, şi deoarece se spune că prima impresie e hotărâtoare, pot fi mulţumit cu succesul de aici. Dar de ce oare nu şi-a luat copilul acela ochii de la mine? Băiatul pare să fie dezgheţat. Nu mă poate suferi. E limpede: are o repulsie pentru mine, şi deoarece există părinţi care ţin seama de înclinaţiile copiilor, acest tânăr este singurul membru al familiei care m-ar putea îngrijora. Va trebui să-i acord atenţie.”

George începu să se facă comod. Dar nu trecu mult şi fu invitat la masă. Dânsul fusese servitor în case mari şi ca atare îşi însuşise destule maniere, pentru a juca rolul bărbatului bine educat în societate. Izbuti să câştige încrederea familiei, cu singura excepţie a băiatului, care se ţinea retras faţă de mângâierile şi atenţiile oaspetelui.

Ziua fu petrecută în cercul familiei, deoarece era de presupus că musafirul era obosit de călătorie. Dar în dimineaţa următoare, Greifenklau îl întrebă dacă nu i-ar fi plăcut să ia parte la o mică partidă de călărie, deoarece voia să supravegheze munca câmpului. Francezul primi cu plăcere. Spera cu prilejul acesta să poată aduce discuţia asupra obiectului care nu fusese încă atins până acum.

Cu toată vârsta sa înaintată, Greifenklau se dovedi a fi un bun călăreţ. Francezul, care nu prea avea experienţă în arta aceasta, trebui să-şi dea osteneală să ţină pasul cu el.

La o căşărie mică opriră, ca să ia o gustare. Cu prilejul acesta George spuse:

— În gospodărirea suprafeţelor întinse germanii sunt superiori francezilor. Nu sunteţi de aceeaşi părere, domnule Greifenklau?

Celălalt răspunse cu oarecare şovăială:

— N-aş putea afirma aceasta atât de uşor, căci îmi lipseşte experienţa pentru a putea face o comparaţie hotărâtoare. Dacă ar fi să judec după cuvintele dumneavoastră, ar însemna că francezii ne sunt superiori

nouă în gospodărirea moşiilor mici.

— Aşa am şi crezut.

— Păi vedeţi, aici nu poate fi vorba de însuşiri personale sau de deosebirea dintre popoare, cât de condiţiile economice ale ambelor ţări. Franţa e o ţară cultivatoare de viţă de vie şi în acest soi de producţie este mai rentabilă cultura în mic a pământului.

— Se poate să aveţi dreptate. Dar când mă gândesc în ce stare exemplară se află moşia dumneavoastră, mă simt îndemnat să stărui în susţinerea mea de odinioară. Trebuie să fie o adevărată plăcere să te poţi considera stăpânul unei astfel de proprietăţi.

— Scumpe domnule de Lormelle, asta sună ca şi cum dumneavoastră n-aţi fi stăpânul unei moşii.

— Familia mea e nu numai înstărită, ci chiar bogată. Dar ştiţi că noi francezii suntem oameni de viaţă, şi când lucrăm ne îndeletnicim mai mult cu arta şi ştiinţa, cu literatura şi politica, decât cu lucrarea pământului, din care nu putem scoate altceva decât cartofi, morcovi şi varză.

— Dar asta e totuşi neapărat trebuitor. Arta şi ştiinţa, literatura, şi, într-o anumită privinţă, politica se ocupă cu ele. Agricultura preţuieşte aur.

— Din acest punct de vedere n-am privit încă agricultura. Sunt mulţumit dacă arendaşii şi administratorii îmi plătesc ce au de plătit. Aurul care curge apoi printre degetele mele îmi este mai valoros decât aurul seminţei şi al rodului.

— Şi cu toate acestea, unul fără altul n-are nici o valoare. Metalul e numai un mijloc de schimb. Agricultura este însă aceea care hotărăşte, cu produsele sale, preţurile adevăratelor valori.

— Dumneavoastră sunteţi agricultor, eu însă nu-s, aşa că nu-mi pot da părerea. Dar să fie oare adevărat că viaţa de la sate naşte dragoste pentru pământ şi deci pentru ţară?

— Aşa e.

— Atunci trebuie să vă iubiţi mult moşia.

— M-aş despărţi cu multă greutate de ea.

— Chiar dacă vi s-ar oferi un câştig însemnat?

— Depinde ce importanţă ar avea pentru mine acest câştig. Mă aflu acum tocmai în situaţia de a mă gândi serios la acest lucru.

Francezul se văzu pe drumul cel bun.

— Ah! exclamă el. Cum vine asta, domnule Greifenklau?

— Vor să-mi cumpere amândouă moşiile.

— Atunci cumpărătorul trebuie să fie bogat.

— Chiar este.

— În orice caz un locuitor de prin împrejurimi, care cunoaşte bine valoarea proprietăţii dumneavoastră.

— Nu, e un străin, un rus.

— Ce motiv îl îndeamnă să se stabilească aici?

— Nu ştiu şi nici n-am vreun drept să întreb. Am aflat că-i place ţinutul acesta şi că s-a informat amănunţit de situaţia moşiilor mele.

— Sunt încredinţat că n-a putut afla decât lucruri bune.

— Aşa e, trebuie să recunosc. Apoi mi s-a adresat printr-un mijlocitor din Berlin.

— Aş fi curios să aflu dacă acest rus e într-adevăr dispus să plătească bine. În chestiuni băneşti ruşii nu prea sunt corecţi.

— Domnul acela mi-a făcut însă o ofertă care mă pune pe gânduri.

— În ce fel?

— Oferta însumează cu o sută de mii de taleri mai mult decât valoarea moşiilor mele.

— Ah! exclamă francezul, surprins. Şi ce aveţi de gând să faceţi?

— Nu m-am gândit niciodată să vând, căci sunt prea legat de proprietatea mea, ca să mă pot despărţi atât de uşor de dânsa.

— Chiar la vârsta dumneavoastră? Îmi iertaţi întrebarea!

— Nu v-o iau în nume de rău, căci mi-am pus-o şi eu. E drept, abia dacă mai am de trăit vreo zece ani, aşa că va trebui să mă despart de ţarina pe care am lucrat-o. Dar o las fiului meu. Asta e cu totul altceva decât s-o ştii în mâini străine.

— În cazul celălalt, însă, lăsaţi fiului dumneavoastră o sută de mii de taleri mai mult.

— E drept, asta trage în cumpănă. La asta se mai adaugă împrejurarea că tocmai acum aş avea prilejul să cumpăr o proprietate pe care aş putea-o plăti în numerar, cu toate că valorează mult mai mult ca a mea.

— Eu n-aş şovăi.

— M-am gândit şi eu la fel, dar mi-e cu neputinţă să lucrez din proprie iniţiativă. Nu pot înstrăina moştenirea fiului meu, fără să-l înştiinţez pe el despre asta.

— Trebuie s-o faceţi cât mai repede.

— Am şi făcut-o. Întâmplarea face ca Gebhard să se afle actualmente într-un loc cu care se poate comunica telegrafic.

— Aşa că i-aţi telegrafiat?

— Fireşte. Şi aştept din moment în moment răspunsul.

— Interesul pe care vi-l port dumneavoastră şi familiei dumneavoastră mă face să fiu curios cum va glăsui răspunsul fiului dumneavoastră.

— Bănuiesc că va fi afirmativ.

— Aveţi motive să credeţi acestea?

— Da. Este greu pentru el să fie nevoit să locuiască atât de departe de capitală de câte ori vine în ţară. Profesiunea sa îi cere să stea mereu în legătură cu specialişti care locuiesc acolo. Şi proprietatea pe care aş putea o cumpăra atât de ieftin se află la linia ferată, la numai câteva ceasuri de Berlin.

— Asta e foarte avantajos. Acum sunt aproape convins că răspunsul prietenului Gebhard va fi afirmativ. Şi în cazul acesta veţi vinde?

— Aş vinde, dar mai sunt legat şi din altă parte. V-a spus fiul meu, pe când eraţi împreună în Algeria, cum am ajuns în posesiunea moşiei Breitenheim?

— Cred că-mi amintesc, răspunse francezul, pe gânduri. Nu aţi căpătat o de la mareşalul Blücher?

— Prin mijlocirea lui. Breitenheim e un dar al regelui de pe vremea aceea.

— Ah, da! V-aţi distins în timpul campaniei.

— Ceea ce primeşti în dar nu trebuie să înstrăinezi. Ca om de onoare, aş avea îndatorirea să păstrez moşia Breitenheim.

— Şi în cazul acesta ar trebui să renunţaţi la avantajul care vi se prezintă.

— Poate că nu. Ar trebui întrebat la locul de drept dacă vânzarea moşiei ar fi privită acolo cu ochi buni.

— Şi aţi făcut demersul acesta?

— Da. Am dat o astfel de însărcinare în scris şi încă înainte de a mă fi pus în legătură cu fiul meu.

— N-ar trebui ca demersul să fie făcut de o persoană cu trecere?

— Ba da. Am însărcinat o rudă... ah, trebuie s-o cunoaşteţi şi dumneavoastră. Aţi auzit vreodată numele Eschenrode?

— George era instruit cât se poate de bine.

— Fireşte. Gebhard mi-a amintit de un prieten cu numele acesta.

— Da, la acest Eschenrode mă gândesc. Locuieşte la Berlin şi apare la Curte. El e persoana indicată pentru a aranja această problemă.

— Atunci vă doresc noroc.

— Nu faceţi asta prea devreme. Nu ştiu dacă rusul va plăti cât cer.

— Asta e! Doar nu vreţi să câştigaţi mai mult cu o sută de mii de taleri?

Punând această întrebare, Lormelle făcu o mutră mirată. I se părea cu neputinţă ca cineva să poată refuza un câştig

atât de mare. Şi în acelaşi timp încolţea într-însul îngrijorarea că afacerea ar putea să nu fie încheiată. În cazul acesta, îi era şi lui cu neputinţă să dea lovitura pentru care venise în Germania. Vroia să-l înşele atât pe Greifenklau, cât şi pe, cei doi patroni ai săi: pe bătrânul căpitan şi contele Rallion.

— Credeţi dumneavoastră, răspunse Greifenklau, că aceşti o sută de mii de taleri sunt o despăgubire îndestulătoare pentru ceea ce pierd, părăsind un loc care mi-a devenit atât de scump mie şi familiei mele?

— Veţi îndrăgi în aceeaşi măsură şi viitorul dumneavoastră domiciliu.

Greifenklau clătină din cap cu un zâmbet trist pe buze.

— Nu, niciodată! Sunt prea bătrân ca să mă pot acomoda undeva.

— Aşadar, vreţi, să ridicaţi preţul? Dar dacă rusul acela se răzgândeşte?

— N-are decât s-o facă. Nu-s obligat să vând. Dacă mai dă cincizeci de mii de taleri, fac afacerea, altfel nu.

George nu îndrăzni să mai facă nici o remarcă. Nu i se părea imposibil ca Rallion şi Richemonte să accepte provocarea lui Greifenklau. În orice caz, însă, el însuşi era acela care băgase banii în sac.

Acum, fu continuat drumul care monopolizase întreaga după amiază, fără să se mai menţioneze ceva despre subiectul discuţiei încheiate. Acest lucru, însă, urma să se întâmple la reîntoarcerea lor, căci abia intrară şi Margot îi făcu un semn din cap, prietenos şi plin de promisiuni, soţului ei.

— Am o surpriză pentru tine, dragă Hugo. Ghici!

— O veste de la Gebhard?

— Exact! Iat-o!

Toţi membrii familiei erau prezenţi. Şi pe chipul Idei se putea citi curiozitatea cu privire la ceea ce răspunsese soţul ei.

Greifenklau despături hârtia şi citi.

— Ei? întrebară cele două doamne. Citeşte!

— Bine. Iată ce scrie, scurt şi concis: *„Vinde! Sunt bine*. *Scrisoare pe drum*. *Salutări şi sărutări”*.

— Deci, este de acord. Îţi convine asta, Margot?

Aceasta îşi trecu uşor mâna dreaptă prin păr şi apoi răspunse destul de încet, pentru a nu-i se sesiza tremurul vocii:

— Ştiţi foarte bine că sunt fericită, dacă sunteţi şi voi.

Hugo, însă, o cunoştea foarte bine. Se apropie de ea şi-o sărută.

— Ştiu bine asta, Margot. Doar m-ai urmat, plecând din ţara ta, printre străini. N-am să vând însă ieftin locul unde am fost atât de fericiţi. În nici un caz!

11. Criminalii între ei

Contele Rallion locuia în cel mai bun han din orăşelul Rastenburg, dar îşi trecuse un alt nume în registrul călătorilor. Timpul se scurgea foarte greu pentru el. Îşi dădea toată silinţa să se distreze citind micul ghid al oraşului, dar nu putea găsi nici o plăcere în această activitate. Tocmai avea de gând să-l arunce, plictisit, când cineva bătu la uşă.

— Intră!

Doi bărbaţi păşiră înăuntru. Unul era bancherul John, celălalt, un om pe care contele nu-l văzuse până acum.

— L-am adus la domnul conte Rallion pe domnul, începu îndată samsarul, care a achiziţionat proprietăţile pentru a le revinde imediat domnului conte, pentru ca acest supus împărătesc prusac să primească două feude, din care una, în memoria mareşalului Blücher, care...

— Prostii! strigă supărat contele. Fără cuvinte de prisos! Cine sunteţi dumneavoastră?

Întrebarea o adresă străinului, care se înclină din nou, adânc.

— Contele Smirnoff este numele meu.

Rallion încruntă sprâncenele. Străinul purta într-adevăr un costum elegant, dar era de mirare că un conte putea să accepte o afacere ca aceasta despre care era vorba.

— Sunteţi rus? îl întrebă.

— Nu; polonez.

— Vă puteţi legitima?

— Întrucât este vorba de o vânzare, m-am îngrijit să am toate actele necesare.

— Sunteţi înstărit?

— Din păcate, nu.

— Domnul John ţi-a comunicat, cred, despre ce e vorba?

— Cunosc totul în amănunt.

— La cât apreciezi ajutorul dumitale?

— Mi s-au oferit două mii de taleri.

— Vei căpăta suma aceasta, dar numai atunci când afacerea se va încheia. Dar ce asigurare îmi dai că-mi vei preda într-adevăr cele două moşii, după ce le voi plăti în numele dumitale?

— Cuvântul meu de onoare.

Contele zâmbi batjocoritor. Rămase, totuşi, politicos când zise:

— Nu pun deloc la îndoială cuvântul dumitale de onoare, dar vei recunoaşte că, dată fiind valoarea sumei, sunt necesare asigurări mai bune.

— Nu pot da altele, deoarece nu-s bogat.

— Atunci ştiu eu una. Îndată ce vânzarea va fi încheiată, vei primi suma în schimbul unei poliţe la vedere, pentru aceeaşi valoare. Cum am răscumpărat de la dumneata proprietăţile, le plătesc cu această poliţă şi adaug în numerar două mii de taleri. Eşti de acord?

— Da.

— Dacă ai să stai la îndoială, îţi prezint poliţa şi pun sechestru pe moşii. Iar în cazul acesta pierzi şi cei două mii de taleri.

Bancherul luă cuvântul:

— Domnule conte de Rallion, puteţi fi încredinţat că mi-am ales o persoană căreia i se poate acorda deplină…

— Asta s-o spui altuia! îl întrerupse Rallion. Pentru când eşti chemat la Greifenklau?

— N-a fost precizată ziua. Zicea că aşteaptă un răspuns din Berlin.

— Nu l-o fi primit între timp?

— Cred că da.

— Atunci e bine să pleci. Ce mai ai de făcut aici?

— Nimic. Vroiam numai să vi-l prezint pe contele Smirnoff,

pentru ca...

— Bine, bine! L-am cunoscut pe domnul conte, astfel că suntem gata. Porneşte la drum şi înştiinţează mă îndată ce vei avea nevoie de bani.

— Aş vrea să mai spun că depărtarea este prea mare, pentru ca să aranjăm afacerea repede. N-aţi vrea, domnule conte, să veniţi mai aproape de Greifenklau?

— Nu vreau să mă las văzut de ei.

— Dacă veniţi cu mine până la Drengfurt, nu veţi fi în primejdie să fiţi observat. Mai e loc în trăsura noastră.

Rallion făcu un gest de refuz.

— Vreun poştalion nu merge de aici la Drengfurt? întrebă el.

— Ba da.

— Atunci voi merge cu el. Puteţi pleca imediat.

După ce se înţeleseră la care han să se întâlnească, bancherul şi însoţitorul său plecară. Rallion se interesă apoi de poştalion şi află că acesta pleacă abia în dimineaţa următoare.

Era încă întuneric când el se duse să-şi cumpere biletul. Mai era puţin timp până la plecare şi vizitiul se şi aşezase pe capră. Rallion află că, afară de dânsul, mai pleca un singur pasager.

Când dădu să urce, acesta se şi aşeză în fundul trăsurii.

— Dă-te la o parte! zise contele, arţăgos.

Lumina felinarului trăsurii căzu pe figura lui, astfel încât celălalt o putu vedea lămurit.

— Cum asta? întrebă el.

— Nu-s obişnuit să stau în spate.

— Nici eu.

— Eu mi-am plătit biletul.

— Şi eu la fel.

— Domnule, eu sunt nobil.

— Şi eu nu mai puţin.

— *Mille tonnerres!* O să vorbesc cu vizitiul.

Contele se duse la acesta şi-i spuse:

— Vezi, te rog, să capăt locul care-mi se cuvine!

Vizitiul întinse leneş braţul şi zise:

— Dă 'ncoa!

— Ce să dau?

— Biletul!

— Aşa! Poftim!

Rallion îi întinse hârtia. Vizitiul o ţinu la lumina felinarului şi-şi dădu osteneală s-o descifreze.

— E numărul doi! zise dânsul. Asta e locul în colţul din stânga, pe canapeaua din fund. Colţul celălalt îl are domnul cu numărul unu, care şi-a cumpărat biletul încă de aseară. Dacă nu vă convine locul, vă puteţi aşeza în spate, unde sunt numai două persoane.

— Ce-ţi dă în gând! Eu sunt...

— Ce-mi dă în gând? Că eşti călătorul numărul doi, asta îmi dă în gând. De aceea şi capeţi locul numărul doi. Peste o jumătate de minut plecăm, şi cine nu s-a urcat până atunci, rămâne jos. Aşa să ştii!

Contele ar fi rămas, dar n-avea poftă să mai piardă o zi până pleca celălalt poştalion. Urcă deci, cu geamantănaşul său, care conţinea suma de care avea nevoie pentru achiziţie. Dar nu era el omul care să înghită orice.

— Obraznicule! zise el, tare.

— Nobil, nu glumă! replică celălalt, ironic.

— Domnule, îţi voi cere să-mi dai satisfacţie.

Celălalt râse dispreţuitor.

— Ai auzit? întrebă Rallion.

— Dar dumneata ai auzit? Râd!

— Domnule! scrâşni contele. Ştii dumneata ce se înţelege prin cuvântul „satisfacţie”?

— Ştiu foarte bine.

— Că o să te baţi cu mine.

— Mă tem numai că n-o să se întâmple asta.

— Se pare că nu-ţi dai seama ce spui.

— Ba nu, pentru că ştiu doar cu cine am de a face: cu un om care când vede o sabie leşină. De altfel, n-am nici un chef să mă cert cu dumneata. Sunt ostenit şi voi dormi până la ziuă. Apoi ne vom putea continua discuţia. Dar dacă mai spui un singur cuvânt cum nu trebuie, capeţi o palmă atât de zdravănă, încât zbori afară în şosea.

Cuvintele acestea fură rostite pe un astfel de ton, încât Rallion renunţă să dea vreo replică şi se aşeză pe locul său, mormăind.

Vremea trecea. Roţile se rostogoleau în nisip adânc şi numai din când în când se auzea câte un strigăt al vizitiului. Contele nu prea se simţea bine; dar tăcerea care domnea în trăsură împreună cu zgomotul monoton al roţilor avură o înrâurire adormitoare asupra lui. Luă geamantănaşul, îl lipi de trup şi închise ochii.

Când se trezi, se făcuse lumină. Prima lui privire fu pentru omul din faţa sa. Nu vedea dintr-însul decât o pereche de cizme de călătorie şi-o mantilă lungă, cu gulerul ridicat. Între şapcă şi guler se zăreau doi ochi negri.

Îndată însă ce străinul băgă de seamă că şi contele se trezise, îşi lăsă gulerul în jos. Ieşi la iveală un chip nobil, încadrat de o barbă neagră şi deasă.

Lui Rallion i se păru că mai văzuse cândva aceste trăsături, dar nu-şi putea aminti unde şi când.

Celălalt scoase o cutioară şi, fără să ceară voie, îşi aprinse o ţigară. Lăsă apoi în jos fereastra trăsurii şi privi afară, ca să-şi dea seama unde se aflau. Când trase înapoi capul, aruncă spre conte o privire pe jumătate batjocoritoare, pe jumătate duşmănoasă.

— Acum ne putem continua discuţia întreruptă, domnule, zise el. Înainte era întuneric, şi-mi place să privesc în faţă pe cel care mă provoacă.

— Eu la fel.

— Mă îndoiesc. Dumneata ai curaj numai pe întuneric. Eşti un ticălos, un mizerabil, a cărui vedere îmi face scârbă. Îţi spun asta în faţă, dar sunt încredinţat că n-o să mă tragi la răspundere, ci o să cauţi să fugi de mine.

Contele se făcu palid ca un cadavru. Încleşta pumnii şi zise:

— Dacă nu mi-aş menţine părerea că eşti un iresponsabil, ai afla ce răspuns dau unor astfel de cuvinte.

— Fireşte că-ţi vei menţine această părere, pentru ca să ai motiv să dai înapoi; eu n-o să te las să fugi. Palma aceea pe care ţi-am promis-o nu era numai o ameninţare, ci chiar ţi-aş fi dat-o. N-am făcut-o, ţinând seamă de împrejurarea nenorocită că... eşti ruda mea.

Contele avu un gest de surpriză.

— Eu? Ruda dumitale? Visezi?

— Ba sunt foarte treaz. Eşti contele Jules Rallion, nu?

— Drace! De unde ştii asta? Şi ce-ţi dă dreptul să mă numeşti ruda dumitale?

— Adevărat? Nu mă cunoşti?

— Habar n-am cine eşti.

— Prima oară m-ai văzut cu un prilej care ţi-a dat motiv să fugi de un duel. Ai fost provocat de Gebhard von Greifenklau şi ţi-ai dat osteneală să dispari repede.

— Drace! N-oi fi cumva... contele Kunz von Eschenrode?

— Ba sunt chiar eu, stimate vere. Mă miră mult că te văd aici. Înainte de a te întreba, însă, cărei împrejurări datoresc plăcerea de a te întâlni în poştalionul acesta, vreau să pun ordine in chestiunile noastre de onoare. Cumnatul Greifenklau nu locuieşte departe de aici, astfel că ni se oferă prilejul cel mai bun să punem la punct provocarea de atunci. Înainte de asta, însă, voi fi atât de politicos să-ţi dau satisfacţia cerută. Ia priveşte afară! Vezi pădurea aceea, dincolo de sat?

Contele tăcea.

— Acolo e o căsuţă de pădurar, pe lângă care vom trece. Îl cunosc pe locatarul ei, pădurarul. Are nişte arme minunate şi ne va pune cu plăcere la dispoziţie două pistoale. Apoi mergem în pădure şi ţi promit că numai unul va ieşi viu dintr-însa. Şi acest unul voi fi eu. Ne-am înţeles?

Se uită la Rallion cu nişte ochi, din a căror privire contele nu ştia ce să deducă.

— Fireşte că sunt de acord, răspunse totuşi dânsul. Şi cred că ştiu mai bine decât dumneata cine va fi acela care va ieşi viu din pădure.

— În privinţa aceasta, sunt încredinţat că acela pe care-l crezi nici nu va păşi în pădure.

— Vom vedea.

Cu asta discuţia se încheie. Poştalionul intră după câtva timp în sat şi opri în faţa cârciumii, ca să ia corespondenţa aflată acolo.

— Zece minute oprire, domnilor! zise vizitiul.

Rallion coborî şi intră în casă cu geamantănaşul său. Eschenrode îl urmă încetişor. Un zâmbet ciudat îi flutura pe buze. Când intră în birt, îl găsi gol. Numai patronul se afla acolo.

— N-a intrat nici un călător aici? îl întrebă Kunz.

— Nu, domnule.

Eschenrode se duse în curte, apoi în grădină. Acolo găsi un argat, care lucra cu sapa.

— A fost vreun străin aici în grădină? se informă el.

— Da, răspunse omul.

— Încotro s-a dus?

— A ieşit pe poartă.

Kunz ieşi în poartă tocmai la timp ca să-l vadă pe francez dispărând îndărătul unui tufiş. Râse în sinea lui şi se întoarse.

Peste vreo jumătate de ceas argatul auzi paşi.

Întoarse privirea şi-l văzu pe străin intrând pe poartă şi îndreptându-se spre cârciumă. Patronul îl întrebă mirat:

— N-aţi sosit adineauri cu poştalionul?

— Ba da.

— V-a căutat vizitiul, căci nu putea să mai aştepte.

— Nu putea să mai aştepte? întrebă Rallion, mirat. Că doar n-o fi plecat poştalionul?

— Ba a plecat de vreo douăzeci de minute.

— Drace! Vizitiul spunea că rămâne aici cincizeci de minute.

— L-aţi înţeles greşit. Aici opreşte zece minute, nici o clipă mai mult. încotro vreţi să mergeţi?

— La Drengfurt.

— Acum n-aveţi cu ce să mergeţi într-acolo.

— N-aş putea căpăta o trăsură?

— Nu. Nimeni în sat n-are aşa ceva. Dar după-amiază trece pe aici o diligenţă, în care veţi putea găsi un loc.

— Atunci voi aştepta. Spune-mi, te rog, cât durează să străbaţi pădurea de cealaltă parte a satului? Cu trăsura, fireşte.

— Cât? Aia nu e pădure, ci un crâng mic. În două minute aţi trecut-o.

— Dar e o casă de pădurar acolo?

— Nu.

— Cum? Nu e nici un pădurar?

— Nici.

Rallion văzu cum se făcuse de râs. Îşi muşcă buzele şi vru să zică ceva, când în faţa uşii opri o trăsură. Vizitiul pocni biciul şi întrebă, când patronul ieşi afară:

— Poştalionul a trecut?

— De o jumătate de oră.

— Mulţumesc. Bună ziua.

Vru să pornească înainte, dar în clipa aceea portiera fu deschisă şi persoana dinăuntru sări afară.

— Stai pe loc, porunci el vizitiului.

Vru să intre repede înăuntru, dar Rallion îi şi ieşise înainte.

— Căpitane, dumneata aici?

— Da, eu! răspunse Richemonte. Te-am văzut stând la fereastră şi, fireşte, am coborât îndată.

— Ce coincidenţă! Dar spune-mi, ce te-a îndemnat să vii în ţinutul acesta?

— Ce-ai în geamantănaşul acesta? ocoli căpitanul răspunsul, arătând spre geamantănaşul pe care contele continua să-l ţină în mână.

— Bani! răspunse acesta.

— Aşa? Intră cu el în trăsură! Dar stai, mai avem puţin timp. Se pot odihni şi caii câteva minute.

Îl luă de braţ pe conte şi se trase la o parte cu el.

— Ai crezut într-adevăr, dragă domnule conte, întrebă el apoi, că nu mă voi mai interesa de această afacere importantă? Unde ai ajuns?

— Sper că azi sau mâine să se hotărască totul.

— Cum?

Rallion îi povesti căpitanului cum stăteau lucrurile, apoi zise:

— Dar ca să te văd aici, la asta nu m-am aşteptat.

— Nu-i aşa? râse Richemonte. Am venit să repar o greşeală pe care era s-o facem şi care ne ar fi adus mari pagube.

— Care anume?

— Închipuie-ţi ce s-ar putea întâmpla! După ce dispare George, Greifenklau află că adevăratul cumpărător este contele Rallion.

— Ei şi? Ce pagubă îmi poate aduce mie asta?

— Foarte mare. Contele Rallion este duşmanul său de moarte. Neamţul va pune în legătură faptul care-l ruinează cu această duşmănie de moarte; se va adresa poliţiei, se vor face cercetări şi se va afla că…

— Ce anume?

— …contele Rallion, cumpărătorul, a fost înţeles cu acel

George de Lormelle.

— Drace! Totuşi eu trebuie să rămân în legătură cu George.

— Nu! Tocmai asta nu trebuie. Acest gând mi-a venit ulterior şi de aceea am venit după dumneata.

— Dar cum Dumnezeu m-ai găsit?

— Cunoşteam adresa mijlocitorului dumitale. De la el am aflat că te afli la Rastenburg şi, ajuns acolo, mi s-a spus că ai plecat cu poştalionul. Am luat o trăsură, am pornit după dumneata şi… iată-mă!

— Foarte bine! Aşadar, vrei să-l iei asupra dumitale pe servitor?

— Da. E nevoie să-ţi poţi dovedi alibiul. Se va afla că în timpul când s-a făcut afacerea te-ai aţinut prin locurile acestea; dar nu trebuie să se poată spune că ai vorbit sau l-ai văzut pe acest George de Lormelle.

— Dar cum vrei să-l întâlneşti, fără să fii observat de alţii?

— Asta las-o în grija mea! Spune-mi însă ce faci aici de unul singur şi unde e poştalionul cu care ai plecat?

— Ei, dragă căpitane, asta e o întâmplare foarte neplăcută. Urc azi în poştalion, şi pe cine crezi că găsesc acolo?

— Pe cine? Doar n-o fi fost un Greifenklau?

— Greifenklau nu, dar unul tot atât de păcătos, o rudă de a lui; contele von Eschenrode…

— Soţul verişoarei dumitale Hedwiga?

— Da.

— Credeam că e la Berlin. Ce caută aici?

— Habar n-am!

— Te-a recunoscut?

— Cred că nu, răspunse Rallion, şovăind, în schimb l-am recunoscut eu când s-a luminat de ziuă, şi atunci m-am dat jos aici.

— O prevedere pentru care ţi se cuvin laude. Dar parcă

spuneai că Greifenklau, pentru a se putea hotărî, aştepta o scrisoare din Berlin?

— Exact.

— Atunci să ştii că Eschenrode are această scrisoare. A venit singur, şi acum putem fi siguri că hotărârea e luată. Haide, plecăm!

— Până unde mergem?

— Dumneata până la Drengfurt, unde te dai jos, fără ca eu să mă arăt. Eu voi pleca apoi undeva, unde să pot scăpa de vizitiu, fără să trezesc bănuieli. Dacă voi avea de vorbit cu dumneata, ştiu unde să te găsesc. Va trebui să fiu cu băgare de seamă, căci nici eu nu trebuie să fiu văzut cu dumneata.

Kunz von Eschenrode plecase înainte cu poştalionul; întâlnirea cu Rallion îl înveselise mult. Ce însemnătate va avea această întâlnire pentru familia Greifenklau, habar n-avea.

La Breitenheim sosirea sa produse mare bucurie. Se duse de-a dreptul în camera de zi, unde le găsi pe Margot şi Ida. Le îmbrăţişă călduros pe amândouă, apoi întrebă de Hugo.

— Se află cu oaspeţii, răspunse Margot. Ah, nici nu ţi-am spus încă pe cine avem!

— Cred că voi afla.

— E vorba de contele polonez Smirnoff, care vine în calitate de cumpărător, şi de un bancher berlinez, care pare să fie consilierul său de afaceri. Soţul meu a aşteptat cu nerăbdare răspunsul dumitale, dragă Kunz.

— Am preferat să-l aduc personal şi să vă dau şi sfatul meu, deoarece Gebhard lipseşte din ţară.

— Îţi suntem recunoscători. Ce hotărâre ne aduci?

— Favorabilă. Nu există nici un motiv să vi se pună piedici într-o chestiune pur comercială şi cei în drept sunt de părere că sunteţi stăpânii proprietăţii voastre şi puteţi face cu ea ce poftiţi.

— Atunci mă tem că Hugo va vinde.

— Te temi? întrebă Eschenrode. De ce te temi?

— Nu-ţi închipui şi dumneata că ne vine greu să ne despărţim de locurile acestea?

— Cred asta fără doar şi poate. Dar mi-aş îngădui să te rog să nu ţii seamă numai de sentimentele dumitale, ci să te gândeşti în primul rând la copii. O sporire a averii cu o sută de mii de taleri, ba poate şi mai mult, trebuie luată în considerare.

— Se poate. Noi femeile socotim mai puţin cu cifrele. Calculul nostru e sentimental; chiar şi acesta te înşeală uneori.

— Aşadar, nu vei fi împotrivă, mătuşico?

— Nu, răspunse ea. cu un zâmbet, în care era un soi de renunţare.

— Ce a răspuns Gebhard?

— Şi el e de părerea dumitale. Să vindem.

— Ei vezi? Sunt încredinţat că te vei simţi bine şi acolo unde vă veţi muta după vânzarea moşiei, şi sper că şi unchiul Greifenklau va fi de părerea mea.

Nu se înşelase. Greifenklau ceruse cincizeci de mii de taleri mai mult, la care polonezul ceru un scurt răgaz de gândire. În vremea asta luă indicaţii de la Rallion şi primi încuviinţarea să accepte suma cerută. Contele era convins nu numai că va ajunge în stăpânirea celor două moşii, ci şi că va căpăta înapoi suma pe care o va plăti.

Vânzarea fu încheiată şi perfectată, din punct de vedere juridic, în prezenţa unor martori, cum se cerea pe atunci. Apoi Smirnoff plăti în întregime suma, bani peşin. O mică parte din această sumă era în fişicuri, restul în bancnote. Banii fură examinaţi şi găsiţi în regulă.

Suma aceasta însemnată se afla în geamantănaşul contelui. Greifenklau vru să-i înapoieze geamantănaşul, dar Smirnoff răspunse cu politeţe că, deoarece nu mai erau bani într-însul, nu mai avea nici o valoare pentru el, şi-l dărui

vânzătorului.

Hugo nu bănuia cât de greu atârna în cumpănă faptul acesta.

Greifenklau duse geamantănaşul în odaia sa, unde îl încuie. Ca din întâmplare, George se întâlni cu el tocmai atunci pe gang; oaspetele se ducea spre apartamentul pe care-l locuia la conac.

Ajuns acolo, deschise geamantanul mare de călătorie cu care venise, îngrămădi într-un colţ câteva rufe şi scoase afară două obiecte. Unul din aceste obiecte era un geamantănaş la fel cu acela care conţinea suma pe care o primise Greifenklau.

„Pietre înăuntru! murmură el. Ce ochi va face bătrânul când va da de ele.”

Apoi luă în mână celălalt obiect; era o legătură cu chei false.

„Cheile false sunt o invenţie minunată! urmă el să-şi vorbească. Cheia asta de aici deschide uşa odăii, cealaltă dulapul în care bătrânul a închis geamantănaşul, după toate probabilităţile. Acum e acum!”

Vârî în buzunar cele două chei, când auzi deodată paşi uşori pe nisip în faţa ferestrei sale. Ciuli urechea. Din nou se repetă acelaşi zgomot. Ascunse repede geamantănaşul în cel mare şi-l închise. Apoi se apropie de fereastră şi-o deschise.

— Pst! auzi el de jos.

— Cine-i acolo? întrebă el, cât putu mai încet.

— Dumneata eşti, domnule de Lormelle?

— Da.

— Ai putea veni până jos?

— Pentru ce?

— Nu pot să-ţi strig asta în sus. Vino repede la castanul cel mare din grădină!

— Cine eşti dumneata?

— O s-o afli mai târziu.

— Bine, vin.

Părăsi odaia, o încuie şi se duse în grădină.

Deoarece ospăţul care se dădea cu prilejul vânzării îi adunase pe toţi locatarii castelului şi pe oaspeţi în sufragerie, iar servitorii erau foarte ocupaţi, lipsa lui George nici nu fu observată. El ajunse cu bine la castanul pomenit, de sub care ieşi la iveală o făptură lungă, negricioasă.

— George?

— Da, răspunse acesta. Cine eşti dumneata?

— Deghizarea pare să fie foarte bună, de vreme ce nu mă recunoşti.

La auzul acestui glas, servitorul tresări puternic.

— Cum? Aud bine? Dumneavoastră sunteţi, domnule căpitan?

— Chiar eu.

— Dar ce căutaţi aici? Dacă vă prind şi vă arestează, va ieşi totul la iveală.

— Ce? în primul rând nu mă vor prinde, iar cât despre arestare, nici vorbă nu poate fi. Şi chiar dacă s-ar întâmpla asta, n-aş trăda absolut nimic. Presupun că banii au intrat în posesia lui Greifenklau, nu?

— Acum un sfert de oră.

— Nu-i ai încă, deci?

— Nu.

— Ei, atunci ce să fi trădat, dacă aş fi prins? Şi apoi prezenţa mea are un scop bine determinat. Vin în propriul tău interes şi sunt mulţumit că te întâlnesc.

— ?

— Ne-am înţeles să pleci îndată cu banii.

— Aşa voi face chiar. Vezi însă că asta nu merge.

— Pentru ce nu?

— Pentru că se va şti îndată cine e făptaşul.

— N-au decât să ştie, principalul e să avem banii.

— Ba nu, stimabile. Atât de neprevăzători nu putem fi. Se

vor lua după tine şi vor da repede de urma ta. Atunci eşti pierdut şi noi o dată cu tine. Trebuie deci să rămâi!

— Atunci vor căuta şi la mine şi vor găsi banii. Asta-i şi mai rău.

— Nu fi idiot! Banii nu vor rămâne la tine, ci mi-i vei aduce mie, iar eu îi voi pune îndată la adăpost.

— Nu e rău nici aşa.

Dac ar fi fost lumină, căpitanul s-ar fi speriat de mutra pe care o făcuse George. Aşa însă zise:

— Se va observa pierderea, se va căuta pretutindeni, dar nu se va găsi nimic. Jaful va rămâne învăluit în cel mai profund mister, iar tu vei pleca liniştit.

— Asta nu-mi va fi cu putinţă!

— Pentru ce?

— Deoarece sunt străin aici, se va cerceta situaţia mea şi se va afla că nu sunt domnul de Lormelle. În cazul acesta sunt pierdut.

— Cum s-ar putea descoperi asta? Hârtiile pe care ţi le-a dat contele Rallion sunt bune.

— Asta da, însă ce ne facem dacă i se telegrafiază lui Gebhard von Greifenklau, întrebându-l dacă e adevărat că ne-am întâlnit în Algeria şi sunt prieten cu dânsul?

— Asta nu se va întâmpla.

— Ba da, la fel cum a fost întrebat dacă îşi dă încuviinţarea pentru vânzarea moşiilor.

— Ca prieten al lui te bucuri de încrederea alor tăi.

— Dar nu şi de încrederea poliţiei, care va cerceta pe toţi locatarii castelului, deci şi pe mine.

— Îţi voi da de veste îndată ce se va telegrafia.

Aceşti doi oameni se bănuiau unul pe altul, căci fiecare voia să-l înşele pe celălalt. George se hotărî să trezească încrederea stăpânului său, de aceea întrebă cu sinceritate:

— Veţi afla asta, domnule căpitan?

— Da. Voi fi cu ochii în patru.

— Dacă e aşa, atunci găsesc bună părerea dumneavoastră. Nu atrag nici o bănuială asupră-mi, n-am nevoie să fug şi mă pot întoarce oricând în ţară.

— Bine că recunoşti.

— Dar unde vă găsesc mai târziu?

— Nu e nevoie să-ţi indic un loc.

— Pentru ce?

— Contele Rallion cumpără totul de la Smirnoff şi devine astfel proprietar. N-ai nevoie deci să ne cauţi nici pe mine, nici pe el. Ai înţeles?

— Acum da.

— Bine. Când aduci banii jos?

— Asta nu pot şti, zise George. Va trebui să aştept momentul potrivit.

— Unde-i geamantănaşul?

— În odaia bătrânului Greifenklau.

— Cheile false le-ai încercat?

— Da; se potrivesc. Dar vedeţi colo sus cele două ferestre luminate, din colţ?

— Ce-i cu ele?

— E camera bătrânului. Copiii sunt acolo cu guvernanta şi trebuie să aştept până pleacă.

Asta era o minciună. Camera lui Hugo se afla în partea cealaltă a castelului.

— Asta-i neplăcut, zise căpitanul. Va trebui să aştept cam mult.

— Să sperăm că nu. De altfel, când e vorba de o asemenea sumă, se cere să ai puţină răbdare.

— Nu-mi face morală, mai bine pune-te pe lucru! Eu mă trântesc aici în iarbă.

George se duse în odaia sa şi scoase o sticluţă, să ungă cu ulei cele două chei false. În timp ce făcea asta, se plimba gânditor de colo-colo prin odaie. Deodată îi flutură pe faţă un zâmbet batjocoritor.

— Drace! Mi-a venit un gând bun! Aş vrea să fiu de faţă când ticălosul ăla bătrân va deschide geamantănaşul şi va găsi bileţelul!

Se aşeză la masă, luă o hârtie şi scrise cu litere mari:

„*Scumpului prieten şi tovarăş Richemonte, în amintirea comorii după care i-a lăsat gura apă în zadar*.

George de Lormelle”

Împături hârtia şi-o puse in buzunar, apoi se duse în sufragerie, unde se părea că nu fusese observată lipsa lui. Aici rămase o vreme, până când fu încredinţat că nimeni nu va părăsi curând încăperea. Se întoarse în odaia sa, luă un şnur lung şi trainic, precum şi geamantănaşul, puse în buzunar tot ce l-ar fi putut demasca, în caz c-ar fi fost găsit aici, şi părăsi odaia. Încuie uşa şi luă cheile.

Pe partea asta a coridorului totul era liniştit. Sufrageria se afla în cealaltă aripă a castelului. Repede şi în vârful picioarelor se furişă până la uşa care dădea în odaia lui Greifenklau. Cât ai clipi din ochi, aceasta fu deschisă. Intră şi puse zăvorul în urma sa. În felul acesta se asigură că nu va putea fi surprins. Chiar dacă venea cineva, îi rămânea posibilitatea de a sări pe fereastra deschisă.

George aprinse un chibrit şi, la lumina acestuia, constată că geamantănaşul nu se vedea nicăieri, ceea ce însemna că fusese închis undeva. Scoase a doua cheie falsă, cu care deschise dulapul şi, pipăind cu mâna, găsi ceea ce căuta. Îl scoase şi puse în locul lui pe cel pe care-l adusese şi care avea aceeaşi greutate. Apoi încuie la loc dulapul.

Desfăşură apoi pânza pe care o adunase, legă într-însa geamantănaşul furat şi-i dădu drumul pe fereastră. Cercetase bine locul în timpul zilei şi ştia că prada va cădea lângă o tufă aflată acolo. Era atât de întuneric, încât chiar dacă cineva s-ar fi aflat în imediata apropiere, n-ar fi observat nimic.

Trase înapoi zăvorul uşii, scoase capul prin deschizătură şi văzu că nu e nimeni pe aproape. Ieşi pe coridor, încuie uşa la loc, luă cheia şi coborî în grădină, la locul din faţa ferestrei.

Cheia se afla în broasca geamantănaşului. Îl duse pe acesta spre partea cea mai întunecată a grădinii, îl deschise, scoase afară conţinutul şi-l puse cu grijă în colţul zidului. Acolo erau mai multe pietre căzute din zid. Umplu geamantănaşul cu ele şi cu frunziş, puse deasupra bileţelul pe care-l scrisese, şi-l încuie la loc.

Abia acum îl duse spre partea opusă a grădinii, unde îl aştepta căpitanul, sub castan. Bătrânul îl auzi venind şi se retrase îndărătul trunchiului copacului. Nu era exclus să fie altcineva!

— Pst! domnule căpitan!

— Cine-i acolo? întrebă acesta, încetişor.

— George.

— A! Ai reuşit?

— Da.

— Unde-s banii? Dă-i încoace!

George îi dădu geamantănaşul. Când îl simţi în mâinile sale, Richemonte cu greu îşi putu reţine o exclamaţie de mulţumire.

— N-a observat nimeni nimic?

— Nimeni. Dar, domnule căpitan, cred că voi căpăta ceea ce mi s-a făgăduit!

— N-ai încredere în mine?

— De ce n-aş avea? Mi-a venit aşa un gând. Aş dori, totuşi, deoarece aveţi atâta bănet în mână, să lăsaţi să pice şi în mâinile mele o micuţă parte. Eu nu mai am nici un ban. Cine ştie ce se întâmplă şi va mai trece timp până să mă pot duce în vizită la domnul conte Rallion.

Richemonte scoase din buzunar o pungă şi i-o dădu lui George:

— Iată! Sunt câteva monede de aur înăuntru; nu mai am

nimic la mine. Mai târziu o să fii cu mult mai mulţumit. Acum, însă, vreau s-o şterg imediat. Am de alergat o porţiune lungă de drum şi de purtat o mare greutate. Noapte bună, dragă George!

— Noapte bună, dragă domnule căpitan!

Richemonte dispăru în întunericul nopţii. De partea cealaltă a grădinii, rămase pe loc, răsuflând uşurat.

— Sunt, totuşi, mai bun decât am crezut, mormăi el. L-aş fi făcut să cedeze şi pentru două sute de franci. Mi-a zis „dragă domnule căpitan". Oare ce o să zică mai târziu? Aş prefera să păstrez totul pentru mine; totuşi, influenţa lui Rallion este mare; prin el pot să obţin mai multe avantaje, decât jumătate din ce se află în geamantănaşul ăsta. Noapte bună, Greifenklau! Noapte bună „madame" Margot! O să vă aduceţi aminte toată viaţa de această noapte.

George râdea în sinea sa, în vreme ce se întorcea la castel.

— Tâmpitul! mi-a zis „dragă George". Pe deasupra, mi-a dat şi un pumn cu monede de aur. Ce o să-l mai roadă asta pe bătrânul ticălos!

La castel, îi ordonă unui servitor să spună, dacă va fi întrebat despre el, că are o uşoară indigestie şi roagă să fie scuzat. Apoi, se duse în camera lui. Acolo, îşi aruncă afară pe fereastră mantia de călătorie şi-o taşcă de piele pe care o purtase la sosire şi coborî şi el pe frânghie.

12. Un trăsnet din senin

Ospăţul se terminase la o oră atât de târzie, încât participanţii preferară să înnopteze la castel. Dar dimineaţa în zori, porniră cu toţii la drum. Smirnoff şi samsarul fură primii care porunciră să le fie înhămaţi caii, pentru a pleca spre Drengfurt, la Rallion. Îl găsiră îmbrăcat deja în straiele de călătorie.

— Cum aşa? întrebă polonezul. Se pare că vreţi să părăsiţi acest loc!

— Negreşit! De fapt, sufăr de o boală care, deseori, mă atacă pe neaşteptate. Ieri, pe înserate, am suferit un asemenea atac, încât a trebuit să trimit după o îngrijitoare, care a fost nevoită să stea cu mine până dimineaţa. Nici hangiul n-a putut dormi toată noaptea. Trebuie să ajung urgent la Berlin, să găsesc un doctor mai bun decât aş putea găsi aici.

Îşi făcuse foarte bine calculele... îngrijitoarea şi servitorii de la han ar fi putut să jure că nu-şi părăsise camera.

— Şi noi? întrebă Smirnoff.

— Ei. Cum a mers?

— Aşa cum am dorit. Mă prezint în faţa dumneavoastră ca stăpânul recunoscut de drept al proprietăţii dumneavoastră.

— Şi actele?

— Iată-le. Cumpărare, chitanţă, e totul aici. Acolo unde, de obicei, era nevoie de mai multe săptămâni pentru a cădea de acord cu domnii de la administraţie, ne-am descurcat foarte repede aici. Banii reprezintă puterea şi tare îmi doresc să am şi eu această putere!

— În curând o să-ţi se îndeplinească dorinţa. O să încheiem cea de a doua parte a afacerii noastre la Berlin; se poate realiza la fel de bine ca şi aici, dar eu consider că e mai

înţelept s-o facem acolo. O să călătorim împreună. Când încheiem cu totul, vă veţi primi amândoi răsplata.

Plecarea asta grăbită fusese pusă la cale în înţelegere cu căpitanul, care avea de gând să-l urmeze cât mai repede. Aleseră chiar un han de mâna a doua ca punct de întâlnire, pentru a nu fi recunoscuţi.

În hanul acela descăleca Rallion a doua zi după sosire şi se interesă de Richemonte, care, fireşte, îşi luase un nume de împrumut. Căpitanul sosise.

— În sfârşit! exclamă el. Timpul mi s-a părut nesfârşit de lung.

— Cum? N-ai avut cu ce să te ocupi?

— Ce puteam să fac?

— Să numeri banii.

— Nici nu mi-a dat prin gând.

— De ce?

— Pentru că asta vreau s-o fac în prezenţa dumitale.

— Ah, aşa! Care vasăzică George şi-a îndeplinit misiunea?

— De minune.

— Bine, dar de căpătat nu va căpăta nimic. Asta va fi pedeapsa pentru ticăloşiile sale de odinioară. Unde-i geamantănaşul?

— L-am pus într-un coş şi am spus că în el se află probe de pietre.

— Ai procedat foarte inteligent.

Căpitanul scoase coşul de sub pat, tăie frânghia cu care era legat şi-l deschise. Înăuntru erau pietre şi geamantănaşul pe care cei doi îl contemplau cu ochi plini de lăcomie.

— Probe de pietre! râse contele. Genială idee! Cred că s-au şi pornit cercetări după acest geamantănaş. Banii îi luăm noi iar pietrele le vârâm înăuntru şi-l trimitem la poliţie. Toată lovitura asta e o adevărată operă de artă. Deschide!

— Vezi că lipseşte cheia.

— Pentru ce?

— Desigur că nici George n-a găsit-o. O fi vârât-o Greifenklau în buzunar.

— Atunci trebuie să căutăm nişte unelte.

— M-am îngrijit eu de ciocan şi daltă. Geamantănaşul nu opuse rezistenţă prea mare. După numai câteva lovituri capacul sări în sus. Ochii celor doi se aţintiră cu multă curiozitate asupra conţinutului.

— Ce-i asta? întrebă contele. Frunziş!

— Şi un bileţel deasupra, adăugă căpitanul. Trăsnit om, Greifenklau ăla de i-a dat în gând să acopere banii cu frunze. Nemţii cam sunt şi în general pe jumătate nebuni. Ce vrea cu bileţelul ăsta?

— Probabil că a trecut pe el numerele bancnotelor şi-a pus însemnarea împreună cu banii. Ce prostie! Acum s-au dus banii împreună cu însemnarea, şi dumnealui nu va putea să indice poliţiei numerele.

Richemonte aruncă o privire pe bilet şi în aceeaşi clipă ochii i se holbară, iar din gâtlej îi ieşi un mârâit de fiară întărâtată.

— Trăsnete şi fulgere! Priveşte şi dumneata!

Contele luă hârtia şi citi cu glas tare cuvintele pe care le scrisese George.

Câteva clipe se priviră năuciţi unul pe altul. Scormoniră în geamantănaş şi azvârliră totul afară.

— Pe toţi dracii! Pietre şi frunziş! exclamă contele.

— Frunziş şi pietre! replică Richemonte, cu venin.

— Ne-a tras pe sfoară.

— Ne-a tras pe sfoară şi ne-a furat. Dar o să-l caut pe ticălosul acesta şi-o să-l fac una cu pământul.

Chipul său căpătă o expresie fioroasă. Mustaţa i se ridică şi dinţii galbeni şi lungi ieşiră la iveală.

— Frunziş şi pietre! repetă contele, cu o înjurătură.

— Câinele! scrâşni celălalt. Repede înapoi, să punem mâna pe el!

— Cine ştie pe unde o fi! Cel mai inteligent lucru este să-l căutăm în taină. Afacerile mele aici sunt terminate. Am în mână actul de vânzare. Să distrugem geamantănaşul şi să-l ardem în sobă, apoi pornim. Moşiile sunt ale mele. Răzbunarea împotriva lui Greifenklau a reuşit. Am pierdut numai ceea ce am dat peste valoarea reală a pământului. Şi dacă vom proceda cu înţelepciune, vom scoate prada din mâinile ticălosului.

Arseră geamantănaşul şi, după câteva ceasuri, se aflau în tren, pentru a duce la îndeplinire lovitura îndreptată împotriva lui Greifenklau şi în acelaşi timp să dea de urma aceluia care-i trăsese pe sfoară.

A doua zi de dimineaţă, Hugo von Greifenklau îi văzu plecând pe Smirnoff şi pe bancher, fără să bănuiască ceva de pierderea pe care o suferise! Abia la dejun, când notarul care perfectase vânzarea spuse că e nevoie de făcut o însemnare a numerelor bancnotelor, deschise dulapul şi scoase afară geamantănaşul.

Cheia lipsea. Asta îi bătu la ochi, căci îşi aducea aminte bine că o lăsase în broască. Negăsind-o totuşi, cu toate cercetările, se simţi îngrijorat. Îi chemă pe cei care se mai aflau la castel şi le împărtăşi neliniştea sa.

Luară hotărârea să spargă broasca, ceea ce făcură imediat. Spaima şi disperarea care-i cuprinse pe toţi când făcură grozava descoperire fu de nedescris. Notarul dădu ordin ca nimeni din cei prezenţi la castel să nu-l părăsească, fără permisiune. Un servitor fu trimis la poliţie şi începu o percheziţie generală. Suma furată era atât de mare, încât nu se putea proceda cu nici un fel de rezervă faţă de nimeni.

Acestei lovituri îi urmă o a doua, mai mare încă.

Margot se aflase în odaia ei când fusese făcută trista descoperire. De multă vreme nu mai putea merge pe picioare, fără sprijin. Auzi deodată alergături, chemări şi tânguieli. Sună, dar nici un servitor nu se arătă. O spaimă

grozavă puse stăpânire pe ea şi spori pe măsură ce creştea larma şi nimeni nu se interesa de ea.

Încercă să se ridice din fotoliu, ceea ce izbuti, fără să ţină seamă de durerile mari pe care le resimţea. Sprijinindu-se de pereţi şi de mobile, ajunse la uşă, o deschise şi se strecură afară. Un servitor trecu pe lângă ea, fără s-o bage în seamă.

— Wilhelm! Wilhelm! strigă dânsa. Ce s-a întâmplat?

Abia acum o observă omul şi strigă:

— Oh! Dumnezeule! Coniţă! S-a comis o spargere… Un furt grozav…

— Spargere? Furt? Pentru Dumnezeu, ce s-a furat?

— Banii, toţi banii rezultaţi din vânzare. Din geamantănaşul în care au fost închişi.

— O… Dumnezeule… Dumnezeule sfinte… vândut… pierdut… Ah… Ah…

Se prăbuşi la pământ.

Servitorul alergă la Greifenklau, care stătea năucit între ai săi.

— Repede! Repede! Coniţa a leşinat!

Toţi alergară după el, dar Hugo nu fu în stare să-i urmeze. Dacă nu l-ar fi susţinut două persoane, s-ar fi prăbuşit şi el la pământ. Ajunse în urma celorlalţi la Margot, care în vremea asta fusese ridicată şi întinsă pe pat. Părea moartă, ochii îi erau sticloşi şi deschişi şi-o spumă cafenie clăbucea în jurul buzelor. Scoţând un ţipăt, Hugo se prăbuşi lângă ea.

Notarul trimise un călăreţ la medic.

Acesta sosi şi-i examina pe amândoi şi spuse că doamna Margot fusese lovită de un atac de apoplexie şi mai avea de trăit numai câteva zile, poate chiar ceasuri. Şi Hugo suferise un şoc, care-i putea pune viaţa în cea mai mare primejdie. Numai cea mai bună îngrijire l-ar putea salva.

În această tragedie se dovedi de ce e în stare o inimă de femeie, când norii nenorocirii încep să se descarce. Din clipa când aflase de cele petrecute, Ida nu rostise nici un cuvânt.

Toată fiinţa ei părea copleşită de durere, şi totuşi ea era singura care dovedea linişte şi stăpânire de sine.

În agitaţia, aceasta, nimănui nu-i dăduse în gând de oaspetele francez. Unul singur se gândi la el, şi acesta era... copilul.

Micul Richard se mai afla în pătuţul său, când se stârnise furtuna. Curios, se dădu jos, deschise uşa, şi privi afară, fără să priceapă ceva. Deodată însă văzu pe cineva venind pe coridor, cineva despre care ştia bine că va sta de vorbă cu dânsul. Era bătrânul Florian Rupprechtsberger, care plângea şi abia se putea ţine pe picioare.

— Florian, Florian! strigă copilul. Vino 'ncoa Floriane! De ce aleargă aşa oamenii?

Bătrânul prinse capul copilului în mâini, se aplecă şi-l sărută pe frunte.

— Richard, drăguţule, s-a întâmplat o mare nenorocire! Bunicuţa şi bunicuţul...

Se întrerupse, chibzuind dacă era bine să-i spună copilului totul.

— Ce-i cu dânşii, dragă Florian? stărui băiatul.

— Nimic! Nimic! Dorm. Dar li s-au furat banii. Toţi banii.

Micuţul îşi aţinti ochii asupra bătrânului şi întrebă:

— Cine-i hoţul?

— Nu ştim, dar îl căutăm.

— Unde se aflau banii?

— În odaia bunicului tău. Copilul împreună mâinile.

— O, Florian, atunci ştiu cine e hoţul! E domnul de Lormelle.

— Dumnezeule! exclamă bătrânul. Nu spune nimănui asta!

— Pentru ce să nu spun?

— Pentru că domnul de Lormelle este un bărbat distins şi un prieten al tatălui tău, nu e hoţ.

— E un bărbat distins, dar mie nu-mi place. Aseară a fost

singur în odaia bunicului.

Servitorul ciuli urechile.

— Ai văzut tu asta? întrebă el.

— Da.

— Când s-a întâmplat?

— Atunci când domnii aceia mulţi se aflau în sufragerie şi pe mine m-au trimis la culcare.

— A fost şi cu bunicul în odaie?

— Nu. Bunicul a fost cu domnii în sufragerie. Eu n-am vrut să rămân în pat; eram singur, căci Emma dormea. Vroiam să fiu şi eu în sufragerie, şi atunci m-am sculat, ca să te chem pe tine să mă îmbraci. Când am deschis însă uşa, l-am văzut venind pe domnul de Lormelle. Păşea atât de încet, ca şi cum ar fi vrut să mă prindă, şi atunci am tras uşa, lăsând numai o mică crăpătură.

Bătrânul asculta cu răsuflarea tăiată.

— Şi ce-ai văzut acolo?

— Domnul de Lormelle a scos o cheie din buzunar şi-a deschis uşa bunicului; a intrat înăuntru şi abia după mai mult timp a ieşit iar afară.

— Avea ceva în mână?

— Nu, dragă Florian, n-am văzut nimic.

— Ciudat! Ai povestit asta şi altora?

— Cui?

— Unchiului Kunz, de pildă.

— Da, ăstuia îi voi spune.

— Chiar dacă ar fi de faţă şi domnul notar, Richard?

— Chiar şi atunci.

— Atunci aşteaptă! O să-i aduc îndată pe amândoi.

Plecă şi se întoarse cu Eschenrode şi cu notarul, cărora copilul le povesti în cuvinte simple ceea ce văzuse. Notarul ascultă cu luare-aminte, apoi îl întrebă pe Kunz:

— L-aţi văzut azi pe acest domn de Lormelle?

— Nu, abia acum mă gândesc la el.

— Eu la fel. Ciudat e că nu s-a arătat încă, cu toată larma asta. Să mergem în odaia sa!

Ciocăniră de câteva ori în. uşă, dar pentru că nimeni nu răspunse, notarul dădu ordin să fie spartă broasca. Când intrară, văzură că patul era neatins. Francezul trebuia să fi şters putina pe fereastră, căci uşa fusese încuiată pe dinăuntru. Fereastra era deschisă şi, când priviră în jos, observară frânghia.

Începură să cerceteze lucrurile celui bănuit. Geamantanul său conţinea ceva rufărie şi obiecte de îmbrăcăminte, dar acestea nu ofereau nici un punct de sprijin. Însă între geamantan şi perete se afla... o legătură de chei false. În grabă George le uitase.

— El e hoţul! spuse notarul. Cheile acestea false explică totul. Voi dispune îndată să fie urmărit.

Se luară imediat măsuri pentru prinderea fugarului, dar totul fu în zadar.

Prevederile medicului se realizară. Hugo von Greifenklau fu cuprins de friguri şi în tot timpul acesta vorbea aiurea, pomenind despre vânzări de moşii, spărgători şi casete de război. La vârsta sa erau prea puţine speranţe de însănătoşire. Margot îşi dădu sfârşitul a patra zi, fără să-şi mai recapete cunoştinţa.

Astfel tristeţea îşi făcu loc în casa unde ani îndelungaţi sălăşluise fericirea. Sărăcia, boala şi moartea îşi făcuseră intrarea şi nimeni nu şi făcea imputări mai mari decât Kunz, care-şi zise că vânzarea n-ar fi avut loc dacă dânsul n-ar fi intervenit cu atâta stăruinţă pentru aceasta.

Se telegrafie imediat lui Gebhard, care răspunse că va veni curând şi că n-avea nici un prieten cu numele de Lormelle. Kunz îşi luă concediu, ca să poată fi de ajutor nenorocitei familii. O chemă la castel şi pe Hedwiga, soţia sa.

Dar încă înainte de sosirea acestor doi, în a cincea zi după nenorocire, un servitor îl anunţă pe Kunz von Eschenrode că

sosiseră doi străini, care ceruseră să vorbească cu Hugo von Greifenklau.

— Le-ai spus că stăpânul nu-i poate primi?

— Da, şi de aceea doresc să vină la dumneavoastră.

— Numele lor?

— Cică o să vi-l spună dumneavoastră.

— Curios! Condu-i la mine!

După câteva clipe noii sosiţi intrară.

Abia îi zări şi Kunz sări de pe scaun.

Nu Rallion era acela care-i atrase atenţia, ci Richemonte, pe care vru să-l străpungă cu privirea. Cine a văzut o dată chipul acela nu era în stare să-l mai uite. Şi dânsul îl văzuse, în Africa, puţin timp după vânătoarea de lei.

Cei doi se înclinară, dar într-un fel care era departe de a fi politicos; dimpotrivă.

— Dumneavoastră sunteţi von Eschenrode? întrebă Rallion.

— Precum ştii, răspunse Kunz. Desigur că vii ca să-mi explici dispariţia dumitale din poştalion?

— Voi avea să vă explic şi alte lucruri, domnule.

— Poate că, în sfârşit, te-ai hotărât să-mi dai şi satisfacţie? zise Kunz, cu ton dispreţuitor.

— Fireşte! Acesta e şi scopul prezenţei mele. Vin să vă comunic...

— Te rog, te rog! îl întrerupse Eschenrode. N-ai vrea să mi-l prezinţi mai întâi pe domnul celălalt?

— De fapt voiam să fac asta mai târziu, totuşi vă pot spune numele prietenului meu: domnul căpitan Albin Richemonte.

Eschenrode izbuti să se stăpânească. Privirea lui se aţinti asupra căpitanului, cu o expresie de gheaţă. După câteva clipe zise:

— Vorbeşte mai departe!

— Imediat! Domnul Greifenklau şi-a vândut proprietăţile

contelui Smirnoff?

— Da.

— Cu condiţia ca să le părăsească în curs de o lună, începând din ziua încheierii vânzării?

— Da.

— În cazul acesta am onoarea să vă comunic că eu am intrat în toate drepturile contelui Smirnoff, de la care am cumpărat amândouă moşiile.

Eschenrode scoase o şuierătură printre dinţi. Mii de gânduri şi presupuneri se încrucişară în capul său.

— Cred că aţi auzit ce am spus? întrebă Rallion.

Kunz dădu din cap.

— Te-am priceput foarte bine, domnule. Cred chiar că mi-ai comunicat mai mult decât ai avut de gând. Te rog să mă urmezi în odaia alăturată!

Deschise o uşă şi-i lăsă pe cei doi s-o ia înainte. Ei rămaseră ca împietriţi în prag. Încăperea în care se aflau era drapată cu pânză neagră; nu era nici o mobilă într-însa. În mijlocul încăperii se ridica un catafalc îmbrăcat în crep şi catifea, la colţurile căruia ardeau lumânări mari de ceară. Ferestrele erau acoperite şi lumina lumânărilor cădea pe un sicriu, care atrase ca un magnet privirile celor doi. În acesta zăcea Margot, înveşmântată în alb. Gura-i frumoasă era încleştată, obrajii rotunzi, scofâlciţi. Pe fruntea atât de luminoasă altădată jucau tonuri cenuşii, iar albeaţa părului îşi pierduse luciul.

Nimeni nu veghea la căpătâiul moartei, numai jos, la picioarele catafalcului, stătea un copil palid de atâta plâns, şi care nu încetase să se tânguie: „Bunicuţo, scumpa mea bunicuţă!” Dar când se deschisese uşa, el se ascunsese între faldurile catifelei.

Kunz von Eschenrode urcă scările şi arătă cu mâna dreaptă spre moartă.

— O cunoşti pe femeia asta? întrebă el cu glas profund,

despre care nu s-ar fi putut spune dacă era de emoţie sau de mânie. Ţi-am spus adineauri că mi-ai împărtăşit mai mult decât avuseseşi de gând. Mi-ai mărturisit că ai cumpărat proprietatea acestei femei ucise cu ajutorul unui al treilea, şi ai pus pe un al patrulea să fure banii rezultaţi din vânzare, ca să te răzbuni într-un chip monstruos. Moarta este o jertfă a acestei răzbunări, şi acela de care dânsa a fost legată în viaţă se zbate şi el cu moartea. Jur în faţa acestui cadavru că nu voi avea odihnă până ce mârşăviile făptuite nu vor fi date la iveală şi nu şi vor fi primit răsplata! Conte Rallion şi căpitane Richemonte, va veni vremea când ne vom socoti cu voi în numele Dreptăţii veşnice! Plecaţi! Nu e loc pentru voi aici, lângă cadavrul acestei nobile femei!

Arătă spre uşă, cu un gest poruncitor.

Rallion se simţi străbătut de fiori şi se pregăti de plecare. Dar Richemonte îl prinse de braţ şi-i zise:

— Aşteaptă!

Se apropie de catafalc, urcă treptele, veni aproape de tot de sicriu şi privi cadavrul cu răceală. Chipul său nu exprima nici un pic de emoţie. O urmărise cât putuse pe această femeie, care fusese sora sa. Şi acum, când o vedea fără viaţă înainte-i, nu resimţea nici o mustrare. Îşi atinsese ţinta.

După ce o contemplă aşa cum contempli o figură de ceară, se îndepărtă de sicriu, înălţă din umeri şi zise:

— Nu e demnă de compătimit. Cu toată osteneala ce mi-am dat-o, n-a vrut să-şi dea seama unde e fericirea ei. Nu-mi venea să cred, dar trebuie să constat totuşi că există unii oameni care vor totul, numai propria lor fericire nu.

Eschenrode se simţi revoltat şi strigă, plin de mânie:

— Mizerabile!

— La mine te referi, domnule? întrebă căpitanul.

— Da, la dumneata.

— Eşti prea neghiob ca să mă socot insultat de dumneata.

— O să pun să te alunge din casă.

— Domnule, replică Rallion, batjocoritor, vezi să nu fii dumneata acela care va fi azvârlit afară.

— Laşule!

— Laş? Fiecare om are metoda lui de luptă. Pe câtă vreme unii se încaieră sub ploaia de gloanţe, minerul îşi face datoria sa sub pământ şi nu-i mai puţin curajos decât ceilalţi. Gebhard von Greifenklau a fost odinioară atât de nebun să mă provoace. Am primit provocarea, dar am renunţat să lupt cu armele pe care el, ca ofiţer, le putea mânui mai bine ca mine. Rolurile ar fi fost inegale şi rezultatul nedrept. M-am folosit de alte arme, şi vezi şi dumneata că acum eu sunt învingător.

Eschenrode făcu un pas înainte:

— Ah! prin asta recunoşti că lovitura împotriva familiei Greifenklau a fost pusă la cale de dumneata!

— N-ai decât să crezi ce vrei! Dacă eşti atât de nechibzuit să crezi că am venit aici şi am luat banii care v-au fost furaţi, n-am ce-ţi face. Mă mulţumesc cu aceea că sunt stăpân al proprietăţilor care au aparţinut duşmanilor mei. Dacă vrei să duci lupta mai departe, sunt gata să o reiau. Îţi comunic că nu voi locui aici, ci voi preda altuia administrarea bunurilor. Dacă crezi cumva că ai să-ţi valorifici anumite drepturi, n-ai decât să te foloseşti de toate mijloacele legale ce-ţi stau la îndemână, dar te rog să porţi de grijă ca atunci când va veni omul meu, să nu găsească aici pe nici unul din cei pe care n-am nici un chef să-i mai văd vreodată! În caz contrar, voi şti să-mi exercit drepturile de stăpân într-un mod care nu vă va fi pe plac. Bună ziua, domnule.

Trăsnetul căzuse, şi Margot von Greifenklau putea fi socotită fericită că fusese cruţată. Înmormântarea ei fu prilejul unei manifestări de dragoste neprecupeţită din partea tuturor acelora care o avuseseră de stăpână şi pentru care fusese ca o mamă.

Hugo von Greifenklau avea o constituţie robustă. Deşi fusese la un pas de moarte, se însănătoşi totuşi.

Când putu părăsi pentru prima oară patul, se afla deja de multă vreme la Berlin, unde Kunz von Eschenrode îi închiriase o locuinţă. Nora şi cei doi nepoţi se aflau cu dânsul, dar el se simţea totuşi singur şi părăsit. Îi lipsea Margot, care fusese sufletul lui. Moartea ei i se comunicase abia mai târziu, deoarece medicii opriseră aceasta; groaznica veste fu cât pe ce să-l trântească iar la pat. Fu nevoie de toată dragostea şi sforţările alor săi, pentru a-i abate cel puţin pentru câtva timp gândurile de la dânsa.

Lucrurile se îmbunătăţiră întrucâtva când sosi Gebhard. Fusese înştiinţat de tot ce se petrecuse; ştia că mama murise şi tatăl fusese grav bolnav. Mai ştia şi că averea lor era pierdută şi că duşmanul se cuibărea pe proprietatea lor. De aceea îşi grăbise cât putuse întoarcerea, dar totuşi nu-i fusese cu putinţă să sosească mai curând.

El luă în mână problema la care Eschenrode şi poliţia lucraseră zadarnic, anume cercetarea celor petrecute odinioară.

Chibzuind bine, dobândi aproape siguranţa că între furtul banilor şi vânzarea moşiilor către Rallion era o legătură strânsă. Dar misterul continua să persiste şi toate cercetările fură zadarnice. Lumină s-ar fi putut face numai dacă hoţul, acel George de Lormelle, ar fi fost descoperit şi arestat. Dar nu izbutiră să dea măcar de o urmă de a lui.

Între timp se mai produse o nenorocire.

Gebhard von Greifenklau primi din Paris o scrisoare îndoliată, care cuprindea vestea morţii mătuşii soţiei sale, contesa Juliette de Rallion, în urma unui atac de inimă. Testamentul prevedea că din moştenirea lăsată, numai o parte neînsemnată revenea celor două nepoate, Hedwiga şi Ida, pe când grosul averii trecea în mâinile nepotului ei, contele Jules de Rallion.

Cercetările făcute îngăduiră să se constate că în inima bătrânei femei izbucnise un sentiment de admiraţie pătimaşă faţă de Napoleon al III-lea, ceea ce avu drept urmare redeşteptarea vechii ei uri împotriva germanilor. Astfel că nu-i veni greu contelui Jules s-o hotărască să-şi schimbe testamentul, pentru ca averea ei să nu cadă în mâini duşmane...

Contesa de Rallion fusese bătrână şi Gebhard sperase că la încetarea ei din viaţă îi va reveni o parte însemnată din moştenire. Asta ar fi fost un mare ajutor pentru dânsul în situaţia în care se afla. Dar acum se spulberase şi această speranţă.

Trebuia să se pună pe muncă deci, pentru ca sărăcia să nu intre în casa lor.

În cumnatul său Kunz, Gebhard avea un prieten a cărui întreagă avere i-ar fi stat la dispoziţie, dar el prefera să-şi câştige singur existenţa începu să-şi pună în valoare experienţa şi cunoştinţele căpătate în cursul călătoriilor sale, scriind cărţi, rapoarte şi ţinând conferinţe, având bucuria să-şi vadă osteneala răsplătită. Izbuti să-şi creeze o situaţie cu ajutorul condeiului.

Dar vremea trecea şi nevoile deveneau din ce în ce mai mari. Richard ajunsese la vârsta când trebuia înscris ca elev în şcoala militară. Pentru aceasta erau trebuitoare mijloace băneşti, pe care părintele nu le avea. Kunz von Eschenrode interveni, dar era de prevăzut că cheltuielile vor spori an de an. Trebuia căutat un alt izvor de câştig.

Bunicul, tatăl şi mama stăteau adesea împreună, sfătuindu-se şi făurind planuri, care se dovediră însă nerealizabile. Un singur plan le dădea oarecare speranţă, deşi părea prea aventuros. Iar bătrânul Hugo aducea vorba despre dânsul.

— Caseta de război! spuse el. De-am putea găsi caseta aceea!

— Dar nu ne aparţine nouă; e a Franţei, obiectă Gebhard.

— Franţa va răsplăti pe acela care o va găsi.

— Bine! Dar unde s-o căutăm?

— Din păcate, eu nu-mi mai pot aminti. Atât cât m-ajută memoria, pot spune că am îngropat-o nu prea departe de locul unde se aflase la început, şi anume ceva mai spre miazăzi. Schiţa pe care am făcut o atunci a luat-o Blücher. Dar mai am un duplicat.

Convorbirea aceasta se repeta atât de des, încât Gebhard începu să se obişnuiască cu gândul de a se angaja în căutarea casetei pierdute, în mod discret Ida făcea şi ea tot ce-i stătea în putinţă să-l întărească în hotărârea aceasta.

Într-o frumoasă zi de vară a anului 1859 şedeau în grădiniţa care aparţinea locuinţei lor şi vorbeau despre acelaşi lucru. Hugo se înflăcăra atât de mult, încât exclamă:

— Bine, Gebhard! Dacă nu te duci tu, mă duc eu.

— Tu? Cu neputinţă!

— Pentru ce?

— Pentru că rana ta veche îţi dă tocmai acum foarte mult de lucru. Ai nevoie de odihnă şi luni de zile va trebui să te cruţi. Nu e nici o plăcere să te caţeri pe munţii ăia şi să cauţi ziua de ieri. La asta se adaugă faptul că totul trebuie să se petreacă în taină. Trebuie să lucrezi pe orice vreme, ba cu cât e mai proastă vremea, cu atât mai bine, ca să nu existe primejdia de a fi spionat.

— Hm! se poate să ai dreptate. Aşadar, după cum văd, trebuie să renunţ. Dar tu ai putea încerca, Gebhard.

— Dacă doriţi cu tot dinadinsul, vă voi face pe plac. Dar cum?

— Nu e greu! se auzi atunci un glas îndărătul lor.

Se întoarse şi-l văzu pe bătrânul Florian Rupprechtsberger, care venise pe vremuri cu Hugo în Germania, şi nu părăsise familia nici când ea sărăcise.

— Nu e greu? întrebă Gebhard.

— Merg şi eu.

— Tu? Hm!

Florian îmbătrânise. Gebhard îl privi cercetător, ca şi cum ar fi vrut să-şi dea seama dacă credinciosul servitor ar fi fost în stare să reziste eforturilor care se cereau de la dânsul.

— Adevărat! zise Hugo... cum eu nu pot să merg, Florian e singurul care cunoaşte ţinutul acela.

— Fireşte! aprobă fostul vizitiu boieresc. Am fost şi atunci în văgăuna unde s-a îngropat caseta. Asta s-a întâmplat în ziua în care căpitanul Richemonte l-a ucis pe baronul de Reillac.

— Istoria aceasta ai povestit o adesea, dar vei mai regăsi astăzi văgăuna?

— Cu siguranţă.

— Descrie drumul! ceru Hugo.

— Treci prin Bouillon, pe dinaintea cârciumii în care aţi poposit odată, o iei pe urmă o bucată de a lungul apei şi când ajungi la copaci, coteşti la stânga, pentru a urma drumul îngust care trece prin faţa colibei cărbunarului. De aici mai ai de urcat numai câteva minute prin pădure, şi în dreapta se deschide văgăuna.

— E corect. Dar, de atunci, au trecut mulţi ani şi unele lucruri s-au schimbat, poate chiar într-atât, încât terenul nu mai poate fi recunoscut.

— Da, dar muntele n-au putut să-l mute din loc şi, deci, văgăuna se află tot acolo.

— Adevărat! Şi dacă o să găsiţi văgăuna, ce aţi realizat?

— O să luăm planul pe care l-aţi întocmit dumneavoastră atunci şi începem să căutăm, ţinând-o tot spre sud.

— Şi chiar crezi că mai poţi întreprinde o asemenea călătorie?

— Ocolesc şi pământul dacă, în felul acesta, vă pot face o bucurie.

— Atunci, n-am nimic împotrivă să-l însoţeşti pe Gebhard

în călătoria asta. Şi, pentru că tot am ajuns la o hotărâre, să nu mai ezităm şi să trecem la punerea ei în aplicare.

Florian se arătă deosebit de bucuros.

— Minunat! strigă el. Cu această ocazie, pot să-mi vizitez şi eu rudele. Probabil că cei bătrâni au murit, iar pe cei tineri nu-i am văzut niciodată, dar ne-am scris din când în când. Şi banii! Poate o să fiţi din nou la fel de bogat cum aţi fost odinioară!

— Şi-a câta parte din total veţi primi? întrebă Ida.

— Aceeaşi întrebare, zâmbi Hugo, i-am pus o unui jurist de aici. A studiat documentele şi mi-a spus că rezervele financiare de război, care zac îngropate de atâta timp, sunt considerate a fi comori. Cel ce găseşte comoara primeşte jumătate din ea, în vreme ce stăpânul pământului pe care s-a aflat aceasta primeşte cealaltă jumătate.

Această informaţie îi entuziasma şi mai mult pe întreprinzători şi se luă hotărârea să se înceapă de îndată pregătirile pentru a porni în călătorie.

13. Fiica ciobanului

În acest timp, căpitanul Richemonte locuia, împreună cu baronul şi baroana Liama de Sainte-Marie la ferma „Jeannette”. Starea baronului nu se îmbunătăţise cu nimic, era din ce în ce mai deprimat. Crimele în masă săvârşite în Sahara îi chinuiau tot mai mult conştiinţa şi gândul la acea faptă mârşavă îl făcea uneori să se afle într-o dispoziţie sumbră. Mai târziu, începu chiar să aibă momente când credea că vede stafia celor ucişi.

Nu mai putu fi lăsat nesupravegheat şi acest lucru trebuia să-l facă însuşi căpitanul. Dacă l-ar fi încredinţat pe mâna unei alte persoane, se temea că întâmplările din trecut aveau să fie date la iveală.

Fură nevoiţi, însă, în cele din urmă, să ceară sfatul unui medic. I se spuse atât cât era necesar, pentru a nu-i trezi suspiciunile, şi acesta, după ce-l examina pe bolnav, propuse o schimbare a locului, care putea să constea într-o călătorie. Voiajul, însă, trebuia să fie extrem de obositor, întrucât oboseala trupească exercita o influenţă curativă asupra spiritului bolnav.

Căpitanul blestemă în sinea lui starea rudei şi-a fiului său adoptiv. Să se descotorosească de el n-ar fi însemnat să-şi încarce conştiinţa; dar se gândi că ar fi o lovitură prostească. Dacă murea baronul de Sainte-Marie, rămâneau moştenitoare Liama şi fiica sa Marion. Ar fi fost o situaţie îngrijorătoare, aşa că bolnavul trebuia să trăiască.

Richemonte se hotărî să întreprindă o călătorie, pe jos, cu el, şi anume pe munte. Voia să urce pe Argoni[1] şi apoi să meargă în pădurea din Ardeni[2].

---

[1] O creastă calcaroasă între Aisne şi Maas (nord-estul Franţei) înaltă de 300–400 m. (n. ed.)

[2] Partea de nord-vest a Masivului Şistos Renan din Belgia, Luxemburg şi nord-estul Franţei. (n. ed)

Pregătirile nu necesitau prea multe formalităţi. Luară cu ei un argat tânăr şi puternic, care să-l ţină în frâu pe bolnav, dacă l-ar fi apucat vreun acces de nebunie. Apoi porniră. Mai întâi cu poştalionul spre Châlons şi apoi sus în pădurea din Argoni, care fu străbătută până la Launois. Această călătorie obositoare, pe jos, avu o influenţă extraordinară asupra baronului. În primele zile, avu câteva accese uşoare, de care însă nu se plânse, şi chiar tristeţea care nu-l părăsise de ani de zile începu, încet, încet, să facă loc unei alte stări de spirit. Pe zi ce trecea, devenea mai vesel, mai vorbăreţ, şi începu să fie din ce în ce mai plin de viaţă, mai preocupat de tot ceea ce vedea. Richemonte trebuia să evite cât se poate să vorbească despre trecut. Bolnavul, doar dacă se gândea la trecut, începea să-i revină starea de dinainte.

Între Launois şi Signy l'Abbaye, se află un sătuc încântător şi bogat. O singură familie de acolo putea fi numită săracă, aceea a ciobanului Verdy. Acesta locuia, împreună cu nevasta şi fiica lor, într-o colibă mică, care avea doar o singură încăpere şi în care se adăposteau atât oamenii cât şi animalele lor.

Fata era lumina ochilor săi, dar îi dădea mai mult de lucru decât toate vitele satului, a căror supraveghere îi fusese încredinţată.

Adeline, aşa se numea fata, fusese dispreţuită şi luată în batjocură în copilărie de odraslele ţăranilor bogaţi, astfel că se obişnuise cu singurătatea. Dar era mândră fata aceasta. Se privea în oglindă, se asemuia cu celelalte fete, şi rămânea încredinţată că era cea mai frumoasă dintre toate.

Îi lipseau însă bani să se împodobească, şi începu să-şi muncească mintea în căutarea unui câştig. Ca servitoare nu voia să se angajeze, căci nu voia să i se poruncească de către aceia care o dispreţuiau.

Atunci îi veni un alt gând. Tatăl ei avea oarecare

experienţă în tratarea animalelor bolnave. Adesea se dusese ea pentru dânsul, afară pe câmp şi în pădure, pentru a culege plante vindecătoare. Ştia că spiţerii au nevoie de asemenea buruieni, pe care le cumpărau de la cei ce se ocupau cu strângerea lor. Începu deci să culeagă plante pentru ceai, pe care le vându farmaciştilor. Era o muncă uşoară şi aducea tocmai atâta câştig de cât avea dânsa trebuinţă.

Nu trecu mult timp şi fata avu ghete şi ciorapi, o rochie frumoasă şi un şorţ alb. Mai cumpără apoi câteva panglici şi cordeluţe, şi iată că tinerii începură să-şi arunce privirile asupra ei. Dar dânsa nu voia să ştie de toţi acei care înainte n-o luaseră în seamă.

În vremea când se aţinea singură pe câmp şi în pădure, multe gânduri amare îi populaseră mintea. În primul rând, se hotărî să se răzbune pe lumea rea din jurul ei. Dar cum?

În astfel de ceasuri încolţi într-însa planul să cucerească pe flăcăul cel mai cu vază din sat, care nu era altul decât fiul primarului.

Zis şi făcut; începu să-şi arunce undiţa după el. Celelalte fete o luară în râs, dar tânărul văzu că Adeline era cea mai frumoasă dintre toate.

La început se întâlniră întâmplător, pe ici pe colo, până când îşi dădură întâlniri în toată regula. Până atunci nu avusese voie să se arate pe acolo, aşa că socoti drept o mare izbândă când fiul primarului dansă cu ea şi nu dădu atenţie nici unei alteia.

Dar părinţii lui îi făcură aspre mustrări şi în cele din urmă tatăl îl opri să mai stea de vorbă cu Adeline.

Cei doi tineri începură să se întâlnească în taină, şi veni ziua când fata declară iubitului, printre lacrimi, că trebuia s-o ia de nevastă. Se deşteptă însă într-însul conştiinţa bogăţiei, începu să chibzuiască şi ajunse la concluzia că fiica unui biet păstor nu e o soţie vrednică de el.

Curând fata nu mai avu alt prilej să-şi vadă iubitul decât la

dans. Se ducea acolo, dar nu mai înregistra nici o izbândă, ci numai înfrângeri.

Într-o duminică seara se afla iar la dans, cu sufletul plin de amărăciune şi cu gânduri de răzbunare. Toţi erau veseli, numai ea rămăsese singură şi nebăgată în seamă.

Deodată, toţi ochii se aţintiră spre uşă. Doi străini îmbrăcaţi elegant, intrară şi priviră dansul. Cel mai în vârstă avea mustaţă căruntă şi părea morocănos. Celălalt făcea o impresie mai bună şi avea una din acele priviri suferinde, care adesea exercită o putere de atracţie asupra femeilor.

După ce priviră câtva timp, bătrânul păru că se plictiseşte şi plecă. Celălalt rămase lângă uşă şi continuă să observe. Adeline văzu că privirea lui trecea de la o fată la alta, ca şi cum vroia să le cerceteze frumuseţea, şi iată că ochiul lui se fixă şi asupra ei.

Ea lăsă în jos privirea şi simţi sângele urcându-i se în obraji. Când ridică apoi ochii, el continuă s-o privească.

„I-am plăcut, îşi zise ea. Cine o fi?”

Îl examina pe furiş şi constată că ochii săi se întorceau mereu la dânsa. În cele din urmă el se apropie şi-o întrebă:

— Atât de singură şi izolată de ceilalţi, domnişoară?

— Sunt mereu singură, domnule, răspunse ea.

— De ce, copila mea?

— Pentru că sunt săracă.

— Şi ce are a face? Sunt celelalte atât de mândre?

— Da, foarte mândre.

— Prostii! Ce motiv au să fie mândre? Sunt atât de culte şi instruite? Cred că nu. Aşadar, nu dansezi deloc?

— Nu.

— Dar cred că-ţi place dansul?

— N-am dansat prea mult, dar îmi place.

— Pot dansa şi străini aici?

— Cine să-i oprească, domnule?

— Atunci... îmi cedezi mie dansul următor?

Inima bietei fete tresaltă de bucurie.

— Glumiţi, se vede!

— Ba nu glumesc deloc, domnişoară. Şi mie îmi place dansul. Dar am fost multă vreme departe de Franţa, într-o ţară unde nu se prea dansează. Îmi refuzi dansul?

— Nu, domnule.

— Atunci, vino te rog! Muzica începe. Străinul îşi petrecu braţul în jurul ei şi ea se lăsă în voie. Ţinea ochii închişi, astfel că nu observă că nimeni nu mai dansa. Se temeau toţi să nu-l supere pe domnul elegant, dacă s-ar lovi de dânsul. Dar când el se opri o clipă să se odihnească, câţiva tineri îşi luară fetele şi se avântară...

Celor doi le mai veni rândul de două ori, apoi muzica încetă. Şi în timpul tăcerii care se lăsase pentru o clipă, un al treilea străin intră în sală, se apropie de dansatorul Adelinei şi spuse tare, încât fu auzit de toţi:

— Domnule baron, domnul căpitan m-a trimis să vă întreb dacă luaţi masa cu dumnealui.

— Nu! răspunse baronul. Spune-i să nu mă aştepte. Voi mânca mai târziu.

Trimisul era servitorul adus de la ferma „Jeannette”. El se întoarse la han.

— Ei? întrebă Richemonte, care se şi aşezase la masă.

— Domnul baron spune să nu-l aşteptaţi.

— Aşa! Se distrează acolo?

— Domnul baron dansează, răspunse omul, şovăind.

— Drace! Adevărat?

— Zău aşa! Valsul era pe sfârşite şi domnul baron o mai ţinea pe duduia de braţ.

Chipul lui Richemonte se schimonosi într-un râs batjocoritor.

— Ce fel de nimfă era? Frumoasă ori slută?

— Foarte frumoasă.

— Hm! Nu suntem cunoscuţi aici, aşa că merge. Să se

distreze domnişorul! Eu mă duc la culcare după masă şi rămâi tu să-l serveşti.

Cuvintele servitorului stârniseră senzaţie în sală. Un baron dansase cu fiica păstorului. Asta era ceva.

Adeline plutea în al şaptelea cer. Toată lumea era a ei. Un baron era un baron! Asta era răzbunarea împotriva iubitului necredincios, care stătea acum colo, în colţ şi făcea o mutră caraghioasă, fără să ştie dacă trebuie să se necăjească sau nu.

Baronul n-o mai conduse la banca pe care fata şezuse înainte, ci la o masă.

— Aş dori să fiu un fecior de ţăran, ca ăştia de aici, ca să poţi dansa mai des cu mine, îi spuse fetei.

— Oh, domnule, atunci ai fi la fel ca ceilalţi şi ai prefera una bogată, răspunse ea.

— Ba nu. Aş prefera-o pe aceea care îmi place, şi asta eşti dumneata. Ai părinţi?

— Da.

— Ce-i tatăl dumitale?

— E doar păstorul satului.

— Doar? De ce foloseşti acest cuvânt? Orice om e un om întreg, când îşi îndeplineşte datoria. Nu mi-o lua în nume de rău, dar mai am o întrebare: ai vreun admirator?

— N-am pe nimeni, răspunse ea, roşind.

— Spui adevărul?

— Pot să jur, domnule.

— Dar ai iubit pe cineva, nu?

Ea privi stingherită în jos şi şovăi cu răspunsul, în cele din urmă zise:

— Da, am avut un iubit, dar nu mai vorbim unul cu altul.

— E aici?

— Da.

— Vrei să mi-l arăţi?

— Stă singur de tot, colo la tejghea, şi-a cerut vin.

— Ăla? N-are gust, domnişoară, şi nici inimă, de aceea n-ai fi fost fericită cu el. E împotriva obiceiului ţinutului dumneavoastră dacă te-aş invita să iei masa cu mine în seara asta?

— Nu, însă ar bate la ochi, dacă am face asta într-un loc unde am fi singuri.

— Atunci aici?

— Da, aici, unde ne pot vedea toţi.

— Bine! Dar mai spune-mi, te rog, dacă ar stârni senzaţie în cazul când te aş conduce apoi acasă?

— Da. S-ar vorbi mult pe socoteala noastră şi n-aş mai putea să mă arăt în lume.

— N-am putea orândui lucrurile astfel, încât să nu se bage de seamă? E atât de frumoasă seara! Ne-am mai putea plimba puţintel.

— Atunci ar fi mai bine să plec eu înainte şi să vă aştept.

— Pentru ce?

— Pentru că nu se obişnuieşte ca fata să aştepte bărbatul, astfel că nimănui n-o să-i dea în gând că fac asta, ci vor crede că m-am dus acasă.

— Nu eşti numai frumoasă, ci şi deşteaptă, domnişoară. Aşadar, voi putea să te însoţesc?

— Nu ştiu încă. Mai întâi, ar trebui să vă întreb şi eu ceva.

— Vă ascult!

— Dar poate o să vă supere întrebarea mea.

— Din gura dumitale nu mă va supăra.

— Sunteţi căsătorit?

— Am fost, dar nevasta mea a murit, minţi el.

— Deci, sunteţi văduv?

— Da.

— Atunci, accept să mă însoţiţi. Părăsiţi salonul după mine şi luaţi o spre dreapta, ca să ieşiţi din sat. Veţi face doar două minute până la ultima casă. Acolo vă voi aştepta.

Rămaseră seara împreună la masă. Dansă şi mai des cu

ea, astfel încât nu bătu la ochi faptul că ea participa la dineul lui. Acest lucru stârni mai degrabă invidia decât neîncrederea. Şi, când fata îşi luă, în sfârşit, rămas-bun, nu mai exista nici o suspiciune.

Baronul mai aşteptă încă un sfert de oră, apoi plecă şi el, îl căută pe servitor şi îi porunci să găsească uşa deschisă când se va reîntoarce, întrucât voia să mai respire puţin aer curat. Apoi, părăsi casa.

La locul stabilit, o găsi pe Adeline. Aceasta nu ezită să-l ia de braţ şi se plimbară pe sub arborii care străjuiau, de o parte şi de alta, drumul ce ducea spre Mezieres.

Discutară despre nimic şi de toate. Adeline era foarte vorbăreaţă şi entuziastă. Îi era recunoscătoare acestui bărbat care o ajutase să triumfe în faţa iubitului; şi, atunci când, în cele din urmă, el încercă să o sărute, întâmpină doar foarte puţină rezistenţă.

Totuşi, Adeline nu-i făcu impresia că s-ar fi comportat la fel cu oricare altul. Când satul se află din nou în faţa lor; el spuse pe un ton de regret:

— Cât de repede a trecut timpul! Aş vrea tare mult să vă cunosc mai îndeaproape.

— Şi credeţi că-i aşa de greu? îl ademeni ea.

— Bine. O să mai rămân şi mâine aici. Fixaţi ora şi locul!

Fata arătă spre dreapta.

— Vedeţi acolo, în lumina lunii, colţul pădurii?

— Da.

— La lumina zilei, veţi putea observa un stejar înalt care se află acolo. Ne vom întâlni la acel stejar, după amiază, la ora unu fix. Merg să culeg plante.

— Ah! Vă voi ajuta.

— Şi acum, noapte bună, domnule!

— Noapte bună!

14. În căutarea casetei de război

În absenţa baronului, sau mai bine zis în vreme ce acesta se afla încă în salon, se petrecu ceva foarte important.

Tocmai când căpitanul servea cina, mai veniră doi oaspeţi noi, un bărbat mai în vârstă şi unul mai tânăr. Luară loc la o masă din apropierea lui. Richemonte şedea într-un separeu, aşa încât ei nu-l putură observa, în vreme ce el le zări siluetele într-o oglindă care se afla agăţată în faţa lui. I se păru că pe cel bătrân l-ar mai fi văzut cândva, dar nu-şi putea aminti când sau unde.

Cei doi comandară mâncare şi băutură. În vreme ce dădeau comanda, cel bătrân întrebă:

— Nu locuieşte cumva la dumneavoastră un domn străin pe nume Chenet?

— Ba da, domnule, răspunse hangiul.

— Mai aveţi loc şi pentru noi doi?

— Dumneavoastră sunteţi cei doi domni pe care-i aşteaptă domnul Chenet?

— Da. V-a vorbit despre noi?

— Mi-a spus că trebuie să se întâlnească cu dumneavoastră aici şi că nu se va culca, ci vă va aştepta în camera lui.

— Ce cameră?

— Numărul trei.

— Bun. Daţi-ne şi nouă o cameră. Şi, adresându-se tovarăşului de drum, îl întrebă: n-avem nevoie de camere separate, nu-i aşa?

— Nu, rămânem împreună, unchiule Florian.

Auzind răspunsul tânărului, se făcu deodată lumină în mintea lui Richemonte. „Unchiul Florian!” Da, acum îşi amintea. Îl cunoştea foarte bine pe acest bărbat. Era Florian

Rupprechtsberger, fostul vizitiu de la „Jeannette”. Ce căuta omul ăsta aici? Locuia în Berlin, la familia Greifenklau. Şi cine era aşa numitul domn Chenet care îl aştepta?

Toate întrebările acestea îl puseră pe gânduri. El avea camera numărul doi, care se afla alături de aceea a lui Chenet. Hotărându-se repede, se ridică şi urcă sus; în vârful picioarelor, se apropie de uşa odăii sale, pe care o deschise cu băgare de seamă. După aceea aşeză un scaun la uşa de legătură, încuiată dinspre partea sa, şi luă loc în aşteptarea evenimentelor.

După câtva timp auzi paşi şi ciocănituri în uşa de alături.

— Cine-i acolo? întrebă un glas dinăuntru.

— Eu, Florian.

Uşa fu deschisă şi cel ce se anunţase intră.

— Ce imprudenţă să-ţi spui numele afară, pe hol! auzi Richemonte. Locuim aici sub nume de împrumut şi nu trebuie să ne trădăm. De ce ai întârziat? Cred că noaptea e greu de căutat în pădure.

— Sper că voi dobândi iertarea dumneavoastră. Cât de bine e, totuşi, că ne-am despărţit, lucrând separat. Se cercetează, în acelaşi timp, o suprafaţă mai mare.

— Cum? întrebă celălalt, plin de bucurie. Ai avut cumva noroc?

— Da, sper să fi găsit locul. Deşi aveaţi planul la dumneavoastră, eu mi-am întipărit totul foarte exact în minte. Copacii de acolo au crescut mai înalţi şi mai groşi, fireşte, şi printre ei se poate să fi crescut tufe, dar restul este întocmai, ridicăturile şi adânciturile terenului, copacii; lipsea numai trunchiul acela retezat care îmi fusese indicat.

— Putea să fi putrezit între timp. N-ai cercetat terenul?

— N-aveam alte unelte decât beţele şi cuţitele noastre, şi doar o casetă de război se îngroapă mai adânc, aşa că nu poţi ajunge la ea cu un cuţit. Trebuie să facem rost mâine de o sapă, să cercetăm locul împreună.

— Fireşte. Pentru mâine e de ajuns să aflăm dacă am găsit locul adevărat, apoi…

Muzica de dans începu iarăşi peste drum şi Richemonte nu mai putu auzi nici un cuvânt.

„Drace! murmură el agitat. Uite că se iveşte iar caseta de război. Ei o caută… Poate că au şi găsit-o; cel puţin locul unde e îngropată. Chenet ăla e cu siguranţă un Greifenklau. Ce noroc c-am tras aici! De data asta nu-mi vor scăpa. Şi caseta va fi a mea… dacă nu cumva or fi întovărăşiţi cu dracul!”

Richemonte auzi dincolo uşa deschizându-se. Florian plecase. Acum nu mai era de ascultat nimic. Căpitanul se dezbrăcă încetişor şi se întinse în pat. Dar somnul nu se lipea de dânsul. Umbrele trecutului căpătară viaţă şi toată ura lui reînvie. Se frământă în pat şi, când se făcu ziuă, preferă să renunţe la somn.

Nu trebuia să se lase văzut jos; părăsi deci încetişor odaia, pentru a spune servitorului cum să se comporte. Înapoindu-se în cameră, închise uşa şi se îmbrăcă. Trebuia să fie gata să-i urmeze pe căutătorii casetei, de îndată ce ei vor părăsi hanul.

Când începu mişcarea în casă, se furişă jos, pentru a cere cârciumarului să nu dea nici o lămurire, acelora care vor întreba de el şi tovarăşul său.

Apoi se aşeză la pândă. Regreta că nu luase nici o armă, afară de un cuţit, care avea una din lame atât de lungă şi ascuţită, încât se putea folosi de ea pentru apărare şi, în caz de nevoie, chiar pentru atac.

Într-un târziu, auzi mişcare în odaia alăturată. Locatarul se sculase şi cobora în cârciumă. Se scurse o jumătate de oră şi Richemonte văzu trei persoane ieşind din casă şi îndepărtându-se încetişor. Erau fostul vizitiu Florian şi ruda sa, iar în a treia persoană recunoscu un Greifenklau.

Căpitanul părăsi în grabă odaia şi se duse la baron, pe care-l găsi încă în pat.

— Te-ai şi trezit? întrebă Sainte-Marie. Doar nu plecăm?

— Nu, răspunse celălalt, poţi dormi liniştit. Mai rămânem aici astăzi.

— Zău? exclamă baronul, bucuros şi mirat în acelaşi timp. Motivul?

— N-am timp acum să-ţi explic. Trebuie să plec repede şi mă înapoiez probabil abia spre seară. Vei afla atunci despre ce e vorba. Sper că vremea n-o să-ţi pară prea lungă.

Habar n-avea ce bucurie făcea cu aceste cuvinte tovarăşului său şi părăsi casa cu hotărârea fermă de a nu-i scăpa din ochi pe Greifenklau şi însoţitorii lui.

Când fu afară din sat îi zări. Se abătuseră de pe şosea şi-şi făceau de lucru pe lângă un plug, alături de care se aflau un topor şi-o lopată. Aceste două unelte erau bine venite pentru dânşii. Le luară, lăsând în schimb pe plug câteva monede, şi se îndepărtară repede, pentru a nu avea vorbă cu stăpânul lor.

Richemonte îi urmă de la distanţă. Terenul era presărat cu coline, altfel că nu-i fu greu să-i ţină sub observaţie, fără să fie văzut de ei. Abia când ajunseră în pădure, trebui să se ţină mai aproape de dânşii, ca să nu-i scape din ochi.

La ceasul hotărât, baronul se duse la locul de întâlnire, după ce poruncise servitorului să-l aştepte la han.

Adeline îl aştepta şi nu se împotrivi, când el îi dădu o sărutare.

— Aproape să nu mă pot ţine de cuvânt, spuse ea.

— Pentru ce?

— Pentru că azi tata s-a dus el însuşi să caute plante pe care eu nu le cunosc încă. Are în cirezile lui câteva animale bolnave, pentru care e nevoie de buruieni de leac. Eu trebuia să rămân cu mama la oi, dar am pus o rudă bătrână în locul meu.

— Bine ai făcut, fată dragă. Vom colinda împreună prin pădure şi vom petrece câteva ceasuri fericite.

Aşa şi făcură. Dar mintea baronului era slăbită; el nu se gândea la urmările pe care le-ar putea avea pentru el o întâlnire cu fermecătoarea Adeline. Dânsul îi spuse numele, domiciliul şi, înfierbântat cum era, îi făgădui că o va lua în căsătorie.

Fata nu simţea însă nimic pentru el. Numai rangul lui o atrăgea. Şi când îi mai făcu şi cererea în căsătorie, ea nu se mai gândi la altceva decât la un mariaj avantajos. Să devină baroană de Sainte-Marie. Ce noroc! Ar fi fost în stare de orice, ca să-şi atingă ţinta.

Colindară astfel prin pădure, până găsiră un locşor umbros. Se aşezară pe muşchiul moale, când deodată, un ţipăt răsunător sfâşie tăcerea nu departe de ei.

Ciuliră urechile şi Adeline zise:

— Dumnezeule, ăsta n-a fost ţipăt obişnuit. E...

Se întrerupse şi sări în sus, speriată, căci în clipa aceea se auzi un strigăt de ajutor, cum nu poate fi scos decât de cineva care se află în primejdie de moarte.

— Ce s-o fi întâmplat acolo? exclamă ea. Tata e în pădure. Haide!

Baronul o luă înainte şi ea îl urmă. Ajunseră într-un loc unde terenul cobora, formând un fel de văgăună. Acolo era teatrul unei lupte înverşunate.

Doi bărbaţi înhăţaseră pe un al treilea şi se sileau să-l culce la pământ, în vreme ce el se apăra împotriva lor cu un cuţit. Nu departe de ei zăcea un al patrulea, care părea mort. La mică depărtare de grupul care se încăierase, se vedea o groapă proaspăt săpată, din care ieşeau cozile unui topor şi unei sape.

Primii doi erau Florian şi nepotul acestuia; al treilea, care mânuia cuţitul, era Richemonte, iar cel care zăcea la pământ, cu o rană în piept, era Gebhard von Greifenklau.

Baronul îl văzu pe căpitan în primejdie de moarte. Nu ştia despre ce e vorba, dar se simţi obligat să-i vină în ajutor

tovarăşului său. Coborî repede în văgăună, puse mâna pe topor şi izbi cu atâta putere în Florian, încât acesta se prăbuşi cu capul spintecat. Richemonte îl strângea pe tovarăşul fostului vizitiu în braţe.

— Ah, tu! strigă el. Ce noroc! Haide, culcă-l şi pe ăsta la pământ! Îl ţin eu.

Omul nu se putea mişca. Văzu toporul ridicat, scoase un ţipăt de groază şi, în clipa următoare, zăcea şi el mort lângă cadavrul unchiului său.

Richemonte gâfâia de sforţările făcute. Avusese de a face cu potrivnici puternici.

— Cum ai ajuns aici? întrebă el, aproape fără suflare.

Baronul stătea ca o statuie în faţa lui. Cu toporul încă ridicat privea înmărmurit la cei doi oameni pe care îi ucisese.

— Ei, vorbeşte! stărui Richemonte, nerăbdător.

Sainte-Marie se uită năuc la el:

— Ce-ai spus?

— Vreau să ştiu cum ai ajuns aici.

— Făceam o plimbare... Dumnezeule! Toporul era plin de sânge şi cuţitul la fel.

Richemonte îşi schimonosi gura într-un zâmbet înciudat.

— Fireşte că e plin de sânge cuţitul. L-am înjunghiat cu el pe omul acesta.

— Cine e? De ce te-au atacat?

— Nu ei pe mine, ci eu pe ei.

— Tu? Pentru ce?

Ochii săi aveau o lucire stranie, nebunească, iar tonul glasului nu mai era acela al unui om care ştie ce spune şi ce face. Vederea sângelui trezise într-însul vechile amintiri.

— Nu-l cunoşti pe omul acesta? zise Richemonte, drept răspuns, arătându-l pe Gebhard. El, împreună cu ceilalţi doi, a săpat groapa asta. Îţi dai seama de ce a venit încoace din Germania, ca să vâre toporul în pământul acesta?

— Nu.

— Atunci află că aici e îngropată caseta aceea de război pe care am căutat o atâta timp.

Privirea baronului deveni mai limpede.

— Caseta de război? întrebă el.

— Da, şi omul acesta e Gebhard von Greifenklau, pe care l-am urmărit încă din Algeria. Atunci ne-a scăpat, acum însă am încheiat socotelile cu dânsul. Celălalt e vizitiul Florian, şi al treilea rubedenia lui, după cum am aflat ieri.

Baronul venise pe marginea gropii şi privi înăuntru, ţinând încă toporul în mână. Chipul său căpătase iarăşi expresia ce prevestea un acces al bolii de care suferea.

— Banii sunt acolo jos! Comoara! Caseta de război! Trebuie săpat, săpat! Afară cu banii şi înăuntru cu aceste hoituri!

El sări în groapă şi începu să sape cu toporul, fără să se mai sinchisească de bătrânul căpitan.

Acesta voia ca baronul să-şi urmeze explicaţia, dar nu mai avu răgaz. Privirea-i speriată se îndreptase spre marginea văgăunii, de unde două persoane coborâseră încetişor.

În vreme ce baronul sărise în ajutorul lui Richemonte, Adeline, înspăimântată de cele ce vedea, se oprise. Cum nu era o fire sperioasă, ea îşi învinse curând emoţia. Vru să-l urmeze pe baron, când auzi îndărătul ei zgomot de paşi repezi.

Se întoarse şi-l zări pe tatăl ei, care se opri surprins. Avea în mână un cuţit cu tăişul lung, care-i servea la scoaterea rădăcinilor din pământ.

— Ce cauţi aici, fato? întrebă el. Te credeam acasă! Cine a strigat după ajutor?

— Priveşte colo!

Bătrânul îşi aruncă ochii în văgăună, tocmai în clipa când baronul îl culca la pământ pe nepotul vizitiului Florian.

— Ah! Un ucigaş! exclamă el.

Vru să se repeadă în jos, dar fata îl opri:

— Stai! Ăla e un adorator al meu. Dacă vrei să devin baroană, rămâi liniştit şi nu te amesteca în chestia asta, până nu ţi-oi spune eu.

Tatăl făcu o mutră uimită.

— Tu baroană? întrebă el.

— Da. Hai jos cu mine! Să te iei numai după mine.

Richemonte îi văzu venind şi spaima îi schimonosi o clipă trăsăturile. Strânse mai tare mânerul cuţitului în mână, dar şi păstorul îl ţinea bine pe al său. Doi martori ai crimei? Va avea de suportat încă o luptă?

— Domnule căpitan, să n-aveţi teamă de nimic, căci venim ca prieteni! îi strigă fata.

— Cum? Mă cunoşti? întrebă Richemonte.

— Da; i-am ţinut tovărăşie domnului baron în pădure şi, fireşte, mi-a vorbit şi despre dumneavoastră.

— Cine eşti dumneata? întrebă el întunecat.

— Mă numesc Adeline Verdy. Tatăl meu e păstor în satul unde aţi petrecut noaptea.

— Aha! Atunci dumneata eşti aceea cu care baronul a dansat seara trecută şi v-aţi dat o întâlnire aici în pădure?

— Da.

— Prea bine, stimată domnişoară. Ai văzut ce s-a petrecut aici?

— Fireşte c-am văzut.

— Ai auzit şi ce am vorbit?

— Fiecare cuvânt.

— Să te ia dracu'! Cum l-ai putut îmbrobodi pe tip, să se plimbe cu dumneata în pădure? De ce te ocupi de chestiuni care nu te privesc?

— Mă privesc tot atât de bine ca şi pe dumneata. Aici e îngropată o comoară, o casetă de război. Ăia trei au vrut s-o scoată afară şi-au fost ucişi de dumneata şi de baron. Dă-ne voie să vedem dacă adevărat, că se află ceva îngropat aici! Tată ţine cuţitul pregătit, căci în domnul căpitan nu se poate

avea încredere!

Se apropie de groapă să vadă ce făcea baronul, în vreme ce păstorul se aplecă deasupra morţilor, să-i examineze mai atent. Richemonte nu ştia cum să procedeze. Fata asta îi impunea respect.

— Ai fost şi dumneata cu baronul în pădure? se adresă el lui Verdy.

— Asta nu te priveşte! răspunse păstorul, care nu ştia cum trebuie să răspundă. Noi am văzut că i-aţi ucis pe aceşti trei oameni; restul se va vedea.

— Ah! Probabil că vrei să împărţi cu noi conţinutul casetei?

— Ceea ce vrem nu te priveşte încă. Mai întâi vezi dacă există într-adevăr caseta aceea!

Căpitanul îşi arătă dinţii lungi şi galbeni. Ar fi vrut să-i înjunghie pe cei doi nepoftiţi, dar se temea de cuţitul celui dintâi, şi apoi voia să vadă ce vor întreprinde cele două persoane împotriva lui. De aceea se hotărî să treacă deocamdată cu vederea prezenţa lor şi să-i ajute baronului în lucrul său. Coborî în groapă şi luă sapa în mână.

Sainte-Marie lucra sub impulsul unuia din accesele sale de nebunie, fără să-i pese de cineva sau ceva. Groapa se făcea tot mai largă şi adâncă, dar nu se vedea nici o urmă de ladă sau ceva asemănător.

Păstorul şi fiica sa stăteau sus, pe marginea gropii. Bătrânului i se părea că visează. Adeline voia să devină baroană şi mai spusese că vrea să dezgroape aici o casetă de război; două lucruri de necrezut.

Se scurse astfel o jumătate de oră, fără să se găsească ceva. Căpitanul sări afară din groapă şi strigă:

— Nu-i nimic aici, absolut nimic. Individul ăla, Greifenklau, trebuie să se fi înşelat. Avea o schiţă, după care se conducea. Unde o fi hârtia aceea?

Căută peste tot, dar în zadar. Atunci Adeline îşi dădu

părerea:

— Poate o fi pus-o în buzunar. Tată, ia scotoceşte-l pe mortul ăla de colo!

Hârtia nu fu de găsit. Căzuse la pământ când Greifenklau fusese atacat pe la spate şi căpătase lovitura aceea de cuţit. În timpul luptei care urmă, cei trei oameni o călcaseră în picioare, afundând-o în pământul scos din groapă; iar baronul zvârlise deasupra atâta ţărână, încât toate cercetările rămaseră zadarnice.

În vreme ce bătrânul păstor scotocea prin buzunarele lui Gebhard, răsucindu-l când pe o parte, când pe alta, sângele începu să curgă iarăşi din rană; în acelaşi timp presupusul mort mişcă braţele.

— Dumnezeule sfinte, mai trăieşte! exclamă păstorul. A mişcat braţele.

Bătrânul ţăran avea unele cunoştinţe de medicină, îl examina amănunţit pe german şi zise:

— Trăieşte, nu e mort.

— Va mai reveni la viaţă? întrebă Richemonte.

— Prea curând nu. Rana e foarte gravă. Cu îngrijire bună ar mai putea fi însă salvat. Dar înainte de a-şi recăpăta cunoştinţa, o să fie apucat de frigurile rănii.

— Drace! L-am putea sili să ne împărtăşească taina. Dacă moare, se duce totul dracului; dacă trăieşte însă, devine primejdios.

Îngândurat, îşi mângâie barba, apoi, cu o mişcare repede, se întoarse spre fată:

— Domnişoară, ştii să taci?

— Da.

— Ne putem bizui pe tatăl dumitale?

— La fel ca şi pe mine.

— Şi îţi vei ţine gura, în cazul când îţi făgăduiesc că, dacă găsim caseta, îţi vei primi partea?

— Da, răspunse ea, cu şovăială. Pun însă condiţia ca

partea aceea să nu fie prea mică. Cât dai?

— A zecea parte.

— Bun! Atunci vom tăcea.

Căpitanul avea mutra vulpii care încheie pace veşnică cu găina, ca s-o poată cu atât mai curând mânca. Fata însă avu un zâmbet care ascundea mai multe decât bănuia Richemonte.

— Atunci ne-am înţeles, urmă el. Întâmplarea a făcut să ne întâlnim, astfel că vom rămâne tovarăşi. Trebuie să-l îngrijim pe acest rănit până va fi în stare să vorbească şi să ne împărtăşească taina. Nu l-aţi putea lua la voi acasă?

— Poate c-ar fi cu putinţă, domnule.

— Dar nimeni nu trebuie să bage de seamă ceva.

— Asta e de la sine înţeles.

— Atunci să-l pansăm, ca să nu piardă sânge. Dumneata mă consideri drept ucigaşul acestor oameni?

— Da, răspunse fata.

— Te înşeli. Îţi voi explica împrejurările, şi atunci vei vedea că părerea dumitale de acum e greşită. Pe rănit nu-l putem transporta la locuinţa dumitale decât după ce se va însera. Până atunci avem de lucru. Groapa trebuie acoperită la loc.

— Dar morţii?

— Îi vârâm şi pe ei înăuntru. Ieşi afară! strigă el baronului, care continua să sape, cu năduşeala curgându-i şiroaie pe frunte.

Căpitanul se văzu nevoit să-l tragă afară de braţ. Privirea baronului căzu pe capetele sfărâmate ale celor două cadavre. Ochii săi deveniră şi mai ficşi. Îşi duse mâinile la cap şi răcni:

— Dumnezeule sfinte, i-am omorât! Sunt un ucigaş! Unde-i caseta de război? Unde e?

— Tăcere! ordonă Richemonte. Vrei să ne audă şi să pună mâna pe noi?

— Să pună mâna pe noi? Nu, nu! Vorbiţi încet, încet de

tot! Dar ucigaşul sunt totuşi eu.

— În unele ceasuri are spiritul bolnav, le spuse Richemonte celorlalţi doi.

— Îl voi însănătoşi eu, spuse Adeline.

Se apropie de baron, îi petrecu braţul în jurul trupului, îl lipi drăgăstos de pieptul ei şi zise:

— Fii liniştit! Nu eşti ucigaş.

El o privi cercetător şi păru că se linişteşte o clipă.

— Nu-s ucigaş? întrebă dânsul. Dar cine eşti tu? Ah, eşti dansatoarea mea, Adeline, frumoasa fiică de păstor. Da, ai dreptate, nu-s ucigaş. Tu însă eşti logodnica mea, iubita mea! Hai să te sărut!

O trase spre dânsul şi-o sărută pe buze.

Ea se lăsă în voie, apoi îl duse pe baron spre un tăpşan, unde luară loc amândoi. Tatăl ei o privi cu admiraţie.

Căpitanul ceru păstorului să-l ajute la acoperirea gropii. Omul se supuse. Toată viaţa sa fusese un om sărac, dar cinstit... şi iată că acum devenise martor al unei fapte sângeroase. Simiţi ca un fel de ameţeală. Lucra în neştire. Ajută să fie aşezate în groapă cele două cadavre, zvârli ţărâna înăuntru, o bătători şi presără frunziş pe locul care acum se înălţase. Făcu totul mecanic, ca un somnambul.

În vremea asta baronul şi Adeline stătuseră de vorbă în şoaptă. Tot mângâind-o, el îi făcu unele mărturisiri de mare însemnătate pentru dânsa, după cum dovedeau privirile furişe pe care le îndrepta din când în când asupra căpitanului.

Când se însera, rănitul fu aşezat pe o targa improvizată, care fu dusă de Richemonte şi păstor spre locuinţa acestuia. Baronul şi Adeline veneau în urmă, braţ la braţ, ca doi oameni care-şi aparţineau unul altuia.

Ceea ce se mai întâmplă în seara asta şi ceea ce se mai discută în coliba lui Verdy, rămâne acoperit de vălul misterului. Servitorul adus de la ferma „Jeannette” fu foarte mirat că cei doi stăpâni ai săi, se întoarseră atât de târziu la

han. Cu atât mai uimit fu de starea de iritare a baronului, care părea aproape turbat.

Ceea ce povestea în gura mare Sainte-Marie era din cale afară de primejdios. Cu ajutorul servitorului, căpitanul trebui să-l lege şi să-i pună căluş. Se aduse o trăsură în care nenorocitul fu urcat şi, încă în aceeaşi noapte, părăsiră locul blestemat.

Era cu neputinţă să fie liniştit: vedea numai fantomele oamenilor ucişi şi gropi adânci, cu casete de război. Îşi închipuia că furase astfel de casete în luptele de la Austerlitz, Magenta, Solferino şi altele. Într-un rând o striga pe Liama, apoi iarăşi pe Adeline, căutând salvare la ele de fantomele care-l urmăreau.

Medicii aduşi la „Jeannette” dădură sfatul să schimbe mereu locul şi deoarece se oferi prilejul de a se schimba proprietatea cu o alta, căpitanul acceptă tranzacţia. În sinea sa era mulţumit să plece de la „Jeannette”, căci de ţinutul acela se legau amintiri urâte pentru dânsul şi, afară de aceasta, făcuse constatarea că locatarii ei ştiau mai mult despre viaţa sa decât ar fi vrut.

Locul unde se mută se numea Ortry, un sat mic, în apropiere de graniţa Luxemburgului. Acolo se instala într-un castel medieval, bine întreţinut, aşezat în mijlocul unui parc întins, şi care avea multe acareturi.

Era abia de puţin timp acolo, când i se anunţa vizita unei tinere femei, care voia să-i vorbească. Rămase surprins când recunoscu într-însa pe Adeline, fiica păstorului Verdy. Ea era îmbrăcată ca o femeie din lumea bună. Cu siguranţă că pentru aceasta se folosise de o parte din banii pe care căpitanul îi lăsase tatălui ei pentru îngrijirea lui Gebhard von Greifenklau.

— Îmi aduci veşti bune? întrebă el.

— Da, răspunse fata. Rănitul s-a restabilit într-atâta, încât viaţa sa nu mai este în primejdie. Totuşi, mai e încă grav

bolnav.

— Ai vorbit cu el despre caseta de război?

— Da, însă refuză să dea vreo lămurire.

— Mie nu-mi va refuza. Voi şti eu să-l silesc să vorbească. Plecăm astăzi într-acolo.

— Plec şi eu cu dumneavoastră?

— Fireşte.

— N-aş putea vorbi mai întâi cu domnul baron?

— Pentru ce?

— Păi, aş vrea să ştiu cum se simte.

— Asta trebuie să-ţi fie indiferent. Se pare că uiţi faptul că s-a preocupat de dumneata doar atunci când l-a apucat un acces al bolii sale. Între un baron şi-o fiică de cioban este însă o prăpastie atât de mare, încât n-are de ce să te privească pe dumneata starea sănătăţii fiului meu.

— Aveţi dreptate, domnule căpitan! strigă ea, aruncând fulgere din ochi. Deosebirea dintre o fiică cinstită de cioban şi criminali, hoţi şi foşti spioni este într-adevăr foarte mare!

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că domnul baron mi-a povestit totul. Cunosc toate crimele pe care le-aţi comis!

— Ah! exclamă el, cu viclenie. Ceea ce v-a spus fiul meu este o dovadă a nebuniei sale. Poftiţi, intraţi la el! O să retracteze totul.

— Vă mulţumesc! replică fata, zâmbind cu superioritate. Am auzit că, în acest castel, există multe unghere tainice şi nu mi-ar face plăcere să dispar într-unul dintre ele. Plec. În ce priveşte germanul pe care vreţi să-l ucideţi, ca şi pe însoţitorul lui, am să închei cu dumneavoastră un pact impus de mine. Dacă nu-l veţi respecta, tatăl meu va face un denunţ cu privire la cele întâmplate. Cel care zace rănit în coliba mea este stăpânul de drept al proprietăţii dumneavoastră, căci singurul Sainte-Marie, care a mai existat după moartea marabuului, a fost ucis de voi. Vă sfătuiesc să faceţi pace cu

mine, altfel sunteţi pierduţi!

Sfârşitul volumului II

Editura EDEN
București – sector 1
Piaţa Presei Libere nr. 1
Corp central, etaj 8, camera 860
Telefon 222.48.60
Pentru corespondenţă
Editura eden
Căsuţa poştală 33—99

Coli de tipar: 21,75
Bun de tipar: 21.10.1998
Tiparul executat la Imprimeria
„ARDEALUL” Cluj-Napoca
B-dul 21 Decembrie nr. 146
Comanda nr. 80149

40

karl may

OPERE

RĂZBUNĂTORII

Înfrângerea lui Napoleon la Waterloo a schimbat soarta Europei, dar și a familiei Greifenklau, căsătoria lui Hugo cu Margot, cunoscuți cititorului din volumul anterior, nemaiputând fi împiedicată de nici o uneltire. Istoria acestei familii continuă după douăzeci de ani, cînd fiul lor, locotenentul Gebhard, întreprinde o expediție în Sahara, plină de riscuri și aventuri. Întâlnirea dintre tânărul ofițer german și bătrânul căpitan Albin de Richemonte — spion francez dezonorat și refugiat în Africa — reia firul întrerupt al răzbunării, intrigilor și crimelor comise de perfidul francez. Pagini palpitante, pline de dinamism, cu răsturnări neașteptate de situații conflictuale, fac deliciul acestui roman. Achiziționați-vă din vreme volumul următor:

CĂPITANUL GĂRZII IMPERIALE

Lei 19.500 + 400 T.L. = 19.900